II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 19ης Δεκεμβρίου 1984

σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ

(IV/26.870 – Εισαγωγές αλουμινίου από την Ανατολική Ευρώπη)

(Τα κείμενα στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική και ολλανδική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)

(85/206/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 84 και 86 της συνθήκης (1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ελλάδας, και ιδίως τα άρθρα 3 και 5,

την κοινοποίηση του 1970 βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού αριθ. 17,

την απόφαση της Επιτροπής της 16ης Αυγούστου 1978 να κινήσει τη σχετική διαδικασία,

Αφού έδωσε στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις την ευκαιρία να διατυπώσουν τις απόψεις τους σχετικά με τις αιτιάσεις που έλαβε υπόψη η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17 και σύμφωνα με τον κανονισμό αριθ. 99/63/ΕΟΚ της Επιτροπής της 25ης Ιουλίου 1963 περί των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου (2),

τη γνώμη που διατύπωσε η Συμβουλευτική Επιτροπή Συμπράξεων και Δεσποζουσών Θέσεων,

Εκτιμώντας ότι:

(1) ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.

(2) ΕΕ αριθ. 127 της 20. 8. 1963, σ. 2268/63.

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. Οι συμφωνίες

1.1. *Εισαγωγή*

Η διαδικασία αυτή αφορά συμφωνίες που περιόριζαν τις πωλήσεις πρωτογενούς και τελικά και άλλων μορφών αλουμινίου εκ μέρους των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου της Σοβιετικής Ένωσης, της Πολωνίας, της Ουγγαρίας, της Τσεχοσλοβακίας και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας σε μια ομάδα δυτικών παραγωγών πρωτογενούς αλουμινίου. Σε αντάλλαγμα για την αγορά εκ μέρους των δυτικών μερών πρωτογενούς αλουμινίου σε ράβδους, οι οργανισμοί αυτοί εξωτερικού εμπορίου αναλάμβαναν, με περιορισμένες μόνον εξαιρέσεις, να μην πωλούν αλουμίνιο (είτε σε ράβδους, είτε σε απορρίμματα, είτε δευτερογενές, είτε σε ημικατεργασμένη μορφή) σε άλλους ενδεχόμενους αγοραστές του δυτικού κόσμου, και τούτο από το 1963 έως το 1976. Η λειτουργία των συμφωνιών αυτών αφορούσε το σύνολο της βιομηχανίας πρωτογενούς αλουμινίου στην ΕΟΚ, το μεγαλύτερο μέρος της βιομηχανίας της Δυτικής Ευρώπης και περιλάμβανε τον έλεγχο των εξαγωγών προς την ΕΟΚ, τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ), τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και τη Νότια Αμερική, καθώς και τη διαρροή ορισμένων τόνων αλουμινίου σε ράβδους από την ΕΟΚ προς την Τουρκία και την Ιαπωνία.

Από το 1963, αρχικά μια αγγλική εταιρεία, η Brandeis Goldschmidt and Co. Ltd, και αργότερα η ελβετική θυγατρική της, η Brandeis Goldschmidt and Co. AG (3), συνήψαν σειρά συμφωνιών αγοράς

(3) Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου χρειάζεται χωριστή αναφορά, οι δύο αυτές εταιρείες αναφέρονται στη συνέχεια αδιάκριτα σαν «Brandeis Goldschmidt».

με τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου Raznoimport (1), Impexmetal (2), Metalimpex (3), Kerametal (4) και Intrac (5). Συμφωνία αγοράς με την Intrac συνήψε και η δυτικογερμανική εταιρεία Eisen und Metall Aktiengesellschaft. Αντίστοιχη σειρά συμφωνιών πωλήσεων είχε συναφθεί μεταξύ των εταιρειών Brandeis και Eisen und Metall, αφενός, και ορισμένων παραγωγών πρωτογενούς αλουμινίου αφετέρου, προβλέποντας τη μεταπώληση όλων αυτών των ποσοτήτων που θα παραδίδονταν βάσει των συμφωνιών αγοράς. Συμπληρωματικά προς αυτές τις συμφωνίες, λειτούργησαν και ορισμένες άλλες συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές.

1.2. *Τα μέρη*

1.2.1. Από δυτικής πλευράς, τα μέρη, είτε άμεσα με αγορές από τις εταιρείες Brandeis ή Eisen und Metall, είτε έμμεσα με την αποδοχή παραδόσεων ανατολικού μετάλλου χωρίς σύμβαση με τους ονομαστικούς αγοραστές, παρατίθενται για ευκολία στο παράρτημα 1. Όλα τα μέρη είναι παραγωγοί πρωτογενούς αλουμινίου, και οι περισσότεροι είναι λιγότερο ή περισσότερο καθετοποιημένοι (βλέπε σημείο 5.1).

1.2.2. Οι δύο εταιρείες Brandeis είναι έμποροι μη σιδηρούχων μετάλλων, η Brandeis Goldschmidt Ltd είναι πλήρες μέλος του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου.

1.2.3. Τα ανατολικοευρωπαϊκά μέρη είναι οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου που έχουν ως αποστολή την εξαγωγή αλουμινίου. Όλοι οι οργανισμοί αυτοί διαθέτουν νομική προσωπικότητα ξεχωριστή από το κράτος της έδρας τους (6).

1.2.4. Η Ευρωπαϊκή Ένωση Πρωτογενούς Αλουμινίου (ΕΕΠΑ) έχει νομική προσωπικότητα σύμφωνα με τους νόμους της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Η ΕΕΠΑ ιδρύθηκε το 1969 και σκοπός της, σύμφωνα με το καταστατικό της, είναι η προώθηση των κοινών συμφερόντων της βιομηχανίας πρωτογενούς αλουμινίου. Η ΕΕΠΑ έχει την καταστατική της έδρα στην Aluminium Zentrale στο Ντύσσελντορφ. Όταν ιδρύθηκε η ένωση, όλα τα μέλη της, που απαριθμούνται σαν ιδρυτικά μέλη στο παράρτημα 1, ήταν αγοραστές αλουμινίου βάσει των συμφωνιών Brandeis. Οι μόνοι δυτικοί παραγωγοί που, ενώ ήταν μέρη της συμφωνίας Brandeis, δεν ήταν και μέρη της ΕΕΠΑ, ήταν η Nippon Light Metal (NLM) και η Alugasa. Η NLM δεν ήταν ευρωπαϊκή εταιρεία και δεν παρήγαγε πρωτογενές αλουμίνιο στην Ευρώπη, ενώ η Alugasa αποτελούσε θυγατρική ενός ήδη μέλους [της Péchiney-Ugine-Kuhlmann (PUK)]. Και οι δύο δεν ήταν δυνατό να αποκτήσουν την ιδιότητα του μέλους, σύμφωνα με το άρθρο 5.1 του καταστατικού της ΕΕΠΑ.

1.3. *Οι διαπραγματεύσεις και οι συμφωνίες για συνολικές ποσότητες*

1.3.1. Μεταξύ Νοεμβρίου 1962 και Φεβρουαρίου 1963 συμφωνήθηκε καταρχήν μεταξύ της Baco, της Swiss Aluminium, της Montecatini, της VAW και της PUK ότι θα ήταν επιθυμητό να καθοριστούν οι πιθανοί όροι, υπό τους οποίους η Raznoimport θα ήταν διατεθειμένη να πουλήσει αποκλειστικά στους δυτικοευρωπαίους παραγωγούς αλουμινίου την εξαγωγική ποσόστωση ακατέργαστου αλουμινίου της (7). Η συνάντηση με την οποία δόθηκε εξουσιοδότηση στην Brandeis Goldschmidt να επιχειρήσει προσέγγιση της Raznoimport περιγράφεται περιληπτικά σε σημείωμα της Brandeis Goldschmidt. Στις 6 Φεβρουαρίου 1963 πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ της Brandeis Goldschmidt και της Raznoimport: η Raznoimport δήλωσε ενδιαφέρον καταρχήν και περαιτέρω διαπραγματεύσεις οδήγησαν στη σύναψη συμφωνίας τον Μάιο 1963 στη Μόσχα, μεταξύ της Brandeis Goldschmidt ως αγοραστή και της Raznoimport ως πωλητή.

1.3.2. Μολονότι στις διερευνητικές επαφές με την Brandeis Goldschmidt είχαν λάβει μέρος μόνον η Baco, η Swiss Aluminium και η PUK, η Brandeis «αντελήφθη ότι οι εταιρείες αυτές αντιπροσώπευαν και τους περισσοτέρους άλλους ουσιώδεις παραγωγούς της Δύσεως» (8). Στις προτάσεις που υπέβαλε το 1968 στο Registrar of Restrictive Practices του Ηνωμένου Βασιλείου, η Baco δήλωσε ότι η Brandeis Goldschmidt είχε χρησιμοποιηθεί προκειμένου να σφυγμομετρήσει τους Ρώσους εκ μέρους της Baco, της Swiss Aluminium, της Montecatini, της VAW και της PUK, και αναφέρθηκε και σε άλλους μεγάλους δυτικούς παραγωγούς, οι οποίοι «είχαν

(1) Vsesojuznoje Importno-Exportnoje Objedinenije «Raznoimport» (Σοβιετική Ένωση).

(2) Centrala Importowo-Eksportowa «Impexmetal», Przedsiebiorstwo Panstwowe (Πολωνία).

(3) Metalimpex Hungarian Trading Company for Steel and Metals (Ουγγαρία).

(4) Kerametal Foreign Trade Co. Ltd (Τσεχοσλοβακία).

(5) Intrac Handelsgesellschaft mbH (Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας).

(6) Η χωριστή ταυτότητα της Raznoimport επιβεβαιώνεται από το καταστατικό της. Το άρθρο 13 των Αρχών Αστικού Δικαίου (νόμος αριθ. 525 της 8ης Δεκεμβρίου 1981 της ΕΣΣΔ) προβλέπει ότι το κράτος δεν είναι υπεύθυνο για τις υποχρεώσεις των κρατικών φορέων που έχουν νομική προσωπικότητα.

Η Impexmetal αποτελεί δημόσια επιχείρηση (Przedsiebiorstwo Panstwowe), η οποία, σύμφωνα με το πολωνικό δίκαιο, έχει προσωπικότητα διάφορη από του πολωνικού κράτους.

Η Metalimpex σαν εταιρεία εξωτερικού εμπορίου έχει νομική προσωπικότητα διάφορη από του κράτους και ευθύνεται για τις υποχρεώσεις της μέχρι του ύψους του ενεργητικού της (άρθρο 31 παράγραφοι 1, 2 και 3 του ουγγρικού Αστικού Κώδικα).

Η Kerametal θεωρείται, σύμφωνα με το τσεχοσλοβακικό δίκαιο, σαν οντότητα ξεχωριστή από το κράτος, ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 11 του νόμου αριθ. 119 του 1948, ευθύνεται για τις υποχρεώσεις της μέχρι του ύψους του ενεργητικού της, ενώ το κράτος δεν ευθύνεται για τις υποχρεώσεις της Kerametal.

Η Intrac είναι εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, όπως τούτο φαίνεται από την επωνυμία της.

(7) Η γένεση των συμφωνιών αποκαλύφθηκε για πρώτη φορά στην Επιτροπή τον Ιανουάριο του 1979. Το κείμενο αποτελεί πιστή απόδοση των στοιχείων που έδωσε το 1968 η Baco στον Registrar of Restrictive Trade Practices του Ηνωμένου Βασιλείου. Η απάντηση της Baco καταγράφηκε στο ειδικό (μη δημόσιο) τμήμα του Registrar του Ηνωμένου Βασιλείου.

(8) Επιστολή προς την Επιτροπή με ημερομηνία 7 Ιανουαρίου 1980.

δείξει προθυμία να συμμετάσχουν στις σχετικές ρυθμίσεις». Οι άλλοι αυτοί παραγωγοί λέγεται ότι ήταν η Alcan (UK), η VMW, η ENDASA, η Elkem, η Gränges, η ENA και η ASV. Οπωσδήποτε, όπως θα φανεί στη συνέχεια, όλες αυτές οι εταιρείες αγόρασαν μέταλλο ανατολικής προελεύσεως από την Brandeis Goldschmidt το 1963.

1.3.3. Η συμφωνία με την Raznoimport ανανεώθηκε το 1964 μέχρι το τέλος του 1965, το 1966 μέχρι το τέλος του 1967 και το 1968 μέχρι το τέλος της ίδιας της χρονιάς. Βαθμιαία, και άλλοι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου παρουσιάστηκαν σαν πωλητές, και πέτυχαν αντίστοιχες ρυθμίσεις εκ μέρους της Brandeis Goldschmidt. Οι συμφωνίες επεκτάθηκαν εξάλλου σε προϊόντα πέρα από το αλουμίνιο σε ράβδους για ορισμένη περίοδο. Η περίοδος ισχύος των συμβάσεων όλων των νέων πωλητών ρυθμιζόταν έτσι ώστε να συμπίπτει με την ημερομηνία λήξεως που προβλεπόταν στην τότε τρέχουσα συμφωνία της Raznoimport. Το 1967 υπήρχαν τέσσερις οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου που λειτουργούσαν σαν πωλητές, καθώς και ένας ακόμη δυνητικός πωλητής, και οι ποσότητες μετάλλου που ήλπιζαν να διαθέσουν το 1968 και μετά είχαν σημειώσει αύξηση. Από το 1967 και ύστερα είχε πια γίνει πρακτική πριν από τη σύναψη κάθε «σύμβασης Brandeis» να διεξάγονται οι διαπραγματεύσεις για τις συνολικές ποσότητες και για τις τιμές στο πλαίσιο των «διασκέψεων ανατολικού μετάλλου» (όπως έγιναν γνωστές από τις δυτικές εταιρείες). Το κείμενο των συμφωνιών Brandeis είχε πλέον σχετικά τυποποιηθεί κι εκείνο που κάθε φορά κρινόταν ήταν οι συνολικές ποσότητες, οι τιμές και οι διακυμάνσεις τιμών, καθώς και οι παρεκκλίσεις από τις υφιστάμενες συμφωνίες.

1.3.4. Στον πίνακα 1 παρατίθενται οι συνολικές ποσότητες σε τόνους που συμφωνήθηκαν μέχρι το 1968, με την πρόσθεση των ποσοτήτων καθεμιάς από τις «συμφωνίες Brandeis», και από το 1968 μέχρι το 1976 των ποσοτήτων από τις «διασκέψεις ανατολικού μετάλλου». Το πλεόνασμα που διέθεταν οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου έτεινε να μειώνεται με τον καιρό, και καθώς υπήρχαν δυσχέρειες στις δυτικές αγορές, όλες οι διασκέψεις ανατολικού μετάλλου, μετά την πρώτη, αφορούσαν τις διαθέσιμες ποσότητες ή την προσαρμογή των τιμών.

1.3.5. Στις διασκέψεις ανατολικού μετάλλου, την προεδρία εξασφάλιζαν από κοινού η Raznoimport και η Swiss Aluminium. Στην πρώτη διάσκεψη (της Βουδαπέστης) συμμετείχαν, από δυτική πλευρά, η Swiss Aluminium, η PUK, η Alcan, η Baco και η Brandeis Goldschmidt. Ήδη όμως το 1968 και άλλες επιχειρήσεις [1] προμηθεύτηκαν ανατολικό μέταλλο από την Brandeis Goldschmidt, πράγμα που δείχνει ότι αποδέχθηκαν τα αποτελέσματα της πρώτης αυτής διάσκεψης.

1.3.6. Μετά τον σχηματισμό, το 1969, της ΕΕΠΑ, η οργάνωση αυτή άρχισε να χρησιμοποιείται σαν φορέας για τις συζητήσεις σχετικά με τη λειτουργία των συμφωνιών Brandeis και για την επίλυση των προβλημάτων που κατά καιρούς πρόκυπταν από αυτές τις συμφωνίες. Σε πολλές περιπτώσεις, ζητήθηκε από τη γενική συνέλευση της ΕΕΠΑ να δώσει εξουσιοδότηση στους διαπραγματευτές της επόμενης διάσκεψης ανατολικού μετάλλου. Παρ' όλα αυτά όμως, οι συμφωνίες που επιτυγχάνονταν στο πλαίσιο των συνδιασκέψεων διαβιβάζονταν στα μέλη της ΕΕΠΑ και επιδιωκόταν η επικύρωσή τους. Η Swiss Aluminium, που είχε οριστεί το 1963 ως συντονιστής και «εκπρόσωπος» των δυτικών παραγωγών, έγινε και πρώτος πρόεδρος της ΕΕΠΑ. Τη διαπραγματευτική άλλωστε ομάδα για τις διασκέψεις ανατολικού μετάλλου, μετά την πρώτη, φαίνεται ότι αποτελούσε η εκάστοτε εκτελεστική επιτροπή της ΕΕΠΑ.

1.3.7. Οι διαπραγματεύσεις με τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου υπήρξαν σε όλη αυτή την περίοδο κοινή επιδίωξη των δυτικοευρωπαίων παραγωγών, όπως αποδεικνύεται από την ενεργό συμμετοχή ορισμένων και από την υποστήριξη που παρείχαν στις διαπραγματεύσεις άλλοι, αγοράζοντας ανατολικό μέταλλο και (αργότερα) με τη συμμετοχή τους στην ΕΕΠΑ.

1.4. *Ανάλυση των λειτουργικών συμφωνιών*

Οι συμφωνίες Brandeis

1.4.1. Για διαφόρους λόγους, οι ποσότητες σε τόνους που είχαν αρχικά συμφωνηθεί περιορίστηκαν, και οι τελικές παραδόσεις αναφέρονται στον πίνακα 1. Το θέμα των τιμών εξετάζεται στο τμήμα 4.

1.4.2. Η ουσιαστική λειτουργία όλων των συμφωνιών ήταν να εμποδίσει ποσότητες αλουμινίου να φθάσουν τις δυτικές αγορές και ιδίως στις δυτικοευρωπαϊκές αγορές, με κυκλώματα έξω από τις συμφωνίες Brandeis. Στα πρακτικά της πρώτης συνάντησης, που συντάχθηκαν από την Brandeis Goldschmidt, σημειώνεται:

> «Οι Ρώσοι θα πρέπει να εγγυηθούν ότι μόνον αυτή η (συμβατική) ποσότητα θα εξάγεται στον δυτικό κόσμο από τη Ρωσία ή από οποιαδήποτε άλλη ανατολική χώρα (. . .) Η έναρξη της ισχύος θα πρέπει να γίνει το ταχύτερο δυνατό, αφότου εκπληρωθούν οι σημερινές ρωσικές δεσμεύσεις για συμβάσεις ανταλλαγής κλπ. (. . .), ενώ εννοείται ότι οι Ρώσοι δεν θα πρέπει να συνάπτουν πλέον άλλες τέτοιες συμβάσεις.»

Η Brandeis Goldschmidt επιβεβαίωσε τη θέση αυτή προς την Raznoimport στη συνάντηση της 6ης Φεβρουαρίου 1963:

> «Σας έχουμε εξηγήσει (ως Brandeis Goldschmidt) ότι ενδιαφερόμαστε καταρχήν να αγοράζουμε τη συνολική παραγωγή αλουμινίου, τόσο τη δική σας όσο και των σοσιαλιστικών δημοκρατιών, για εξαγωγή προς τις δυτικές αγορές, εφόσον εγγυηθείτε ότι δεν θα πωλούνται, είτε άμεσα είτε βάσει συμβάσεων ανταλλαγής, άλλες ποσότητες στις αγορές αυτές πέρα από εκείνες που θα αγοράζουμε εμείς.»

[1] ASV, ENDASA, Elkem, Giulini, Holland Aluminium, VAW, VMW, NLM, Gränges και Montedison.

Το 1974, σαν αποτέλεσμα της διάσκεφης ανατολικού μετάλλου στην Βενετία, περιορίστηκε η ποσότητα αλουμινίου σε ράβδους που επρόκειτο να αγοράζει η Brandeis Goldschmidt (πράγμα που ανταποκρινόταν στις επιθυμίες των δυτικών παραγωγών, δεδομένου ότι υπήρχε πλεόνασμα στην αγορά τον καιρό εκείνο), αυξήθηκε όμως η τιμή ανά τόνο για το υπόλοιπο. Απαγορεύτηκε στους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου να διαθέτουν το πλεόνασμα που δημιουργήθηκε στις απαγορευόμενες χώρες, και τούτο παρότι υπόσχονταν να πωλούν στην τιμή της Brandeis.

Η συμφωνία που είχε συναφθεί από το 1967 με την Impexmetal περιλαμβάνει ρύθμιση που επιτρέπει την εξαγωγή 1 524 μετρικών τόνων πρωτογενούς αλουμινίου για μεταποίηση σε ημικατεργασμένα προϊόντα από «μέλη της ομάδας του αγοραστή», δηλαδή από τους δυτικούς παραγωγούς.

1.4.3. Ευθύς εξαρχής, τα μέρη χρησιμοποίησαν στη διατύπωση της συμφωνίας τον όρο σύμφωνα με τον οποίο ο ανατολικοευρωπαίος πωλητής αναλάμβανε «να μην πωλεί σε άλλες χώρες» και να κατονομάζει σε κατάλογο τις εξαιρούμενες χώρες. Οι εξαιρέσεις αυτές ήταν περιορισμένες.

Στον κατάλογο σύντομα προστέθηκαν και άλλα προϊόντα εκτός από το πρωτογενές αλουμίνιο, που δεν μπορούσαν να πωλούνται «σε άλλες χώρες». Η πρώτη συμφωνία επέτρεπε ρητά την πώληση των ημικατεργασμένων προϊόντων ακατέργαστου αλουμινίου από την Raznoimport, στη συμφωνία όμως του 1964 η ίδια η Raznoimport συμφώνησε να περιορίσει τις εξαγωγές αλουμινίου σε φύλλα στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στον πίνακα 2 παρατίθενται σχηματικά οι περιορισμοί προϊόντων που είχαν συμφωνηθεί, περιλαμβανομένων και των περιορισμών σε συμφωνίες ανταλλαγής, που είχαν μνημονευθεί από την αρχή αλλά δεν είχαν αποτελέσει αντικείμενο συμβατικής δέσμευσης μέχρι το 1968.

Όταν προσθέτονταν νέες χώρες στα εδάφη στα οποία επιτρέπονταν πωλήσεις από τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου, οι οποίες θα μπορούσαν να θεωρηθούν καίριου ενδιαφέροντος για τους δυτικούς παραγωγούς, συχνά συνοδεύονταν από συμβατικούς περιορισμούς με σκοπό την προστασία των δυτικών παραγωγών (βλέπε πίνακα 3).

1.4.4. Το 1964, στη δεύτερη σύμβαση με την Raznoimport, καθιερώθηκε ο όρος που έγινε γνωστός σαν «όρος του πνεύματος της συμφωνίας», ως εξής:

> «Εφόσον κατά την περίοδο από 1ης Ιουλίου 1964 μέχρι 30 Ιουνίου 1965 γίνει φανερό ότι οι εξαγωγές αλουμινίου από άλλες πηγές αποκτούν τέτοια σημασία ώστε να αντίκεινται προς το πνεύμα της συμφωνίας, οι αγοραστές και οι πωλητές έχουν το δικαίωμα να επαναδιαπραγματευτούν τους όρους της συμβάσεως . . .».

Ο ορισμός του «πνεύματος της συμφωνίας» δεν δόθηκε ποτέ, ουδέποτε όμως υπήρξε η πρόθεση να καλυφθεί με τον όρο αυτό περίπτωση αδυναμίας παροχής, δεδομένου ότι το θέμα είχε ήδη καλυφθεί στην πρώτη σύμβαση (1963). (Τον σχετικό όρο αδυναμίας παροχής, που ρητά περιλάμβανε τις περιπτώσεις «απαγορεύσεως εισαγωγών ή εξαγωγών», επικαλέστηκαν το 1973 τόσο η Impexmetal όσο και η Intrac, όταν οι κυβερνήσεις τους απαγόρευσαν τις εξαγωγές). Στη συμφωνία του 1964 με την Raznoimport, που τμήμα της ήδη αναφέραμε, η περίπτωση που θα μπορούσε να αντιβαίνει στο «πνεύμα της συμφωνίας» φαίνεται ότι ήταν η εξαγωγή ποσοτήτων αλουμινίου από κάποιον άλλο οργανισμό εξωτερικού εμπορίου. Σε σχέση με τη συμφωνία του 1968 με την Raznoimport, συμπληρωματική επιστολή της Brandeis Goldschmidt επιβεβαιώνει συμφωνία σύμφωνα με την οποία οι βουλγαρικές εξαγωγές θα αφαιρούνται από τις ποσότητες που σχεδιάζεται να αγοράζονται από τη Ρωσία. Ο όρος του «πνεύματος της συμφωνίας» χρησιμοποιήθηκε εξάλλου για την κατάπαυση ή τον περιορισμό πωλήσεων αλουμινίου (σε μορφή άλλη πλην των ράβδων), ή, πάλι, για την εξασφάλιση ότι οι συμβατικά επιτρεπόμενες να εξαχθούν ποσότητες διατίθενται σε τιμές που δεν διαταράσσουν την αγορά του αλουμινίου και τη συμφωνία. Από το 1968, ο ίδιος όρος χρησιμοποιήθηκε για να καλυφθεί το ενδεχόμενο διάθεσης αλουμινίου στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου καθώς και της υπέρβασης της ποσόστωσης για το σύρμα αλουμινίου.

Οι συμφωνίες Eisen und Metall

1.4.5. Η Brandeis Goldschmidt είχε συνάψει συμφωνία με τον ανατολικογερμανικό οργανισμό εξωτερικού εμπορίου Intrac από το 1965. Στις 20 Μαρτίου 1971 η Eisen und Metall συνήψε σύμβαση με την Intrac για την εισαγωγή αλουμινίου από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας. Η συμφωνία θεωρήθηκε ότι κινείται στο πλαίσιο της συμφωνίας που είχε συναφθεί μεταξύ Brandeis Goldschmidt και Intrac (δηλαδή της συμφωνίας αριθ. EG/7000), ενώ η συμβατική ποσότητα αυξήθηκε σε 75 000 μετρικούς τόνους, με αντίστοιχη αύξηση των ετήσιων ποσοστώσεων από το 1971 έως το 1975. Συμφωνήθηκε ότι οι παραδόσεις μετάλλου θα πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της συμφωνίας του Βερολίνου για τις συναλλαγές μεταξύ Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας, ενώ με το άρθρο 7 η Intrac ανέλαβε να μην εξάγει πρωτογενές αλουμίνιο ή ημικατεργασμένα προϊόντα στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας πέρα από τις συμβατικές ποσότητες. Η συμφωνία με την Intrac λύθηκε στο τέλος του 1973 για λόγους ανωτέρας βίας.

1.5. *Διαπραγματεύσεις για την τέταρτη σειρά συμφωνιών*

1.5.1. Πρόθεση όλων των μερών ήταν να διαπραγματευτούν νέα συμφωνία για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 1976 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1980, στη διά-

σκεψη όμως της Κοπεγχάγης, το μόνο που κατέστη δυνατόν ήταν να παραταθεί η ισχύς της υφιστάμενης τότε συμφωνίας για έξι μήνες, προκειμένου να δοθεί πρόσθετος χρόνος για τις διαπραγματεύσεις. Οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου επιθυμούσαν να πωλούν ελεύθερα στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία καθώς και να αποστέλλουν αλουμίνιο στη Δυτική Ευρώπη για μεταποίηση, χωρίς πρώτα να χρειάζεται να λαμβάνουν την άδεια των δυτικών παραγωγών. Επιθυμούσαν επίσης να διαθέτουν αλουμίνιο στα μέχρι τότε απαγορευόμενα εδάφη, αν κάτι τέτοιο αποτελούσε μέρος συμφωνιών ανταλλαγής.

1.5.2. Τις προτάσεις αυτές είχε χαρακτηρίσει η Baco σαν «γελοίες μεταβολές», ενώ σε άλλο τέλεξ η Baco τονίζει ότι «οι ΗΠΑ πρέπει να καλύπτονται από τη συμφωνία, λόγω της ευκολίας με την οποία οι έμποροι μπορούν να ξανακινηθούν στην ευρωπαϊκή αγορά». Τόσο η Alcan UK όσο και η ASV πρότειναν ότι οι ΗΠΑ δεν έπρεπε να αποτελούν «ελεύθερο έδαφος» και ότι οι εξαγωγές ημικατεργασμένων προϊόντων θα έπρεπε να περιοριστούν στους 10 000 μετρικούς τόνους. Η Baco και η ASV φρονούσαν ότι ακόμη και αυτή η ποσότητα ημικατεργασμένων προϊόντων θα έπρεπε να αγοράζεται από τους δυτικούς παραγωγούς και μόνον.

1.5.3. Οι διαφορές μεταξύ των δυτικών παραγωγών και των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου δεν ήταν δυνατόν να ξεπεραστούν και οι διαπραγματεύσεις τερματίστηκαν τον Ιούλιο ή τον Αύγουστο του 1976.

1.6. *Brandeis / Δυτικοί παραγωγοί*

1.6.1. Η Brandeis Goldschmidt είχε συνάψει αντίστοιχες συμβάσεις πωλήσεων με δυτικούς παραγωγούς, χρησιμοποιώντας αριθμούς σειρών με ένα αρχικό γράμμα που έδειχνε τη χώρα καταγωγής. Συνοπτική εικόνα των συμφωνιών αυτών παρατίθεται στο παράρτημα 2. Αρχικά, το κείμενο των συμφωνιών αυτών περιλάμβανε όλους τους ουσιασικούς όρους των συμφωνιών που είχε συνάψει η Brandeis Goldschmidt με τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου και, ειδικότερα, ανέλυε τους περιορισμούς που επιβάλλονταν στις προμήθειες πρωτογενούς και παράγωγου αλουμινίου, απορριμμάτων αλουμινίου και ημικατεργασμένων προϊόντων από τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου. Αργότερα έγιναν ορισμένες τροποποιήσεις, το ιστορικό των οποίων αναλύεται στο σημείο 7.2.

1.6.2. Μέχρι το 1968, οι συμφωνίες συνάπτονταν με την Brandeis Goldschmidt and Co. Ltd. Η σειρά συμφωνιών του 1968, καθώς και η σειρά του 1971, είχε σαν συμβαλλόμενο την Brandeis Goldschmidt and Co. AG, ελβετική θυγατρική κατά 100 % της Brandeis Goldschmidt and Co. Ltd. Με επιστολή της προς την Επιτροπή, με ημερομηνία 7 Ιανουαρίου 1980, η Brandeis Goldschmidt and Co. Ltd εξήγησε ότι:

> «οι συμφωνίες συνάπτονταν από την BG and Co. AG αντί της BG & Co. Ltd μετά το 1968, προκειμένου να μην είναι αναγκαία η γνωστοποίηση των συμφωνιών στον Registrar of Restrictive Trade Practices.»

(Ο Registrar είχε ζητήσει λεπτομέρειες των συμφωνιών, επειδή δεν του είχαν γνωστοποιηθεί.)

2. **Η λειτουργία των συμφωνιών**

2.1. *Η συμμετοχή στην ΕΕΠΑ*

Όταν ιδρύθηκε η ΕΕΠΑ, όλα τα ιδρυτικά της μέλη ήταν αγοραστές αλουμινίου βάσει των συμφωνιών Brandeis. Όταν νέα μέλη προστίθεντο στην ΕΕΠΑ, η Swiss Aluminium καλούσε αυτά να αναλάβουν ποσόστωση του αλουμινίου που αγοραζόταν βάσει των συμβάσεων Brandeis. Η πρόσκληση αυτή διατυπωνόταν κατά τρόπο που φανέρωνε σαφώς ότι η συμμετοχή στην όλη διευθέτηση Brandeis αποτελούσε καθήκον κάθε μέλους της ΕΕΠΑ προς τα άλλα μέλη.

2.2. *Κατανομή ποσοτήτων στους δυτικούς παραγωγούς*

2.2.1. Το αλουμίνιο που αγοραζόταν βάσει των συμφωνιών Brandeis κατανεμόταν μεταξύ των συμμετεχόντων με βάση το μερίδιο των πωλήσεων κάθε μέλους στην Δυτική Ευρώπη. Η κλείδα κατανομής υπολογιζόταν από την Swiss Aluminium με βάση στοιχεία για τις πωλήσεις αλουμινίου, που κάθε μέλος ήταν υποχρεωμένο να φανερώνει στην εταιρεία αυτή. Στις πωλήσεις περιλαμβάνονταν και οι πωλήσεις πρωτογενούς αλουμινίου σε τρίτα μέρη, παραδόσεις πρωτογενούς αλουμινίου σε θυγατρικές εταιρείες και οι παραδόσεις στην Ευρώπη σε παραγωγούς των ΗΠΑ με συμβάσεις ανταλλαγής (swap). Οι απαιτούμενες πληροφορίες για τις πωλήσεις αφορούσαν κάθε φορά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος και οι ποσοστώσεις παραχωρούνταν για το επόμενο έτος. (Για παράδειγμα, ποσόστωση για το 1971 καθοριζόταν με αναφορά στα στοιχεία πωλήσεων για το 1969, τα οποία είχαν παρασχεθεί μετά από αίτημα που διατυπώθηκε τον Σεπτέμβριο του 1970).

2.2.2. Με βάση τις πληροφορίες αυτές καθοριζόταν ποσόστωση για κάθε μέλος. Τα νέα μέλη της ΕΕΠΑ που μέχρι τότε δεν είχαν παραγωγή πρωτογενούς αλουμινίου, όφειλαν να εκτιμήσουν την παραγωγή τους για τον επόμενο χρόνο. Η διαδικασία αυτή εφαρμόστηκε το 1970 για την Anglesey Aluminium, την Kaiser-Preussag και την Metallgesellschaft, και το 1973 για την Alsar.

2.2.3. Η διαδικασία αυτή λειτούργησε για όλη τη διάρκεια των συμφωνιών. Η Swiss Aluminium ενημέρωνε κάθε εταιρεία για την ποσόστωση που της είχε καθοριστεί με εγκύκλιο (μέχρι το 1970) ή με την κυκλοφορία των καταλόγων «κατανομής ανατολικού μετάλλου» (μετά το 1970).

2.2.4. Δεδομένου ότι οι κατάλογοι που καθόριζαν τις ποσοστώσεις κυκλοφορούσαν σε όλα τα μέλη της ΕΕΠΑ, κάθε μέρος είχε επίγνωση της ποσότητας ανατολικού μετάλλου που αγόραζαν τα υπόλοιπα. Όταν κάποιο μέλος της ΕΕΠΑ αμφισβητούσε το ύψος της ποσόστωσής του ή την ποσόστωση κάποιου άλλου μέλους, η Swiss Aluminium διεξήγαγε σχετικές έρευνες και ζητούσε εξηγήσεις από τα άλλα μέλη της ΕΕΠΑ.

2.2.5. Οι ποσότητες μετάλλου σε τόνους που αγόρασε από το 1971 η Brandeis Goldschmidt παρατίθενται στον πίνακα 4, με βάση τις επιμέρους συμβάσεις καθώς και τα έτη στα οποία αναφέρονται.

2.2.6. Ενώ το βασικό πλαίσιο όλων αυτών των διευθετήσεων μεταξύ 1963 και 1967 ήταν συμφωνίες μεταξύ της Brandeis Goldschmidt και των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου, με αντίστοιχες συμφωνίες με την Brandeis Goldschmidt και των δυτικών παραγωγών, ορισμένοι άλλοι δυτικοί παραγωγοί, όπως ιδίως η VAW, η RTZ και η BICC, συμμετείχαν στο σύστημα χωρίς να έχουν υπογράψει τυποποιημένη συμφωνία Brandeis. Παρατηρήθηκε εξάλλου πολλές φορές ανταλλαγή ποσοτήτων (swap) πρωτογενούς αλουμινίου που είχε πωληθεί με βάση συμφωνίες Brandeis. Μια ποσόστωση που είχε φυλαχθεί για την Ιαπωνία βάσει της συμφωνίας που είχε συναφθεί από την Brandeis Goldschmidt με τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου, αγοράστηκε από την NLM με τη συμφωνία αριθ. RU 1. Η ποσόστωση αυτή έφθανε σε 7 % περίπου του συνόλου που είχε αγορασθεί βάσει των συμφωνιών Brandeis.

2.2.7. Όταν η συμφωνία της Eisen und Metall αντικατέστησε τη συμφωνία Brandeis με την Intrac, η VAW συμφώνησε να αναλάβει τη συνολική ποσόστωση των 75 000 τόνων από την Eisen und Metall. Με τη σειρά της η VAW προχώρησε σε περαιτέρω συμφωνία με την Alusuisse Deutschland GmbH, την Kaiser Preussag Aluminium GmbH, την Metallgesellschaft AG και την Gebrüder Giulini GmbH, με την οποία κατανεμόταν το αλουμίνιο που αγοραζόταν από την Intrac μεταξύ των πέντε δυτικογερμανών παραγωγών αλουμινίου. Για το δεύτερο εξάμηνο του 1973, η Alusuisse συμφώνησε να αναλάβει η ίδια τα μερίδια της συμπληρωματικής ποσόστωσης που είχαν κατανεμηθεί στην Giulini, την Kaiser Preussag και την Metallgesellschaft. Η Intrac αποσύρθηκε από τη συμφωνία του 1973 επειδή οι εξαγωγές πρωτογενούς αλουμινίου είχαν απαγορευθεί από την κυβέρνηση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

2.3. *Περιορισμοί στη μεταπώληση ανατολικού μετάλλου*

2.3.1. Οι ράβδοι αλουμινίου που πωλούνταν στο πλαίσιο των συμφωνιών Brandeis Goldschmidt και Eisen und Metall έφεραν το σήμα του αντίστοιχου παραγωγού. Κάθε τρίτος λοιπόν είχε τη δυνατότητα να αναγνωρίζει την καταγωγή του μετάλλου, εκτός αν μεσολαβούσε νέα τήξη του αλουμινίου. Υπήρχε συνεπώς συμφωνία μεταξύ των δυτικών παραγωγών ότι το ανατολικό μέταλλο δεν θα έπρεπε να διατίθεται σε τρίτους παρά μόνο μετά από νέα τήξη που απέκλειε την αναγνώριση καταγωγής του.

2.3.2. Κατά τις ακροάσεις η Alcan υποστήριξε ότι η νέα τήξη των ράβδων, για πώληση υπό μορφή πρωτογενούς αλουμινίου σε ράβδους χωρίς προσμείξεις, θα ήταν αντιοικονομική. Στις απαντήσεις της Swiss Aluminium, της VAW και VMW υποστηριζόταν ότι η νέα τήξη θα συνεπαγόταν αύξηση του κόστους, της τάξεως του 4 %. Πρόκειται για το κόστος νέας τήξεως που γίνεται ειδικά με σκοπό την αλλαγή από ένα σήμα καταγωγής σε άλλο. Στην προφορική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής προσκομίστηκαν αποδείξεις ότι το ανατολικό μέταλλο ήταν δυνατόν να υποστεί τήξη χωρίς πρόσθετο κόστος, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι το πρόσθεταν σε κάδο παρθένου αλουμινίου κατά την έξοδό του από τις κυψέλες παραγωγής, δεδομένου ότι τη στιγμή που το αλουμίνιο βρίσκεται σε αυτή τη φάση κατεργασίας έχει θερμοκρασία κάπου 970 °C, ενώ το σημείο τήξεως του αλουμινίου βρίσκεται περίπου στους 630 °C.

2.3.3. Οι περισσότεροι από τους δυτικούς παραγωγούς αρνούνται ότι ο περιορισμός αυτός αποτελούσε κάποιο είδος «υποχρέωσης». Η Alcan, πάντως, παραδέχεται ότι «κατά τη διάρκεια της ισχύος των συμφωνιών, η Alcan οπωσδήποτε πίστευε ότι υπάρχει ρύθμιση αυτού του είδους». Η Swiss Aluminium αναφέρεται στο θέμα αυτό σε επιστολή της εποχής εκείνης, κάνοντας λόγο για «Gentlemen's Agreement» ή «συμφωνημένη ρύθμιση»:

> «. . . θα θέλαμε επιπλέον να επισημάνουμε ότι υπάρχει συμφωνημένη ρύθμιση μεταξύ των μελών της ΕΕΠΑ ότι το ανατολικό μέταλλο δεν θα πρέπει να πωλείται σε τρίτους αν δεν υποστεί νέα τήξη ώστε να μην είναι δυνατή η αναγνώριση της καταγωγής του.»

Όταν σε τέλεξ προς την Swiss Aluminium της 9ης Νοεμβρίου 1973 βάσει της σύμβασης RU 18, η Alsar δήλωσε ότι το λιμάνι παράδοσης θα ήταν το Ρόττερνταμ, υπάλληλος της Swiss Aluminium σημείωσε χειρόγραφα στο αντίγραφο που έλαβε:

> «Γνωρίζει η Alsar ότι το ανατολικό μέταλλο δεν είναι δυνατόν να μεταπωληθεί, αλλά ότι πρέπει να υποστεί νέα τήξη στις δικές της εγκαταστάσεις;»

Η παρατήρηση αυτή προφανώς έγινε επειδή το Ρόττερνταμ ήταν γνωστό σαν κέντρο του ελεύθερου εμπορίου του αλουμινίου. Η Swiss Aluminium απαντώντας προς την Alsar σημείωνε:

> «το μέταλλο αυτό δεν θα πρέπει να πωληθεί σε τρίτους, εκτός αν έχει πρώτα υποστεί νέα τήξη. Έχετε βέβαια την ευχέρεια να το πωλήσετε άμεσα σε άλλο δυτικό παραγωγό, αν θα το επιθυμούσατε.»

Όλα αυτά, καθώς και άλλα έγγραφα, αποδεικνύουν – και η Επιτροπή οδηγείται στη διαπίστωση – ότι υπήρχε συμφωνημένη ρύθμιση με σκοπό να αποφεύγεται η μεταπώληση του αλουμινίου σε τρίτους στην αρχική του μορφή.

2.3.4. Τα μέρη ισχυρίστηκαν ότι η νέα τήξη αποτελούσε τεχνική αναγκαιότητα, δεδομένου ότι πολλοί πελάτες δεν διέθεταν δικές τους εγκαταστάσεις γι'

αυτή την εργασία. Δεν ήταν όμως όλοι οι πιθανοί πελάτες σε τέτοια θέση: όσοι χρησιμοποιούν απορρίμματα αλουμινίου, πέρα από το κύκλωμα των καθετοποιημένων παραγωγών, χρησιμοποιούν ράβδους καθαρότητας 99,5 % στη διαδικασία παραγωγής του και δεν θα ήταν έτσι αναγκαίο, ιδιαίτερα για τους εμπόρους, να προχωρούν σε νέα τήξη. Στην περίπτωση πολλών μελών της ΕΕΠΑ, δεν υπήρξε ποτέ πιθανότητα ότι θα πωλούσαν ανατολικό μέταλλο στην αρχική του κατάσταση. Σε γενικές γραμμές, η συμφωνημένη ρύθμιση να μη γίνεται μεταπώληση σε τρίτους χωρίς νέα τήξη είχε τηρηθεί.

Γινόταν δεκτό ότι ήταν δυνατές περαιτέρω πωλήσεις χωρίς νέα τήξη μόνο προς άλλα μέλη της ΕΕΠΑ και τις θυγατρικές τους, ενώ μόνον η VMW και η VAW φαίνεται ότι είχαν πωλήσει μικρές ποσότητες το 1973 και το 1974 χωρίς τέτοια τήξη. Το 1976, η VMW ρώτησε αν η ποσόστωση αλουμινίου που εδικαιούτο από τη Ρωσία ήταν δυνατόν να της παραδίδεται χωρίς σήματα, η λεγόμενη «ουδέτερη» μορφή, έλαβε όμως από την Raznoimport αρνητική απάντηση.

Κατά τη διάρκεια της ακροάσεως, τέθηκε στην VMW το ερώτημα γιατί είχε ζητήσει αυτή τη ρύθμιση. Η απάντησή της ήταν ότι, καθώς το ανατολικό μέταλλο που αγόραζε η VMW κατευθυνόταν σε τρίτες χώρες, έξω από την κοινή αγορά, θα ήταν ευκολότερη η διάθεσή του για την VMW αν δεν ήταν αναγκαία η νέα τήξη.

Αυτό δείχνει ότι, τουλάχιστον για ορισμένους, δεν υπήρχε τεχνική ανάγκη για τη διαδικασία νέα τήξης. Αν υπήρχε τέτοια ανάγκη, δεν θα είχε προκύψει ανάγκη για συμφωνημένη ρύθμιση, ούτε για κάποιο είδος αστυνόμευσης της ρύθμισης αυτής.

2.3.5. Το μεγαλύτερο μέρος των ράβδων αλουμινίου που επωλείτο βάσει των συμφωνιών Brandeis ήταν καθαρότητας 99,5 %, κατ' αίτηση των αγοραστών. Τα δυτικά μέρη ισχυρίζονται ότι η περιεκτικότητα αυτή είναι γενικά πολύ χαμηλή ώστε να διατεθεί στην αγορά, και η Επιτροπή παραδέχεται ότι η αγορά είναι περιορισμένη. Για το λόγο αυτό, οι δυτικοί παραγωγοί είχαν συμφέρον να προβούν σε νέα τήξη του αλουμινίου, επειδή με τον τρόπο αυτό μπορούσε να βελτιωθεί η καθαρότητά του με την προσθήκη του σε μέταλλο μεγαλύτερης καθαρότητας και με χρησιμοποίηση της διαφοράς μεταξύ της θερμοκρασίας τήξεως του αλουμινίου και της υψηλότερης θερμοκρασίας εξόδου από τις κυψέλες. Μόνο σ' αυτό το μέτρο θα μπορούσε να λεχθεί ότι υπήρχε κάποια τεχνική ανάγκη νέας τήξης.

2.3.6. Τα μέρη υποστήριξαν ότι η ρύθμιση της νέας τήξης χρησίμευε για την εφαρμογή των συμφωνιών Brandeis, δεδομένου ότι εξασφάλιζε να μην εμφανίζεται σημασμένο ανατολικό μέταλλο στις δυτικές αγορές. Με τον τρόπο αυτό ήταν δυνατή η εξακρίβωση της τήρησης εκ μέρους των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου των υποχρεώσεών τους να μην εξάγουν σε δυτικές χώρες.

2.4. *Πωλήσεις μεταξύ μελών της ΕΕΠΑ*

2.4.1. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι ποσοστώσεις που κατανέμονταν σε ορισμένους δυτικούς παραγωγούς περιλάμβαναν ποσότητες που επρόκειτο να αναληφθούν από άλλους δυτικούς παραγωγούς βάσει συμφωνιών μεταξύ των ενδιαφερομένων παραγωγών. Τέτοιου είδους ρυθμίσεις είχαν συναφθεί μεταξύ Alcan και VAW και μεταξύ Swiss Aluminium, RTZ και BICC.

2.4.2. Μολονότι η VAW ήταν μία από τις εταιρείες που είχαν συμφωνήσει το 1963 ότι η Brandeis Goldschmidt θα έπρεπε να διαπραγματευθεί με την Raznoimport, η πρώτη επίσημη συμφωνία που έγινε μεταξύ της VAW και της Brandeis Goldschmidt ανάγεται στο 1967 και αναφέρεται στην αγορά αλουμινίου από την Impexmetal. Στην απάντησή της στην έκθεση αιτιάσεων της Επιτροπής, η VAW δήλωσε ότι «για πρώτη φορά συμμετέσχε στις εναρμονισμένες αγορές ανατολικού αλουμινίου τον Ιούνιο του 1968». Απαντώντας σε ερώτημα, κατά τη διάρκεια της ακροάσεως, ο εκπρόσωπος της VAW δήλωσε ότι «όσον αφορά τη συμμετοχή της VAW, το ορθό και αναμφισβήτητο είναι ότι στην εναρμονισμένη δράση αρχίσαμε να μετέχουμε μόνο μετά την αποφασιστική συζήτηση το 1968 και όχι νωρίτερα. Δεν είχαμε αναλάβει καμία υποχρέωση πριν από αυτό και δεν είχαμε συνάψει καμία συμφωνία». Καμία από αυτές τις δηλώσεις δεν ήταν απόλυτα ακριβής περιγραφή της συμμετοχή της VAW στις συμφωνίες Brandeis. Τα αποδεικτικά στοιχεία δείχνουν ότι η VAW, επειδή ήταν μεταξύ των εταιρειών που όρισαν την Brandeis Goldschmidt για τη διαπραγμάτευση της πρώτης συμφωνίας με την Raznoimport το 1963, συμμετείχε στις σχετικές ρυθμίσεις από την αρχή. Η ακριβής μέθοδος με την οποία η VAW συμμετείχε στις συμφωνίες Brandeis από το 1963 μέχρι το 1968 έγινε για πρώτη φορά γνωστή στην Επιτροπή από την Alcan σε επιστολή της 23ης Ιανουαρίου 1980. Αυτό φανερώνει ότι η Alcan δεχόταν το μερίδιο ανατολικού μετάλλου της VAW βάσει των συμφωνιών με την Raznoimport το 1963 και 1964, με την Metalimpex το 1964 και 1966 και με την Intrac το 1965 και 1966. Σε ανταπόδοση της συμφωνίας της Alcan να δέχεται μερίδιο ανατολικού μετάλλου για λογαριασμό της, η VAW συνήθως συμφωνούσε να αγοράζει από την Alcan αντίστοιχες ποσότητες προϊόντων αλουμινίου. Στην πράξη πάντως, η Alcan δεν απαιτούσε πάντα τέτοιες αγορές ή το θέμα ρυθμιζόταν κάπως διαφορετικά από την VAW. Σύμφωνα με την απάντηση της Alcan, η VAW δεν μπορούσε να συμμετάσχει άμεσα στις συμφωνίες Brandeis επειδή η εισαγωγή ανατολικού αλουμινίου στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ήταν τότε απαγορευμένη ή αυστηρά περιορισμένη.

2.4.3. Η ποσόστωση που είχε διατεθεί από το 1971 και μετά στην Swiss Aluminium περιλάμβανε ποσότητες που έπρεπε να αγορασθούν από την RTZ και την BICC. Οι ποσοστώσεις των τελικών αγοραστών αντιστοιχούσαν στη συμμετοχή καθενός, αρχικά, στην εκτιμώμενη παραγωγή και, στη συνέ-

χεια, στις πωλήσεις της Anglesey Aluminium Ltd, που υπολογιζόταν με αναφορά στο ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου της Anglesey Aluminium που ανήκε στην RTZ και BICC (1).

2.4.4. Η συμμετοχή της RTZ και της BICC φαίνεται ότι είχε ρυθμιστεί με αυτόν τον τρόπο προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του βρετανικού Restrictive Trade Practices Act. Η Anglesey Aluminium Ltd είχε συμφωνήσει, τον Δεκέμβριο του 1970, να αποδεχθεί υποχρέωση να προμηθεύεται αλουμίνιο βάσει των συμφωνιών Brandeis, σαν αποτέλεσμα της συμμετοχής στην ΕΕΠΑ. Τον Ιανουάριο του 1971 όμως, η RTZ υπέδειξε ότι υπήρχαν «νομικά και τεχνικά προβλήματα» όσον αφορά τη συμμετοχή της, ότι είχε διαβουλευθεί με την Baco και ότι «προσπαθούμε να βρούμε τη διαδικασία που δεν θα ενοχλήσει το βρετανικό Trade Practices Court». Η RTZ ρώτησε κατά πόσο η Swiss Aluminium θα ήταν διατεθειμένη να προχωρήσει σε συμφωνία με την RTZ και να αναλάβει τις υποχρεώσεις της που απέρρεαν από την «κυρίως συμφωνία». Αυτό και συνέβη.

2.4.5. Ο πίνακας κατανομής ανατολικού μετάλλου του 1974 δείχνει ότι η ποσόστωση που είχε διατεθεί στην Alcan Canada περιλάμβανε και μερίδιο τρίτου. Η ποσότητα ανατολικού μετάλλου που αναλάμβανε η Alcan περιλάμβανε όχι μόνο ποσότητα ανάλογη με τις πωλήσεις των εταιρειών Alcan στην Ευρώπη, αλλά και ποσότητα ανάλογη με τη συμμετοχή της Kaiser Aluminium και της Chemical Corporation στις πωλήσεις της Alcan Booth Industries Ltd (στην οποία, κατά τις περιόδους που πρέπει να ληφθούν υπόψη, η Kaiser είχε συμμετοχή 25 %).

2.4.6. Το 1968, η Mosal A/S, κοινή θυγατρική τις Elkem και της Aluminium Company of America (Alcoa), υπέγραψε συμφωνία προμήθειας με την Brandeis Goldschmidt. Το 1971, αντίστοιχη συμφωνία είχε συνάψει η Elkem, η ποσόστωση όμως που κατανεμήθηκε βάσει αυτής της συμφωνίας υπολογίστηκε με βάση όχι μόνον τις «πωλήσεις στη Δυτική Ευρώπη» της Mosal, αλλά και τις πωλήσεις που διενεργούσε στη Δυτική Ευρώπη η Alcoa. Μολονότι η Elkem είχε υπογράψει τη συμφωνία Brandeis το 1971, πάνω από 60 % της σχετικής ποσόστωσης σχετιζόταν με πωλήσεις που διενεργούσε η Alcoa, είτε άμεσα είτε μέσω της Mosal.

2.4.7. Οι ανωτέρω μακροπρόθεσμες συμφωνίες στις οποίες συμμετείχαν η Alcan, η VAW, η Swiss Aluminium, η RTZ, η Kaiser, η BICC, η Elkem και η Alcoa δεν αποτελούν τις μόνες περιπτώσεις που ανατολικό μέταλλο πέρασε από τα χέρια ενός δυτικού παραγωγού αλουμινίου στα χέρια άλλου. Επιπλέον, κατά καιρούς γίνονταν ειδικές πωλήσεις και ανταλλαγές (swap) ανατολικού μετάλλου μεταξύ των μελών της ΕΕΠΑ στο πλαίσιο των καθημερινών εμπορικών πράξεών τους.

(1) Στην Anglesey Aluminium συμμετείχαν αρχικά η RTZ κατά 43 % και η BICC κατά 27 %. Το 1975, η συμμετοχή είχε γίνει 33 % για την RTZ και 19 % για την BICC. Τον Δεκέμβριο του 1975, η BICC έπαυσε να είναι μέτοχος. Ο τρίτος μέτοχος ήταν η Kaiser Aluminium and Chemical Corporation, που έγινε μέτοχος της πλειοψηφίας στο τέλος του 1975 με 66,6 % του μετοχικού κεφαλαίου.

3. **Η εφαρμογή των συμφωνιών**

3.1. *Εισαγωγή*

Το αντικείμενο και τα αποτελέσματα της σειράς των συμφωνιών που είχαν συναφθεί μεταξύ της Brandeis Goldschmidt, των δυτικών παραγωγών αλουμινίου και των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου είναι δυνατόν να αποδειχθούν από τον τρόπο με τον οποίο οι συμφωνίες τηρήθηκαν και εφαρμόστηκαν καθώς και από τους τύπους πράξεων που θεωρούνταν παραβιάσεις των συμφωνιών αυτών.

3.2. Καθ' όλη τη διάρκεια του συνολικού συστήματος Brandeis, οι δυτικοί παραγωγοί έλαβαν μέτρα προκειμένου να εφαρμόσουν τους περιοριστικούς όρους που είχαν συμφωνήσει οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου.

3.3. *Εφαρμογή των συμφωνιών του 1963-1964 και του 1964-1965*

3.3.1. Η συμφωνία που είχε συναφθεί το 1963 μεταξύ Raznoimport και Brandeis Goldschmidt επέτρεπε ρητά τη διάθεση ημικατεργασμένων προϊόντων αλουμινίου. Το 1964 ένας ανεξάρτητος βρετανός έμπορος, η non-Ferrous Stockholders, συνήψε σύμβαση για την εισαγωγή μέχρι 10 000 τόνων φύλλων αλουμινίου. Η βρετανική κυβέρνηση είχε πρόσφατα περιλάβει τα φύλλα αλουμινίου στον πίνακα «ανοικτών γενικών αδειών», σαν συνέπεια εμπορικής συμφωνίας που είχε συναφθεί μεταξύ της βρετανικής κυβερνήσεως και της σοβιετικής κυβερνήσεως. Η non-Ferrous Stockholders προσπάθησε συνεπώς να επωφεληθεί από την ευκαιρία διεξαγωγής εμπορίου που ανοιγόταν μ' αυτόν τον τρόπο. Όταν όμως πληροφορήθηκαν τη σύμβαση της non-Ferrous Stockholders, η Alcan UK, η Baco και η Swiss Alluminium παρεμπόδισαν από κοινού την εφαρμογή της, υποχρεώνοντας την Raznoimport να αναλάβει να μην εξάγει φύλλα αλουμινίου στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Ένα τέλεξ της Alcan UK με ημερομηνία 1η Μαΐου 1964, απευθυνόμενο στην Alcan International Ltd, εξηγούσε ότι:

> «Θέμα: τέλεξ (της Alcan SA) της 30ής Απριλίου. (Η Baco) φρονεί ότι πρέπει να χρησιμοποιήσουμε τη σημερινή θέση που διαμορφώθηκε από τις διαπραγματεύσεις του μετάλλου, προκειμένου να επιμείνουμε για απόλυτη μη εφαρμογή της σύμβασης φύλλων αλουμινίου μεταξύ των Ρώσων και της non-Ferrous. Η άποψη με την οποία συμφωνούμε είναι ότι ακόμη και 2 000 τόνοι το χρόνο ρωσικών φύλλων θα ασκούσαν σημαντική επιρροή στη βρετανική και στην ηπειρωτική αγορά. Συνεπώς θα πρέπει να ληφθεί κάθε δυνατό μέτρο προκειμένου αυτό να αποφευχθεί . . . (Η Baco) θα αρνηθεί να υπογράψει τη σύμβαση μετάλλου, εκτός αν οι Ρώσοι συμφωνήσουν γραπτά να αποστούν από κάθε εξαγωγή ημικατεργασμένων προϊόντων στη Δυτική Ευρώπη . . . Ζητούμε τη συμβουλή σας για τη στάση που θα πρέπει να υιοθετήσουμε στη συνάντηση της Δευτέρας στη Ζυρίχη,

όπου πιστεύουμε ότι η Alcan SA και η Alcan UK θα αντιπροσωπεύσουν την ομάδα . . .»

Με επιστολή της με ημερομηνία 18 Μαΐου 1964, η Raznoimport ανέλαβε να μην εξάγει πάνω από 3 000 τόνους φύλλων αλουμινίου στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά την περίοδο από τον Μάιο 1964 μέχρι τον Δεκέμβριο 1965.

3.3.2. Με τη ρήτρα του «πνεύματος της συμφωνίας», που για πρώτη φορά εμφανίστηκε το 1964, η Metalimpex ανέλαβε να «χειρίζεται τις πωλήσεις ημικατεργασμένων προϊόντων αλουμινίου σύμφωνα με το πνεύμα της παρούσας συμφωνίας». Με τον όρο αυτό τα μέρη εννοούσαν ότι οι πωλήσεις ημικατεργασμένων προϊόντων θα έπρεπε να διατηρηθούν στα προηγούμενα επίπεδά τους. Μνημόνιο της Baco με ημερομηνία 15 Σεπτεμβρίου 1965 αναφέρει ότι:

«Ο όρος της σύμβασης απαιτεί από τους Ρώσους να περιορίσουν τις εξαγωγές ημικατεργασμένου αλουμινίου στο Ηνωμένο Βασίλειο σε ύψος 3 000 τόνων κατά τη διάρκεια εφαρμογής της συμβάσεως. Αυτοί οι 3 000 τόνοι προστίθενται στους 2 000 τόνους που έχουν ήδη παραγγελθεί αλλά δεν παραδόθηκαν. Οι Ούγγροι συμφώνησαν ουσιαστικά να περιορίσουν τις πωλήσεις ημικατεργασμένων προϊόντων στο Ηνωμένο Βασίλειο στο τότε ισχύον επίπεδο (περίπου 660 τόνοι το χρόνο).»

3.4. *Εφαρμογή των συμφωνιών του 1968-1970*

3.4.1. Επιστολή της Swiss Aluminium προς την Brandeis Goldschmidt με ημερομηνία 22 Ιουλίου 1970 δείχνει ότι υπήρξαν παραβιάσεις της σειράς συμφωνιών 1968-1970 καθώς και ότι είχαν ληφθεί μέτρα εκ μέρους των μελών της ΕΕΠΑ για την αντιμετώπιση των παραβιάσεων αυτών. Η επιστολή αναφέρει τις παραβιάσεις με μορφή πίνακα, αντίγραφο του οποίου παρατίθεται στον πίνακα 5. Η ίδια επιστολή δείχνει επίσης ότι ο κύριος τρόπος που χρησιμοποιούσαν τα μέλη της ΕΕΠΑ προκειμένου να στερήσουν τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου από κάθε πλεονέκτημα που θα μπορούσαν να έχουν από παραδόσεις πέρα από τις συμφωνημένες ποσοστώσεις, ήταν η αφαίρεση κάθε τέτοιου πλεονάσματος από την ποσόστωση για το επόμενο έτος.

3.4.2. Καθ' όλη τη διάρκεια της ισχύος των συμφωνιών Brandeis, υπήρξε επανειλημμένα έλλειψη απορριμμάτων αλουμινίου στην ΕΟΚ και σε άλλες χώρες της Δυτικής Ευρώπης. Ουδέποτε υπήρξε πολιτική οποιασδήποτε δυτικής χώρας να περιορίσει την εισαγωγή απορριμμάτων αλουμινίου. Το 1968 και 1969, οι δευτερογενείς παραγωγοί έκαναν επανειλημμένα διαβήματα στο βρετανικό Board of Trade για να αντιμετωπισθεί η έλλειψη απορριμμάτων αλουμινίου, κατά τα οποία η Association of Light Alloy Refinersand Smelters τόνισε ότι, το 1965, όταν η Ρωσία ήταν κύριος προμηθευτής απορριμμάτων αλουμινίου στη βρετανική αγορά, οι εισαγωγές από τη Ρωσία είχαν φθάσει στο ύψος των 15 000 τόνων. Η πηγή αυτή εφοδιασμού είχε «απόλυτα στερέψει».

Σε κάθε ευκαιρία, οι πρωτογενείς παραγωγοί αλουμινίου στο Ηνωμένο Βασίλειο υποστήριζαν ότι υπήρχαν επαρκείς ποσότητες πρωτογενούς αλουμινίου για να αντικαταστήσουν τη χρήση απορριμμάτων. Το πρωτογενές αλουμίνιο όμως ήταν ακριβότερο από ό,τι τα απορρίμματα αλουμινίου για τους δευτερογενείς παραγωγούς.

3.4.3. Οι καταγγελίες για παραβιάσεις των συμφωνιών ανατολικού μετάλλου και οι ενέργειες που έγιναν το 1970 προκειμένου να εξασφαλιστεί η εφαρμογή των συμφωνιών παρατίθενται περιληπτικά στον πίνακα 6, ο οποίος αντιστοιχεί εν μέρει με τον πίνακα 5.

Οι ενέργειες του 1970 προκειμένου να εξασφαλιστεί η τήρηση, στο επίπεδο των παραδόσεων αλουμινίου προς την ΕΟΚ, των περιορισμών που περιλάμβανε κάθε μία από τις συμφωνίες μεταξύ της Brandeis Goldschmidt και των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου μπορούν να περιγραφούν περισσότερο αναλυτικά.

Raznoimport

3.4.4. Η Brandeis Goldschmidt διαμαρτυρήθηκε στις 12 Αυγούστου 1970 για την παράδοση 1 000 τόνων πρωτογενούς αλουμινίου σε ράβδους στο Ρόττερνταμ, για λογαριασμό του εμπόρου μετάλλων Panchaud Frères SA. Όταν η Raznoimport σημείωσε ότι δεν είχε λάβει απάντηση σε επιστολή της επί του θέματος προς την Panchaud Frères, η Brandeis Goldschmidt απάντησε:

«Σημειώσαμε ότι δεν έχετε ακόμη λάβει απάντηση από την Panchaud Frères SA σχετικά με τους 1 000 τόνους ρωσικού αλουμινίου που απεστάλησαν στο Ρόττερνταμ έξω από τη συμφωνία της Βασιλείας.

Καθώς, όμως, έχουμε σοβαρά στοιχεία ότι το υλικό αυτό ήταν πρωτογενές αλουμίνιο σε ράβδους ρωσικής καταγωγής και ότι απεστάλη από τη Ρωσία, θα αφαιρέσουμε την ποσότητα αυτή από την κατανομή του τετάρτου τριμήνου.»

3.4.5. Διαμαρτυρίες διατυπώθηκαν επίσης από την ENDASA σχετικά με την προμήθεια στον ισπανό παραγωγό σύρματος Echevarria Hermanos SA 152 τόνων αλουμινίου σε ράβδους, καταγωγής ΕΣΣΔ. Σε επιστολή με ημερομηνία 13 Νοεμβρίου 1970, που απευθυνόταν στην ΕΕΠΑ στο Ντύσσελντορφ, σημειωνόταν:

«Επιβεβαιώνουμε το τέλεξ (μας) για την εισαγωγή αλουμινίου σε ράβδους από την ΕΣΣΔ.

Η ισπανική άδεια εισαγωγής αριθ. 7.155.023 έχει εκδοθεί υπέρ του ισπανού παραγωγού σύρματος Echevarria Hermanos SA και καλύπτει 152 234 χιλιόγραμμα αλουμινίου σε ράβδους, με τιμή cif σε ισπανικό λιμάνι αντίστοιχη με 21 σεντς ΗΠΑ ανά λίβρα (1), αναφέρεται δε σαν χώρα καταγωγής του ως άνω μετάλλου η ΕΣΣΔ.»

Η Swiss Aluminium απάντησε με τέλεξ, με ημερομηνία 20 Νοεμβρίου 1970:

(1) Η τιμή ήταν σαφώς χαμηλότερη από την τιμή που ίσχυε τότε βάσει των συμφωνιών Brandeis (566 δολάρια ΗΠΑ ανά τόνο).

«(Η επιστολή σας της) 13ης Νοεμβρίου 1970 στην ΕΕΠΑ. Παρακαλούμε να απευθύνετε όλη την αλληλογραφία σας για τα θέματα ανατολικού μετάλλου στη Ζυρίχη.»

Η Swiss Aluminium στη συνέχεια ζητούσε περαιτέρω λεπτομέρειες από την ENDASA. Τελικά, η Swiss Aluminium διαπίστωσε ότι η εν λόγω ποσότητα προοριζόταν αρχικά για το Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με τις συμφωνίες Brandeis, είχε όμως γίνει νέα αποστολή της από τον ενδιαφερόμενο δυτικό παραγωγό.

Impexmetal

3.4.6. Προσφορά 1 000 μετρικών τόνων πολωνικού αλουμινίου που έγινε στη Swiss Aluminium οδήγησε στην επιστολή της 9ης Ιουλίου 1970 από τη Swiss Aluminium στην Brandeis Goldschmidt, η οποία είχε το ακόλουθο περιεχόμενο:

«Η προσφορά αυτή αποτελεί παραβίαση της συμφωνίας μας. Προκειμένου να μην υπάρξει διατάραξη της αγοράς, η Swiss Aluminium προτίμησε να αγοράσει το μέταλλο αυτό, αντί να το αφήσει να προσφερθεί σε ανεξάρτητους καταναλωτές αλουμινίου.

Η ποσότητα αυτή που φθάνει ακριβώς τους 1 000 μετρικούς τόνους, θα αφαιρεθεί από την ποσόστωση του 1970 που πρόκειται να προμηθεύσει η Imprexmetal στην ομάδα. Προκειμένου να αποδείξετε τα γεγονότα αυτά στην Impexmetal, στη Βαρσοβία, σας στέλνουμε συνημμένα τα πρωτότυπα πιστοποιητικά του έχουν εκδοθεί από την Huta Aluminium "Konin".

(. . .) Κατά συνέπεια, η συνολική ποσότητα που πρέπει να αγορασθεί από την Impexmetal για το τρέχον έτος πρέπει να περιοριστεί σε 15 085 τόνους. Παρακαλούμε να γνωρίσετε τα ανωτέρω στην Impexmetal.»

3.4.7. Η Swiss Aluminium διατύπωσε διαμαρτυρίες για τη δραστηριότητα ενός βρετανού εμπόρου μετάλλων που πωλούσε πολωνικό αλουμίνιο στην Αργεντινή. Σε τέλεξ της με ημερομηνία 2 Δεκεμβρίου 1970 προς την Brandeis Goldschmidt ανέφερε:

«Έχουμε αξιόπιστες πληροφορίες ότι η British Metals Corporation προσέφερε στην Αργεντινή πολωνικό μέταλλο στην τιμή των 523 δολαρίων ΗΠΑ ανά 1 000 χιλιόγραμμα, με πληρωμή σε 180 ημέρες. Αυτό αντιβαίνει στο άρθρο 2 (όχι χαμηλότερη τιμή) [1]. Ζητούμε να αποσυρθεί η προσφορά. Αν γίνει η πώληση, θα αφαιρέσουμε την ποσότητα.»

3.4.8. Στις 4 Δεκεμβρίου 1970, η Swiss Aluminium απηύθυνε στην Brandeis Goldschmidt νέα διαμαρτυρία:

«Ουγγρικό ή πολωνικό μέταλλο – Η θυγατρική μας Satral του Βελγίου έλαβε προσφορά από την Landa Metals για 200 τόνους με 198 στερλίνες ανά μετρικό τόνο. Όλες αυτές οι προσφορές φαίνεται να έχουν γίνει συνήθεια και έχουν κακή επίδραση στο επίπεδο τιμών. Παρακαλούμε να ζητήσετε από τους προμηθευτές να σταματήσουν αμέσως αυτές τις ανοησίες.»

[1] Η τιμή Brandeis ήταν τότε 566 δολάρια ΗΠΑ ανά τόνο, τοις μετρητοίς, έναντι πιστωτικών εγγράφων.

Το μήνυμα διαβιβάστηκε τόσο στην Impexmetal όσο και στην Metalimpex.

Metalimpex

3.4.9. Με επιστολή της 20ής Μαΐου 1970 στην Brandeis Goldschmidt, η Swiss Aluminium ζήτησε να αποσυρθεί η προσφορά για το ουγγρικό αλουμίνιο προς την Alfa Romeo SpA. Η επιστολή αναφέρει τα ακόλουθα:

«Πληροφορηθήκαμε ότι οι Ούγγροι, κατά πάσα πιθανότητα η Metalimpex, προσέφεραν στην Alfa Romeo για το 1971 4 000 τόνους κράματος αλουμινίου Al Si 9, ενώ, εξάλλου, έχουν ήδη προμηθεύσει 200 τόνους το 1969.

Και οι δύο ενέργειες αποτελούν παραβίαση της τρέχουσας συμβάσεως δεδομένου ότι η προθεσμία για νέα σύμβαση είναι η 31η Οκτωβρίου 1970 και πριν από αυτή την ημερομηνία δεν επιτρέπεται να γίνονται προσφορές για τον επόμενο χρόνο.

Παρακαλούμε να αναλάβετε να διαμαρτυρηθείτε γι' αυτό και να ζητήσετε να αποσυρθεί η προσφορά. Οι 200 τόνοι που πουλήθηκαν την περασμένη χρονιά θα αφαιρεθούν από την ποσόστωση του χρόνου (. . .)»

3.4.10. Εκτός από τους 200 τόνους του 1969, η Alfa Romeo SpA δεν αγόρασε καμιά επιπλέον ποσότητα από την Metalimpex ή από άλλον οργανισμό εξωτερικού εμπορίου.

Metalimex / Kerametal

3.4.11. Τον Ιανουάριο του 1970, η τσεχοσλοβακική εταιρεία Kerametal Ltd ανέλαβε μαζί με την Metalimex την ευθύνη για την προμήθεια αλουμινίου βάσει των συμβάσεων Brandeis. Δεν είναι βέβαιο κατά πόσο η Kerametal προσπάθησε να απαλλαγεί από τους περιορισμούς των συμφωνιών Brandeis, οπωσδήποτε όμως η Brandeis Goldschmidt, μετά από συνάντηση που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 1970, υπενθύμισε στην Kerametal ότι:

«Σχετικά με το δευτερογενές αλουμίνιο, τα ημικατεργασμένα προϊόντα, τα κράματα και τις καλυπτόμενες μορφές ακατέργαστου αλουμινίου, λυπούμεθα που δεν είναι κατά κανένα τρόπο δυνατή τροποποίηση ή παρέκκλιση από το τμήμα 2 της συμφωνίας.»

Intrac

3.4.12. Στις αρχές του 1970 η Intrac απεκάλυψε στην Brandeis Goldschmidt ότι είχε συνάψει σύμβαση για την πώληση 2 200 τόνων σύρματος αλουμινίου και 3 750 τόνων πρωτογενούς αλουμινίου σε ράβδους προς την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Η ίδια η Intrac πρότεινε αφαίρεση των 5 950 τόνων από το σύνολο των 8 990 τόνων που επρόκειτο να προμηθεύσει βάσει των συμφωνιών Brandeis. Στις 27 Ιανουαρίου 1970 η Brandeis Goldschmidt απάντησε ότι:

«(. . .) οι φίλοι μας δεν συμφωνούν με την πώληση σύρματος αλουμινίου και αντίστοιχη αφαίρεση αλουμινίου σε ράβδους.

Σας παραπέμπουμε για το θέμα αυτό στην επιστολή σας της 26ης Ιουνίου 1968.

Οι φίλοι μας επιμένουν ότι θα πρέπει να ακυρώσετε τη σύμβαση για το σύρμα και να παραδώσετε ράβδους. Αντιλαμβανόμαστε τις δυσχέρειες που ανακύπτουν από την ακύρωση μιας υπάρχουσας σύμβασης, η σύμβαση όμως αυτή δεν θα έπρεπε να είχε ποτέ συναφθεί. Προκειμένου να βρεθεί λύση, προτείνουμε να παραδώσετε τις 2 000 τόνους σε ράβδους φέτος, και να γίνει αφαίρεση της ποσότητας αυτής από ενδεχόμενη σύμβαση για το 1971.

Παρακαλούμε να επιβεβαιώσετε, γιατί, αλλιώς, πραγματικά νομίζουμε ότι θα δημιουργηθεί ιδιαίτερα δυσάρεστη κατάσταση.»

Η Intrac απάντησε ότι δεν αντιλαμβανόταν πώς ήταν δυνατό να δημιουργηθεί «ιδιαίτερα δυσάρεστη κατάσταση», αν η Intrac αφαιρούσε τις σχετικές ποσότητες από τις ποσοστώσεις που τις έμεναν να πουλήσει βάσει των συμφωνιών Brandeis. Στο επιχείρημα αυτό, η Brandeis Goldschmidt απάντησε:

«(. . .) Αν κοιτάξετε τη σύμβαση που έχετε συνάψει με την Brandeis Goldschmidt Βασιλείας, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η πώληση των 2 000 τόνων απαγορεύεται. Υποστηρίζετε ότι το 1968 πουλήθηκε υλικό από την DIA, το οποίο αργότερα αφαιρέσαμε από την αντίστοιχη ποσότητα, και ότι το γεγονός αυτό δημιουργεί προηγούμενο. Η πώληση του 1968 αποτελούσε παραβίαση, διαμαρτυρηθήκαμε και προχωρήσαμε στην αφαίρεση της ποσότητας επειδή διαβεβαιώσατε με την επιστολή σας της 26ης Ιουνίου 1968 ότι δεν θα γίνουν περαιτέρω πωλήσεις από την DIA. Με άλλα λόγια μεταχειριστήκαμε την ενέργεια αυτή σαν εξαίρεση, που κατά κανένα τρόπο δεν δίνει είτε σε σας είτε στην DIA δικαίωμα να προβαίνετε σε περαιτέρω πωλήσεις και αργότερα να αφαιρείτε την αντίστοιχη ποσότητα από τη σύμβασή σας με τη Βασιλεία.

Πρέπει να παραδεχθείτε ότι αν σας δίναμε αυτό το δικαίωμα, θα έπαυε πλέον να έχει νόημα η σύμβαση που έχετε συνάψει με τη Βασιλεία, δεδομένου ότι θα είχατε την ευχέρεια να πουλάτε ημικατεργασμένα προϊόντα ή ράβδους, όταν έχετε την αγορά μαζί σας, σε τιμή καλύτερη από την τιμή που προβλέπεται στη συμφωνία, και μετά να αφαιρείτε την αντίστοιχη ποσότητα. Ούτως ή άλλως, παρακαλούμε να προβείτε στην παράδοση των 2 000 τόνων ράβδων όπως προβλέπεται, δεδομένου ότι δεν μπορούμε να μεταβάλουμε το πρόγραμμά μας, και θα προβούμε σε αφαίρεση το 1971.»

Η Brandeis Goldschmidt έδωσε αντίγραφα των τέλεξ που είχαν ανταλλαγεί με την Intrac για τους 2 000 τόνους αλουμινίου στην Swiss Aluminium και ανέλαβε να συνεχίσει να ενημερώνει την Swiss Aluminium σχετικά. Η Brandeis Goldschmidt πληροφόρησε στις 6 Μαΐου 1970 την Swiss Aluminium ότι:

«η παράδοση περιορίστηκε μόνο σε 500 τόνους και έλαβε τη μορφή σύμβασης μετατροπής και όχι άμεσης πωλήσεως».

3.4.13. Οι δραστηριότητες της Intrac συνέχισαν να οδηγούν σε καταγγελίες. Στις 27 Μαΐου 1970, η Swiss Aluminium πληροφορούσε την Brandeis Goldschmidt ότι:

«Μόλις πληροφορηθήκαμε από τη Γερμανία ότι η Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας προσφέρει από 5 000 έως 7 500 τόνους για το 1971 και τα επόμενα έτη. Παρακαλούμε να διαμαρτυρηθείτε έντονα στην Intrac, δεδομένου ότι όλοι δεσμεύονται από τη συμφωνία και καμιά τέτοια ενέργεια δεν είναι δυνατόν να γίνει πριν τις 31 Οκτωβρίου 1970 εάν δεν υπάρξει συμφωνία μέχρι αυτή την ημερομηνία.»

Η Brandeis Goldschmidt ανακίνησε το θέμα με την Intrac. Η Intrac εξήγησε ότι οι σχετικές «συνομιλίες» δεν ήταν παρά «ενημερωτικές για την περίπτωση που δεν υπάρξει νέα συμφωνία». Αποκαλύφθηκε εξάλλου ότι η Intrac είχε πουλήσει 3 000 τόνους στη Δυτική Γερμανία, και πρότεινε αφαίρεση της ποσότητας αυτής από την ποσόστωση για το 1971:

«(. . .) μας είπαν (η Intrac) ότι έχουν πουλήσει για το τέλος του χρόνου 3 000 τόνους στη Δυτική Γερμανία και η εξήγηση που δόθηκε ήταν ότι τούτο συνδεόταν με μερικές χρηματοδοτικές πράξεις και ότι έπρεπε να γίνει η πώληση αυτής της ποσότητας (. . .) Οι ίδιοι ανέφεραν ότι η ποσότητα αυτή πρέπει να αφαιρεθεί από το 1971.»

Η πληροφορία αυτή οδήγησε σε έντονη αντίδραση εκ μέρους της Swiss Aluminium. Με επιστολή της στις 25 Ιουνίου 1970, η Swiss Aluminium δήλωσε:

«Ανησυχήσαμε αρκετά λαμβάνοντας την επιστολή σας της 12ης Ιουνίου 1970 και ήρθαμε σε επαφή με την VAW προκειμένου να βρούμε σε ποιον τελικά πουλήθηκε το μέταλλο αυτό.

Δυστυχώς δεν κατάφεραν να μας ενημερώσουν. Παρ' όλα αυτά επιμένουμε ότι δεν θα πρέπει να δεχθείτε τη δήλωση της Intrac, αλλά, αντίθετα, θα πρέπει να απαιτήσετε να παραιτηθούν από την πώλησή τους.

Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε εκούσια παραβίαση της συμβάσεως με ταυτόχρονη προσφορά για αφαίρεση της σχετικής ποσότητας από μελλοντική σύμβαση, αν μια τέτοια σύμβαση συναφθεί. Το αντικείμενο και το πνεύμα της συμβάσεώς μας είναι να διατίθεται ανατολικό μέταλλο στους δυτικοευρωπαίους παραγωγούς και όχι σε ανεξάρτητους καταναλωτές αλουμινίου. Επιπλέον, παραμένει ανοικτό το θέμα της τιμής.»

Σε συνέχεια αυτής της διαμαρτυρίας, η Brandeis Goldschmidt έστειλε στις 29 Ιουνίου 1970 στην Intrac την ακόλουθη επιστολή:

«Όσον αφορά τους 3 000 τόνους τους οποίους έχετε πωλήσει παραδοτέους τέλος 1970 στη Δυτική Γερμανία, οι φίλοι μας ανησύχησαν ιδιαίτερα από την πληροφορία αυτή και απαιτούν να παραιτηθείτε από αυτή την πώληση, η οποία παραβιάζει τη συμφωνία της Βασιλείας και είναι απόλυτα αντίθετη προς το πνεύμα της συμφωνίας αυτής.»

3.4.14. Ενώ αντιμετωπιζόταν το θέμα αυτό, η Swiss Aluminium διατύπωσε πρόσθετη διαμαρτυρία ότι η Eisen und Metall πρόσφερε αλουμίνιο από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας σε αγοραστές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας. Με τέλεξ της 23ης Ιουνίου 1970 διαβίβασε τη διαμαρτυρία της Swiss Aluminium προς την Intrac:

> «Η Eisen und Metall Gelsenkirchen πρόσφερε ανατολικογερμανικό αλουμίνιο καθαρότητας 99,5 % με τιμή 212 μάρκων ελεύθερο στον πελάτη. 500 τόνοι τον Ιούλιο, 200 τόνοι τον Σεπτέμβριο, 100 τόνοι τον Οκτώβριο. Οι ποσότητες αυτές δεν αποτελούν μέρος της ελεύθερης ποσόστωσης, η οποία διατίθεται μέσω της VAW. Η "Interzonenabkommen" επιτρέπει εισαγωγές ανατολικογερμανικού αλουμινίου μέχρι 22 εκατομμύρια DM. 5 000 τόνοι (3 750 μέσω Brandeis συν 1 250 τόνοι ελεύθερης ποσόστωσης) φθάνουν περίπου τα 11 εκατομμύρια DM. Η Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας δικαιούται συνεπώς, σύμφωνα με τις δυτικογερμανικές διατάξεις, να προβεί σε εξαγωγή άλλων 5 000 τόνων στη Δυτική Γερμανία, κάτι τέτοιο όμως καταφανώς θα αποτελούσε παραβίαση της παρούσας συμφωνίας. Για το λόγο αυτό παρακαλούμε να ζητήσετε από την Intrac να αποσύρει αμέσως την προσφορά της.»

Η Intrac στη συνέχεια αρνήθηκε ότι είχε προσφέρει ή προμηθεύσει την εν λόγω ποσότητα στην Eisen und Metall.

3.5. *Εφαρμογή της σειράς συμφωνιών 1971-1976*

3.5.1. Τα στοιχεία εφαρμογής των συμφωνιών αυτών παρατίθενται περιληπτικά στον πίνακα 7. Δείχνουν την ίδια επαγρύπνηση στην αγορά και τις ίδιες έντονες διαμαρτυρίες κάθε φορά που θεωρείται ότι υπήρξε παραβίαση των συμφωνιών.

3.5.2. Οι καταγγελίες δείχνουν ότι οι δυτικοί παραγωγοί ήταν έτοιμοι να αποκρούσουν, με βάση τη σύμβαση, τις δραστηριότητες των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου που επιτρέπονταν ή τουλάχιστον δεν απαγορεύονταν από τις συμφωνίες αυτές.

3.5.3. Τον Μάιο του 1971, η Swiss Aluminium υποστήριξε ότι η Raznoimport δεν είχε το δικαίωμα να εκθέτει εμπορεύματα σε έκθεση εξαγωγικών προϊόντων της ΕΣΣΔ που επρόκειτο να οργανωθεί στη Βασιλεία. Σε απάντηση με ημερομηνία 31 Μαΐου 1971, η Raznoimport δεσμεύθηκε να εκθέσει μόνο αλουμίνιο υψηλής καθαρότητας (99,9 %) και ορισμένα ελασματοποιηθέντα προϊόντα, ενώ παράλληλα δήλωσε ότι δεν θα προσφέρει για πώληση καμία ποσότητα αλουμινίου οποιουδήποτε βαθμού καθαρότητας κατά τη διάρκεια της έκθεσης αυτής.

3.5.4. Η εξαγωγή από τη Raznoimport και την Impexmetal καλωδών προσμείξεων αλουμινίου, περιεκτικότητας 15 έως 20 % σε αλουμίνιο, οδήγησε και αυτή σε διαμαρτυρία. Μολονότι η Raznoimport απάντησε ότι η εξαγωγή αλουμινίου dross δεν ήταν απαγορευμένη σύμφωνα με τη συμφωνία, η Brandeis Goldschmidt υποστήριξε ότι η περιεχόμενη ποσότητα αλουμινίου θα έπρεπε να αφαιρεθεί από τις αγορές πρωτογενούς μετάλλου. Όταν όμως σε άλλες περιπτώσεις, και ιδίως όταν η Intrac επιθυμούσε να προβεί σε πωλήσεις στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, έξω από το πλαίσιο των συμφωνιών Brandeis, και προσέφερε αφαίρεση της σχετικής ποσότητας από την ποσόστωση της επόμενης χρονιάς, η Brandeis Goldschmidt δεν είχε συμφωνήσει.

3.5.5. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, οι δυτικοί παραγωγοί επέμεναν ότι θα έπρεπε να εγκρίνουν εκ των προτέρων τις συμβάσεις μετατροπής (με βάση τις οποίες αλουμίνιο της Ανατολικής Ευρώπης μετατρεπόταν σε ημικατεργασμένα προϊόντα και επανεξαγόταν στην Ανατολική Ευρώπη), ή τουλάχιστον ότι θα έπρεπε οι πράξεις αυτού του είδους να τους γνωστοποιούνται, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι δεν καταστρατηγούνται οι συμφωνίες Brandeis.

3.5.6. Ορισμένες φορές, οι δυτικοί παραγωγοί διαμαρτυρήθηκαν για την προσφορά ή τη διενέργεια πωλήσεων από οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου ανατολικών χωρών στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η χώρα αυτή ανήκει στις αγορές που είχαν αποκλεισθεί συμβατικά για τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου ανατολικών χωρών και οι διαμαρτυρίες ενδιαφέρουν ιδιαίτερα τις διάφορες εθνικές αρχές σε θέματα ανταγωνισμού. Τούτο αποδεικνύει τη σταθερή απόφαση των δυτικών παραγωγών να προχωρήσουν σε πλήρη εφαρμογή των συμφωνιών, ενδιαφέρουν όμως και την ΕΟΚ δεδομένου ότι υπήρχε πάντοτε η πιθανότητα τα σχετικά εμπορεύματα να επανεισαχθούν στην ΕΟΚ. Το γεγονός αυτό αναγνωριζόταν από τους δυτικούς παραγωγούς.

3.5.7. Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για την επίτευξη συμφωνίας το 1976, οι οποίες όμως δεν ολοκληρώθηκαν, η Raznoimport είχε ετοιμάσει σχέδιο σύμβασης που προσέθετε στις επιτρεπόμενες για την Raznoimport χώρες, την Ιαπωνία, τον Καναδά, τις ΗΠΑ και την Ταϋλάνδη. Η Alcan UK όριζε ρητά ότι μόνο η Ταϋλάνδη έπρεπε να είναι «ελεύθερη». Η Baco ήταν ακόμη πιο κατηγορηματική, παρατηρώντας σε τέλεξ της προς την Swiss Aluminium στις 8 Ιουνίου 1976:

> «4. Η συμφωνία πρέπει να καλύπτει τις ΗΠΑ, λόγω της ευχέρειας που έχουν οι έμποροι να κινούνται από εκεί στην ευρωπαϊκή αγορά (. . .)»

3.5.8. Το 1971 και το 1972 έγιναν καταγγελίες για την εισαγωγή στην Ιταλία γιουγκοσλαβικού αλουμινίου, μολονότι στη μία από τις περιπτώσεις το μέταλλο ήταν σαφώς γιουγκοσλαβικό. Στην περίπτωση αυτή, η Swiss Aluminium έγραψε στην Raznoimport (επιστολή της 17ης Ιανουαρίου 1972):

> «Το μέταλλο που πωλούν στην Ιταλία δεν φέρει το σήμα σας και είναι, ως εκ τούτου, φανερό ότι χρησιμοποιούν στο εσωτερικό το μέταλλό σας και επανεξάγουν το δικό τους, με άλλα λόγια έχουν τη δυνατότητα επανεξαγωγής μόνο των εισαγωγών τους προς την ΕΣΣΔ (. . .) Δεν βλέπουμε άλλη λύση παρά τον περιορισμό των εξαγωγών σας προς τη Γιουγκοσλαβία, ενόσω διαθέτουν το δικό τους μέταλλο στην Ιταλία με αυτό τον τρόπο.»

3.5.9. Σε συνάντηση ομάδας εργασίας της ιταλο-ουγγρικής επιτροπής οικονομικής συνεργασίας, που απαρτίζεται από εκπροσώπους των κυβερνήσεων και της βιομηχανίας, η οποία πραγματοποιήθηκε στη Βουδαπέστη από τις 31 Ιανουαρίου έως τις 2 Φεβρουαρίου 1972, οι Ούγγροι έδειξαν ενδιαφέρον για τη χρήση της ιταλικής τεχνολογίας, προκειμένου να αρχίσουν στην Ουγγαρία την παραγωγή δοχείων αεροσόλ. Η ιταλική αντιπροσωπεία είχε εκφράσει ενδιαφέρον να χρησιμοποιήσει για την πληρωμή του know-how καλώδεις προσμείξεις αλουμινίου (slugs) (ημιτελικό προϊόν). Όταν αυτό έγινε γνωστό στην Swiss Aluminium μέσω της ιταλικής θυγατρικής της, η Swiss Aluminium πίεσε την Brandeis Goldschmidt να παρέμβει στην Metalimpex, η οποία δέχθηκε ότι τα slugs καλύπτονταν από τις συμφωνίες Brandeis (που επέβαλλαν ετήσιο ανώτατο όριο 1 016 μετρικών τόνων στις εξαγωγές ημικατεργασμένων προϊόντων εκ μέρους της Metalimpex).

3.6. *Εφαρμογή της υποχρέωσης ανάληψης ανατολικού μετάλλου*

3.6.1. Η συμμετοχή στην ΕΕΠΑ συνεπαγόταν υποχρέωση αγοράς μιας καθορισμένης ποσότητας ανατολικού μετάλλου. Την τήρηση αυτής της υποχρέωσης επέβλεπαν μέλη της εκτελεστικής επιτροπής της ΕΕΠΑ.

3.6.2. Το 1974, η Alsar πληροφόρησε την Brandeis Goldschmidt ότι δεν μπορούσε να παραλάβει τους 1 210 μετρικούς τόνους, το υπόλοιπο της ποσόστωσης που της είχε εγκριθεί το 1974. Η εκτελεστική επιτροπή της ΕΕΠΑ (η οποία τότε απαρτιζόταν από την Swiss Aluminium, την PUK, την Montedison, την Ardal, την VAW και την Baco) άσκησε πίεση στην Alsar να αναλάβει το υπόλοιπο αυτό της ποσόστωσής της, έδειξε όμως προθυμία να επιτρέψει την ανάληψη της ποσότητας αυτής από άλλο μέλος της ΕΕΠΑ. Όταν κανένα άλλο μέλος της ΕΕΠΑ δεν ανέλαβε την ποσόστωση της Alsar, η Swiss Aluminium έστειλε τέλεξ στην Alumetal, στις 30 Σεπτεμβρίου 1974, ζητώντας τη συνδρομή αυτής της εταιρείας προκειμένου να υποχρεωθεί η Alsar να τηρήσει τις συμβατικές υποχρεώσεις της.

Η Alsar σχολίασε το επεισόδιο αυτό με την εξής δήλωση κατά τη διάρκεια της ακροάσεως:

> «(. . .) Η Alsar είχε δείξει σχετική διστακτικότητα (. . .) Είναι φανερό ότι, ξεκινώντας με νέες εγκαταστάσεις και με νέα χρηματοδότηση, η Alsar δεν είχε ιδιαίτερη προθυμία να αναλάβει ταυτόχρονα και μέρος των ποσοστώσεων από τις συμφωνίες Brandeis. Από την άλλη μεριά όμως, ήταν αδύνατο να παράγει ή να πουλά αλουμίνιο, μέσα σ' ένα σύστημα που είχε χαρακτηριστεί ολιγοπωλιακό, χωρίς να διατηρεί φιλική σχέση με όλους τους άλλους παραγωγούς. Τα στοιχεία δείχνουν ότι, σε μια πρώτη φάση, η Alsar προσπάθησε να συμμετάσχει στην ΕΕΠΑ χωρίς να αναδεχθεί ποσόστωση, στο τέλος όμως, λίγο πολύ, υποχρεώθηκε να το κάνει, επειδή είχε σαφή και απόλυτη ανάγκη να προχωρήσει στην πώληση και διανομή μετάλλου.»

4. **Τιμή**

4.1. *Αρχικός αντικειμενικός στόχος*

Ευθύς εξαρχής, αντικειμενικός στόχος των δυτικών παραγωγών ήταν να προλάβουν τις διακυμάνσεις των τιμών. Αντικείμενο δεν ήταν οι εισαγόμενες ποσότητες: Ο πίνακας 8 δείχνει ότι μόνο στο Βέλγιο και το Λουξεμβούργο είχε σημειωθεί το 1962 σημαντική αύξηση των ποσοτήτων έναντι των προηγουμένων ετών. Στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, οι εισαγωγές είχαν κορυφωθεί το 1959, ενώ το 1962 βρίσκονταν ακόμη κάτω από ένα κατώτατο όριο που είχε συμφωνηθεί μεταξύ κυβερνήσεων μέχρι τον Οκτώβριο του 1961.

4.2. Η αρχική σμάδα δυτικών παραγωγών είχε συμφωνήσει, μεταξύ Νοεμβρίου 1962 και Φεβρουαρίου 1963, ότι «θα ήταν επιθυμητό να καταστούν γνωστοί οι πιθανοί όροι βάσει των οποίων (η Raznoimport) θα ήθελε να πωλήσει την εξαγωγική της ποσόστωση πρωτογενούς αλουμινίου αποκλειστικά στους δυτικοευρωπαίους παραγωγούς αλουμινίου, αντί να διαταράσσει τις δυτικές αγορές αλουμινίου πουλώντας το ίδιο αυτό αλουμίνιο σε τιμές ντάμπινγκ, σε εμπόρους ή καταναλωτές των αγορών αυτών.» (1). Το ίδιο επιχείρημα υποστηρίχθηκε τον ίδιο καιρό, αν και με κάπως μεγαλύτερη διπλωματικότητα, από την Brandeis Goldschmidt προς την Raznoimport (βλέπε σημείο 1.4.2). Η Brandeis Goldschmidt συνέχισε παρατηρώντας:

> «Κατά τη γνώμη μας, το πλεονέκτημα που παρουσιάζει για σας η πρότασή μας είναι ότι αφενός θα έχετε περισσότερα έσοδα από το αλουμίνιό σας και εν συνεχεία θα έχετε μιαν αγορά για προκαθορισμένη ποσότητα. Καθώς αναμφισβήτητα γνωρίζετε, το αλουμίνιό σας συχνά προσφέρεται σε πολύ χαμηλές τιμές λόγω συμφωνιών ανταλλαγής, πράγμα το οποίο τείνει να υποσκάπτει τη διεθνή διάρθρωση των τιμών.
>
> Η ιδέα μας είναι να διαρρυθμίσουμε όσο το δυνατόν τη διανομή ώστε να εξυπηρετήσουμε τους ίδιους εμπόρους και καταναλωτές, που παραλάμβαναν το μέταλλό σας στο παρελθόν, με την ελάχιστη δυνατή διατάραξη της υφιστάμενης διάρθρωσης τιμών.»

Στην έκθεσή της προς τους δυτικούς παραγωγούς για τα αποτελέσματα της πρώτης συνάντησης με την Raznoimport, η Brandeis Goldschmidt ανέφερε:

> «Κρίναμε αναγκαίο κατά τις διαπραγματεύσεις μας να αφήσουμε να νοηθεί από την Raznoimport ότι είχαμε την υποστήριξη ορισμένων παραγωγικών συμφερόντων. Εξηγήσαμε ότι κύριος λόγος για την πρωτοβουλία μας ήταν η διατήρηση της υφιστάμενης διάρθρωσης τιμών, πράγμα που εξυπηρετεί τόσο τα συμφέροντά τους όσο και τα δικά μας.»

(1) Από στοιχεία που παρέσχε η Baco σε απάντηση απόφασης του βρετανικού Registrar of Restrictive Practices βάσει του άρθρου 14 του Restrictive Trade Practices Act του 1956.

4.3. Στην πρώτη σύμβαση (αριθ. 68/3326), επιτρεπόταν στην Raznoimport να πωλεί το προϊόν της μεταξύ άλλων στην Αργεντινή και τη Σουηδία. Η Raznoimport αναλάμβανε όμως να κάνει τις πωλήσεις στις χώρες αυτές «με τιμές όχι κατώτερες από τις αναφερόμενες σ' αυτή τη συμφωνία». Αντίστοιχη συμφωνία συνάφθηκε αργότερα από την Intrac για τη Σουηδία. Με επιστολή της 18ης Μαΐου 1964, η Raznoimport τροποποίησε τη δεύτερη συμφωνία της (αριθ. 68/4364, που ήταν ουσιαστικά η ίδια με την πρώτη), έτσι ώστε, αν αποκτούσε τη δυνατότητα να διαθέτει πρίσματα, θα το έκανε σε τιμές που δεν θα «υπέσκαπταν το πνεύμα της ανωτέρω συμφωνίας». Παρόμοιες ρήτρες τιμών περιλαμβάνονταν σε όλες τις μεταγενέστερες συμφωνίες με όλους τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου.

Όπου οι συμφωνίες Brandeis επέτρεπαν την εξαγωγή μικρών ποσοτήτων ημικατεργασμένων προϊόντων αλουμινίου στην ΕΟΚ (μια τέτοια ευχέρεια υπήρχε μόνο στην περίπτωση της Raznoimport και της Metalimpex), τα μέρη συμφωνούσαν ότι:

> «Η μείωση των τιμών των προϊόντων αλουμινίου θα έθετε σε κίνδυνο την αγορά του αλουμινίου και θα υπέσκαπτε τη λειτουργία αυτής της συμφωνίας. Για το λόγο αυτό, οι πωλητές αναλαμβάνουν να χειρίζονται τις πωλήσεις ημικατεργασμένων προϊόντων αλουμινίου σύμφωνα με το πνεύμα της συμφωνίας αυτής.»

Η δέσμευση αυτή δεν περιοριζόταν στις μικρές ποσοστώσεις ημικατεργασμένων προϊόντων που επιτρεπόταν να πωλούνται σε μη εξαιρούμενες χώρες, αλλά λειτουργούσε και σαν γενική δέσμευση που είχαν αναλάβει η Raznoimport και η Metalimpex για όλες τις εξαγωγές τους.

4.4. Ορισμένες από τις καταγγελίες που είχαν γίνει από δυτικούς παραγωγούς για παραβιάσεις της συμφωνίας, δείχνουν ότι η τιμή αποτελούσε παράγοντα που όξυνε τις καταστάσεις: παράδειγμα η περίπτωση του πολωνικού μετάλλου στην Αργεντινή (βλέπε σημείο 3.4.7). Στις 4 Δεκεμβρίου 1970, η Swiss Aluminium διαμαρτυρήθηκε για προσφορά 200 τόνων προς 198 στερλίνες τον τόνο, που είχε γίνει προς τη θυγατρική της στο Βέλγιο, πράγμα που, ισχυρίστηκε, θα είχε «κακή επίπτωση στο επίπεδο τιμών». Σε καταγγελία για μικρές εισαγωγές φύλλων στο Ηνωμένο Βασίλειο από τη Ρωσία το 1971, τονιζόταν ότι η τιμή, σύμφωνα με τις στατιστικές εισαγωγών, ήταν μεταξύ 171 και 177 στερλίνες κάτω από την τιμή καταλόγου, ενώ βρισκόταν κατά 100 στερλίνες χαμηλότερη από την τιμή αποθέματος. Αργότερα τον ίδιο χρόνο έγιναν καταγγελίες για υψηλές τιμές που αναφέρονταν για εξαγωγές από τη Γιουγκοσλαβία.

4.5. Δεν είναι φανερό γιατί οι ρωσικές τιμές το 1963 ενοχλούσαν τους δυτικούς παραγωγούς. Στην απάντησή της προς την έκθεση αιτιάσεων της Επιτροπής, η Alcan εξηγούσε ότι το 1963 «η ΕΣΣΔ πωλούσε μικρές αλλά αυξανόμενες ποσότητες μετάλλου στο Λονδίνο με τιμή 20 ή 25 στερλίνες ανά τόνο μικρότερη από την τιμή εξαγωγής της Alcan (πράγμα που σημαίνει έκπτωση μεταξύ 11 και 14 %)». Δεν υπάρχουν όμως στοιχεία που να στηρίζουν τον ισχυρισμό αυτό. Τη χρονιά εκείνη γίνονταν εκπτώσεις επί του τιμοκαταλόγου των παραγωγών. Το United States Bureau of Economic Research έκρινε ότι την εποχή εκείνη «οι μεγάλοι αγοραστές (. . .) μπορούσαν συνήθως να βρουν αλουμίνιο με τιμή κατά 1 ή 2 σεντς κάτω από την τιμή τιμοκαταλόγου». Αυτό αντιπροσωπεύει έκπτωση μεταξύ 4 και 8 %. Οι Ρώσοι δεν είχαν καθιερωθεί καλά στην αγορά, και έτσι μια πρόσθετη έκπτωση χορηγούμενη σε περιβάλλον αδύνατης αγοράς δεν θα ήταν παράδοξη. Οι ποσότητες εξάλλου που αποτελούσαν αντικείμενο συναλλαγών στην ελεύθερη αγορά ήταν πάντοτες οριακές, πράγμα που σημαίνει ότι οι τιμές είναι ευμετάβλητες και σε εποχές αδύνατης αγοράς πέφτουν περισσότερο από τις τιμές των παραδοσιακών προμηθευτών. Χωρίς περισσότερα στοιχεία για τις τιμές συναλλαγών της εποχής, τόσο των Ρώσων όσο και των δυτικών παραγωγών, δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί πόσο χαμηλές ήταν στην πραγματικότητα οι ρωσικές τιμές.

4.6. Ορισμένοι από τους δυτικούς παραγωγούς ισχυρίστηκαν ότι οι ρωσικές τιμές ήταν αθέμιτες πριν από το 1963, ενώ όλοι υπονόησαν ότι χωρίς τις συμφωνίες Brandeis το σύστημα τιμών των ανατολικοευρωπαίων θα είχε συνεχίσει να ειναι αθέμιτο. Το δεύτερο αυτό σημείο δεν είναι δυνατό να αποδειχθεί· αλλά και τα επιχειρήματα για τις τιμές της περιόδου πριν από το 1963 πολύ απέχουν από το να είναι πειστικά. Η Elkem μίλησε για «πολιτικές» τιμές, επειδή υπήρχαν διακυμάνσεις στις προμήθειες και, επομένως, στόχος των ανατολικών οργανισμών εξωτερικού εμπορίου ήταν να συλλέξουν δυτικό συνάλλαγμα. Δεν διασαφηνίζεται όμως γιατί, εάν μόνος στόχος ήταν το σκληρό συνάλλαγμα, οι ανατολικοί οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου ήταν και συνέχιζαν να είναι ευχαριστημένοι με το να εισπράττουν λιγότερο από όσο θα μπορούσαν. Η RTZ είχε υποστηρίξει ότι οι τιμές ήταν αθέμιτες επειδή οι ανατολικοευρωπαίοι διέθεταν μονοπωλιακή θέση στις εγχώριες αγορές τους και δεν διέτρεχαν τον κίνδυνο αντιποίνων, με αποτέλεσμα να μπορούν ατιμώρητα να πωλούν τις πλεονάζουσες ποσότητές τους «σχεδόν σε οποιαδήποτε τιμή που κάλυπτε το οριακό κόστος». Το πραγματικό οριακό κόστος καθώς και το μέσο κόστος των ανατολικών παραγωγών δεν είναι γνωστά ούτε στην Επιτροπή ούτε στην RTZ, με συνέπεια ένα ελκυστικό επιχείρημα να απολήγει να είναι αναπόδεικτος χειρισμός.

4.7. Η Alcan ισχυριζόταν ότι οι ρωσικές τιμές αποτελούσαν ντάμπινγκ και προσπάθησε να αποδείξει τον ισχυρισμό αυτό. Ο υπολογισμός της Alcan για την τιμή εγχώριας αγοράς του πρωτογενούς αλουμινίου στην ΕΣΣΔ βασίστηκε σε δημοσίευμα του G. D. Kuznetsov [1]. Χρησιμοποιώντας τις τιμές που αναφέρονται στο έργο αυτό, και αφού τις μετέτρεψε σε δολάρια με την ισχύουσα επίσημη ισοτιμία, η Alcan κατόρθωσε να δείξει ότι η τιμή

[1] G. D. Kuznetsov, «Tsenoobrazovanie v tsventnoi metallurgi» (Σχηματισμός τιμών στη μεταλλουργία σιδηρούχων μεταλλευμάτων), δημοσιευμένο στην *Metallurgiya,* ΕΣΣΔ, 1977.

της Brandeis αποτελούσε ντάμπινγκ –ώστε κάθε πώληση σε τιμές χαμηλότερες από αυτό το επίπεδο θα αύξανε το περιθώριο του ντάμπινγκ. Το επιχείρημα αυτό εξαρτάται εξ ολοκλήρου από την ισοτιμία που χρησιμοποιείται θεωρητικά για τη μετατροπή νομισμάτων που δεν είναι μετατρέψιμα. Στην ακρόαση ο εμπειρογνώμονας της Alcan είχε δηλώσει, απαντώντας σε ερώτημα σχετικά με την εμπορική σημασία της επίσημης ισοτιμίας, ότι «(. . .) το εγχώριο σύστημα τιμών είναι τόσο απόλυτα αποσυνεδεδεμένο από το εξωτερικό σύστημα τιμών, ώστε τα συνήθη μέτρα σύγκρισης της αγοραστικής δύναμης δεν μπορούν απλώς και μόνο να εφαρμοστούν» (Πρακτικά, σ. 180). Το έργο του Kuznetsov, στο οποίο στηρίχθηκε η Alcan, περιλάμβανε και σύγκριση μεταξύ των δυτικών τιμών αγοράς και των εγχώριων τιμών ΕΣΣΔ. Στην ακρόαση επιβεβαιώθηκε ότι οι συγκρίσεις αυτές δεν είχαν βασιστεί ούτε θα μπορούσαν να είχαν βασιστεί στην επίσημη ισοτιμία δολαρίου/ρουβλίου (1).

Η μέθοδος που χρησιμοποίησε η Alcan ισχυριζόμενη ότι αποδεικνύει το ντάμπινγκ δεν είναι η μέθοδος που χρησιμοποιείται σύμφωνα με τους κανόνες της GATT για τις χώρες κρατικού εμπορίου, εν μέρει λόγω της δυσχέρειας να εμπιστευθεί κανείς τις επίσημες ισοτιμίες. Δημόσιες αρχές, στις οποίες και μόνο έχει ανατεθεί ο προσδιορισμός της ύπαρξης ντάμπινγκ, δεν έχουν χρησιμοποιήσει μια τέτοια μέθοδο, τουλάχιστον αφότου υιοθετήθηκε νομοθεσία για την εφαρμογή της συμπληρωματικής σημείωσης στο άρθρο VI του 1955 της GATT.

4.8. *Διαμόρφωση τιμών στις συμφωνίες Brandeis*

4.8.1. Όλοι οι δυτικοί παραγωγοί πλήρωναν την ίδια τιμή για κάθε ποιότητα αλουμινίου που αγόραζαν από τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου βάσει των συμφωνιών Brandeis και Eisen. Επιπλέον, κάθε αγοραστής κατέβαλλε στην Brandeis Goldschmidt προμήθεια για τις υπηρεσίες της ως μεσίτη. Το ύψος της προμήθειας ανά τόνο ήταν το ίδιο για όλους τους αγοραστές.

4.8.2. Μέχρι τη Διάσκεψη Ανατολικού Μετάλλου της Ζυρίχης (7 και 8 Ιουνίου 1972) η τιμή καθοριζόταν με αναφορά στην «τιμή για καναδικό/αμερικανικό και βρετανικό αλουμίνιο με παράδοση στο εργοστάσιο, όπως δημοσιεύεται στο τρέχον τεύχος του *Metal Bulletin* στο Λονδίνο», από την οποία τιμή γινόταν αφαίρεση μιας συμφωνημένης έκπτωσης. Η τιμή που δημοσιευόταν στο *Metal Bulletin* ήταν ουσιαστικά η τιμή τιμοκαταλόγου της Alcan. Κατά τη διάρκεια της ακροάσεως, ένας διευθυντής της Alcan Aluminium Ltd εξήγησε ότι «η Alcan είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός μετάλλου για τις ανεξάρτητες εταιρείες σ' όλο τον κόσμο. Είναι επίσης ο μεγαλύτερος εξαγωγέας μετάλλου από τους εξαγωγείς του Καναδά. Γι' αυτό το λόγο είχε φθάσει να είναι η εταιρεία που δημοσίευσε τιμή, και, κατά πάσα πιθανότατα, μια από τις πιο ανταγωνιστικές, από πλευράς τιμών, εταιρείες την εποχή εκείνη, λόγω των ποσοτήτων που ήταν ανάγκη να πωλούμε. Για παράδειγμα, το ένα τρίτο του μετάλλου που αποστέλλεται στο Ηνωμένο Βασίλειο έπρεπε να πουληθεί σε ανεξάρτητες εταιρείες, που ήταν απόλυτα ελεύθερες να αγοράσουν» (Πρακτικά, σ. 218 Η).

Η τιμή μεταξύ Μαΐου 1972 και Ιουλίου 1973 είχε καθορισθεί σε ύψος 186 στερλινών ανά τόνο από τον Μάιο μέχρι τον Δεκέμβριο του 1972 και 191 στερλινών ανά τόνο στη συνέχεια. Η δεύτερη αυτή τιμή αυξήθηκε σε 215 στερλίνες ανά τόνο από τον Φεβρουάριο 1973. Στη Διάσκεψη Ανατολικού Μετάλλου της Ζυρίχης, στις 16 έως 18 Απριλίου 1973, τα μέρη συμφώνησαν σε μια τιμή 232,50 στερλινών ανά μετρικό τόνο ή τιμή τιμοκαταλόγου Ηνωμένου Βασιλείου μείον 11 % (οποιαδήποτε από τις δύο τιμές αποδεικνυόταν η ανώτερη). Μετά τη διάσκεψη του Brno (6 έως 8 Σεπτεμβρίου 1973), υιοθετήθηκε ένας τύπος υπολογισμού σύμφωνα με τον οποίο η τιμή σε στερλίνες μετατρεπόταν στα υπόλοιπα νομίσματα με αναφορά στη μέση ισοτιμία «ένδεκα νομισμάτων μελών».

4.9. *Τύποι τιμών τιμοκαταλόγου*

4.9.1. Ο πρώτος τέτοιος τύπος καθιερώθηκε για το πρώτο εξάμηνο του 1974 σαν αποτέλεσμα της Διάσκεψης Ανατολικού Μετάλλου των Παρισίων στις 30 και 31 Οκτωβρίου 1973. Επρόκειτο για τον μέσο όρο της τιμής τιμοκαταλόγου των μεγαλύτερων παραγωγών (2) στην Ολλανδία, την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, την Ισπανία, την Ιταλία, τη Γαλλία, την Ιαπωνία, την Αυστρία, την Ελβετία, τη Νορβηγία, τη Σουηδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και το Βέλγιο, μείον έκπτωση 7,25 %. Τα παράπονα της Raznoimport για την τιμή που λάμβανε στο τέλος του 1973 (όταν η τιμή ελεύθερων συναλλαγών του *Metal Bulletin* ήταν υψηλότερη από τις περισσότερες τιμές τιμοκαταλόγων) οδήγησαν στην υιοθέτηση του «τύπου της Βενετίας» τον Μάιο του 1974: 50 % του μέσου όρου των 12 εθνικών τιμών τιμοκαταλόγων, μείον έκπτωση 5 %, και 50 % της μέσης τιμής του *Metal Bulletin*, μείον έκπτωση 5 %. Ο «τύπος του Μονάχου» που υιοθετήθηκε το 1975 και το 1976 ήταν ο ίδιος με τον τύπο της Βενετίας, χωρίς όμως έκπτωση.

4.9.2. Σε απάντησή της σε αίτημα παροχής πληροφοριών από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού αριθ. 17, η Brandeis Goldschmidt δήλωσε ότι οι τιμές τιμοκαταλόγου που χρησιμοποιούνταν για τον υπολογισμό της τιμής αγοράς βάσει των συμφωνιών Brandeis «καταρχήν ελέγχονταν με παραγωγούς στις ενδιαφερόμενες χώρες».

(1) Η μέθοδος που χρησιμοποιεί η Alcan οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι πωλήσεις της ΕΣΣΔ θα έπρεπε να γίνονται σε τιμές τουλάχιστον 40 % μεγαλύτερες από τις δυτικοευρωπαϊκές τιμές, προκειμένου να αποφευχθεί η κατηγορία του ντάμπινγκ.

(2) Οι παραγωγοί αυτοί ήταν αντίστοιχα η Holland Aluminium, η VAW, η ENDASA, η Alumetal, η PUK, η NLM, η VMW, η Swiss Aluminium, η Ardal og Sunndal Verk, η Gränges Aluminium, η Alcan UK και η Alcan.

Στα τέλη του 1973 η Brandeis Goldschmidt υπέβαλε τους 12 τιμοκαταλόγους στην Alcan (1) για επαλήθευσή τους. Από το σημείο αυτό και πέρα, τα μέρη οργάνωναν συχνά ανταλλαγές πληροφοριών για τις τιμές τους κάθε φορά που η Alcan, σαν κύρια πηγή πληροφοριών, εξέφραζε αβεβαιότητα.

4.10. *Προμήθεια προς την Brandeis Goldschmidt*

Καθ' όλη τη διάρκεια των συμφωνιών Brandeis, η Brandeis Goldschmidt λάμβανε προμήθεια για κάθε τόνο πρωτογενούς αλουμινίου που πουλιόταν βάσει των συμφωνιών. Το ύψος των προμηθειών που λαμβάνονταν από το 1970 και μετά εκτίθεται στον πίνακα 9.

4.11. *Σύγκριση τιμών*

4.11.1. Μια ακριβής σύγκριση μεταξύ της τιμής που καταβαλλόταν βάσει συμφωνιών Brandeis και των τιμών της δυτικής αγοράς είναι δύσκολη. Ο βαθμός καθετοποίησης της βιομηχανίας αλουμινίου συνεπάγεται ότι τα περισσότερα ενδιάμεσα προϊόντα δεν πωλούνται, αλλά μεταβιβάζονται στο εσωτερικό ενός ομίλου παραγωγής. Επιπλέον, οι πωλήσεις ράβδων καθαρότητας 99,5 % αποτελούν μειοψηφία στις πωλήσεις πρωτογενούς αλουμινίου που περιλαμβάνουν σημαντικές κατηγορίες προϊόντων, όπως επίπεδα προϊόντα ελάσεως, πρίσματα εξώθησης, χονδρόσυρμα κλπ. Οι ράβδοι 99,5 % δεν μπορούν εξάλλου να χρησιμοποιηθούν χωρίς νέα τήξη τους, δεδομένου ότι οι ράβδοι δεν αποτελούν επαναχρησιμοποίηση με μορφή αλουμινίου, αντίθετα απ' ό,τι τα billet ή τα rolling slab. Για το λόγο αυτό, η αγορά περιορίζεται σε αγοραστές που διαθέτουν εγκαταστάσεις τήξεως, ή, πάλι, σε εμπόρους για μεταπώληση.

Επιπλέον πρέπει να ληφθούν υπόψη:

α) οι δασμοί·

β) οι διαφορές στους όρους προμήθειας·

γ) οι διαφορές καθαρότητας (99,5 % και 99,7 έως 99,9 %)·

δ) οι διαφορές στους όρους πληρωμής.

4.11.2. Ορισμένα από τα θέματα αυτά είχαν αποτελέσει το αντικείμενο ανταλλαγής επιστολών μεταξύ Metalimpex και Brandeis Goldschmidt το 1971. Με επιστολή της 16ης Απριλίου 1971, η Metalimpex αμφισβητούσε την έκπτωση του 11 % επί του καναδικού/βρετανικού τιμοκαταλόγου (που αποτελούσε την τότε συμφωνημένη τιμή των συμφωνιών Brandeis) ως εξής:

> «Όσον αφορά τις ράβδους παρθένου αλουμινίου 99,5 %, έχει συμφωνηθεί κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων η καναδική τιμή του *Metal Bulletin* μείον 11 % έκπτωση. Ο τύπος αυτός διαμορφώσεως τιμής έγινε δεκτός εκ μέρους μας επειδή οι δυτικοί συνεργάτες μας (περιλαμβανομένης και της εταιρείας σας) μας είχαν εξηγήσει ότι υπέστησαν ζημίες με την τιμή της προηγούμενης συμφωνίας – δηλαδή την καναδική τιμή μείον 16 και ένα τρίτο στερλίνες (2) κατά τη μεταπώληση του αλουμινίου που είχαν αγοράσει από τις σοσιαλιστικές χώρες.
>
> Η έκπτωση που έπρεπε να δίνουν στους πελάτες τους ξεπερνούσε ακόμη και την καναδική τιμή μείον 11 % βάσει των συμφωνημένων όρων – στις περισσότερες περιπτώσεις cif σε λιμάνι της χώρας προορισμού.
>
> Εξ όσων θυμούμαι, η πλήρης έκπτωση του 11 % που οι δυτικοί μας συνεργάτες ανέφεραν ότι χορηγείται στους πελάτες τους επί της καναδικής τιμής απαρτίζεται από τους ακόλουθους παράγοντες:
>
> 1. το δασμό, που γενικά ανέρχεται σε 7 % και καλύπτεται από τους πωλητές
> 2. τη διάθεση του υπόλοιπου προϊόντος στις εγκαταστάσεις των πελατών που καλύπτεται από τους πωλητές
> 3. τα έξοδα χρηματοδοτήσεως 30 έως 40 ημερών που πληρώνονται από τους πωλητές και όχι από τους αγοραστές.
>
> (. . .) Θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο να μας επιβεβαιώσετε τα επιχειρήματα αυτά που ήδη είχατε μνημονεύσει και που δεχθήκαμε, δηλαδή ότι η έκπτωση που παρέχετε στους πελάτες σας επί της καναδικής τιμής – σύμφωνα με την εμπειρία των τελευταίων λίγων ετών – φθάνει το 11 %, και ως εκ τούτου η Λέσχη επέμεινε να διαμορφωθεί κατ' αυτόν τον τρόπο η τιμή για τη νέα συμφωνία που θα ισχύσει για τα επόμενα πέντε χρόνια.»

Με επιστολή της 28ης Απριλίου 1971, η Brandeis Goldschmidt απάντησε ως εξής:

> «Αναφερόμενοι στην επιστολή σας της 19ης Απριλίου και στην έκπτωση του 11 % στη σύμβαση για αλουμίνιο που έχετε συνάψει με την Brandeis Goldschmidt and Co. AG Basel.
>
> (. . .)
>
> Οι δυτικοί παραγωγοί πωλούν το αλουμίνιό τους:
>
> α) ελεύθερο δασμών·
>
> β) παράδοση εκ του εργοστασίου·
>
> γ) κατά κανόνα 99,7 %·
>
> δ) πληρωμή σε 60 ημέρες.
>
> Φυσικά, το ύψος των δασμών εξαρτάται από τη χώρα προορισμού, σε πολλές όμως περιπτώσεις μπορούμε να εκτιμήσουμε ότι το 11 % δεν καλύπτει τα προαναφερόμενα έξοδα. Όπως γνωρίζετε, κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων είχε αναφερθεί η έκπτωση 15 % σαν πιο ρεαλιστική.

(1) Η Alcan UK εξήγησε ότι ο λόγος για τον οποίο ζητήθηκε από την Alcan να επιβεβαιώσει τις τιμές τιμοκαταλόγου ήταν ότι «η Alcan, με τη διεθνή της οργάνωση και την ευρεία γνώση των τιμών των εθνικών τιμοκαταλόγων (που καθορίζονταν από τους εγχώριους παραγωγούς αλουμινίου) ήταν ευκολότερα σε θέση να ελέγχει την ορθότητα των υπολογισμών τιμών εκ μέρους της Brandeis» (επιστολή προς την Επιτροπή στις 14 Οκτωβρίου 1976).

(2) Αντιπροσωπεύει έκπτωση της τάξεως του 6 %.

Με τις σημερινές συνθήκες της αγοράς, θα θέλαμε να προσθέσουμε ότι δεν νομίζουμε ότι είχε συναφθεί συμφωνία με έκπτωση 11 %.»

α) Δασμοί

4.11.3. Η επιστολή προς την Metalimpex αναφέρεται σε δασμό 7 % καταβλητέο από τους αγοραστές για τις αγορές ανατολικού μετάλλου. Το επίπεδο αυτό δασμού ήταν το προβλεπόμενο για την εισαγωγή στην ΕΟΚ βάσει του Κοινού Εξωτερικού Δασμολογίου (ΚΕΔ). Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν επέβαλε, πριν την προσχώρησή του, δασμούς επί των εισαγωγών πρωτογενούς αλουμινίου και κατά συνέπεια οι δυτικοί παραγωγοί που εισήγαν ανατολικό μέταλλο στο Ηνωμένο Βασίλειο (η Alcan, η Baco και, σε μικρότερη κλίμακα, η Swiss Aluminium και η PUK) δεν είχαν να αντιμετωπίσουν το πρόσθετο αυτό κόστος ανατολικού μετάλλου.

β) Διαφορές στους όρους προμήθειας

4.11.4. Οι τιμές που καταβάλλονταν βάσει των συμφωνιών Brandeis ήταν τιμές cif και κατά κύριο λόγο σε δυτικοευρωπαϊκό λιμάνι. Ως εκ τούτου, η τιμή δεν περιλάμβανε το στοιχείο κόστους μεταφοράς από το λιμάνι αυτό μέχρι τις εγκαταστάσεις του αγοραστή. Οι τιμές των δυτικών παραγωγών όμως ήταν και είναι, κατά κανόνα, τιμές παραδόσεως στις εγκαταστάσεις του αγοραστή, που κατ' ανάγκη περιλαμβάνουν ορισμένο στοιχείο κόστους για τη μεταφορά προς τις εν λόγω εγκαταστάσεις. Θα ήταν συνεπώς φυσιολογικό, η τιμή παραδόσεως ενός παραγωγού να είναι υψηλότερη από την τιμή cif του παραγωγού για αντίστοιχες συναλλαγές που αφορούν ξένες πωλήσεις.

Ο πίνακας που προσκόμισε η Swiss Aluminium στη Διάσκεψη Ανατολικού Μετάλλου στο Brno δείχνει ένα στοιχείο για «φόρτωση και εσωτερική μεταφορά» με το ακόλουθο ύψος ανά χώρα: 3,7 % για τη Γερμανία, 3,2 % για τη Γαλλία, 1,6 % για την Ολλανδία, 1,5 % για το Βέλγιο, 2,6 % για την Ιταλία, 1,7 % για το Ηνωμένο Βασίλειο και 3 % για την Αυστρία και Ελβετία. Τα στοιχεία αυτά αφαιρούνταν, μεταξύ άλλων, από την Swiss Aluminium από τις τιμές «ελεύθερο για παράδοση» στις χώρες αυτές, προκειμένου να υπολογισθεί η «καθαρή τιμή με όρους cif».

γ) Διαφορές καθαρότητας

4.11.5. Ο βαθμός καθαρότητας των αγοραζομένων ποσοτήτων βάσει των συμφωνιών Brandeis ήταν κατά κανόνα 99,5 %, αν και υπήρξαν παραδόσεις με τίτλο 99,7 %. Στην απάντησή της, η Alcan ανέφερε ότι «κατά κανόνα, οι σύγχρονες παραγωγικές εγκαταστάσεις αποδίδουν μέταλλο καθαρότητας μεταξύ 99,7 % και 99,9 %» και, σε άλλο σημείο, ότι

«η σύγκριση των εγκαταστάσεων μετά το 1960 με τις παλαιότερες, φανερώνει τις ακόλουθες βασικές βελτιώσεις:

(. . .) iv) Η μέση ποσότητα του μετάλλου που παράγεται με τη διαδικασία αναγωγής έχει βελτιωθεί από περίπου 99,65 % καθαρότητα αλουμινίου σε μια τάξη μεγέθους 99,75 % έως 99,8 % καθαρότητας αλουμινίου.»

Στην επιστολή της 28ης Ιανουαρίου 1970 που προαναφέραμε, η Aluminium Company of Canada θεωρεί σαν «εμπορικό τίτλο» αλουμινίου τη ράβδο 99,7 %.

4.11.6. Οι τιμές που δημοσίευε το *Metal Bulletin* για ράβδους «με παράδοση Καναδά, ΗΠΑ και Ηνωμένο Βασίλειο» δείχνουν ότι κανονικά καταβαλλόταν πριμ για ράβδους μεγαλύτερης καθαρότητας (1). Το ύψος του σχετικού πριμ ήταν περίπου 4 % με βάση την τιμή της ράβδου 99,5 %. (Οι τιμές του *Metal Bulletin* για «ορισμένες άλλες συναλλαγές» καταγράφουν αντίστοιχου μεγέθους πριμ για ράβδους υψηλότερης καθαρότητας – τουλάχιστον 99,7 %). Κατά πόσο ένα τέτοιο πριμ χρεώνεται στον πελάτη ή παραλείπεται εξαρτάται κανονικά από την κατάσταση της αγοράς. Στην απάντησή της η Alcan αναφερόταν στο θέμα αυτό ως εξής: «οι προμηθευτές μπορεί να παραλείπουν ή να μειώνουν τα πριμ αυτά σαν μια μορφή . . . ουσιαστικού ανταγωνισμού τιμών». Στις ακροάσεις η Baco ανέφερε ότι «η συνήθης πρακτική μεταξύ των παραγωγών δεν ήταν να επιβάλλουν πριμ για μέταλλο 99,7 %» καθώς και ότι «τα πριμ κανονικά αρχίζουν να επιβάλλονται μόνον αν φθάσει κανείς σε 99,8 % ή και παραπάνω».

4.11.7. Μολονότι μπορεί στην πράξη να μην εφαρμοζόταν πριμ για καθαρότητα 99,7 % εκ μέρους των δυτικών παραγωγών, οι συμφωνίες Brandeis πρόβλεπαν πριμ για τις παραδόσεις αλουμινίου καθαρότητας 99,7 % και υπήρξε καταβολή πριμ για τέτοιες παραδόσεις. Στις ακροάσεις της η Baco περιέγραψε την υπόθεση αυτή σαν «παραχωρήσεις» που γίνονται «στα πλαίσια των αμοιβαίων υποχωρήσεων μιας εμπορικής διαπραγμάτευσης».

δ) Διαφορές στους όρους πληρωμής

4.11.8. Στην απάντησή της η Alcan ανέφερε ότι «οι όροι πληρωμής αποτελούν σημαντικό στοιχείο κάθε σύμβασης για την προμήθεια αλουμινίου και η χορήγηση μεγαλύτερων περιθωρίων χρησιμοποιείται συχνά σαν ουσιαστικό όργανο ανταγωνισμού, παρά το κόστος που συνεπάγεται για τον προμηθευτή (. . .) Μερικές φορές οι προμηθευτές προσφέρουν έκπτωση στις περιπτώσεις ταχείας πληρωμής». Ήδη η Alcan ανέφερε ότι είχε παράσχει έκπτωση 2 % για ταχεία πληρωμή.

4.11.9. Οι όροι πληρωμής που προσφέρονται από τους δυτικούς παραγωγούς στους πελάτες τους ήταν το 1971 προθεσμία περίπου 60 ημερών, σύμφωνα όμως με την Swiss Aluminium το 1973 χορηγούνταν μεγαλύτερες προθεσμίες, μέχρι και 120 ημέρες. Η Alcan πάλι ανέφερε ότι οι συνήθεις πόροι της ήταν η μηνιαία απόδοση λογαριασμού, πράγμα που οδη-

(1) Στο σημείο αυτό δεν γίνεται αναφορά στο «υπερ-καθαρό» μέταλλο 99,9 %, που θεωρείται ότι αποτελεί ειδική αγορά.

γούσε σε μέσο όρο ύψους 45 ημερών. Σύμφωνα με την Alcan, οι όροι αυτοί βελτιώνονταν, όταν ήταν αναγκαίο, για να αντιμετωπιστεί ο ανταγωνισμός.

4.11.10. Οι συμφωνίες Brandeis πρόβλεπαν την πληρωμή τοις μετρητοίς έναντι φορτωτικών εγγράφων. «Η πληρωμή θα γίνεται τρεις ημέρες μετά την παραλαβή τηλεγραφικής ειδοποίησης της τράπεζας της χώρας του προμηθευτή ότι τα σχετικά έγγραφα παραλήφθηκαν από τους πωλητές και έχουν αποσταλεί στους αγοραστές». Με άλλα λόγια, δεν χορηγείται πίστωση ούτε προβλέπεται έκπτωση για ταχεία πληρωμή.

4.11.11. Οι όροι αυτοί προξένησαν κάποια έκπληξη στην RTZ και την BICC που προσχώρησαν στην ομάδα αγοραστών το 1971. Η αντίδραση της RTZ φαίνεται από την ακόλουθη αλληλογραφία μεταξύ των δύο αυτών εταιρειών, που τον καιρό εκείνο ήταν μέτοχοι της Anglesey Aluminium Ltd και αγόραζαν την ποσόστωση ανατολικού μετάλλου που της είχε διατεθεί μέσω της Swiss Aluminium.

Επιστολή από την BICC στην RTZ Aluminium στις 2 Νοεμβρίου 1971:

«(. . .) Μόλις λάβαμε από την Swiss Aluminium Ltd επιβεβαίωση της παραγγελίας μας για 800 τόνους ρωσικού αλουμινίου 99,5 %. Ήδη έχουμε κάνει ορισμένα άμεσα σχόλια για τους όρους πληρωμής, τους οποίους θεωρούμε απόλυτα απαράδεκτους, και πάλι σημειώνουμε την απορία μας για την επιβεβαίωση τιμής 228,91 στερλινών ανά τόνο cif Weston Point συν τα έξοδα.

Καθώς γνωρίζετε, δεν έχουμε συμμετάσχει σε αυτές τις διαπραγματεύσεις και ενδείξεις σαν αυτές μας εκθέτουν σε πρόσθετες επιβαρύνσεις που μπορεί να μην έχουν ακόμη καθορισθεί (. . .) Εκείνο που ιδιαίτερα μας ενοχλεί είναι οι όροι πληρωμής, για τους οποίους φρονώ ότι πολύ βιαστήκαμε, αποδεχόμενοι την πληρωμή σε τρεις ημέρες από την ημερομηνία του τιμολογίου. (. . .)

Θεωρώ ότι πληρωμή σε τρεις ημέρες μετά την ημερομηνία του τιμολογίου ισοδυναμεί με περιφρόνηση προς την επαγγελματική ικανότητα κάθε αγοραστή και ακόμη δεν κατορθώνω να καταλάβω πώς κάτι τέτοιο έγινε αποδεκτό.»

Η RTZ Aluminium απάντησε στις 22 Ιουνίου 1972 ως εξής:

«Και εμείς, όπως και εσείς, διαφωνούμε με την Swiss Aluminium σχετικά με την καταβολή τόκων για τις παραδόσεις ρωσικού μετάλλου.

Μέχρι στιγμής τηρήσαμε αρκετά σκληρή γραμμή απέναντί τους. Οι αντιδράσεις τους όμως ήταν τόσο έντονες, που τελικά δεχθήκαμε ότι στο θέμα αυτό ενεργούν απλώς και μόνο σαν μεσολαβητές και, σωστά ή λανθασμένα, αισθάνονται ότι παρέχουν κάποια εκδούλευση στη βιομηχανία αλουμινίου σαν σύνολο.

Ποτέ πάντως δεν θα καταλάβουμε γιατί δέχθηκαν από την αρχή όρους για τόσο ταχεία πληρωμή.»

Η BICC απάντησε στις 26 Ιουνίου 1972 ως εξής:

«Αφού σκεφθήκαμε όλη αυτή την υπόθεση διεξοδικά, συνεχίζουμε να φρονούμε ότι δεν θα πρέπει να δεχθούμε τις απαιτήσεις τους, δεδομένου ότι από την αρχή κρίναμε ότι η σύμβαση αυτή είναι πιθανώς η χειρότερη που έχουμε ποτέ συναντήσει. Η ιδέα και μόνο ταχείας πληρωμής για οποιοδήποτε αλουμίνιο είναι το πιο γελοίο πράγμα που έχουμε ακούσει εδώ και πολύ καιρό. (. . .)»

4.11.12. Όλοι οι παράγοντες που αναλύονται στα σημεία α) έως δ) θα πρέπει να συνυπολογίζονται σε κάθε σύγκριση των τιμών που καταβάλλονται στο πλαίσιο των συμφωνιών Brandeis με τις τιμές που εφάρμοζαν οι δυτικοί παραγωγοί. Οι τελευταίοι αυτοί υποστήριξαν έντονα ότι δεν κατέβαλαν κατά κανόνα και εκούσια κάποιο πριμ στους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου, υπό την έννοια της καταβολής τιμής σαφώς ανώτερης από τις τιμές που οι ίδιοι οι δυτικοί παραγωγοί πετύχαιναν σε παρόμοιες συναλλαγές. Οι τιμές που δηλώθηκαν βρίσκονται κοντινά στα επίπεδα τιμών της συμφωνίας Brandeis, και οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί υποστήριξαν ότι οι τιμές Brandeis ήταν «γενικά σύμφωνες» ή «συγκρίσιμες» με τις τιμές που πετύχαιναν στις δυτικές αγορές. Στις ακροάσεις η PUK επιχείρησε να αποδείξει ότι οι τιμές Brandeis ήταν «σχετικά κοντινές» συγκρίνοντάς τες με τις τιμές συναλλαγών της PUK (Πρακτικά, σ. 431 – 437). Οι πωλήσεις όμως πρωτογενούς αλουμινίου σε ράβδους 99,5 % δεν αποτελούν καθοριστικό στοιχείο των συνολικών πωλήσεων αλουμινίου, λόγω της καθετοποιημένης δομής της βιομηχανίας αλουμινίου. (Στην περίπτωση της PUK, για παράδειγμα, οι πωλήσεις ράβδων σε ανεξάρτητους καταναλωτές καλύπτουν περίπου 5 % κατ' όγκο των συνολικών πωλήσεων αλουμινίου.

4.12. *Απόψεις των αγοραστών κατά την εποχή των συμφωνιών*

4.12.1. Οποιαδήποτε στάση κι αν τηρούν σήμερα οι δυτικές επιχειρήσεις για την τιμή που κατέβαλαν, τον καιρό των συμφωνιών ορισμένες από αυτές δεν ήταν ικανοποιημένες. Πέρα από την ανταλλαγή επιστολών που ήδη αναφέραμε (σημείο 4.11.11) και παρά τον ισχυρισμό της Alcan κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ότι η τιμή Brandeis ήταν αφεαυτής τιμή ντάμπινγκ, οι απόψεις που διατυπώνονταν από τους δυτικούς παραγωγούς κατά τη διάρκεια της εφαρμογής των συμφωνιών Brandeis δείχνουν ότι δεν θεωρούσαν φτηνό το αλουμίνιο που αγόραζαν με βάση αυτές τις συμφωνίες. Οι δυτικοί παραγωγοί είχαν πολλές φορές σχολιάσει την υψηλή τιμή που τους ζητούσαν να καταβάλουν, όπως φαίνεται από τις ακόλουθες περιπτώσεις που αφορούν στην περίοδο 1963 έως 1970.

4.12.2. Σε σύσκεψη της 20ής Ιουλίου 1967 μεταξύ του Board of Trade, της Alcan και της Baco, οι δύο εταιρείες είχαν δηλώσει:

«Κάθε επιπλέον τόνος που προέρχεται από το σοβιετικό μπλοκ σημαίνει έναν λιγότερο τόνο προμήθειας από τις πηγές της δυτικής ομάδας

και ισοδυναμεί με αύξηση του "danegeld" (1) που καταβάλλει η δυτική ομάδα προκειμένου να διατηρηθεί σχετικά σταθερή η αγορά (2).»

4.12.3. Ανάλογη αναφορά στην τιμή των συμφωνιών Brandeis γίνεται στο σημείωμα που απηύθυνε η Baco στη Διάσκεψη Ανατολικού Μετάλλου της Ρώμης, στις 21 έως 23 Ιανουαρίου 1970:

«Τόσο η ΕΣΣΔ όσο και η Ρουμανία είναι φανερό ότι πιστεύουν ότι βρίσκονται σε θέση να αυξήσουν το "danegeld" που εισπράττουν για την προστασία της αγοράς από τις διαταράξεις (. . .) Η υφιστάμενη συμφωνία για 95 500 τόνους είναι ήδη μεγαλύτερη από όσο θα μπορούσαν οι ανατολικοί να πωλήσουν υπό ελεύθερες συνθήκες, και η τιμή είναι πολύ καλύτερη.»

4.12.4. Στη Διάσκεψη Ανατολικού Μετάλλου της Ζυρίχης, που έγινε στις 9 έως 10 Σεπτεμβρίου 1970, πραγματοποιήθηκε εκτεταμένη συζήτηση γύρω από έκπτωση επί της δημοσιευόμενης στο *Metal Bulletin* τιμής παράδοσης στο εργοστάσιο Καναδά, ΗΠΑ και Ηνωμένου Βασιλείου. Στην προηγούμενη Διάσκεψη Ανατολικού Μετάλλου, η PUK είχε ζητήσει αύξηση της έκπτωσης αυτής σε επίπεδο 10 %. Η τιμή Brandeis την εποχή εκείνη ήταν καθορισμένη με βάση τη δημοσιευόμενη στο *Metal Bulletin* τιμή τιμοκαταλόγου, με έκπτωση 16 στερλίνες ανά τόνο ή 6 %. Στη Διάσκεψη της Ζυρίχης, η Swiss Aluminium, η PUK, η Alcan, η Baco και η Ardal og Sunndal Verk πίεζαν για έκπτωση 11,5 %. Οι οργανισμοί κρατικού εμπορίου δεν ήταν πρόθυμοι να συμφωνήσουν για έκπτωση τέτοιου ύψους. Οι σημειώσεις της Baco από τη Διάσκεψη της Ζυρίχης δείχνουν ότι η Baco έκρινε ότι «η ανατολική ομάδα θα επιστρέψει με αντιπρόταση έκπτωσης 10 %, ενδεχομένως με μικρή παραχώρηση στους όρους πληρωμής». Η Baco φρονούσε ότι έκπτωση 10 % δεν αποτελεί και πάλι τιμή χαμηλότερη από τις τιμές που επικρατούσαν στη Δύση. «Οπωσδήποτε, στο επίπεδο αυτό η τιμή του ανατολικού μετάλλου στα εργοστάσια των δυτικών κατασκευαστών μάλλον θα είναι ανώτερη από την τιμή που εισπράττεται για αλουμίνιο άλλων πηγών στη Δύση». Τελικά επιτεύχθηκε συμφωνία για έκπτωση 11 % επί της δημοσιευόμενης στο *Metal Bulletin* τιμής για παράδοση αλουμινίου στο εργοστάσιο Καναδά και Ηνωμένου Βασιλείου.

4.12.5. Η Alcan είχε επίσης θεωρήσει ότι η τιμή που κατέβαλε βάσει των συμφωνιών 1968-1970 αποτελούσε ιδιαίτερη επιβάρυνση. Σε επιστολή της Aluminium Company of Canada Ltd προς την Alcan UK, με ημερομηνία 28 Ιανουαρίου 1970, σημειωνόταν:

«Έκπτωση 1,75 σεντς είναι ιδιαίτερα χαμηλή για όποιον αγοράζει ακόμη και τις ποσότητες της παρούσας συμφωνίας. Όταν μάλιστα απαιτείται πληρωμή τοις μετρητοίς και παράδοση των φορτωτικών εγγράφων, το κόστος είναι ακόμη μεγαλύτερο. Τέτοιες εκπτώσεις και όροι πληρωμής εξασφαλίζουν στο ανατολικό μπλοκ απόδοση θερμού μετάλλου που κυμαίνεται γύρω στα 24 σεντς ανά λίμπρα, απόδοση που οπωσδήποτε είναι μεγαλύτερη από ό,τι εμείς, και κατά πάσα πιθανότητα οι υπόλοιποι δυτικοί παραγωγοί, είμαστε σε θέση να επιτύχουμε (3)».

Σε άλλη επιστολή της Aluminium Company of Canada προς την Alcan UK, με ημερομηνία 23 Μαρτίου 1970, γίνεται αναφορά στην ανωτέρω επιστολή ως εξής:

«Σε μία από τις προηγούμενες επιστολές μας επεσήμανα ότι η έκπτωση 1,75 σεντς από την τιμή τιμοκαταλόγου Ηνωμένου Βασιλείου, σε συνδυασμό με την πληρωμή τοις μετρητοίς κατά την υποβολή των φορτωτικών εγγράφων, είναι τουλάχιστον ιδιαίτερη επιβάρυνση και θα πρέπει να πιέσουμε για πολύ χαμηλότερη τιμή.»

4.12.6. Τα έγγραφα που η Swiss Aluminium είχε ετοιμάσει για τη Διάσκεψη του Brno (7 και 8 Σεπτεμβρίου 1973) καθώς και η PUK για τη Διάσκεψη της Κοπεγχάγης (Δεκέμβριος 1974), επιχειρούσαν να δείξουν ότι οι τιμές που καταβάλλονταν βάσει των συμφωνιών Brandeis ήταν κατά κανόνα ανώτερες από την τιμή αγοράς. Τα έγγραφα πάντως αυτά επρόκειτο να δοθούν σε οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου των ανατολικών και, ως εκ τούτου, μπορεί να περιλαμβάνουν στοιχεία επιχειρηματολογίας (4).

4.13. *Άλλες συγκρίσεις τιμών*

4.13.1. Σε ορισμένες περιπτώσεις, και ιδίως το 1972 και 1973, οι τιμές Brandeis ήταν υψηλότερες από τις νομοθετικά ορισμένες τιμές τιμοκαταλόγου στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιταλία. Υπάρχουν εξάλλου στοιχεία ότι οι νορβηγοί παραγωγοί διέθεταν πρωτογενές αλουμίνιο στη Γερμανία κάτω από την τιμή Brandeis.

4.13.2. Επιπλέον, από έγγραφα που η BICC Ltd υπέβαλε στις ακροάσεις προκύπτει σαφώς ότι όταν η εταιρεία αυτή μεταπωλούσε στην ελεύθερη αγορά

(1) Φόρος που για πρώτη φορά επιβλήθηκε στην Αγγλία τον Θ΄ αιώνα προκειμένου να εξασφαλίσει την προστασία της Αγγλίας εναντίον των Δανών. Κατά τη βασιλεία του Ethelred the Redeless (978 – 1016) «αποτελούσε τον κανονικό τρόπο εξαγοράς των Δανών» (G. M. Trevelyan, *A shortened History of England).*

(2) Προκειμένου να εκτιμήσει κανείς την αποδεικτική αξία της διαπίστωσης αυτής, δεν θα πρέπει να λησμονείται το γεγονός ότι οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις αποτελούσαν αντικείμενο καταγγελίας στο βρετανικό Board of Trade. Δεν είναι δυνατόν να λεχθεί το ίδιο για τα έγγραφα που αντάλλαξαν μεταξύ τους οι επιχειρήσεις, έγγραφα που δεν σκόπευαν να γνωστοποιήσουν σε τρίτους.

(3) Την εποχή αυτή, στις εισαγωγές ανατολικού μετάλλου στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν είχαν επιβληθεί εισαγωγικοί δασμοί.

(4) Το έγγραφο της Swiss Aluminium συνέκρινε τις τιμές Brandeis με τις τιμές «ορισμένων άλλων συναλλαγών» του *Metal Bulletin.* Η τελευταία του τιμή αποτελεί μέσο όρο τιμών που δίνουν οι έμποροι συχνά για μικρές ποσότητες και, ως εκ τούτου, μπορεί να θεωρηθεί ότι αναφέρεται σε οριακή αγορά. Για το λόγο αυτό, η τιμή των «ορισμένων άλλων συναλλαγών» αμφισβητήθηκε στη συνέχεια από τους δυτικούς παραγωγούς ως ανακριβής προβολή των πραγματικών τιμών αγοράς. Το 1971 όμως, η Alcan και η Baco θεωρούσαν την τιμή του *Metal Bulletin* σαν αξιόπιστη ένδειξη της τιμής του αλουμινίου από την Ανατολική Ευρώπη στο Ηνωμένο Βασίλειο.

μέρος της ποσότητας που διέθετε σύμφωνα με τις συμφωνίες Brandeis, υφίστατο σημαντικές ζημίες. Το 1972 οι ζημίες αυτές έφθαναν το 20 % της τιμής Brandeis, ενώ το 1975 η μέση ζημία ήταν γύρω στο 11 %. Ακόμη πιο εντυπωσιακό είναι το γεγονός ότι στις πωλήσεις ανατολικού μετάλλου προς την RTZ, συνεταίρο της στην Anglesey Aluminium που λάμβανε επίσης ποσόστωση ανατολικού μετάλλου από τις συμφωνίες Brandeis, η BICC υπέστη ζημία 20 % επί της τιμής Brandeis.

4.13.3. Σε επιστολή της 17ης Φεβρουαρίου 1971 στο Department of Trade and Industry, η Alcan δήλωνε:

> «Μας έχουν αναφερθεί πωλήσεις και προσφορές ρουμανικού αλουμινίου σε επίπεδο 20 ώς 21 σεντς ανά λίμπρα (για ράβδους 99,5 %), δηλαδή περίπου 190 στερλίνες ανά μετρικό τόνο, τιμή που το *Metal Bulletin* δημοσιεύει σαν τρέχοντα δείκτη για «ορισμένες συναλλαγές». Θεωρούμε τα στοιχεία αυτά σαν επιβεβαίωση του γεγονότος ότι το *Metal Bulletin* συνεχίζει να δίνει αξιόπιστες ενδείξεις των τιμών που επικρατούν στο Ηνωμένο Βασίλειο για το ανατολικό μέταλλο.»

Η τιμή τιμοκαταλόγου της Alcan τον καιρό εκείνο ήταν 27,85 σεντς ανά λίμπρα, έτσι ώστε το ρουμανικό μέταλλο να πωλείται με φαινομένη έκπτωση 25-28 % (1).

Αν είχαν υπάρξει πωλήσεις ράβδων αλουμινίου 99,5 % από άλλες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, πλην Ρουμανίας και Γιουγκοσλαβίας, στην ελεύθερη αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου ή άλλων χωρών της Δυτικής Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, δεν φαίνεται πιθανό ότι θα ήταν ακριβότερο από το ρουμανικό μέταλλο. Οι δυτικοί παραγωγοί γνώριζαν ότι οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου είχαν τη δυνατότητα να ανταγωνίζονται το ρουμανικό μέταλλο ως προς τις τιμές. Σε συνάντηση στις 3 Σεπτεμβρίου 1970, αναφέρεται ότι ο εκπρόσωπος της Alcan είχε δηλώσει στο Board of Trade ότι «οι Ρουμάνοι κρύβονται πίσω από τη συμφωνία και οι Ρώσοι, που έχουν αντιρρήσεις γι' αυτή τη στάση επειδή φρονούν ότι αν ήταν ελεύθεροι θα μπορούσαν να υπερσκελίσουν τον ρουμανικό ανταγωνισμό, μπορεί να χρησιμοποιήσουν την κατάσταση αυτή σαν ισχυρό επιχείρημα για να μη συνάψουν περαιτέρω συμφωνίες». Εξάλλου, η Baco υποστήριζε ότι η παρεμπόδιση των ανατολικών ανταγωνιστών της Ρουμανίας από τις συμφωνίες Brandeis είχε δώσει στους ρουμάνους προμηθευτές τη δυνατότητα να υψώσουν τις τιμές τους.

5. Αποτέλεσμα των συμφωνιών

5.1. *Βιομηχανικό περιβάλλον*

5.1.1. Η εμπορική παραγωγική διαδικασία του πρωτογενούς αλουμινίου περιλαμβάνει τρία στάδια από το μετάλλευμα έως το μέταλλο: βωξίτης, αλουμίνα και πρωτογενές αλουμίνιο. Το πρωτογενές αλουμίνιο αποτελεί αντικείμενο περαιτέρω κατεργασίας και μεταποιείται σε μεγάλη ποικιλία ημικατεργασμένων και τελικά έτοιμων προϊόντων. Τα απορρίμματα αλουμινίου που προκύπτουν από την παραγωγική αυτή διαδικασία, αν δεν είναι υπερβολικά ρυπασμένα, μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν σαν καθαρά απορρίμματα για την παραγωγή πρωτογενούς αλουμινίου από παραγωγούς αυτού του τύπου αλουμινίου. Σε άλλες περιπτώσεις, όπως η ανακύκλωση των προϊόντων αλουμινίου, τα απορρίμματα χρησιμοποιούνται για την παραγωγή δευτερογενούς μετάλλου. Το δευτερογενές αλουμίνιο, που κατ' ανάγκη παρουσιάζει χαμηλότερο βαθμό καθαρότητας από το πρωτογενές, χρησιμοποιείται ιδίως για την παραγωγή κραμάτων σιδήρου. Τα κράματα αυτά κατά κανόνα περιέχουν 85 έως 90 % αλουμίνιο.

5.1.2. Οι κύριοι καθετοποιημένοι παραγωγοί πρωτογενούς αλουμινίου ελέγχουν παραδοσιακά μεγάλο μέρος του δυναμικού σε βωξίτη του δυτικού κόσμου. Το 1977, έξι εταιρείες κατείχαν 57,7 % του παγκόσμιου δυναμικού, με την εξαίρεση της ΕΣΣΔ, της Ουγγαρίας, της Ρουμανίας και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. Οι παραγωγοί πρωτογενούς αλουμινίου είχαν επίσης υπό τον έλεγχό τους μεγάλο μέρος του δυναμικού παραγωγής αλουμίνας του δυτικού κόσμου. Το 1975, οι ίδιες έξι εταιρείες έλεγχαν 63,3 % του παραγωγικού δυναμικού του δυτικού κόσμου.

5.1.3. Το πρωτογενές αλουμίνιο λαμβάνεται με την ηλεκτρολυτική αναγωγή της αλουμίνας. Η διαδικασία της ηλεκτρολυτικής αναγωγής συνεπάγεται εντυπωσιακή κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας. Έτσι, στις ΗΠΑ, η βιομηχανία αλουμινίου κατανάλωσε το 1974-1975 περισσότερο από 4 % της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας των ΗΠΑ. Μονάδα με ετήσιο παραγωγικό δυναμικό 100 000 τόνων καταναλώνει κατά προσέγγιση την ίδια ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που χρειάζεται μια πόλη με 400 000 κατοίκους. Δεν είναι λοιπόν περίεργο ότι οι περισσότερες παραγωγικές εγκαταστάσεις πρωτογενούς αλουμινίου εγκαθίστανται εκεί όπου υπάρχει διαθέσιμη, άφθονη και φθηνή ηλεκτρική ενέργεια. Κατά γενικό κανόνα, η φθηνότερη πηγή ηλεκτρικής ενέργειας είναι οι υδροηλεκτρικές μονάδες, ενώ η ενέργεια από θερμοηλεκτρικούς σταθμούς που χρησιμοποιούν πετρέλαιο είναι (μετά το 1973) η ακριβότερη. Η σχετική σημασία των διαφόρων πηγών καυσίμων σε μερικές χώρες το 1974 περιγράφεται στον πίνακα 10.

5.1.4. Το οριακό κόστος των διαφόρων παραγωγών αλουμινίου παρουσιάζει σημαντικές διαφορές. Το 1973, ο ΟΟΣΑ είχε υπολογίσει ότι το κόστος αυτό κυμαίνεται μεταξύ λιγότερο από 0,2 μέχρι 0,7 σεντς ΗΠΑ ανά κιλοβατώρα. Το 1977 το κόστος κυμαινόταν μεταξύ 0,4 μέχρι 1,8 σεντς. Με κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ 17 000 κιλοβατώρες ανά τόνο σε παλαιότερες παραγωγικές εγκαταστάσεις μέχρι 13 000 κιλοβατώρες στις πιο σύγχρονες, η διαφορά κατά 0,1 σεντ στο ενεργειακό κόστος ισούται, ανάλογα με την περίπτωση, με διαφορά 17 έως 13 δολαρίων ΗΠΑ στο κόστος του πρωτογενούς αλουμινίου.

(1) Την εποχή εκείνη η τιμή Brandeis ήταν 566 δολάρια ΗΠΑ ανά μετρικό τόνο, με έκπτωση 7,8 %.

5.1.5. Από έκθεση που είχε συντάξει το 1976 γνωστός καναδός οικονομικός αναλυτής (1), προκύπτει ότι το ενεργειακό κόστος που έχει στον Καναδά η Alcan είναι το χαμηλότερο στον δυτικό κόσμο.

> «Το ενεργειακό κόστος της Alcan στον Καναδά κυμαίνεται μεταξύ ενός και 20 σεντς ανά λίμπρα κάτω από το κόστος των διεθνών ανταγωνιστών της, και το πλεονέκτημα αυτό θα πρέπει να αυξηθεί τα επόμενα χρόνια (. . .)».

Γι' αυτόν κυρίως το λόγο, η Alcan υπήρξε «price leader» μεταξύ των δυτικών παραγωγών.

5.1.6. Ο πρώτος παραγωγός πρωτογενούς αλουμινίου στην Ευρώπη υπήρξε η PUK, την οποία ακολούθησε η Swiss Aluminium και η Baco. Η παραγωγή της VAW άρχισε λίγο αργότερα, ενώ ακολούθησε η Montedison. Καθένας απ' αυτούς τους παραγωγούς είναι απόλυτα καθετοποιημένος από τον καιρό που ξεκίνησε την παραγωγή του, δηλαδή ο καθένας έχει τη δική του παραγωγή βωξίτη και αλουμίνας.

5.1.7. Μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, καμία επιχείρηση δεν άρχισε την παραγωγή πρωτογενούς αλουμινίου στη Δυτική Ευρώπη χωρίς συνεργασία κάποιας μορφής με τους ήδη καθιερωμένους παραγωγούς, με τη δημιουργία κοινής επιχείρησης ή με άλλο τρόπο, ή χωρίς κάποιου είδους διευθέτηση ώστε να εξασφαλιστεί πρόσβαση σε βωξίτη ή αλουμίνα. Ορισμένοι που είχαν επιχειρήσει να εισέλθουν στην αγορά αποσύρθηκαν από τη συμφωνία συνεργασίας που είχαν συνάψει να εισδώσουν στην παραγωγή πρωτογενούς αλουμινίου, αφήνοντας τη θέση τους στους καθετοποιημένους παραγωγούς που είχαν επιλέξει ως συνεταίρους.

5.1.8. Η σχετική θέση των κύριων παραγωγών πρωτογενούς αλουμινίου στην ΕΟΚ και τη Δυτική Ευρώπη παρατίθεται στον πίνακα 11. Επτά παραγωγοί, η Swiss Aluminium, η PUK, η Alcan, η VAW, η Baco, η Montedison/Alumetal και η ASV κάλυπταν κατά την εξεταζόμενη περίοδο 75 % περίπου της παραγωγής πρωτογενούς αλουμινίου στη Δυτική Ευρώπη.

5.1.9. Στην αρχή της δεκαετίας του '60, νέες παραγωγικές χώρες όπως η Ελλάδα, η Γκάνα, η Ισλανδία, η Ολλανδία έκαναν την είσοδό τους στο διεθνές εμπόριο του αλουμινίου. Με τον τρόπο αυτό περιορίστηκε η συμμετοχή στο διεθνές εμπόριο των ΗΠΑ, του Καναδά, της Νορβηγίας και της Γαλλίας, που μέχρι τότε ήταν οι μόνοι δυτικοί εξαγωγείς πρωτογενούς αλουμινίου. Σημαντικό μέρος του εμπορίου πρωτογενούς αλουμινίου παρουσιάζεται σαν παράδοση αλουμινίου από τους παραγωγούς σε θυγατρικές τους εταιρείες που βρίσκονται σε άλλες χώρες. Έτσι οι εξαγωγές από την Ελλάδα και το Καμερούν έχουν σαν κύριο προορισμό τη Γαλλία: οι εγκαταστάσεις πρωτογενούς παραγωγής αλουμινίου στις χώρες αυτές ελέγχονται από την PUK. Οι εξαγωγές από την Γκάνα (Kaiser 90 %, Reynolds 10 %) προορίζονται για την Ιαπωνία, τις Ηνωμένες Πολιτείες και το Ηνωμένο Βασίλειο.

(1) Greenshield report, Φεβρουάριος 1976, έκθεση που, σύμφωνα με την Alcan, ήταν «δίκαιη και κατά βάση ακριβής».

5.1.10. Οι κυριότεροι διεθνείς εξαγωγείς πρωτογενούς αλουμινίου είναι ο Καναδάς, η Νορβηγία και η ΕΣΣΔ. Ο μεγαλύτερος παραγωγός πρωτογενούς αλουμινίου του κόσμου, οι ΗΠΑ, ήταν τα τελευταία χρόνια καθαρός εισαγωγέας πρωτογενούς αλουμινίου. Η ΕΟΚ υπήρξε από καιρό καθαρός εισαγωγέας πρωτογενούς αλουμινίου, μολονότι στο εσωτερικό της Κοινότητας τόσο η Γαλλία όσο και η Ολλανδία ήταν καθαροί εξαγωγείς.

5.1.11. Σχεδόν κάθε παραγωγός πρωτογενούς αλουμινίου ασχολήθηκε με την παραγωγή ημικατεργασμένων ειδών αλουμινίου, ενώ πολλοί παράγουν τελικά προϊόντα και ασχολούνται με την τήξη νέων και παλαιών απορριμμάτων αλουμινίου για την παραγωγή δευτερογενούς αλουμινίου. Η κλίμακα των δραστηριοτήτων αυτών είναι τέτοια, ώστε το μεγαλύτερο μέρος πρωτογενούς αλουμινίου χρησιμοποιείται σε περαιτέρω κατεργασία ή μεταποίηση από τις ίδιες επιχειρήσεις που έχουν παραγάγει τις αρχικές πρωτογενείς ράβδους αλουμινίου. Στις αρχές της δεκαετίας του '70, ορισμένες επιχειρήσεις της βιομηχανίας αλουμινίου είχαν βαθμό καθετοποίησης περίπου 80 %. Οι εκτιμήσεις αυτές είναι εκτιμήσεις για το σύνολο του βιομηχανικού κλάδου του αλουμινίου.

Κάποιες επιχειρήσεις του κλάδου είναι λιγότερο ή περισσότερο καθετοποιημένες από άλλες. Επιπλέον, οι εκτιμήσεις αποτελούν μέσους όρους για όλες τις ομάδες προϊόντων αλουμινίου, ενώ ορισμένες ομάδες προϊόντων παρουσιάζουν υψηλότερο βαθμό καθετοποίησης απ' ό,τι άλλες. Κατά κανόνα, ο τομέας των ελασματοποιηθέντων προϊόντων (πλάκες, φύλλα, ταινίες, φύλλα και ταινίες λεπτές) είναι περισσότερο καθετοποιημένος απ' ό,τι ο τομέας των προϊόντων που προέρχονται από εξώθηση και εφελκυσμό (ράβδοι, είδη καθορισμένης μορφής, σωλήνες και σύρμα), ο οποίος, με τη σειρά του, είναι περισσότερο καθετοποιημένος από τον τομέα των χυτών αντικειμένων.

5.1.12. Ο υψηλός βαθμός καθετοποίησης συνεπάγεται δύο σημαντικά οικονομικά αποτελέσματα. Το πρώτο είναι ότι οι ανεξάρτητοι παραγωγοί ημικατεργασμένων και τελικών προϊόντων είναι υποχρεωμένοι να προμηθεύονται τις πρώτες ύλες τους από παραγωγούς οι οποίοι είναι ταυτόχρονα ανταγωνιστές τους στην κατασκευή των προϊόντων τους – εκτός αν έχουν πρόσβαση σε άλλες πηγές προμήθειας. Το δεύτερο είναι ότι η αγορά για ενδιάμεσα προϊόντα όπως ο βωξίτης, η αλουμίνα και το πρωτογενές αλουμίνιο, είναι είτε ανύπαρκτη είτε οριακής σημασίας σε σύγκριση με την αγορά για τα ημικατεργασμένα και τα τελικά προϊόντα. Ως εκ τούτου, είναι δύσκολο να καθοριστεί τιμή αγοράς για τις συναλλαγές των ενδιαμέσων αυτών προϊόντων. Ο λιγότερο καθετοποιημένος τομέας, δηλαδή ο τομέας των χυτών προϊόντων, εξαρτάται ιδιαίτερα από τις προμήθειες δευτερογενούς μετάλλου (δηλαδή απορριμμάτων αλουμινίου) καθώς και ράβδων: σε αυτόν λοιπόν τον τομέα χρειάζονται προμήθειες σε ράβδους αλουμινίου με σχετικά χαμηλή καθαρότητα του 99,5 %.

5.1.13. Έχει γίνει εκτίμηση (την οποία άλλωστε συμμερίζεται και η βιομηχανία αλουμινίου) ότι το μη

καθετοποιημένο τμήμα της αγοράς για το δευτερογενές αλουμίνιο και τα ημικατεργασμένα προϊόντα αλουμινίου αντιπροσωπεύει το 20 % της συνολικής κατανάλωσης πρωτογενούς αλουμινίου στην Ευρώπη.

5.2. *Επίπτωση των συμφωνιών Brandeis στην αγορά*

5.2.1. Οι ποσοτικές επιπτώσεις των διαφόρων ρυθμίσεων των συμφωνιών Brandeis δίνονται σε περιληπτική μορφή στον πίνακα 12.

Πρωτογενές αλουμίνιο

5.2.2. Οι δυτικοί παραγωγοί δίσταζαν να αγοράσουν, και τελικά δεν αγόρασαν, όλο το πρωτογενές αλουμίνιο σε ράβδους που οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου θεωρούσαν ότι μπορούσαν να προσφέρουν. Σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις διαπραγμάτευσης νέας σειράς συμφωνιών Brandeis, η ποσότητα πρωτογενούς αλουμινίου που πρόσφεραν αρχικά οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου ήταν σαφώς μεγαλύτερη από την ποσότητα που τελικά αποτελούσε το αντικείμενο της συμφωνίας.

Οι συμφωνημένες ποσότητες πολλές φορές περιορίστηκαν περαιτέρω μετά από αίτημα των δυτικών παραγωγών σε μεταγενέστερες διασκέψεις ανατολικού μετάλλου. Στη Διάσκεψη Ανατολικού Αλουμινίου της Βουδαπέστης που έγινε στις 28 και 29 Οκτωβρίου 1971, η δυτική ομάδα πέτυχε περιορισμό κατά 20 % των ποσοτήτων που επρόκειτο να παραδοθούν το 1972, ενώ στη Διάσκεψη του Brno στις 6 έως 8 Σεπτεμβρίου 1973, η ποσόστωση για το δεύτερο εξάμηνο του 1973 περιορίστηκε από 67 000 μετρικούς τόνους σε 53 000 τόνους. Αντίστοιχα, στη Διάσκεψη Ανατολικού Μετάλλου της Βενετίας στις 15 και 16 Μαΐου 1974, η συμβατική ποσόστωση που παρέμενε να παραδοθεί σύμφωνα με την κατανομή του 1974 (60 600 μετρικοί τόνοι) περιορίστηκε κατά ένα τρίτο, ενώ παράλληλα οι δυτικοί παραγωγοί αρνήθηκαν να επιτρέψουν στους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου να πωλήσουν την υπόλοιπη ποσότητα σε δυτικές αγορές, μολονότι τελικά δόθηκε συμβιβαστική λύση που επέτρεψε στους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου να κάνουν τις πωλήσεις τους αλλά μόνο στην Ιαπωνία και την Τουρκία. Η συμβατική ποσότητα για το πρώτο εξάμηνο του 1975 περιορίστηκε και πάλι κατά 30 % στη Διάσκεψη Ανατολικού Μετάλλου του Μονάχου που έγινε στις 14 και 15 Νοεμβρίου 1974.

5.2.3. Ο πίνακας 13 δείχνει τις διαφορές μεταξύ των αρχικά συμφωνημένων ποσοτήτων και των ποσοτήτων που τελικά πουλήθηκαν βάσει των συμφωνιών Brandeis. Ο πίνακας αυτός επισημαίνει τις διαφορές μεταξύ των αρχικών προσφορών των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου και των ποσοτήτων που τελικά πωλήθηκαν. Και στις δύο περιπτώσεις, οι διαφορές είναι σημαντικές. Είναι αναμφισβήτητο ότι οι αρχικές προτάσεις των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου περιλάμβαναν κάποιο στοιχείο παζαρέματος, κατά τη διάρκεια όμως της διαδικασίας δεν υπήρξαν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου δεν μπορούσαν να έχουν προμηθεύσει τις ποσότητες πρωτογενούς αλουμινίου που είχαν αρχικά προσφέρει. Ειδικότερα, στην περίπτωση της ΕΣΣΔ και της Ουγγαρίας, το παραγωγικό δυναμικό γνώρισε σημαντική επέκταση κατά τη διάρκεια των συμφωνιών Brandeis. Αντίθετα, στην Τσεχοσλοβακία και στη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας, η παραγωγή είχε μειωθεί κάτω από το επίπεδο του επίσημου δυναμικού.

Η άρνηση των κυβερνήσεων της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Πολωνίας να επιτρέψουν εξαγωγή αλουμινίου το 1974 και το 1975 δεν είχε επιπτώσεις. Οι συμβατικές ποσότητες που βρίσκονταν στη διάθεση των δυτικών παραγωγών ήταν ήδη μεγαλύτερες από εκείνες που ήθελαν να παραλάβουν, και οι παραγωγοί αυτοί διαπραγματεύονταν δραστήρια, ακόμη και δεχόμενοι να πληρώσουν περισσότερο τον τόνο, προκειμένου να περιορίσουν τις ποσότητες που θα παραλάμβαναν, εξασφαλίζοντας ότι το πλεόνασμα δεν θα έφθανε στις αγορές τους μέσω άλλων οδών.

5.2.4. Με βάση την παραδοχή (βλέπε σημείο 5.1.3) ότι το μη καθετοποιημένο τμήμα της αγοράς δευτερογενούς αλουμινίου και ημικατεργασμένων προϊόντων αποτελεί 20 % της δυναμικής κατανάλωσης του πρωτογενούς αλουμινίου στην Ευρώπη, ο πίνακας 12 δείχνει τις επιπτώσεις στη μη καθετοποιημένη αυτή αγορά.

5.2.5. Το 1971 η Alcan και η Baco υπέβαλαν αίτηση στις βρετανικές αρχές ζητώντας την επιβολή δασμών αντιντάμπινγκ στο ρουμανικό αλουμίνιο. Τον καιρό εκείνο οι εισαγωγές ρουμανικού αλουμινίου στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν περίπου 8 έως 9 000 τόνοι το χρόνο σύμφωνα με τις στατιστικές της Metallgesellschaft. Η αίτηση της Baco, την οποία υποστήριξε η Alcan, αναφερόταν στο γεγονός ότι «σχεδόν 90 % της βρετανικής αγοράς (με κατανάλωση κάπου 400 000 τόνους) είναι δεσμευμένο με μακροπρόθεσμες συμβάσεις ή με χρηματοδοτικούς δεσμούς» και συνεπώς «οι ρουμανικες εισαγωγές αντιπροσωπεύουν σημαντική ποσότητα, σε σύγκριση με την σχετικά περιορισμένη μη καθετοποιημένη αγορά».

Οι πωλήσεις ρουμανικού αλουμινίου αντιπροσώπευαν περίπου 20 % της ελεύθερης κατανάλωσης στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η αίτηση της Baco τόνιζε ότι «εάν οι πωλήσεις αυτές δεν υπήρχαν, κατά πάσα πιθανότητα η εταιρεία θα κατόρθωνε να επιτύχει απόδοση 10 στερλίνες περίπου μεγαλύτερη από τη σημερινή». Τον καιρό εκείνο η μέση τιμή που πετύχαινε η Baco από τις πωλήσεις της σε ανεξάρτητους αγοραστές ήταν 236,85 στερλίνες ανά μετρικό τόνο, με έκπτωση 8 % επί της τιμής των 257,20 στερλινών ανά μετρικό τόνο του τιμοκαταλόγου Alcan. Η επίπτωση των ρουμανικών πωλήσεων ήταν συνεπώς, κατά τη γνώμη της Baco, η μείωση τιμών κατά 4,2 %.

Τον ίδιο καιρό, οι εισαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο ανατολικοευρωπαϊκού πρωτογενούς αλουμι-

νίου βάσει των συμφωνιών Brandeis κυμαινόταν γύρω στους 14 000 τόνους το χρόνο.

5.2.6. Η επίπτωση στις τιμές στο Ηνωμένο Βασίλειο την εποχή εχείνη δεν αφορά την Επιτροπή. Είναι λογικό όμως να υποθέσει κανείς ότι το ανατολικό μέταλλο, αν ήταν ελεύθερο από τις δεσμεύσεις των συμφωνιών Brandeis, θα είχε αντίστοιχη επίπτωση στην τότε Κοινότητα.

Τα στοιχεία δείχνουν κατ' αναλογία τις πιθανές επιπτώσεις επί των τιμών στην τότε ΕΟΚ, αν οι ποσότητες που καλύπτονταν από τις συμφωνίες Brandeis έφθαναν στην αγορά εκείνη χωρίς τους περιορισμούς των συμφωνιών Brandeis.

Η αγορά του δευτερογενούς αλουμινίου και των απορριμμάτων αλουμινίου

5.2.7. Οι αγορές για το πρωτογενές και το δευτερογενές αλουμίνιο είναι συνδεδεμένες. Οι διακυμάνσεις της τιμής πρωτογενούς αλουμινίου επιδρούν στις τιμές του δευτερογενούς αλουμινίου, δεδομένου ότι ορισμένες ποσότητες πρωτογενούς αλουμινίου χρησιμοποιούνται για την παρασκευή του. Η τιμή του δευτερογενούς αλουμινίου επηρεάζεται εξάλλου από τις διαθέσιμες ποσότητες και την τιμή της κύριας πρώτης ύλης του, δηλαδή των απορριμμάτων αλουμινίου. Το σημαντικότερο είδος απορριμμάτων αλουμινίου είναι τα «νέα απορρίμματα» ή «καθαρά απορρίμματα παραγωγής». Την πηγή αυτή ελέγχουν κυρίως οι καθετοποιημένοι παραγωγοί αλουμινίου, δεδομένου ότι από την παραγωγική διαδικασία τους είναι που προκύπτει το υλικό αυτό. Οι δευτερογενείς συνεπώς παραγωγοί εξαρτώνται κατά πολύ από τους πρωτογενείς παραγωγούς για την προμήθεια της κύριας πρώτης ύλης τους.

5.2.8. Οι συνολικές ετήσιες ποσοστώσεις για το δευτερογενές αλουμίνιο και τα απορρίμματα αλουμινίου ήταν σύμφωνα με τις συμφωνίες Brandeis:

— 1η Ιουλίου 1963 – 30 Ιουνίου 1964: ουδείς περιορισμός,

— 1η Ιουλίου 1964 – 30 Ιουνίου 1965: ουδείς περιορισμός,

— 1η Ιανουαρίου 1966 – 31 Δεκεμβρίου 1967: 25 400 μετρικοί τόνοι,

— 1η Ιανουαρίου 1968 – 31 Δεκεμβρίου 1970: 15 240 μετρικοί τόνοι,

— 1η Ιανουαρίου 1971 – 30 Ιουνίου 1976: 15 240 μετρικοί τόνοι.

Ο πίνακας 12 δείχνει τη συνολική κατανάλωση δευτερογενούς αλουμινίου στα κράτη μέλη της ΕΟΚ μεταξύ 1966 και 1976, καθώς και τις εισαγωγές απορριμμάτων αλουμινίου εκ μέρους των χωρών της ΕΟΚ κατά τα ίδια χρόνια (πρόκειται για τους Έξι μέχρι το τέλος του 1972 και για τους Εννέα μεταξύ 1973 και 1976). Γίνεται δεκτό ότι ένα μέρος του υλικού, που είχε διατεθεί βάσει των ποσοστώσεων Brandeis, ήταν πιθανό να έχει καταλήξει στο Ηνωμένο Βασίλειο (κυρίως) πριν το 1973.

Αν περιλάβει κανείς το Ηνωμένο Βασίλειο για όλη την κρινόμενη περίοδο, οι ποσοστώσεις Brandeis αντιπροσώπευαν τα ακόλουθα ποσοστά επί του συνόλου των εισαγωγών:

Έτος	Δευτερογενές αλουμίνιο	Απορρίμματα αλουμινίου
1966	4,6	19,0
1967	4,6	18,0
1968	2,3	10,8
1969	2,0	8,6
1970	2,1	8,6
1971	2,0	9,8
1972	2,0	7,1

Ημικατεργασμένα προϊόντα

5.2.9. Οι ποσοστώσεις των συμφωνιών Brandeis για την πώληση ημικατεργασμένων προϊόντων από τους ανατολικούς οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου (βλέπε πίνακα 12) ήταν:

— 1η Ιουλίου 1963 – 30 Ιουνίου 1964: ουδείς περιορισμός,

— 1η Ιουλίου 1964 – 30 Ιουνίου 1965: ουδείς περιορισμός,

— 1η Ιανουαρίου 1966 – 31 Δεκεμβρίου 1967: 4 000 τόνοι,

— 1η Ιανουαρίου 1968 – 31 Δεκεμβρίου 1970: 2 500 τόνοι,

— 1η Ιανουαρίου 1971 – 30 Ιουνίου 1976: 2 540 μετρικοί τόνοι,
+
1 524 μετρικοί τόνοι σύρματος.

5.2.10. Κάθε παραγωγός πρωτογενούς αλουμινίου που μετείχε στις συμφωνίες Brandeis και Eisen und Metall ήταν και παραγωγός ημικατεργασμένων προϊόντων ή μέλος καθετοποιημένου ομίλου εταιρειών που παρήγε ημικατεργασμένα προϊόντα. Η παραγωγή ημικατεργασμένων προϊόντων (φύλλα, είδη καθορισμένης μορφής, σωλήνες, σύρμα, κλπ.), αποτελεί σαφώς την κυριότερη χρήση του πρωτογενούς αλουμινίου, ενώ το δευτερογενές αλουμίνιο χρησιμοποιείται κυρίως για την παραγωγή χυτών αντικειμένων. Τα ημικατεργασμένα προϊόντα και χυτά αντικείμενα καλύπτουν πάνω από 90 % της συνολικής κατανάλωσης πρωτογενούς και δευτερογενούς αλουμινίου στην ΕΟΚ.

5.2.11. Για όλους τους δυτικούς παραγωγούς πρωτογενούς αλουμινίου τους οποίους αφορά αυτή η διαδικασία, η πώληση ημικατεργασμένων προϊόντων αποτελεί τη μεγαλύτερη και σημαντικότερη τιμής αγοράς. Τα ημικατεργασμένα προϊόντα έχουν σαφώς μεγαλύτερη αξία ανά μονάδα βάρους από ό,τι το πρωτογενές αλουμίνιο, δεδομένου ότι η κατεργασία του αλουμινίου προς ημικατεργασμένα προϊόντα διπλασιάζει κατά μέσο όρο την αξία του.

Το συμπέρασμα που περιλαμβάνεται στην έκθεση του Greenshield που ήδη αναφέραμε είναι ότι η Alcan κατόρθωσε να αυξήσει τα κέρδη της από τις πωλήσεις ημικατεργασμένων προϊόντων κατά σημαντικό ποσοστό μεταξύ των ετών 1964 και

1975. Για όλους τους καθετοποιημένους ομίλους τα ημικατεργασμένα προϊόντα αποτελούσαν ευρύτατη και ιδιαίτερα κερδοφόρα αγορά. Δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν ότι η εμπειρία της Alcan δεν είναι αντιπροσωπευτική για τις υπόλοιπες επιχειρήσεις. Φαίνεται εξάλλου απίθανο ότι η Alcan θα μπορούσε να είχε πετύχει τέτοιες αυξήσεις για τα ημικατεργασμένα προϊόντα της, χωρίς την επίδραση του γενικού επιπέδου τιμών που επικρατούσε στις αγορές στις οποίες λειτουργούσε.

5.2.12. Η προσοχή που έδιναν οι δυτικοί παραγωγοί για την προστασία της τόσο σημαντικής και κερδοφόρας αυτής αγοράς τους φαίνεται από τις ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στις συμφωνίες Brandeis και Eisen und Metall. Όπως φαίνεται στον πίνακα 14, οι εισαγωγές ημικατεργασμένων προϊόντων από την Ανατολική Ευρώπη ουσιαστικά απαγορεύονταν. Οι ποσοστώσεις των προϊόντων αυτών που χορηγούνταν στην Raznoimport και στην Metalimpex ήταν αμελητέες, αφού αντιπροσώπευαν λιγότερο από 0,1 % της παραγωγής στην ΕΟΚ (βλέπε πίνακα 15). Είναι εξίσου ενδεικτικό ότι, όταν οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου είχαν τη δυνατότητα να εξάγουν ημικατεργασμένα προϊόντα σε ορισμένες χώρες (καμία από αυτές δεν ήταν μέλος της ΕΟΚ), αναλάμβαναν, τόσο ρητά όσο και μέσω της ρήτρας «του πνεύματος της συμφωνίας», να μην προσφέρουν τιμές χαμηλότερες από τις τιμές των δυτικών παραγωγών.

Οι δυτικοί παραγωγοί απέδιδαν ιδιαίτερη σημασία στην εφαρμογή εκείνων των διατάξεων των συμφωνιών Brandeis που απαγόρευαν την εξαγωγή ημικατεργασμένων προϊόντων. Η απαίτηση της Raznoimport να της επιτραπεί να εξάγει μέχρι 15 000 τόνους ημικατεργασμένα προϊόντα το χρόνο βάσει της νέας συμφωνίας για το 1976 έως 1981, υπήρξε ένας από τους κύριους λόγους που οδήγησαν στη ρήξη των διαπραγματεύσεων.

5.2.13. Καθ' όλη τη διάρκεια των συμφωνιών Brandeis, υπήρχε παραγωγή ημικατεργασμένων προϊόντων αλουμινίου στην ΕΣΣΔ, την Πολωνία, την Ουγγαρία, την Τσεχοσλοβακία και τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας. Τις περισσότερες χρονιές των συμφωνιών Brandeis, οι εξαγωγές από την ΕΣΣΔ και μόνο κυμαίνονταν γύρω στους 100 000 τόνους, με προορισμό χώρες που αναφέρονται στις συμφωνίες (κυρίως άλλες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, την Αίγυπτο και την Κούβα).

5.2.14. Η ποσόστωση για τις πωλήσεις σύρματος αλουμινίου, που για πρώτη φορά καθιερώθηκε το 1968, είχε σαν σκοπό την προστασία της Gränges και των σκανδιναβικών αγορών της. Μέχρι την προσχώρηση της Δανίας στην Κοινότητα, η ποσόστωση αυτή δεν αφορά την Επιτροπή. Από την ημερομηνία της προσχωρήσεως, η ποσόστωση αυτή είχε επιπτώσεις στην ΕΟΚ. Η Gränges είχε αφήσει να φανεί ότι δεν θα δεχόταν τις προτεινόμενες για το 1976 συμφωνίες αν δεν προβλεπόταν σ' αυτές περιορισμός των εξαγωγών σύρματος από τη Δανία μέχρι ποσότητας 500 τόνων αλουμινίου.

Περίληψη

5.2.15. Το ιστορικό των Διασκέψεων Ανατολικού Μετάλλου δείχνει ότι όχι μόνο οι πρώτες προσφορές πρωτογενούς αλουμινίου εκ μέρους των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου ήταν σαφώς ανώτερες από τις ποσοστώσεις που τελικά συμφωνήθηκαν, αλλά και ότι οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου επιθυμούσαν να έχουν τη δυνατότητα να πωλούν ημικατεργασμένα προϊόντα, δευτερογενές αλουμίνιο και απορρίμματα αλουμινίου στις δυτικές αγορές.

Κατά παράβαση των συμφωνιών Brandeis, γίνονταν στην πραγματικότητα τέτοιες πωλήσεις σε πολύ μικρή κλίμακα, πράγμα που αποδεικνύει ότι τα προϊόντα αυτά ήταν διαθέσιμα για πώληση.

5.3. *Το Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου*

Η ρήτρα του «πνεύματος της συμφωνίας»

5.3.1. Από το 1964, οι συμφωνίες Brandeis περιλάμβαναν τη ρήτρα που ήταν γνωστή σαν «ρήτρα του πνεύματος της συμφωνίας» (σημείο 1.4.4).

Κατά τις διαπραγματεύσεις που έγιναν στη Βουδαπέστη τον Ιούνιο του 1967 προκειμένου να ανανεωθούν οι συμφωνίες για το 1968-1970, οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου είχαν δηλώσει ότι θα διαθέτουν την παραγωγή τους στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου αν δεν επιτυγχανόταν συμφωνία.

5.3.2. Σαν συνέπεια του γεγονότος αυτού, στην επόμενη σειρά συμφωνιών για το 1968-1970, η ρήτρα του «πνεύματος της συμφωνίας» επεκτάθηκε ως εξής:

> «Αν αρχίσουν συναλλαγές αλουμινίου στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου ή αν γίνει φανερό (. . .)» (συμφωνία αριθ. 2100 Brandeis Goldschmidt-Raznoimport της 5ης Φεβρουαρίου 1968).

5.3.3. Οι σημειώσεις της Alcan από τη Διάσκεψη Ανατολικού Μετάλλου που πραγματοποιήθηκε στη Ζυρίχη στις 9 και 10 Σεπτεμβρίου 1970 και στην οποία είχαν μετάσχει η Raznoimport, η Metalimpex, η Impexmetal, η Intrac Handelsgesellschaft, η Metalimex/Kerametal, η Swiss Aluminium, η PUK, η Alcan Aluminium Ltd, η Alcan SA, η Baco, η ASV και η Brandeis Goldschmidt, αναφέρουν:

> «Το απόγευμα, οι ανατολικές χώρες ζήτησαν 150 000 τόνους και οι Ούγγροι, τους οποίους οι Ρώσοι χρησιμοποιούν σαν βοηθούς-εκπροσώπους, ανέφεραν ωμά ότι, αν δεν υπάρξει συμφωνία, (οι ανατολικοί) θα κάνουν τη μεγαλύτερη ζημιά που μπορούν στις δυτικές εταιρείες, περιλαμβανόμενης της προσπάθειας να αρχίσουν διαπραγμάτευση των προϊόντων τους στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου. Η απειλή ήταν τόσο ανοικτή που δήλωσαν ότι θέλουν να λησμονούν ότι ώς τη στιγμή εκείνη πραγματοποιούνταν επενδύσεις 160 εκατομμυρίων στερλινών, που περιλάμβαναν και μεγάλα ποσά δημόσιου χρήματος, σε νέες εγκαταστάσεις

αλουμινίου στο Ηνωμένο Βασίλειο, ώστε να μην είναι δυνατόν να επιτραπεί η διακινδύνευση τέτοιων επενδύσεων.»

5.3.4. Κάθε συμφωνία που συνήψε το 1971 η Brandeis Goldschmidt με τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου (πρόκειται για τις συμφωνίες αριθ. 4000, αριθ. P 6000, αριθ. H/5000, αριθ. C/8000 A και αριθ. EG/1000), περιλάμβανε και ρήτρα για επαναδιαπραγμάτευση ή καταγγελία της συμφωνίας σε περίπτωση που άρχιζε διαπραγμάτευση αλουμινίου στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου.

5.3.5. Η ίδια ρήτρα είχε περιληφθεί σιωπηρά και στη συμφωνία μεταξύ Eisen und Metall AG και Intrac Handelsgesellschaft το 1971. Στο άρθρο 1 της συμφωνίας, η Intrac ανέλαβε να μην πωλεί πρωτογενές αλουμίνιο ή ημικατεργασμένα προϊόντα αλουμινίου στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας πέρα από τις συμφωνημένες ποσότητες. Στη συνέχεια τα μέρη συμφώνησαν ότι:

«κατά τα άλλα, ισχύουν οι προβλεπόμενες στη σύμβαση Brandeis διατάξεις.»

5.3.6. Η ίδια διάταξη εμφανίζεται στις σειρές RU, P, H, C και EG των τυποποιημένων συμφωνιών που είχαν συναφθεί μεταξύ δυτικών παραγωγών εκτός της τότε ΕΟΚ και της Brandeis Goldschmidt. Η διάταξη ήταν διατυπωμένη ως εξής:

«Οι πωλητές έχουν συμφωνήσει με τους προμηθευτές τους ότι, αν αρχίσει διαπραγμάτευση αλουμινίου στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου (. . .) οι πωλητές και οι αγοραστές έχουν το δικαίωμα επαναδιαπραγματεύσεως των όρων της συμβάσεως μετά από προηγούμενη όχληση τριών μηνών. Εάν τα μέρη δεν κατορθώσουν να φθάσουν σε συμφωνία μέχρι το τέλος της περιόδου, η συμφωνία θα τερματιστεί από αυτή την ημερομηνία. Οι ποσοστώσεις καταργούνται σε αναλογική βάση.»

5.3.7. Στις «συνοπτικές» συμφωνίες μεταξύ Brandeis Goldschmidt και δυτικών παραγωγών στο εσωτερικό της τότε ΕΟΚ (βλέπε σημείο 7.2), η ρήτρα αυτή διατυπώθηκε ως εξής:

«Εάν γίνει φανερό ότι οι εξαγωγές αλουμινίου από άλλες πηγές είναι τόσο σημαντικές ώστε να παρακωλύουν την υποχρέωση παράδοσης και αποδοχής των συμφωνημένων ποσοτήτων, οι πωλητές και οι αγοραστές θα έχουν το δικαίωμα να επαναδιαπραγματευθούν τους όρους της σύμβασης μετά από όχληση τριών μηνών. Αν τα μέρη δεν κατορθώσουν να συμφωνήσουν στο τέλος της περιόδου αυτής, η συμφωνία θα τερματιστεί από την ημερομηνία αυτή.»

Οι προτάσεις της επιτροπής του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου για τη διαπραγμάτευση αλουμινίου (1970)

5.3.8. Τον Οκτώβριο του 1970, η επιτροπή του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου προσκάλεσε την Raznoimport, την Impexmetal καθώς και παραγωγούς αλουμινίου από την Ουγγαρία και Τσεχοσλοβακία να διερευνήσουν κατά πόσο η δημιουργία μιας αγοράς αλουμινίου από το Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου θα ήταν ωφέλιμη και κατά πόσο θα είχαν ενδιαφέρον να χρησιμοποιήσουν μια τέτοια αγορά.

5.3.9. Στις 26 Φεβρουαρίου 1971, η Brandeis Goldschmidt έστειλε το ακόλουθο τέλεξ στην Raznoimport, με αντίγραφο προς την Impexmetal:

«Γνωρίζετε αναμφισβήτητα τη δήλωση του προέδρου της εκτελεστικής επιτροπής του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου ότι αυτή η επιτροπή έχει εγκρίνει τους γενικούς όρους για τη διαπραγμάτευση αλουμινίου στο Χρηματιστήριο. Πληροφορούμεθα εξάλλου ότι μια τέτοια διαπραγμάτευση θα βασίζεται σε προμήθεια αλουμινίου από τις ανατολικές χώρες.

Θα σας παρακαλούσαμε να μας επιβεβαιώσετε αμέσως ότι ούτε σεις ούτε κανένα από τα άλλα μέρη της συμφωνίας έχει υποστηρίξει τις προτάσεις για διαπραγμάτευση αλουμινίου στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου. Είμαστε βέβαιοι ότι οι φίλοι μας θα καταγγείλουν την πρόσφατα συναφθείσα συμφωνία μαζί σας, εάν υπάρξει διαπραγμάτευση αλουμινίου στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου. Σας προτείνουμε συνεπώς να καταστήσετε αμέσως σαφές στον πρόεδρο της επιτροπής του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου (. . .), εάν δεν το έχετε ήδη κάνει, ότι δεν ευνοείτε τη διαπραγμάτευση αλουμινίου στο Χρηματιστήριο και ότι δεν θα διαθέτετε αλουμίνιο για προσφορά στο Χρηματιστήριο οποτεδήποτε στο προβλεπτό μέλλον.

Καθώς γνωρίζετε, το ενδεχόμενο διαπραγμάτευσης στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου καλύπτεται από ρήτρα καταγγελίας της συμβάσεως. Ελπίζουμε όμως ότι ένα τέτοιο ενδεχόμενο δεν θα πραγματοποιηθεί. Δεν ξέρουμε κατά πόσο η επιτροπή του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου έχει έρθει σε επαφή μαζί σας μετά το ενδιαφέρον που είχατε δείξει για διαπραγμάτευση αλουμινίου πέρυσι. Αν είχατε τότε δηλώσει ότι το θέμα δεν σας ενδιαφέρει, δεν είναι αναγκαία άλλη ενέργεια.»

Με τέλεξ της ίδιας ημερομηνίας (δηλαδή στις 26 Φεβρουαρίου 1971) προς την Brandeis Goldschmidt, η Metalimpex απάντησε:

«Με έκπληξη πληροφορηθήκαμε ότι η επιτροπή του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου δεχόταν διαπραγμάτευση του αλουμινίου με πρόθεση να βασιστεί σε ανατολικοευρωπαϊκές προμήθειες. Προ καιρού, το Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου είχε έρθει σε επαφή μαζί μας σχετικά με το θέμα και τους είχαμε πληροφορήσει ότι, λόγω των υφισταμένων υποχρεώσεών μας, δεν πρόκειται να προμηθεύουμε αλουμίνιο στο Χρηματιστήριο. Επιθυμούμε να τονίσουμε ότι η συμφωνία μεταξύ Metalimpex και Brandeis Goldschmidt για το 1971 έως το 1975 είναι απόλυτα ακλόνητη και τυγχάνει εφαρμογής.»

5.3.10. Απαντήσεις από την Raznoimport και την Impexmetal προς το τέλεξ της Brandeis της 26ης Φεβρουαρίου 1971, αν υπήρξαν, δεν αποκαλύφθηκαν

στην Επιτροπή εκ μέρους της Brandeis Goldschmidt. Οπωσδήποτε, καθ' όλη τη διάρκεια των συμφωνιών στις οποίες αναφέρεται η παρούσα διαδικασία, κανένας οργανισμός εξωτερικού εμπορίου δεν προσέφερε οποιαδήποτε ποσότητα αλουμινίου στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου. Είναι φανερό ότι κάθε τέτοια προσφορά θα αποτελούσε για τα μέλη της ΕΕΠΑ περίπτωση έλξης των συμφωνιών τους με τους εν λόγω οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου.

5.3.11. Ορισμένα μέλη της ΕΕΠΑ (PUK, Baco, VAW, A/S Alnor (Norsk Hydro), Ardal og Sunndal Verk, ENDASA, Svenska Aluminium (Gränges Aluminium), Swiss Aluminium, VMW, Holland Aluminium, Montecatini Edison), καθώς και άλλοι παραγωγοί τους οποίους η διαδικασία αφορά άμεσα ή έμμεσα (Alcan Aluminium Ltd, Alcoa, Mosal A/S, Nippon Light Metal, Reynolds Metals Co. και Kaiser Aluminium and Chemical Corporation), προσκλήθηκαν τον Οκτώβριο του 1970 με επιστολή (1) του προέδρου της επιτροπής του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου για να εξετάσουν τη δυνατότητα σύναψης σύμβασης σχετικά με τη διαπραγμάτευση αλουμινίου στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου. Κανείς από τους αποδέκτες της ανωτέρω επιστολής δεν έδωσε ευνοϊκή συνέχεια σ' αυτήν.

Στις απαντήσεις τους στην επιστολή αυτή της επιτροπής του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου πολλοί από τους παραγωγούς τους οποίους αφορά η παρούσα διαδικασία χρησιμοποίησαν ανάλογα επιχειρήματα. Η Baco (επιστολή της 24ης Νοεμβρίου 1970), η Svenska Metallverken (σήμερα Gränges Aluminium) και η VAW (επιστολές της 25ης Νοεμβρίου 1970), η PUK (επιστολή της 27ης Νοεμβρίου 1970), η Mosal Aluminium A/S (επιστολή της 9ης Νοεμβρίου 1970) και η Ardal (επιστολή της 30ής Νοεμβρίου 1970) τόνισαν την επιθυμία τους να διατηρήσουν τη σταθερότητα των τιμών του αλουμινίου. Οι απαντήσεις της Alumined (σήμερα Holland Aluminium) και της Swiss Aluminium είναι μάλιστα σχεδόν ταυτόσημες.

Ο ρόλος της ΕΕΠΑ

5.3.12. Η επιτροπή του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου συνέχισε τις προσπάθειές της να καθιερώσει συναλλαγές αλουμινίου στο Χρηματιστήριο.

5.3.13. Η δυνατότητα διαπραγμάτευσης του αλουμινίου στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου συζητήθηκε από τα μέλη της ΕΕΠΑ σε γενική συνέλευσή της που πραγματοποιήθηκε στις 31 Οκτωβρίου 1974 στο Μόναχο. Σημειώσεις (με ημερομηνία 4 Νοεμβρίου 1974) από τη συνάντηση αυτή, τις οποίες είχε κρατήσει η Giulini, δείχνουν ότι όλα τα μέρη της ΕΕΠΑ ήταν αντίθετα προς την καθιέρωση τέτοιων συναλλαγών και μάλιστα ορίστηκε η Baco για να παρακολουθεί τις σχετικές εξελίξεις και να ενημερώνει τα άλλα μέλη. Το γεγονός αυτό επαληθεύεται από τα πρακτικά που συνέταξε η ΕΕΠΑ, και τα οποία διένειμε σε όλα της τα μέλη.

5.3.14. Το θέμα αυτό συζητήθηκε και πάλι σε γενική συνέλευση της ΕΕΠΑ που πραγματοποιήθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 1976 στο Λονδίνο και στην οποία έλαβαν μέρος η Alcan UK, η Alsar, η Alumetal, η PUK, η Ardal og Sunndal Verk, η Baco, η Elkem, η ENDASA, η Giulini, η Gränges Aluminium, η Holland Aluminium, η Kaiser Aluminium Europe, η Metallgesellschaft, η Norsk Hydro, η RTZ, η Swiss Aluminium, η VAW και η Reynolds Aluminium Deutschland Inc.

Τα πρακτικά της ΕΕΠΑ που κυκλοφόρησαν σε όλα τα μέλη αναφέρουν:

«Ο πρόεδρος (Baco) πληροφορεί τη γενική συνέλευση ότι το Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου προσπαθεί και πάλι να επιτύχει διαπραγμάτευση του αλουμινίου. Για το λόγο αυτό απευθύνθηκε στη βρετανική κυβέρνηση προκειμένου να εξηγήσει ότι η βιομηχανία αλουμινίου συνεχίζει, όπως και κατά το παρελθόν, να αντιτίθεται σε μια τέτοια διαπραγμάτευση (. . .) Τη στιγμή αυτή το θέμα συζητείται ακόμη, ο δε πρόεδρος θα τηρήσει όλα τα μέλη της ΕΕΠΑ ενήμερα για κάθε περαιτέρω εξέλιξη.»

5.3.15. Το θέμα του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου συζητήθηκε στη γενική συνέλευση της ΕΕΠΑ στις 4 Οκτωβρίου 1977. Τα πρακτικά της ΕΕΠΑ αναφέρουν:

«Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου (LME).

Ο πρόεδρος (Baco) αναφέρει ότι, κατά τη διάρκεια των τελευταίων εβδομάδων, σε διάφορες εφημερίδες και περιοδικά εμφανίστηκαν ειδήσεις για τη διαπραγμάτευση αλουμινίου στο Χρηματιστήριο. Επειδή οι ειδήσεις αυτές θα μπορούσαν να παρεξηγηθούν, εξηγεί ότι απλώς και μόνο ένας χρηματιστής εισήγαγε διαπραγμάτευση αλουμινίου προκειμένου να επιτρέψει την κερδοσκοπία, εκ μέρους επενδυτών που ανήκουν στο ίδρυμα, επί του αλουμινίου. Το θέμα αυτό δεν έχει τίποτε το κοινό με την πραγματική διαπραγμάτευη του αλουμινίου στο Χρηματιστήριο Μετάλλων. Εξάλλου, η βρετανική κυβέρνηση είχε ενημερωθεί από τους παραγωγούς αλουμινίου, καθώς και από τους καταναλωτές αλουμινίου, ότι συνεχίζουν να αντιτίθενται σε μια τέτοια διαπραγμάτευση (. . .) (Η Baco) θα τηρήσει ενήμερα όλα τα μέλη της ΕΕΠΑ για οποιαδήποτε περαιτέρω εξέλιξη που αφορά το θέμα αυτό.»

5.3.16. Το θέμα του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου συζητήθηκε και σε άλλη γενική συνέλευση της ΕΕΠΑ που πραγματοποιήθηκε στις 11 Απριλίου 1978. Οι αιτιάσεις της επιτροπής για μποϋκοτάζ του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου κοινοποιήθηκαν στα μέρη που αφορά η διαδικασία αυτή τον Σεπτέμβριο του 1978.

5.4. *Ρυθμίσεις εισαγωγών που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη έναντι των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης*

5.4.1. Όλες οι δυτικοευρωπαϊκές χώρες είχαν, καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου που εξετάζεται, εξουσίες οι οποίες τους έδιναν τη δυνατότητα να απαγορεύουν τις εισαγωγές, να εφαρμόζουν ποσοτικούς περιορισμούς ή να επιβάλλουν δασμούς στις εισα-

(1) Η επιστολή διατυπώθηκε με τον ίδιο τρόπο όπως και η επιστολή που είχε σταλεί στην Raznoimport, στην Impexmetal και στους παραγωγούς της Ουγγαρίας και Τσεχοσλοβακίας (σημείο 5.3.8).

γωγές, ιδίως σε περιπτώσεις ντάμπινγκ. Τα κράτη που συμμετείχαν στη Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου (GATT) είχαν αποδεχθεί μεταξύ τους ορισμένους περιορισμούς της ελευθερίας τους να ρυθμίζουν τις εισαγωγές κατά βούληση: από τις ανατολικοευρωπαϊκές όμως χώρες, μόνο η Πολωνία, η Τσεχοσλοβακία και η Ουγγαρία ήταν μέλη της GATT για το κρινόμενο χρονικό διάστημα.

5.4.2. Προκειμένου να ξεπεραστεί η δυσχέρεια για τον ακριβή καθορισμό της δίκαιης τιμής αγοράς ενός εμπορεύματος, στη χώρα καταγωγής, ιδίως σε χώρες που δεν έχουν οικονομία αγοράς, η νομοθεσία αντιντάμπινγκ που στηρίζεται στην GATT παρείχε και εξακολουθεί να παρέχει εναλλακτικές δυνατότητες καθορισμού του ντάμπινγκ. Αρχικά επρόκειτο για εκτίμηση του κόστους παραγωγής, αργότερα όμως έγιναν τροποποιήσεις των κανόνων προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι χώρες με κεντρικά προγραμματιζόμενες οικονομίες όπου είναι αδύνατο να υπολογιστεί μια δίκαιη τιμή αγοράς. Η τροποποίηση αυτή επιτρέπει στη χώρα εισαγωγής να ελέγχει την πιθανή τιμή ντάμπινγκ με βάση τις τιμές εισαγωγών από χώρες άλλες από τις χώρες εξαγωγής. Σύμφωνα με την GATT, και στις δύο περιπτώσεις, η χώρα εισαγωγής πρέπει να έχει την απόδειξη ότι συνέπεια των εισαγωγών σε τιμές ντάμπινγκ θα είναι «ουσιαστική ζημία» στη βιομηχανία της.

5.4.3. Το 1971 η Alcan και η Baco υπέβαλαν αίτηση βάσει της νέας νομοθεσίας για την εξέταση της περίπτωσης του αλουμινίου από τη Ρουμανία. Η αίτηση αυτή (η οποία δεν κατέληξε σε επιβολή δασμού αντιντάμπινγκ), δεν βασιζόταν στην εγχώρια τιμή αγοράς των ρουμάνων παραγωγών, αλλά χρησιμοποιούσε τους εναλλακτικούς τρόπους ελέγχου του ντάμπινγκ που επιτρέπονται βάσει των κανόνων της GATT και της βρετανικής νομοθεσίας (βλέπε σημείο 4.7).

5.4.4. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 1963-1976, παρατηρήθηκε προοδευτική ελευθέρωση των συναλλαγών μεταξύ των δυτικοευρωπαϊκών χωρών αφενός και της ΕΣΣΔ και της Ανατολικής Ευρώπης αφετέρου. Η ελευθέρωση αυτή κάλυψε και την περίπτωση του αλουμινίου και των προϊόντων αλουμινίου. Σε ορισμένες χώρες, ιδίως στο Ηνωμένο Βασίλειο, δεν υπήρχαν περιορισμοί των εισαγωγών πρωτογενούς αλουμινίου και των προϊόντων αλουμινίου από την ΕΣΣΔ και την Ανατολική Ευρώπη. Άλλες χώρες εφάρμοζαν σύστημα αδειών εισαγωγής. Όπου υπήρχε η απαίτηση αδειών για την εισαγωγή αλουμινίου, η χορήγηση τέτοιων αδειών δεν ήταν δυνατόν νομικά να περιορίζεται στα μέλη της ΕΕΠΑ, ούτε στην πράξη υπήρξε τέτοιος περιορισμός, όπως άλλωστε αποδεικνύεται από τις πωλήσεις που είχαν γίνει έξω από το πλαίσιο των συμφωνιών Brandeis και οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο ενεργειών εκ μέρους των μελών της ΕΕΠΑ προκειμένου να εφαρμοστούν οι περιοριστικές ρυθμίσεις των συμφωνιών (βλέπε τμήμα 3).

5.4.5. Στη Γαλλία, μέχρι το 1975, υπήρχε η απαίτηση αδειών για την εισαγωγή πρωτογενούς αλουμινίου από χώρες κρατικού εμπορίου. Από το 1966 όμως είχε ελευθερωθεί η εισαγωγή ημικατεργασμένων προϊόντων αλουμινίου από την ΕΣΣΔ, την Ουγγαρία, την Πολωνία και την Τσεχοσλοβακία. Οι εισαγωγές ημικατεργασμένων προϊόντων αλουμινίου από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας ελευθερώθηκαν το 1968.

5.4.6. Στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας χρειάζονταν άδειες για τις εισαγωγές αλουμινίου από χώρες κρατικού εμπορίου, με την εξαίρεση των περιπτώσεων όπου υπήρχαν εμπορικές συμφωνίες με συγκεκριμένες χώρες (τέτοιες συμφωνίες είχαν συναφθεί το 1969 και το 1970 με την Τσεχοσλοβακία, την Πολωνία και την Ουγγαρία). Όσον αφορά τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας, οι συναλλαγές ρυθμίζονταν από το Interzonenhandelsabkommen. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι συμφωνίες που είχαν συναφθεί με την Eisen und Metall είχαν σαν αποτέλεσμα τον περιορισμό των εισαγωγών πρωτογενούς αλουμινίου στο μισό του επιπέδου που είχε συμφωνηθεί μεταξύ των κυβερνήσεων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

5.4.7. Στις Κάτω Χώρες είχε οριστεί ποσόστωση (αρχικά 3 000 τόνων) για τις εισαγωγές πρωτογενούς αλουμινίου από τις χώρες κρατικού εμπορίου. Το 1973, η ποσόστωση αυτή είχε ξεπεράσει τους 9 000 τόνους. Ποσοτικοί περιορισμοί δεν εφαρμόζονταν στις εισαγωγές απορριμμάτων αλουμινίου ή ημικατεργασμένων προϊόντων αλουμινίου. Το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο απαιτούσαν άδειες εισαγωγής, ενώ παράλληλα είχε επιβληθεί ποσόστωση αρχικά (1964) ύψους 5 100 τόνων, που αργότερα αυξήθηκε σε 10 000 τόνους.

5.4.8. Στην Ιταλία υπήρχε η απαίτηση άδειας για τις εισαγωγές αλουμινίου από χώρες κρατικού εμπορίου, η έκδοση όμως τέτοιων αδειών δεν ήταν ούτε μπορούσε να είναι περιορισμένη στην περίπτωση των δυτικών παραγωγών που μετείχαν στις συμφωνίες Brandeis. Αυτό προκύπτει από τις προσπάθειες των δυτικών παραγωγών να εφαρμόσουν τις περιοριστικές ρυθμίσεις των συμφωνιών Brandeis στην περίπτωση εξαγωγών προς την Ιταλία (ιδίως με τη δράση της Swiss Aluminium για παρεμπόδιση του έργου της ουγγρο-ιταλικής επιτροπής οικονομικής συνεργασίας).

5.4.9. Σε κοινοτικό επίπεδο, τα κράτη μέλη έχουν υιοθετήσει κοινές εισαγωγικές ρυθμίσεις έναντι των χωρών κρατικού εμπορίου. Με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 109/70 του Συμβουλίου [1] ορισμένα προϊόντα χωρών κρατικού εμπορίου δεν υπάγονται σε ποσοτικούς περιορισμούς. Τα προϊόντα αλουμινίου που υπάγονται στις κλάσεις 76.05, 76.08, 76.09, 76.10, 76.13 και 76.14 του Κοινού Δασμολογίου (κόνις αλουμινίου, προϊόντα προερχόμενα εξ ελάσεως και εξώθησης για μεταλλικές κατασκευές, δοχεία εξ αλουμινίου, δικτυωτά πλαίσια) δεν υπόκεινται σε ποσοτικούς περιορισμούς όταν είναι καταγωγής Βουλγαρίας, Ουγγαρίας, Πολωνίας, Ρουμανίας και Τσεχοσλοβακίας.

---

[1] ΕΕ αριθ. L 19 της 26. 1. 1970, σ. 1.

[2] ΕΕ αριθ. L 99 της 21. 4. 1975, σ. 7.

ρυθμίσεις εισαγωγών έναντι των χωρών κρατικού εμπορίου. Με την απόφαση αυτή τα κράτη μέλη άνοιξαν ποσοστώσεις για ορισμένα προϊόντα, περιλαμβανομένου σε ορισμένες περιπτώσεις του αλουμινίου. Όταν όμως τα προϊόντα που υπόκεινταν σε ποσοτικούς περιορισμούς δεν αποτελούσαν αντικείμενο ποσοστώσεων δημοσιευμένων στην απόφαση του Συμβουλίου, τα κράτη μέλη είχαν συμφωνήσει να επιτρέπουν εισαγωγές από την ενδιαφερόμενη χώρα μέχρι του ανωτάτου επιπέδου, κατ' αξία ή κατ' όγκο, που είχε επιτευχθεί κατά τη διάρκεια των προηγουμένων τριών ετών. Οι ποσοστώσεις τροποποιήθηκαν το 1976 με την απόφαση 75/788/ΕΟΚ [1].

5.4.10. Οι ποσοστώσεις του συστήματος Brandeis κατανέμονταν κατά εταιρείες και όχι κατά χώρες. Λόγω της διεθνούς δομής της βιομηχανίας αλουμινίου, ποσότητα που κατανεμόταν σε συγκεκριμένη εταιρεία δεν ήταν πάντα βέβαιο ότι θα παραδοθεί στη χώρα στην οποία η εταιρεία αυτή είχε την έδρα της. Αν όμως κανείς δεχτεί την υπόθεση ότι οι ποσοστώσεις Brandeis αποστέλλονταν στη χώρα της έδρας των διαφόρων ενδιαφερομένων εταιρειών, οι ποσοστώσεις αυτές ήταν πολύ χαμηλότερες από τα ανώτατα επιτρεπτά επίπεδα [2]. Μόνο στην περίπτωση των εισαγωγών στις χώρες Μπενελούξ από την Ουγγαρία το 1975 εξαντλήθηκε σχεδόν η ποσόστωση που είχε παραχωρηθεί από κράτος μέλος (1 310 μετρικοί τόνοι επί συνολικής ποσοστώσεως 1 500 μετρικών τόνων).

5.4.11. Οι κοινές μονομερείς ρυθμίσεις εισαγωγών σύμφωνα με τις αποφάσεις 75/210/ΕΟΚ και 75/788/ΕΟΚ σχετικά με το αλουμίνιο και τα προϊόντα αλουμινίου παρατίθενται στον πίνακα 16.

6. Η στάση των εθνικών κυβερνήσεων έναντι των συμφωνιών Brandeis

Ορισμένοι από τους δυτικούς παραγωγούς, ιδίως η Alcan, η Baco και η VAW, υποστήριξαν ότι ορισμένες κυβερνήσεις κρατών που ήταν τότε ή έγιναν στη συνέχεια μέλη της Κοινότητας, είχαν ενθαρρύνει και υποστηρίξει τις συμφωνίες ανατολικού μετάλλου. Τα μόνα στοιχεία που προσκομίστηκαν αφορούν τις κυβερνήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

6.1. *Η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου*

6.1.1. Ένα βρετανικό υπουργείο (το υπουργείο βιομηχανίας), έθεσε στη διάθεση της Alcan και της Baco ορισμένα επίσημα πρακτικά συναντήσεων, κατά τη διάρκεια των οποίων είχαν συζητηθεί οι ρυθμίσεις για το ανατολικό μέταλλο. Μολονότι τα πρακτικά αυτά δεν δίνουν στοιχεία όσον αφορά την άσκηση πίεσης εκ μέρους της βρετανικής κυβέρνησης στην Alcan και την Baco, αποκαλύπτουν εντούτοις ότι η βρετανική κυβέρνηση είχε ενθαρρύνει και υποστηρίξει τη συμμετοχή της Alcan και της Baco στις ρυθμίσεις αυτές.

6.1.2. Η στάση του βρετανικού υπουργείου βιομηχανίας περιγράφεται σε δύο σημειώματα που συντάχθηκαν από το υπουργείο κατά τη διάρκεια της παρούσας διαδικασίας και εν γνώσει της υπάρξεώς της. Το πρώτο σημείωμα, με ημερομηνία 17 Μαρτίου 1977, είχε αποσταλεί στην Επιτροπή τον Απρίλιο του 1977. Το δεύτερο, με ημερομηνία 8 Νοεμβρίου 1978, είχε αποσταλεί αρχικά στην Alcan και στην Baco και στη συνέχεια αποτέλεσε μέρος των εγγράφων που υποβλήθηκαν σαν απάντηση στις αιτιάσεις της Επιτροπής.

6.1.3. Τα σημειώματα αυτά, που ουσιαστικά είναι ταυτόσημα, περιγράφουν το ιστορικό των συμφωνιών Brandeis, δεχόμενα ότι οι προ του 1965 συμφωνίες είχαν γίνει χωρίς τη συμμετοχή της βρετανικής κυβερνήσεως. Η κυβέρνηση μεσολάβησε όμως στη ρωσική κυβέρνηση το 1965 και πάλι το 1970 γνωρίζοντάς της ότι, αν δεν ήταν δυνατόν να επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων, η βρετανική κυβέρνηση θα αναλάμβανε δράση «προκειμένου να μην επιτραπεί η αποδιοργάνωση της βρετανικής αγοράς».

6.1.4. Τον Οκτώβριο 1967, σύμφωνα με τις σημειώσεις της Baco, το βρετανικό Board of Trade συμβούλευσε την Alcan και την Baco να προετοιμαστούν για έρευνα που θα αναλάμβανε σχετικά με τις ρυθμίσεις ανατολικού μετάλλου ο βρετανός Registrar of Restrictive Trade Practices. Στη συνέχεια, ο Registrar εξέδωσε απόφαση βάσει του άρθρου 14 του Restrictive Trade Practices Act του 1956 ζητώντας παροχή πληροφοριών σχετικά με τις ρυθμίσεις ανατολικού μετάλλου. Σε απάντηση, η Baco και η Alcan περιέγραψαν τις συμφωνίες Brandeis και υπέβαλαν αντίγραφα των συμφωνιών που είχαν συναφθεί μέχρι το 1968. Σε απάντηση της Baco στην απόφαση του άρθρου 14 που είχε εκδώσει ο βρετανός Registrar of Restrictive Trade Practices αναφέρεται ότι «μεταξύ των μηνών Νοεμβρίου 1962 και Φεβρουαρίου 1963» είχε συμφωνηθεί μεταξύ των Baco, Swiss Aluminium, Montecatini, VAW και Aluminium français να επιχειρηθεί προσέγγιση της Raznoimport. Στην απάντηση δεν γίνεται μνεία οποιασδήποτε υποστήριξης από τη βρετανική κυβέρνηση.

6.1.5. Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 του Restrictive Trade Practices Act του 1956, δεν απαιτείται καταχώρηση για «κάθε συμφωνία που εγκρίνεται ρητά από οποιονδήποτε νόμο ή από κάθε πρόγραμμα, διάταγμα ή άλλη πράξη που γίνεται βάσει οποιουδήποτε νόμου». Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 του ίδιου νόμου, το Board of Trade έχει τη δυνατότητα να διατάξει την καταχώρηση μιας συμφωνίας σε ειδικό (μη δημόσιο) τμήμα του Registrar, εάν η εν λόγω συμφωνία περιλαμβάνει στοιχεία των οποίων η δημοσίευση «κατά τη γνώμη του Board of Trade, θα ήταν αντίθετη προς το δημόσιο σύμφερον». Στην περίπτωση της απάντησης της Baco δόθηκε τέτοια εντολή βάσει του προαναφερόμενου νόμου. Αν η συμφωνία δεν είχε

(1) ΕΕ αριθ. L 332 της 29. 12. 1975, σ. 1.

(2) Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφοι 2 και 3, οι ποσοστώσεις της απόφασης 75/210/ΕΟΚ μπορούσαν να αυξηθούν σε δύο στάδια κατά 20 %. Οι αυξήσεις αυτές έγιναν στην πραγματικότητα, ιδίως εκ μέρους της Δανίας, για την εισαγωγή σύρματος αλουμινίου.

τροποποιηθεί, ο Registrar θα έπρεπε, όπως έχει καθήκον, να παραπέμπει κάθε συμφωνία που καταχωρείται στο Restrictive Practices Court.

6.1.6. Το 1968, οι συμφωνίες Brandeis τροποποιήθηκαν προκειμένου να διασφαλιστεί ότι μόνο μια βρετανική εταιρεία, εν προκειμένω η Baco, συμμετείχε τυπικά στις συμφωνίες αυτές, ενώ η Brandeis και η Alcan συμμετείχαν πλέον μέσω μιας ελβετικής και μιας καναδικής εταιρείας αντίστοιχα. Οι τροποποιήσεις αυτές έγιναν, σύμφωνα με την Brandeis Goldschmidt, «προκειμένου να εξαλειφθεί η ανάγκη καταχωρήσεως των συμφωνιών στον Registrar of Restrictive Practices». Οι συμφωνίες του 1968, που περιγράφονται από την Baco ως «νέα ρύθμιση» παρέμειναν ουσιαστικά αμετάβλητες, και μόνο η ταυτότητα των συμμετεχόντων μεταβλήθηκε τυπικά.

Εντούτοις, η Brandeis Goldschmidt and Co. Ltd συνέχισε να έχει την ευθύνη λειτουργίας των συμφωνιών (βλέπε σημείο 7.1.7), ενώ η Alcan UK συνέχισε να αντιπροσωπεύει τον όμιλο Alcan τόσο σε επίπεδο αλληλογραφίας όσο και με τη συμμετοχή της στις συναντήσεις της ΕΕΠΑ.

6.1.7. Σε δήλωση που έκανε κατά τη διάρκεια των ακροάσεων ενώπιον της Επιτροπής, ο τότε διευθύνων σύμβουλος της Alcan UK είπε:

> «Δεν μπορώ, μετά από την πάροδο τόσων ετών, να είμαι βέβαιος ποιος πρώτος εισηγήθηκε τις συμφωνίες Brandeis (. . .), αλλά φαίνεται πολύ πιθανό η εισήγηση αυτή να ξεκίνησε από την ίδια τη βρετανική κυβέρνηση.»

Κάτι τέτοιο δεν στηρίζεται από κανένα διαθέσιμο αποδεικτικό στοιχείο.

6.1.8. Το 1965, η Swiss Aluminium σε επιστολή προς την Alcan UK απευθυνόμενη στον ίδιο διευθύνοντα σύμβουλο, σημείωνε μεταξύ άλλων: «Στα μάτια πολλών από τα μέλη, επικρατεί η εντύπωση ότι αποκλειστικός στόχος της σύμβασης με την Raznoimport είναι απλώς η προστασία του Ηνωμένου Βασιλείου». Δίπλα στο κείμενο αυτό, ο διευθυντής εξαγωγών της Alcan UK είχε σημειώσει χειρόγραφα τη φράση:

> «Από την αρχή μας έπεισαν να συμμετάσχουμε οι Γερμανοί και οι Ελβετοί.»

6.1.9. Σε σύσκεψη της 14ης Ιανουαρίου 1970 το βρετανικό Board of Trade ρώτησε την Alcan UK και την Baco «ποιες αντιρρήσεις θα είχε η βιομηχανία αλουμινίου στην εφαρμογή της γενικής βρετανικής πολιτικής έναντι των εισαγωγών από το σοβιετικό μπλοκ, δηλαδή ελευθέρωση των εισαγωγών με σαφή προϋπόθεση ότι, αν η εγχώρια αγορά διαταραχθεί, θα επιβληθούν δασμοί αντιντάμπινγκ ή περιορισμοί με τη μορφή ποσοστώσεων». Η Alcan και η Baco σημειώνεται ότι απάντησαν ως εξής:

> «(. . .) Η αποδιοργάνωση της αγοράς δεν θα πρέπει να κριθεί μόνο από την άποψη εισαγωγής ράβδων αλουμινίου της Βρετανίας. Αν οι βρετανοί παραγωγοί αποσυρθούν από την "Gentlemen's Agreement" είναι πιθανό ότι η συμφωνία αυτή θα εγκαταλειφθεί γενικότερα. Κάτι τέτοιο θα σήμαινε απεριόριστες εισαγωγές ανατολικού μετάλλου στις δυτικοευρωπαϊκές χώρες και, σαν συνέπεια, προϊόντα κατασκευασμένα με βάση το μέταλλο αυτό σε χώρες έξω από το σοβιετικό μπλοκ θα συνέρρεαν στη Βρετανία.»

Επιπλέον, η Alcan και η Baco τόνισαν ότι:

> «Επειδή πρόκειται για διεθνές πρόβλημα, η ικανοποιητικότερη λύση έγκειται σε διεθνή δραστηριοποίηση και όχι σε δράση κάθε χώρας χωριστά με την επιβολή δασμών αντιντάμπινγκ ή ποσοστώσεων σε περίπτωση που διαπιστώνεται διατάραξη της αγοράς.»

6.1.10. Σε τέλεξ της Baco της 1ης Απριλίου 1971 προς την PUK, με τη συμφωνία της Alcan, αναφέρεται:

> «(. . .) πάντοτε γινόταν δεκτό από τους δυτικούς παραγωγούς ότι μια πενταετής εμπορική συμφωνία αποτελεί πιο μακροπρόθεσμη προστασία από ό,τι ο κυβερνητικός έλεγχος.»

6.2. *Η κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας*

6.2.1. Τα στοιχεία που προσκόμισε η VAW για την κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας αποτελούνται ουσιαστικά από επιστολές που είχαν αποσταλεί στο Bundeswirtschaftsministerium (Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας) ζητώντας περιορισμό των εισαγωγών από την Ανατολική Ευρώπη, καθώς και από πρακτικά που είχε τηρήσει η VAW από συναντήσεις με στελέχη του ίδιου αυτού υπουργείου.

6.2.2. Τα μόνα έγγραφα που ανάγονται στην εξεταζόμενη περίοδο και που προέρχονται από κυβερνητική πηγή, είναι ένα σημείωμα με ημερομηνία 8 Ιουνίου 1965 και μια επιστολή με ημερομηνία 15 Νοεμβρίου 1967.

6.2.3. Το σημείωμα, που είχε συνταχθεί από το Bundeswirtschaftsministerium, αναφέρεται στο γεγονός ότι η Βουλγαρία και η Ουγγαρία ζητούσαν από τη γερμανική κυβέρνηση αύξηση των εξαγωγικών τους ποσοστώσεων για το αλουμίνιο και τα ημικατεργασμένα προϊόντα αλουμινίου, ενώ είχε ήδη χορηγηθεί αύξηση της ποσόστωσης για τις εξαγωγές αλουμινίου και κραμάτων αλουμινίου από τη «σοβιετική ζώνη» (τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας).

Το σημείωμα αναφέρει ότι η γνώμη των αρμόδιων υπηρεσιών ήταν ότι θα πρέπει να αποκρουσθούν το ουγγρικό και το ρουμανικό αίτημα, και να μη γίνουν περαιτέρω παραχωρήσεις στη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας. Το σημείωμα εξάλλου αναφέρεται στη δυνατότητα να επιτραπούν μεγαλύτερες εξαγωγές απορριμμάτων αλουμινίου από την Ανατολική Ευρώπη, λόγω της έλλειψης του υλικού αυτού στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας:

> «3. Προκειμένου να ικανοποιήσουμε τις χώρες του ανατολικού συνασπισμού, θα ήταν δυνατό να ανοιχθούν ποσοστώσεις για τα απορρίμματα αλουμινίου, εφόσον ταυτόχρονα αναληφθεί η υποχρέωση τήρησης τιμών, όπως έγινε και με την Τσεχοσλοβακία. Για τα απορρίμματα αλουμινίου υπάρχει αληθινή ανάγκη εισαγωγών, η οποία, κατά πάσα πιθανότητα, δεν

μπορεί πλέον να καλυφθεί πλήρως την επόμενη χρονιά από τις εισαγωγές από τις βορειοαμερικανικές χώρες (ΗΠΑ, Καναδάς).»

Ενώ οι υπηρεσίες του γερμανικού υπουργείου μπορεί να είχαν την προθυμία να επιτρέψουν αύξηση στις εισαγωγές απορριμμάτων αλουμινίου από την Ανατολική Ευρώπη, η δυνατότητα αυτή είτε αποκλείστηκε είτε περιορίστηκε από τη σειρά των συμφωνιών που συνάφθηκαν μετά το 1966 με τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου της ΕΣΣΔ, της Πολωνίας, της Ουγγαρίας, της Τσεχοσλοβακίας και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

6.2.4. Η επιστολή της 15ης Νοεμβρίου 1967 από την υπηρεσία IV/A/5 του Bundeswirtschaftsministerium παρέχει δύο παραδείγματα «συγκεκριμένων ρυθμίσεων έναντι των εισαγωγών από ανατολικές χώρες» που κρίνονταν συμφέρουσες για την VAW. Η επιστολή αναφέρεται σε δύο συστήματα εισαγωγής αργού πετρελαίου από την ΕΣΣΔ και άνθρακα από την Τσεχοσλοβακία. Είναι φανερό ότι από την περιγραφή που δίνεται, κανένα από τα δύο αυτά συστήματα δεν είναι παρόμοιο με τις συμφωνίες Brandeis, ιδίως επειδή δεν αποκλείουν άλλους πιθανούς αγοραστές, και δεν περιέχουν περιοριστικές ρυθμίσεις για την πώληση ποσοτήτων πέρα από αυτές που καλύπτονται από την ίδια συμφωνία.

6.2.5. Η VAW υπέβαλε σημείωμα από δύο συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν με υπαλλήλους του Bundeswirtschaftsministerium στις 12 Ιανουαρίου 1968 και στις 5 Απριλίου 1968. Στο σημείωμα της 5ης Απριλίου 1968 η VAW σημειώνει:

«Έχουμε ιδιαιτέρως υπογραμμίσει πόσο πολύ ενδιαφερόμαστε να συντονίσουμε τις ενέργειές μας με το Bundeswirtschaftsministerium.»

6.2.6. Τα έγγραφα που η VAW παρέσχε στην Επιτροπή δεν δείχνουν ότι είχε ενημερώσει τη γερμανική κυβέρνηση σχετικά με τη συμμετοχή της στις συμφωνίες Brandeis πριν από τον Ιανουάριο του 1968. Το σημείωμα της 12ης Ιανουαρίου 1968 αναφέρει ότι η VAW ενημέρωσε το Bundeswirtschaftsministerium για την επικείμενη υπογραφή των συμφωνιών Brandeis (επρόκειτο για τη σειρά συμφωνιών 1968-1970). Η VAW όμως συμμετείχε ενεργά στις συμφωνίες Brandeis από το 1963, με τη διευθέτηση που είχε κανονίσει με την Alcan. Σε επιστολή της στις 23 Ιανουαρίου 1980 προς την Επιτροπή, η Alcan εξήγησε ότι:

«Η VAW υποστήριζε την αρχή των προτεινόμενων συμφωνιών, δεν είχε όμως τη δυνατότητα να συμμετάσχει άμεσα στις συμφωνίες αυτές, δεδομένου ότι τον καιρό εκείνο οι εισαγωγές ανατολικού αλουμινίου στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας απαγορεύονταν ή αποτελούσαν αντικείμενο ιδιαίτερα περιοριστικών ρυθμίσεων. Προκειμένου να παρακαμφθεί η δυσχέρεια αυτή, η Alcan είχε συμφωνήσει με την VAW να λαμβάνει ποσόστωση σοβιετικού μετάλλου για λογαριασμό της VAW, επιπρόσθετα από την ποσόστωση που η ίδια η Alcan είχε από τις προτεινόμενες συμφωνίες.»

6.2.7. Επιστολή με ημερομηνία 5 Ιανουαρίου 1979 από το Bundeswirtschaftsministerium προς τον πρόεδρο της VAW, αναφέρει ότι η VAW είχε συζητήσει το 1968 τη συμμετοχή της στις συμφωνίες Brandeis και είχε υποβάλει σχέδια συμβάσεων (δεν είναι όμως σαφές, και ούτε κατορθώθηκε να γίνει σαφές κατά τη διάρκεια των ακροάσεων, ποιος τύπος συμφωνίας μεταξύ της Brandeis Goldschmidt και των δυτικών παραγωγών είχε συζητηθεί: ο τύπος που περιλάμβανε πλήρη αναφορά στους περιορισμούς που αναλάμβαναν οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου ή ο τύπος στον οποίο είχε παραλειφθεί κάθε μνεία των περιορισμών αυτών).

Τα κυριότερα στοιχεία της επιστολής αυτής είναι τα ακόλουθα:

«Θέμα: Αποκλειστικές συμβάσεις αλουμινίου από χώρες κρατικού εμπορίου.

(. . .) Από τους φακέλους μας προκύπτει ότι η προτεινόμενη συμμετοχή της VAW στις αποκλειστικές συμβάσεις της Brandeis Goldschmidt and Co., Λονδίνο, με παραγωγούς αλουμινίου σε χώρες κρατικού εμπορίου για την εισαγωγή πρωτογενούς αλουμινίου, καθώς και στις συμφωνίες δυτικών παραγωγών με την Brandeis για την ανάληψη των ανατολικών εισαγωγών, αποτέλεσε αντικείμενο προφορικής και γραπτής ανταλλαγής απόψεων μεταξύ της VAW και του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομίας. Το υπουργείο είχε λάβει εξάλλου υπόψη του τα σχέδια των προτεινόμενων συμβάσεων.

Σύμφωνα με τους φακέλους, το υπουργείο δεν πρόβαλε αντιρρήσεις οικονομικής πολιτικής σχετικά με την συμμετοχή της VAW στις συμφωνίες. Το υπουργείο ήταν προφανώς έτοιμο να ανεχθεί τη συμμετοχή αυτή. Το γεγονός ότι, κατά τη γνώμη σας, η σύναψη των αποκλειστικών αυτών συμβάσεων θα διακυβευόταν αν η VAW δεν αποφάσιζε να συμμετάσχει, φαίνεται ότι αποτέλεσε αποφασιστικό παράγοντα της στάσης αυτής. Ο κίνδυνος που διαβλέψατε στην περίπτωση αυτή για σημαντική διατάραξη της δυτικοευρωπαϊκής και της γερμανικής αγοράς αλουμινίου από εισαγωγές σε φθηνές τιμές ή/και σε τιμές ντάμπινγκ από χώρες κρατικού εμπορίου είναι προφανές ότι δεν μπορούσε να αποκλεισθεί.

Είχε επίσης συζητηθεί στην περίπτωση αυτή το νομικό θέμα, κατά πόσο η VAW θα παρέβαινε το γερμανικό νόμο με τη συμμετοχή της στις συμφωνίες αυτές. Διαπιστώθηκε ότι, καταρχήν, οι αποκλειστικές συμβάσεις [1] βρίσκονται αφεαυτών σε συμφωνία με τη γερμανική νομοθεσία περί ανταγωνισμού. Λόγω όμως των προτεινομένων οριζόντιων συμφωνιών μεταξύ των δυτικών παραγωγών για την ανάληψη του αλουμινίου που θα εισήγε η Brandeis από τις χώρες κρατικού εμπορίου, θα έπρεπε να τηρηθούν οι διατάξεις που ρυθμίζουν τις εισαγωγικές συμπράξεις. Για το λόγο αυτό, συστήθηκε στην VAW να υποβάλει το όλο θέμα στο Bundeskartellamt.

[1] Η αναφορά «αποκλειστικές» συμβάσεις αφήνει να φανεί ότι στο υπουργείο επιδείχθηκε μόνο ο συνοπτικός τύπος της συμφωνίας. Ο πλήρης τύπος δεν χρησιμοποιούσε τον όρο «αποκλειστικός» ή άλλη αντίστοιχη έκφραση, ενώ οι συμφωνίες συνοπτικού τύπου αναφέρονταν στο «αποκλειστικό δικαίωμα αγοράς» (της Brandeis).

Σύμφωνα με τους φακέλους, υπήρχαν ιδιαίτερες αμφιβολίες – που άλλωστε και η εταιρεία σας συμμεριζόταν – σχετικά με τη συμφωνία των συμβάσεων αυτών με τη νομοθεσία ανταγωνισμού της ΕΟΚ. Για το λόγο αυτό είχαμε συστήσει να επιδιώξετε επίλυση των αμφιβολιών αυτών, υποβάλλοντας τις εν λόγω συμφωνίες στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.»

6.3. *Άλλα κράτη μέλη*

6.3.1. Δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν ότι οι κυβερνήσεις άλλων κρατών μελών γνώριζαν τις συμφωνίες Brandeis.

7. **Η κοινοποίηση**

7.1. *Οι συμφωνίες*

7.1.1. Μέχρι το 1968, ο τύπος της συμφωνίας που συναπτόταν μεταξύ της Brandeis Goldschmidt και των ενδιαφερόμενων δυτικών παραγωγών αλουμινίου επαναλάμβανε όλους τους ουσιαστικούς όρους της συμφωνίας που είχε συνάψει η Brandeis Goldschmidt με τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου. Περιλαμβάνονταν ιδίως οι περιορισμοί που αναλάμβαναν οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου, και οι συμφωνίες χρησιμοποιούσαν την έκφραση «οι προμηθευτές των πωλητών» στη θέση της έκφρασης «οι πωλητές».

7.1.2. Η διαδικασία με την οποία επιτυγχανόταν το αποτέλεσμα αυτό περιγράφεται σε επιστολή με ημερομηνία 8 Νοεμβρίου 1979 από τους νομικούς συμβούλους της Brandeis Goldschmidt στην Επιτροπή:

«(. . .) Η BG έλαβε οδηγίες από την Swiss Aluminium, που ενεργούσε σαν συντονιστής των δυτικών παραγωγών, να ετοιμάσει τις συμφωνίες των δυτικών παραγωγών και της BG, σύμφωνα με το υπόδειγμα της σύμβασης που είχε συναφθεί μεταξύ BG και Raznoimport (1). Αφού το τελικό κείμενο των συμφωνιών μεταξύ των δυτικών παραγωγών και της BG υποβλήθηκε σε έλεγχο και εγκρίθηκε εκ μέρους της Swiss Aluminium, στάλθηκαν αντιγραφά του από την BG σε καθέναν από τους δυτικούς παραγωγούς προκειμένου να υπογραφούν.

Η ίδια συσιαστικά διαδικασία χρησιμοποιήθηκε από την BG για όλες τις νέες συμφωνίες από το 1963 μέχρι το 1971, οπότε συνάφθηκε η τελευταία σειρά συμφωνιών.»

7.1.3. Με επιστολή προς την Επιτροπή της 7ης Ιανουαρίου 1980, η Brandeis Goldschmidt ανέφερε ότι ο συνηθισμένος τύπος συμφωνίας που προοριζόταν για τους παραγωγούς αποστελλόταν σε όλα τα τότε συμβαλλόμενα μέρη. Επρόκειτο για την Aluminium français, την Aluminium Company of Canada, την Swiss Aluminium, την Baco, την A/S Ardal og Sunndal Verk, την Montedison, την VMW, την Mosal Aluminium A/S, την AB Svenska Aluminiumkompaniet, την ENDASA, την Nippon Light Metal Co. Ltd, την Holland Aluminium «Alumined» και την VAW.

7.1.4. Ο τύπος της συμφωνίας ποικίλλε ανάλογα με την ταυτότητα του οργανισμού εξωτερικού εμπορίου που είχε πωλήσει το αλουμίνιο στην Brandeis Goldschmidt. Η σειρά συμφωνιών RU περιλάμβανε συνεπώς το σύνολο των περιορισμών που επιβαλλόταν στην Raznoimport, η σειρά H τους περιορισμούς που επιβάλλονταν στην Metalimpex, η σειρά P τους περιορισμούς στην Impexmetal, η σειρά EG τους περιορισμούς στην Intrac και η σειρά C τους περιορισμούς στην Metalimex/Kerametal.

7.1.5. Η Brandeis Goldschmidt σημείωνε εξάλλου στην επιστολή της της 7ης Ιανουαρίου 1980 ότι:

«Σύμφωνα με τη συνήθη διαδικασία μας, ο αναλυτικός τύπος των συμφωνιών αποστελλόταν με τυποποιημένες συνοδευτικές επιστολές της Brandeis Goldschmidt and Co. AG.» (Ο αναλυτικός τύπος των συμβάσεων περιλαμβάνεται στο παράρτημα 3).

7.1.6. Η Brandeis Goldschmidt υπέβαλε αντίγραφα των τυποποιημένων συνοδευτικών επιστολών που είχαν αποσταλεί στην Aluminium français (σήμερα PUK) και διαβεβαίωσε ότι τα αντίτυπα αυτά ήταν:

«αντιπροσωπευτικά των επιστολών που αποστέλλονταν σε όλους τους υπόλοιπους παραγωγούς που συμμετείχαν στις συμφωνίες, με διαφοροποίηση μόνο στα θέματα καταγωγής, ποσοτήτων και προορισμού κατά περίπτωση.»

7.1.7. Οι συνοδευτικές επιστολές είχαν σταλεί στην Aluminium français με ημερομηνία 19 Μαρτίου 1968 και αναφέρονταν ρητά στις συμφωνίες RU 4006, EG 4007, H 4008 και P 4009. Οι επιστολές αυτές πληροφορούσαν την Aluminium français ότι η Brandeis Goldschmidt and Co. AG είχε εξουσιοδοτήσει την Brandeis Goldschmidt and Co. Ltd «να αναλάβει τον χειρισμό όλων των αποστολών και να δεχθεί την πληρωμή των ποσών για λογαριασμό μας». Δύο επιστολές αναφέρονταν ρητά στους περιορισμούς που είχαν αναληφθεί εκ μέρους των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου.

«Θέμα: Συμφωνία RU 4006.
Έχει συμφωνηθεί με τους προμηθευτές ότι οι περιορισμοί για την πώληση και εξαγωγή πρωτογενούς αλουμινίου (άρθρο 2), δευτερογενούς αλουμινίου και απορριμμάτων αλουμινίου (άρθρο 4) και ημικατεργασμένων προϊόντων αλουμινίου και συρμάτων αλουμινίου, περιλαμβάνουν όλες τις πωλήσεις ή εξαγωγές των προϊόντων αυτών από τη Βουλγαρία. Έχει συμφωνηθεί ότι οποιαδήποτε πώληση ή εξαγωγή από τη Βουλγαρία προς χώρες που δεν αναφέρονται στο άρθρο 2 της συμφωνίας αυτής, θα αφαιρούνται από τις ποσότητες που οι αγοραστές οφείλουν να αγοράσουν βάσει του άρθρου 1 της παρούσας συμφωνίας.»

«Θέμα: Συμφωνία RU 4006.
Έχουμε συμφωνήσει με τους προμηθευτές ότι αν η αγορά σύρματος αλουμινίου στο έδαφός μας υποστεί διατάραξη από εξαγωγές σοσιαλιστικών χωρών, θα επιστήσουμε την προσοχή

(1) Δηλαδή η συμφωνία αριθ. 68/3326 του 1963.

των προμηθευτών στην κατάσταση αυτή. Αν η εν λόγω κατάσταση δεν αντιμετωπιστεί, επιφυλασσόμαστε ρητά να επικαλεστούμε την τελευταία παράγραφο του άρθρου 12 της ανωτέρω συμφωνίας.»

7.1.8. Οι συμφωνίες αυτές είχαν αύξοντα αριθμό, με πρώτη τη συμφωνία RU 4001 που ήταν η συμφωνία μεταξύ της Brandeis Goldschmidt και της Nippon Light Metal Co. Ltd. Στα τιμολόγια που απέστειλε η Brandeis Goldschmidt σε καθέναν από τους αγοραστές σημειωνόταν ο αριθμός της σύμβασης που είχε συνάψει κάθε αγοραστής. Οι αριθμοί αυτοί παρέμεναν αμετάβλητοι στα τιμολόγια της Brandeis, ακόμη και όταν οι συμφωνίες με τους παραγωγούς που έδρευαν στην ΕΟΚ είχαν πλέον τροποποιηθεί, όπως περιγράφεται στη συνέχεια. Ο ακόλουθος κατάλογος βασίζεται στους αριθμούς των συμβάσεων που περιλαμβάνονται στα τιμολόγια της Brandeis:

Αγοραστής	Αριθμός συμβάσεως
Nippon Light Metal Co. Ltd	RU 4001
Aluminium Company of Canada Ltd	RU 4002
	EG 4003
	H 4004
	P 4005
Aluminium français	RU 4006
	EG 4007
	H 4008
	P 4009
Swiss Aluminium	RU 4010
	EG 4011
	H 4012
	P 4013
	C 4014
Aluminium français	C 4015
Baco	RU 4016
	P 4017
Ardal og Sunndal Verk A/S	RU 4018
Mosal Aluminium A/S	RU 4019
Alumined	H 4020
AB Svenska Aluminiumkompaniet	RU 4021
ENDASA	P 4022
VMW	RU 4023
	P 4024
	C 4025
Montedison	H 4026
VAW	RU 4028
	EG 4030
Nemag Metallhandels AG	P 4031
VAW	C 4032
Aluminium Company of Canada	C 4033
VMW	H 4034
Alnor A/S	RU 4035

7.1.9. Αφού οι συμφωνίες είχαν αποσταλεί στην πλήρη αυτή μορφή τους σε όλους τους συμμετέχοντες δυτικούς παραγωγούς, η Swiss Aluminium ενημέρωσε την Brandeis Goldschmidt ότι οι παραγωγοί που έδρευαν στην ΕΟΚ είχαν ζητήσει τροποποιήσεις στη διατύπωση των συμφωνιών. Τον Ιούνιο 1968, η Swiss Aluminium γνωστοποίησε στην Brandeis Goldschmidt την τελική διατύπωση των τροποποιήσεων αυτών.

Η Brandeis Goldschmidt συνέταξε αντίγραφα των συμφωνιών στην τροποποιημένη μορφή τους και τα απέστειλε στους ενδιαφερόμενους δυτικούς παραγωγούς, μετά από έλεγχο εκ μέρους της Swiss Aluminium.

7.1.10. Η συμφωνία συνοπτικού τύπου παρατίθεται στο παράρτημα 4.

Στις τροποποιήσεις που προαναφέρθηκαν παραλείφθηκε κάθε αναφορά σε περιορισμούς που αναλάμβαναν οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου για την εκ μέρους τους προμήθεια πρωτογενούς αλουμινίου, δευτερογενούς αλουμινίου, απορριμμάτων αλουμινίου και ημικατεργασμένων ειδών. Οι τροποποιημένες συμβάσεις δεν περιλάμβαναν εξάλλου καμία μνεία ως προς την υποχρέωση των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου να μην πωλούν αλουμίνιο σε ορισμένα εδάφη σε τιμές χαμηλότερες από τις αναφερόμενες στις συμφωνίες Brandeis, ενώ παράλληλα παρέλειπαν την ειδική αναφορά στη διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου που περιλαμβανόταν στη ρήτρα σχετικά με το «πνεύμα της συμφωνίας». Είχε εξάλλου απαλειφθεί και ο περιορισμός των δυνατοτήτων μετατροπής του αλουμινίου. Καμία από αυτές τις τροποποιήσεις δεν είχε σαν στόχο – ούτε άλλωστε και σαν αντικείμενο – να μεταβάλει τη λειτουργία των συμφωνιών Brandeis, εν γένει, ή την εφαρμογή των περιορισμών που δεν είχαν καταργηθεί εκ μέρους των παραγωγών με έδρα την ΕΟΚ, ειδικότερα.

7.1.11. Η τροποποιημένη συμφωνία που χρησιμοποιήθηκε από τους παραγωγούς με έδρα στην ΕΟΚ (το 1968, επρόκειτο για την Aluminium français, την Alumined, την Montedison και την VAW) ήταν ταυτόσημη για κάθε παραγωγό. Κάθε συμφωνία είχε τον ίδιο αριθμό με τον αριθμό των σειρών RU ή H που είχαν δοθεί τον Μάρτιο 1968 από την Brandeis Goldschmidt, με τη μόνη διαφορά ότι ο κωδικός RU ή H είχε αντικατασταθεί από τον κωδικό A. Έτσι, η συμφωνία της Aluminium français είχε αριθμό 4006A. Ο ακόλουθος πίνακας παραθέτει τη νέα ονοματολογία των συμφωνιών:

Παραγωγός	Αρχική συμφωνία	Τροποποιημένη συμφωνία	Ημερομηνία
Aluminium français	RU 4006	4006A	2 Ιουλίου 1968
	EG 4007		
	H 4008		
	P 4009		
	C 4015		
Alumined	H 4020	4020A	24 Ιουνίου 1968
Montedison	H 4026		
VAW	RU 4028	4028A	28 Ιουνίου 1968
	EG 4030		
	P 4031		
	C 4032		

7.2. *Η δημιουργία του «συνοπτικού τύπου» συμφωνίας*

7.2.1. Οι συζητήσεις που οδήγησαν σ' αυτές τις τροποποιήσεις ή παραλείψεις, ή τουλάχιστον σε μερικές από αυτές, περιλαμβάνονται σε δύο επιστολές του νομικού συμβούλου της VAW, με ημερομηνία 18 Μαρτίου 1968 και 24 Απριλίου 1968, καθώς και σε ανακοινώσεις στις οποίες τα ενδιαφερόμενα μέρη προέβησαν κατά τη διάρκεια των ακροάσεων.

7.2. Η πρώτη επιστολή καταγράφει τα αποτελέσματα της συζητήσεως της 15ης Μαρτίου 1968 μεταξύ της Péchiney (Aluminium français) και της VAW. Στην επιστολή γίνεται η ακόλουθη μνεία τροποποιήσεων των συμφωνιών:

> «1. Der einzelne Vertrag eines westeuropäischen Herstellers über den Einkauf von Ostaluminium mit Brandeis, London, fällt nicht unter Artikel 85 Absatz 1 EWG-Vertrag, wenn die Vertragsklauseln gestrichen werden, die als Reexportverbot an andere EWG-Länder verstanden werden können, und wenn die Ausschließlichkeit der Einkäufererstellung gestrichen und nicht von Einkaufsquoten gesprochen wird.
>
> Gegen diese Streichungen sprechen auch keine wirtschaftlichen Bedenken, weil das eingekaufte Ostaluminium von dem westeuropäischen Hersteller ohnehin entweder in seinen Verarbeitungsbetrieben verbraucht oder zusammen mit seiner eigenen Erzeugung zu deren Wettbewerbspreisen und entsprechend den Wettbewerbsbedingungen verkauft wird. (. . .)
>
> Im Sinne der Ausführungen zu 1. regte der Leiter der Rechtsabteilung (1) vielmehr an, auch noch Art. 9 Abs. 3 des Brandeis-Vertrages zu ändern, weil dort vom Geist des Vertrages und einer Pro-rata-Basis die Rede ist. Diese Anregung erfolgte im Rahmen der Überlegung, daß der bereinigte deutsche Vertrag für Brandeis das Muster für die anderen Einkaufsverträge werden könnte.
>
> Ich möchte demnach für Art. 9 Abs. 3 folgende Fassung vorschlagen:»

(Τελικά υιοθετήθηκε η προτεινόμενη διατύπωση.)

7.2.3. Ο απολογισμός αυτών των γεγονότων εκ μέρους του νομικού συμβούλου της VAW κατά τις ακροάσεις δείχνει ότι η VAW είχε την πρωτοβουλία της τροποποίησης του άρθρου 2 της συμφωνίας (2) διαγράφοντας την ακόλουθη διάταξη:

> «Οι πωλητές αναλαμβάνουν να μην πωλούν ποσότητες παρθένου αλουμινίου, με την εξαίρεση των πωλήσεων που επιτρέπουν και εγκρίνουν οι ίδιοι.»,

η οποία αντικαταστάθηκε από το εξής κείμενο:

> «Οι πωλητές παρέχουν στους αγοραστές το αποκλειστικό δικαίωμα αγοράς των ποσοτήτων αυτών για την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας από τις ανωτέρω χώρες.»

7.2.4. Η πρώτη αυτή τροποποίηση δεν αφορούσε τους περιορισμούς που είχαν αναλάβει οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου, οι οποίοι επαναλαμβάνονται με τον συνηθισμένο τρόπο. Ο νομικός σύμβουλος της VAW σημείωσε κατά τη διάρκεια των ακροάσεων:

> «Um diese nationale Exklusivität von VAW verständlich zu machen, hatte nun VAW einen Absatz in dem Artikel 2 vorausgeschickt und doch die Exklusivitätsregelungen des grundliegenden Vertrages Brandeis-Osten wiederholt.»

Ανέφερε ότι είχε αντιταχθεί στην τροποποιημένη διατύπωση του άρθρου 2. Στη συνέχεια, η VAW προχώρησε σε πλήρη διαγραφή του άρθρου.

Ο νομικός σύμβουλος ανέφερε επιπλέον ότι στις 17 Μαρτίου 1968 έλαβε σχέδια συμφωνίας που αναφερόταν μόνο σε αποκλειστικό δικαίωμα αγοράς παρθένου αλουμινίου και όχι στους περιορισμούς που είχαν αναληφθεί από οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου.

Θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι με επιστολή της 18ης Μαρτίου 1968, που αναφερόταν στα αποτελέσματα της συναντήσεως της 15ης Μαρτίου 1968, το σχέδιο συμφωνίας της VAW χαρακτηρίζεται ως «αποκαθαρμένη» γερμανική συμφωνία (der bereinigte deutsche Vertrag), η οποία θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί σαν πρότυπο για τις άλλες συμφωνίες αγοράς που θα υπογράφονταν με την Brandeis Goldschmidt.

7.2.5. Το σχέδιο συμφωνίας της VAW συζητήθηκε αργότερα σε συνάντηση μεταξύ VAW και Montedison στις 23 Απριλίου 1968. Σε επιστολή προς την VAW, με ημερομηνία 24 Απριλίου, αναφέρεται ότι είχε επιτευχθεί «πλήρης συμφωνία» σχετικά με τις προτάσεις που περιλαμβάνονταν στην επιστολή της 18ης Μαρτίου, επιστολή που προφανώς είχε γραφεί μετά τη λήψη του σχεδίου της VAW της 17ης Μαρτίου 1968. Στη συνάντηση δόθηκε στη Montedison αντίγραφο της τροποποιημένης συμφωνίας Brandeis εκ μέρους της VAW.

> «Sie (i.e. VAW) überreichten in Mailand Herrn . . . (Montedison) eine Kopie des auf Grund meiner Beratung geänderten Individual-Vertrages mit Brandeis. Diese Änderungen sind inzwischen von Herrn Brandeis gebilligt worden, ebenso von Péchiney. Der deutsche Vertrag hat daher die Bedeutung eines Mustervertrages zur Vermeidung von Beanstandungsmöglichkeiten im Sinne von Ziffer 1 meines Schreibens vom 18. März 1968.»

Από τη διατύπωση της επιστολής της 24ης Απριλίου 1968 είναι προφανές ότι η Alumined είχε ήδη συμφωνήσει με τις τροποποιήσεις που περιγράφονται.

(1) Η νομική υπηρεσία είναι η νομική υπηρεσία της Aluminium français (PUK).

(2) Η συμφωνία είναι η συμφωνία του 1967, επειδή καμία τέτοια ρήτρα δεν περιλαμβάνεται στις συμφωνίες που είχε κυκλοφορήσει το 1968 η Brandeis Goldschmidt.

7.2.6. Στη διάρκεια των ακροάσεων υποστηρίχθηκε αρχικά ότι οι συζητήσεις αυτές δεν αφορούσαν την παράλειψη των περιορισμών που αναλάμβαναν οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου, αλλά τη ρήτρα που περιλαμβανόταν στις αρχικές συμφωνίες μεταξύ Brandeis και δυτικών παραγωγών, σύμφωνα με την οποία:

«Οι πωλητές αναλαμβάνουν να μην πωλούν παρθένο αλουμίνιο που παραδίδουν οι προμηθευτές, με την εξαίρεση των πωλήσεων που εγκρίνουν οι αγοραστές και σε τιμές που αποδέχονται οι αγοραστές.»

Δεδομένου ότι τα σχέδια συμβάσεων που απεστάλησαν τον Μάρτιο 1968 σε όλους τους αγοραστές δεν περιλάμβαναν πια την ρήτρα αυτή, η εξήγηση που προτείνεται σχετικά με το αντικείμενο των σχετικών συζητήσεων φαίνεται τουλάχιστον ελλιπής.

7.3. *Η κοινοποίηση*

7.3.1. Η κοινοποίηση υποβλήθηκε για πρώτη φορά στην Επιτροπή στις 12 Νοεμβρίου 1970. Περιείχε τον αποκαλούμενο «όρο μη δημοσιεύσεως», σύμφωνα με τον οποίο η κοινοποίηση παρουσιαζόταν αποκλειστικά υπό τον όρο ότι «η αίτηση αυτή δεν θα δημοσιευτεί και, κατά συνέπεια, δεν θα αποτελέσει το αντικείμενο αποφάσεως».

Την κοινοποίηση αποτελούσαν μία επιστολή και ένα έντυπο A/B, με εξουσιοδοτήσεις που είχαν υπογραφεί από την PUK, την Giulini, την Montedison, την VAW και την Holland Aluminium. Τα ερωτήματα του εντύπου A/B που αφορούν το περιεχόμενο της συμφωνίας, απόφασης ή εναρμονισμένης τακτικής, απαντήθηκαν με απλή αναφορά στη συνοδευτική επιστολή (das Begleitschreiben). Σε απάντηση του ερωτήματος I.6 του εντύπου A/B που ζητά την επωνυμία και τη διεύθυνση αντιπροσώπου ή θυγατρικής που βρίσκεται στο εσωτερικό της κοινής αγοράς, για την περίπτωση των επιχειρήσεων που βρίσκονται στο εξωτερικό αυτής, υποβλήθηκε κατάλογος. Ο κατάλογος αυτός έφερε τα ονόματα της Aluminium Company of Canada Ltd, της Alnor, της ASV, της Baco, της Elkem, της ENDASA, της Swiss Aluminium, της AB Svenska Metallverken (σήμερα Gränges Aluminium) και της VMW.

7.3.2. Οι απαντήσεις στα ερωτήματα του εντύπου A/B ήταν στα γερμανικά, γλώσσα στην οποία είχε συνταχθεί και το πρωτότυπο της συνοδευτικής επιστολής. Τα κυριότερα μέρη της επιστολής αυτής παρατίθενται στη συνέχεια:

«Θέμα: Εισαγωγές από χώρες του ανατολικού συνασπισμού εκ μέρους των δυτικοευρωπαίων παραγωγών αλουμινίου.

Οι δυτικοευρωπαίοι παραγωγοί ενός σημαντικού βιομηχανικού κλάδου αγοράζουν, ο καθένας για λογαριασμό του, τις συνολικές εισαγόμενες ποσότητες προϊόντων, όχι απόλυτα συγκρίσιμης ποσότητας, που προσφέρονται εκ μέρους ορισμένων χωρών του ανατολικού συνασπισμού. Οι ίδιοι παραγωγοί κατεργάζονται το μεγαλύτερο μέρος του υλικού αυτού στις εγκαταστάσεις δευτερογενούς παραγωγής τους, ενώ το υπόλοιπο το διαθέτουν, μαζί με τη δική τους παραγωγή, στο ανταγωνιστικό πλαίσιο που υφίσταται μεταξύ των δυτικοευρωπαίων παραγωγών.

Κατά την άποψή μου, η διαδικασία αυτή δεν αντιβαίνει στο άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ.

Η αποδοχή του συνόλου των εισαγόμενων ποσοτήτων αποτελεί προϋπόθεση της προσφοράς, πράγμα που συνεπάγεται την άθροιση των μεμονωμένων προθέσεων αγοράς των δυτικοευρωπαίων παραγωγών και αποκλείει τον ανταγωνισμό για τις εισαγωγές εκ μέρους εμπόρων επειδή οι σχετικές ποσότητες ξεπερνούν τις δυνατότητες διάθεσής τους.

Η εξαφάνιση των δυνατοτήτων αγοράς εκ μέρους τρίτων, και ιδίως εμπόρων, που προκύπτει από τις συμβάσεις αγοράς που έχουν συναφθεί έξω από την ΕΟΚ, εκ μέρους των δυτικοευρωπαίων παραγωγών με τους εκπροσώπους όλων των ανατολικών χωρών (με την εξαίρεση της Ρουμανίας και Γιουγκοσλαβίας), δεν αποτελεί παρά συνέπεια, στο πλαίσιο των αρχών της ελεύθερης αγοράς, του γεγονότος ότι η αγορά κάθε συγκεκριμένου εμπορεύματος αποκλείει κάθε άλλον αγοραστή. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει εναρμονισμένη πρακτική με αντικείμενο τον περιορισμό των δυνατοτήτων αγοράς των δυτικοευρωπαίων παραγωγών ή εμπόρων, κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1.

Εξάλλου, κάθε περιορισμός του ανταγωνισμού με αποκλεισμό των εμπόρων δεν θα είχε σχέση. Η ολοκλήρωση της ΕΟΚ δεν είναι δυνατό να οδηγήσει σε επέκταση των πωλήσεων των εμπόρων. Αντίθετα, οι πωλήσεις αυτές περιορίζονται και μέσα στα εθνικά πλαίσια, επειδή οι πελάτες προμηθεύονται ολοένα μικρότερες ποσότητες ακατέργαστου υλικού από εμπόρους. Ολοένα και περισσότερο, οι παραγωγοί οφείλουν, για τεχνικούς λόγους, να διαθέτουν το υλικό στους πελάτες σε προκαθορισμένα μεγέθη και κράματα, μαζί με το know how και την τεχνική βοήθεια για την κατεργασία του. Οι έμποροι, λοιπόν, ήδη αντιμετωπίζουν δυσχέρειες για τη διάθεση σε δευτερογενείς παραγωγούς των ποσοτήτων που αγοράζουν στη Ρουμανία και τη Γιουγκοσλαβία, επειδή οι πρόσθετες αγορές των δυτικοευρωπαίων παραγωγών για τις δικές τους εγκαταστάσεις ημικατεργασμένων προϊόντων σημειώνουν μείωση.

Ο αποκλεισμός των εμπόρων από τα προϊόντα που εισάγονται από τον ανατολικό συνασπισμό και αγοράζονται από τους δυτικοευρωπαίους παραγωγούς δεν είναι λοιπόν δυνατόν να ασκήσει αρνητική επίδραση στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, ή τουλάχιστον δεν μπορεί να ασκήσει τέτοια επίδραση σε σημαντικό βαθμό. Αυτό αποδεικνύεται σαφώς και από το γεγονός ότι η αγορά εισαγόμενου υλικού εκ μέρους των δυτικοευρωπαίων παραγωγών δεν ξεπερνά 2,9 % της συνολικής δυτικοευρωπαϊκής κατανάλωσης που έφθασε τους 3 089 000 τόνους το 1968.

οι ποσότητες αυτές αυξήθηκαν με αργό ρυθμό μέχρι το ποσοστό αυτό από το 1963. Η περαιτέρω εξέλιξή τους προβλέπεται ότι θα ανταποκρίνεται, όπως συνέβη το 1969 και το 1970, στην αύξηση που θα σημειώσει η κατανάλωση.

Δεν είναι εξάλλου δυνατόν να λεχθεί ότι οι αγορές αυτές είναι δυνατόν να έχουν αρνητικές συνέπειες στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και να στρεβλώσουν τον υφιστάμενο ανταγωνισμό. Αντίθετα, οι αγορές έχουν σαν στόχο να προλάβουν τη στρέβλωση του υφιστάμενου ανταγωνισμού από τις τιμές και τους όρους πωλήσεως των ανατολικών εισαγωγών, που δεν καθορίζονται όπως οι τιμές και οι όροι των δυτικοευρωπαίων παραγωγών βάσει του κόστους παραγωγής των προϊόντων και του ελεύθερου ανταγωνισμού, αλλά από πολιτικά κριτήρια ή από τις ανάγκες προμήθειας ξένου συναλλάγματος που έχει ο ανατολικός συνασπισμός για την αγορά άλλων αγαθών. Για το λόγο αυτό, οι αγορές στις οποίες προβαίνουν οι δυτικοευρωπαίοι παραγωγοί έχουν την έγκριση, από οικονομική σκοπιά, των εθνικών τους κυβερνήσεων και, για τον ίδιο λόγο, το 1963 πολλές κυβερνήσεις συμβούλευσαν τον βιομηχανικό αυτό κλάδο να λάβει τα δικά του προστατευτικά μέτρα εναντίον του ανατολικού ντάμπινγκ που είχε παρατηρηθεί τον καιρό εκείνο, ανοίγοντας το δρόμο για τις διαπραγματεύσεις των συμφωνιών αγοράς στη Μόσχα μέσω της διπλωματικής οδού.»

(Μετάφραση του πρωτότυπου αγγλικού κειμένου που είχαν συντάξει τα μέρη.)

7.3.3. Τα κείμενα των σειρών συμφωνιών που είχαν συναφθεί την εποχή εκείνη με τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου δεν γνωστοποιήθηκαν. Τα μέρη δεν κατέστησαν γνωστό το κείμενο καμιάς συμφωνίας ή σχεδίου συμφωνίας με τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου για την περίοδο 1971 έως 1976. Τα μόνα στοιχεία που δόθηκαν στην Επιτροπή σχετικά με τους όρους των εν λόγω συμφωνιών περιλαμβάνονταν στις παραγράφους που προαναφέρθηκαν.

7.3.4. Όταν έγινε η κοινοποίηση, δεν αναφέρθηκε η συμμετοχή ορισμένων μερών. Μολονότι η Aluminio de Galicia, η Kaiser-Preussag και η Metallgesellschaft είχαν προβεί σε αγορές αλουμινίου βάσει των συμφωνιών που αποτελούν το αντικείμενο της διαδικασίας αυτής, τουλάχιστον από τις αρχές του 1971, η δραστηριότητά τους αυτή γνωστοποιήθηκε για πρώτη φορά στην Επιτροπή στις 27 Φεβρουαρίου 1976, αφού δηλαδή η Επιτροπή είχε αρχίσει την έρευνά της. [Η κοινοποίηση αυτή ανέφερε μόνο ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις είχαν συνάψει συμφωνίες για την αγορά πρωτογενούς αλουμινίου από χώρες του ανατολικού συνασπισμού (inzwischen gleichfalls Kaufverträge über Rohaluminium aus der Produktion von Ostblockstaaten abschließen)]. Η συμμετοχή της Reynolds Aluminium Deutschland, της Alsar SpA, της RTZ και της BICC ουδέποτε κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή, μολονότι η Reynolds και η Alsar είχαν συνάψει συμφωνίες με την Brandeis Goldschmidt το 1973 και η RTZ και η BICC είχαν αγοράσει ανατολικό μέταλλο από την Swiss Aluminium από το 1971, με τους ίδιους όρους που είχαν γίνει δεκτοί από τα άλλα μέλη της ΕΕΠΑ.

Τα ονόματα της Brandeis Goldschmidt, της Raznoimport, της Metalimpex, της Kerametal, της Impexmetal, και της Intrac δεν φαίνονται πουθενά στην κοινοποίηση.

7.3.5. Η έρευνα των στοιχείων της υποθέσεως αυτής απεκάλυψε ότι η περιγραφή που περιλαμβανόταν στην κοινοποίηση παρέλειπε δώδεκα σημαντικά στοιχεία της σειράς συμφωνιών που αποτέλεσαν το αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας.

7.3.6. Καμία από τις παραλείψεις αυτές δεν ήταν εμφανής από τα έγγραφα που υποβλήθηκαν. Ο διευθυντής της αρμόδιας διευθύνσεως αρνήθηκε αρχικά την κοινοποίηση (της 7ης Δεκεμβρίου 1970) λόγω του μονομερούς όρου της μη δημοσίευσης. Τα σχετικά έγγραφα υποβλήθηκαν εκ νέου χωρίς τον όρο αυτό στις 16 Δεκεμβρίου και πρωτοκολλήθηκαν από την Επιτροπή στις 17 Δεκεμβρίου 1970.

7.3.7. Το σχέδιο κοινοποίησης είχε συζητηθεί και εγκριθεί σε σύσκεψη της ΕΕΠΑ, που πραγματοποιήθηκε στις 7 Οκτωβρίου 1970, στην οποία συμμετείχαν οι Alcan UK, Alnor Aluminium Norway A/S, Holland Aluminium, Aluminium français, A/S Ardal og Sunndal Verk, Baco, Elkem A/S, ENDASA, Gebrüder Giulini, Montecatini-Edison, Swiss Aluminium, AB Svenska Metallverken, VAW και VMW. Ήταν επίσης παρούσες η Anglesey Aluminium και η Metallgesellschaft. Έτσι, όλες οι επιχειρήσεις που υπέβαλαν την κοινοποίηση θα πρέπει να ήταν εν γνώσει του ότι η κοινοποίηση ήταν ανεπαρκής.

7.3.8. Τα κείμενα των συμφωνιών γνωστοποιήθηκαν για πρώτη φορά στην Επιτροπή σε απάντηση αιτήσεων για παροχή πληροφοριών, βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού αριθ. 17, τον Νοέμβριο 1975, όταν η διεύρυνση της Κοινότητας είχε σαν αποτέλεσμα να επεκταθεί το πλαίσιο της δικαιοδοσίας της Επιτροπής σε ορισμένους δυτικούς παραγωγούς που είχαν συνάψει τον «αναλυτικό τύπο» των συμφωνιών, παράλληλα με τα μέρη της αρχικής κοινοποίησης που είχαν συνάψει τις «συνοπτικού τύπου» συμφωνίες.

7.3.9. Στις 27 Φεβρουαρίου 1976, η Aluminio de Galicia, η Kaiser-Preussag και η Metallgesellschaft κοινοποίησαν στην Επιτροπή τη συμμετοχή τους στις συμφωνίες Brandeis. Η κοινοποίηση αυτή έγινε με αναφορά στην κοινοποίηση του 1970.

8. **Συμμετοχή των μεμονωμένων επιχειρήσεων**

8.1. Στην περιγραφή των πραγματικών περιστατικών, για λόγους ευκολίας, χρησιμοποιήθηκαν οι όροι «οι δυτικοί παραγωγοί» και «οι οργανισμοί του εξωτερικού εμπορίου». Όλες όμως οι επιχειρήσεις δεν είχαν την ίδια συμμετοχή, ούτε δραστηριοποιήθηκαν όλες οι επιχειρήσεις στο πλαίσιο των συμφωνιών Brandeis από την αρχή έως το τέλος.

8.2. Οι δυτικοί παραγωγοί μπορούν να διακριθούν σε τρεις, κατά προσέγγιση, ομάδες:

i) οι κύριοι υποκινητές, οργανωτές και υποστηρικτές:

Swiss Aluminium, Baco, PUK, Alcan, Montedison/Alumetal, VAW και ASV (όλες αυτές οι επιχειρήσεις συμμετείχαν καθ' όλη τη διάρκεια των συμφωνιών)·

ii) οι επιχειρήσεις που ακολούθησαν:

— Holland Aluminium	(1968-1976),
— Kapal	(1971-1976),
— Metallgesellschaft	(1971-1976),
— Reynolds	(1974-1975),
— ENDASA	(1963-1976),
— Norsk Hydro (Alnor)	(1970-1976),
— VMW	(1963-1976),
— Gränges	(1963-1976),
— Elkem	(1963-1976)·

iii) οι επιχειρήσεις με οριακή συμμετοχή:

RTZ, BICC, Alsar, Alugasa (θυγατρική της PUK), Nippon Light Metals (το 50 % της οποίας ανήκει στην Alcan) και Giulini.

8.3. Η κατάταξη αυτή αντιπροσωπεύει γενική εκτίμηση της συμμετοχής και του βαθμού ενδιαφέροντος για τη συμμετοχή αυτή.

8.4. Οι επιχειρήσεις της πρώτης ομάδας αντιπροσώπευαν 70 % περίπου της παραγωγής πρωτογενούς αλουμινίου στη Δυτική Ευρώπη, αγόραζαν μεταξύ 60 % και 70 % της συνολικής ποσότητας αλουμινίου που αγοραζόταν βάσει των συμφωνιών Brandeis και, με την εξαίρεση της Baco, είχαν δείξει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την «προστασία» της αρχικής Κοινότητας των Έξι. Μετά το 1973, η Baco ήταν σημαντικός παραγωγός στη διευρυμένη Κοινότητα.

8.5. Οι επιχειρήσεις της δεύτερης ομάδας είχαν πλήρη συμμετοχή στις συμφωνίες Brandeis, αν και για διαφορετικές χρονικές περιόδους καθεμιά, περισσότερο όμως για να προστατεύσουν τις δικές τους (εκτός ΕΟΚ) αγορές, παρά για να στρεβλώσουν συνειδητά τις κοινοτικές συναλλαγές.

8.6. Η τρίτη ομάδα περιλαμβάνει επιχειρήσεις που, μολονότι η συμμετοχή τους ήταν ζωτικής σημασίας για να παραμείνει κλειστό το σύστημα, είχαν μικρότερη σημασία ή είχαν δείξει περιορισμένο ενθουσιασμό, ή και τα δύο. Μία από αυτές, η Nippon Light Metals, δεν πραγματοποιούσε καθόλου συναλλαγές στην Κοινότητα.

8.7. Από τις επιχειρήσεις που είχαν μετάσχει στις συμφωνίες Brandeis, τρεις έχουν πάψει έκτοτε να υφίστανται σαν χωριστές οντότητες.

8.7.1. Η Gebrüder Giulini τέθηκε υπό εκκαθάριση και εν συνεχεία αποκτήθηκε από την Alcan. Λόγω της εκκαθάρισης, η Giulini δεν πρόβαλε άμυνα κατά την παρούσα διαδικασία. Δεν θα ήταν όμως δυνατόν να καταλογισθούν στην Alcan οι επιπτώσεις της συμπεριφοράς της Giulini.

8.7.2. Η Kapal (Kaiser-Preussag Aluminium GmbH), που είχε συνάψει με την Brandeis το 1971 μια «συνοπτικής μορφής» συμφωνία (short form agreement), ανήκε τότε κατά το ήμισυ στον όμιλο των Ηνωμένων Πολιτειών Kaiser Aluminium and Chemical Corporation. Οι δύο μέτοχοι της Kapal μεταβίβασαν στις 31 Δεκεμβρίου 1975 το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου στην Kaiser Aluminium Europe Inc., θυγατρική κατά πλήρη ιδιοκτησία της Kaiser Aluminium and Chemical Corporation. Η Kaiser Aluminium Europe πρόβαλε το επιχείρημα ότι δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί υπεύθυνη για τις ενέργειες της Kapal, αν και, εκτός από την απόκτηση των μετοχών και των στοιχείων ενεργητικού της Kapal, η Kaiser Europe προσέλαβε, χωρίς διακοπή των καθηκόντων τους, ορισμένους υπαλλήλους και στελέχη της Kapal, μερικοί από τους οποίους είχαν στενά συνδεθεί με την ένταξη της Kapal στη συμφωνία Brandeis, ενώ η Kaiser Aluminium and Chemical Corporation αντιπροσωπευόταν πάντοτε στο διοικητικό συμβούλιο της Kapal.

8.7.3. Η Alcan απέκτησε το 1982 την Baco, μέσω συγχωνεύσεως των εταιρειών Baco και Alcan UK.

8.8. Ορισμένες εταιρείες άλλαξαν της επωνυμία τους. Η Alsar/Alumetal SpA άλλαξε την επωνυμία της σε Alluminio Italia SpA.

II. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Α. *ΑΡΘΡΟ 85 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1*

Το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ ορίζει ότι είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή και τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς. Παραδείγματα συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών, που αφορούν την παρούσα διαδικασία, είναι εκείνα

«που συνίστανται:

α) στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής·

β) στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής, της διαθέσεως, της τεχνολογικής αναπτύξεως ή των επενδύσεων·

γ) στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού.»

Οι συμφωνίες που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας είχαν συναφθεί από την Brandeis Goldschmidt με ορισμένους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου (την Raznoim-

port, την Impexmetal, την Metalimpex, την Metalimex/Kerametal και την Intrac) και με τους δυτικούς παραγωγούς πρωτογενούς αλουμινίου («οι δυτικοί παραγωγοί»). Οι συμφωνίες αυτές ονομάστηκαν «συμφωνίες Brandeis». Η διαδικασία αυτή αφορά εξάλλου και συμφωνίες που είχαν συναφθεί προκειμένου να εφαρμοστούν οι συμφωνίες Brandeis. Οι συμφωνίες αυτές είναι εκείνες που συνήψε η Eisen und Metall Aktiengesellschaft και εκείνες που είχαν συναφθεί μεταξύ των δυτικών παραγωγών.

9. **Τα ενδιαφερόμενα μέρη ήταν επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 85;**

9.1. *Οι δυτικοί παραγωγοί*

Οι δυτικοί παραγωγοί που αγόραζαν αλουμίνιο βάσει των συμφωνιών Brandeis αποτελούσαν όλοι επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 85. Όλοι ασχολούνταν με την παραγωγή πρωτογενούς ή άλλου είδους αλουμινίου, είτε αφεαυτών είτε μέσω κοινής επιχειρήσεως ή άλλης μορφής ενώσεως με καθιερωμένο παραγωγό πρωτογενούς αλουμινίου. Ως εκ τούτου, προκύπτει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση Πρωτογενούς Αλουμινίου (ΕΕΠΑ), στην οποία συμμετείχαν όλοι οι δυτικοί παραγωγοί με δύο μόνο εξαιρέσεις, αποτελεί ένωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 85.

9.2. *Οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου*

Οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου, Raznoimport, Impexmetal, Metalimpex, Metalimex/Kerametal και Intrac, αποτελούν και αυτοί επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 85. Η αποστολή καθενός από τους οργανισμούς αυτούς ήταν η άσκηση εισαγωγών και εξαγωγών σειράς εμπορευμάτων. Στο θέμα που αφορά την παρούσα διαδικασία, οι οργανισμοί αυτοί εξωτερικού εμπορίου ασκούσαν πώληση αλουμινίου, δραστηριότητα για την οποία όλοι αυτοί οι οργανισμοί είχαν ιδρυθεί ρητά βάσει της νομοθεσίας της χώρας στην οποία είχαν την έδρα τους. Οι φορείς οι οποίοι ασχολούνται με εμπορική δραστηριότητα πρέπει να θεωρούνται επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 85, ανεξάρτητα από το ακριβές καθεστώς τους βάσει του εθνικού δικαίου της χώρας καταγωγής τους, και τούτο ακόμη και στις περιπτώσεις που δεν διαθέτουν χωριστή προσωπικότητα από αυτή του κράτους.

Η εφαρμογή, συνεπώς, του άρθρου 85, στο μέτρο που σχετίζεται με εμπορικές δραστηριότητες, δεν είναι δυνατόν να αποκλειστεί με την επίκληση ετεροδικίας. Μια τέτοια επίκληση δεν είναι δυνατόν να καλύπτει παρά μόνο πράξεις που είναι συνέπεια κυβερνητικής δράσεως και όχι εμπορικής δραστηριότητας. Ακόμη και αν οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου ήταν, σύμφωνα με το σοσιαλιστικό δίκαιο, αδύνατο να διακριθούν από το κράτος, η συμμετοχή τους στις συμφωνίες Brandeis δεν θα καλυπτόταν από ετεροδικία, δεδομένου ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση πρόκειται για αποκλειστικά εμπορική δραστηριότητα. Επιπλέον, το εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών δεν προβλέπει ετεροδικία για τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου του είδους που αφορά η παρούσα διαδικασία.

9.3. *Η Brandeis Goldschmidt και η Eisen und Metall*

Η Brandeis Goldschmidt Ltd και η Brandeis Goldschmidt AG αντιμετωπίζονται από κοινού για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης. Καθ' όλο το κρινόμενο χρονικό διάστημα, η Brandeis Goldschmidt AG αποτελούσε θυγατρική της Brandeis Goldschmidt Ltd και δεν υπάρχουν αποδείξεις από τις οποίες να συνάγεται ότι η Brandeis Goldschmidt AG διέθετε ποτέ αυτονομία. Τόσο η Brandeis Goldschmidt όσο και η Eisen und Metall αποτελούν επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 85. Και οι δύο είναι καθιερωμένοι έμποροι μη σιδηρούχων μετάλλων, οι οποίοι συνέχισαν τη δραστηριότητά τους αυτή καθ' όλη τη διάρκεια της εφαρμογής των συμφωνιών Brandeis.

Η Brandeis Goldschmidt ισχυρίστηκε ότι δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί σαν επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1, δεδομένου ότι, για όλο το κρινόμενο διάστημα, δεν ήταν παρά αντιπρόσωπος των δυτικών παραγωγών χωρίς να διαθέτει ανεξαρτησία. Αν ο ισχυρισμός αυτός ήταν ορθός, θα εφαρμοζόταν και έναντι της Eisen und Metall.

Εντούτοις, ούτε η Brandeis Goldschmidt ούτε η Eisen und Metall ενεργούσαν κατόπιν οδηγιών εκ μέρους οιουδήποτε ατόμου, όταν αρχικά αποφάσισαν να συμμετάσχουν στις συμφωνίες που αποτελούν το αντικείμενο της διαδικασίας αυτής. Η Brandeis Goldschmidt δεν ήταν υποχρεωμένη να συνάψει συμφωνίες ούτε να αναλάβει τόσο σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή τους. Η Brandeis Goldschmidt αποφάσισε, με τη θέλησή της και σαν ανεξάρτητη οικονομική μονάδα, να συμμετάσχει σε συμφωνία που θα απέκλειε τους ανταγωνιστές της από το εμπόριο αλουμινίου στην Ανατολική Ευρώπη. Και η Brandeis Goldschmidt και η Eisen und Metall θα μπορούσαν οπωσδήποτε να είχαν αποσυρθεί από τις συμφωνίες χωρίς να αποκλεισθούν από τις επιχειρήσεις. Καμία από τις δύο αυτές εταιρείες δεν είναι δυνατόν να διαφύγει την ευθύνη της για τη συμμετοχή της σε περιοριστική συμφωνία, ισχυριζόμενη ότι δεν διέθετε ανεξαρτησία αλλά απλώς ενεργούσε βάσει οδηγιών. Η σχέση στο πλαίσιο της οποίας είχαν δοθεί οι οδηγίες αυτές προέκυψε από την επιλογή τους να συνάψουν την περιοριστική συμφωνία.

10. **Οι σχέσεις που κρίνονται στη διαδικασία αυτή ήταν συμφωνίες κατά την έννοια του άρθρου 85;**

Υποστηρίχτηκε ότι, αν ήταν δυνατόν να αποδειχθεί, για ορισμένες από τις επιχειρήσεις, ότι οι συμφωνίες αποτελούσαν πράξεις των κυβερνήσεών τους, οι επιχειρήσεις αυτές δεν θα είχαν διαπράξει παράβαση του άρθρου 85 και η μόνη δυνατότητα της Κοινότητας θα ήταν να προβεί σε διπλωματικά διαβήματα προς τις εν λόγω κυβερνήσεις ή σε κάποιου είδους αντίποινα (αν οι κυβερνήσεις δεν ήταν κυβερνήσεις κρατών μελών).

Οι συμφωνίες δεν ήταν πράξεις των κυβερνήσεων και ούτε οι κυβερνήσεις υποχρέωσαν τις επιχειρήσεις να συνάψουν τις συμφωνίες αυτές.

Ένα άλλο ενδεχόμενο που επεσήμαναν τα μέρη ήταν ότι οι ενδιαφερόμενες κυβερνήσεις ενθάρρυναν και υποστήριξαν τις εν λόγω συμφωνίες χωρίς να έχουν υποχρεώσει τις επιχειρήσεις τους να τις συνάψουν· οι συμφωνίες αυτές αποτελούσαν συνεπώς μέρος της εξωτερικής εμπορικής πολιτικής των ενδιαφερόμενων κρατών μελών και, ως εκ τούτου, δεν ήταν δυνατόν να υπάγονται στην αρμοδιότητα των κοινοτικών οργάνων δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Όλες αυτές οι δυνατότητες πρέπει να εξετασθούν όσον αφορά:

α) τις επιχειρήσεις που, καθ' όλη τη διάρκεια της υποθέσεως υπόκεινταν στη δικαιοδοσία της κυβερνήσεως της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας·

β) τις επιχειρήσεις που υπόκεινταν στη δικαιοδοσία της κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου.

10.1. *Η παρέμβαση της γερμανικής κυβερνήσεως*

Στην παράθεση των πραγματικών περιστατικών, η Επιτροπή έχει ήδη αποδείξει ότι η κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας δεν συμμετείχε άμεσα ως μέρος στις συμφωνίες Brandeis και Eisen und Metall. Η γερμανική κυβέρνηση δεν διέθετε τη νομική εξουσία να υποχρεώσει τα μέρη να συνάψουν τις σχετικές συμφωνίες. Το μόνο που είναι δυνατόν να λεχθεί, βάσει της επιστολής που είχε γραφεί από το Bundeswirtschaftsministerium στις 5 Ιανουαρίου 1979, είναι ότι η κυβέρνηση αυτή ήταν διατεθειμένη να ανεχθεί τη συμμετοχή της VAW στις συμφωνίες· δεν υποστήριξε ότι η VAW θα έπρεπε να συμμετάσχει και ρητά ανέφερε ότι, το 1968, είχε διατυπώσει σαφείς επιφυλάξεις ως προς τη νομιμότητα των συμφωνιών Brandeis, τόσο βάσει των γερμανικών όσο και των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού. Με βάση τα στοιχεία αυτά, η Επιτροπή συμπέρανε ότι δεν υπήρξε ενθάρρυνση ή υποστήριξη εκ μέρους της γερμανικής κυβερνήσεως και ότι η VAW δεν μπόρεσε να αποδείξει τους ισχυρισμούς της.

10.2. *Η παρέμβαση της βρετανικής κυβερνήσεως*

Τα πραγματικά περιστατικά δεν δείχνουν ότι η βρετανική κυβέρνηση είχε καθ' οιονδήποτε τρόπο αποτελέσει μέρος των συμφωνιών Brandeis ούτε ότι οι βρετανοί παραγωγοί είχαν λειτουργήσει σαν εκπρόσωποι της κυβερνήσεως προσχωρώντας στις συμφωνίες Brandeis. Ούτε η υποστήριξη που παρέσχε η βρετανική κυβέρνηση ούτε τα δύο σημειώματα του υπουργείου βιομηχανίας μπορούν να χαρακτηρισθούν ορθώς σαν επικύρωση των πράξεων των δυτικών παραγωγών που με τον τρόπο αυτό θα γίνονταν κρατικές πράξεις. Ο ισχυρισμός της Baco ότι πρόκειται περί κρατικών πράξεων απορρίπτεται.

Οι επιχειρήσεις που είχαν την έδρα τους στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν υποχρεώθηκαν ούτε έλαβαν οδηγίες από τη βρετανική κυβέρνηση να συνάψουν τις συμφωνίες Brandeis. Σε κανένα σημείο της υποθέσεως η βρετανική κυβέρνηση δεν είχε νομική εξουσία να υποχρεώσει τις επιχειρήσεις αυτές να συνάψουν τις εν λόγω συμφωνίες. Η Alcan έχει ρητά αναφέρει ότι η βρετανική κυβέρνηση δεν άσκησε κανένα είδος νομικής πίεσης προκειμένου να εξασφαλίσει τη συμμετοχή στις συμφωνίες. Αυτό πρέπει να είναι ορθό, ειδάλλως τα μέρη δεν θα έκριναν ότι είναι υποχρεωμένα να δώσουν, το 1969, λεπτομέρειες των σχετικών συμφωνιών στον Registrar of Restrictive Trading Practices του Ηνωμένου Βασιλείου· οι συμφωνίες αυτές θα είχαν εξαιρεθεί από την υποχρέωση καταχώρησης βάσει του άρθρου 8 παράγραφος 1 του Restrictive Trade Practices Act του 1956. Το αρμόδιο υπουργείο δεν επιχειρηματολόγησε με βάση το άρθρο 8 παράγραφος 1, αλλά αντίθετα υπέδειξε στον Registrar να προχωρήσει στην καταχώρηση στο ειδικό τμήμα του Registrar βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 του νόμου. Αυτό δεν θα ήταν αναγκαίο αν η βρετανική κυβέρνηση και οι δυτικοί παραγωγοί με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο ενεργούσαν στο πλαίσιο κάποιας νομοθετικής ρύθμισης.

Δεν υπάρχουν αρκετά αποδεικτικά στοιχεία που να δείχνουν ότι η βρετανική κυβέρνηση άσκησε πίεση σε επιχειρήσεις με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά τη σύναψη συμφωνίας με άλλους δυτικούς παραγωγούς που να αναθέτει στην Brandeis Goldschmidt τη διαπραγμάτευση με τη Raznoimport στις αρχές του 1963. Δεν προσκομίστηκαν επίσης αποδείξεις που να δείχνουν ότι η βρετανική κυβέρνηση πίεσε την Alcan και την Baco να συνάψουν τις συμφωνίες όταν διαμορφώθηκαν οι όροι τους στα μέσα του 1963. Και οι δύο εταιρείες περιορίζονται στον ισχυρισμό ότι «δεν είναι δυνατόν να υπάρξει αμφιβολία ότι η βρετανική κυβέρνηση γνώριζε και ενέκρινε τις συμφωνίες από την αρχή».

Τα στοιχεία δείχνουν ότι η πρωτοβουλία για τη διαπραγμάτευση και σύναψη των συμφωνιών Brandeis το 1963 ανήκε στους δυτικούς παραγωγούς, ενώ η συμμετοχή της βρετανικής κυβερνήσεως περιορίστηκε στην ενημέρωσή της, κατά τα φαινόμενα από το 1965 και μετά, και στην εκ μέρους της παροχή έγκρισης. Το σημείωμα του υπουργείου βιομηχανίας τον Απρίλιο του 1977 ανέφερε ότι οι συμφωνίες του 1963, του 1964, του 1965 και του 1968 είχαν συναφθεί χωρίς παρέμβαση της βρετανικής κυβερνήσεως. Οι εκθέσεις και τα σημειώματα της εποχής εκείνης για τις διαπραγματεύσεις του 1963, όπως είχαν καταρτισθεί από την Brandeis Goldschmidt, καθώς και η αλληλογραφία της ίδιας περιόδου δεν αναφέρουν τη συμμετοχή καμιάς κυβερνήσεως. Από το σημείωμα που κατάρτισε η Brandeis Goldschmidt για τη συνάντησή της με τη Raznoimport στη Μόσχα, στις 6 Φεβρουαρίου 1963, προκύπτει ότι δεν υπήρξε μνεία του ενδιαφέροντος που θα είχε οιαδήποτε κυβέρνηση για την επίτευξη συμφωνίας. Η Brandeis Goldschmidt απλώς αναφέρει ότι:

«Θεωρήσαμε αναγκαίο κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων να αφήσουμε να νοηθεί από τη Raznoimport ότι είχαμε την υποστήριξη ορισμένων παραγωγών.»

Είναι χαρακτηριστικό ότι η Brandeis Goldschmidt δεν έκανε τον καιρό εκείνο αναφορά στο συμφέρον οιασδήποτε κυβερνήσεως επειδή τούτο θα αποτελούσε σημαντικό κίνητρο για τη Raznoimport να συνάψει τη σχετική συμφωνία. Το σημείωμα για την επιστολή του 1965 (βλέπε σημείο 6.1.8), το οποίο ανάγεται στην ίδια σχεδόν εποχή, αφήνει και αυτό να νοηθεί ότι η σύμβαση με τη Raznoimport συνιστούσε ιδιωτική πρωτοβουλία.

Το γεγονός ότι τόσο τα μέρη που εδρεύουν στο Ηνωμένο Βασίλειο όσο και η βρετανική κυβέρνηση δεν χρησιμοποίησαν για τις συμφωνίες Brandeis τη δυνατότητα εξαιρέσεως που παρέχει η νομοθεσία ανταγωνισμού του Ηνωμένου Βασιλείου, δείχνει ότι, ανεξάρτητα από τα σημερινά επιχειρήματα των βρετανικών μερών, δεν είχαν θεωρήσει κατά την κρινόμενη περίοδο ότι απλώς και μόνο εφάρμοζαν τη βρετανική κυβερνητική πολιτική.

Η Επιτροπή δέχεται ως γεγονός ότι, μετά το 1965, η βρετανική κυβέρνηση υποστήριξε τη συμμετοχή των επιχειρήσεων με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο στις συμφωνίες Brandeis. Αυτό δεν σημαίνει ότι η ενθάρρυνση και η υποστήριξη της βρετανικής κυβερνήσεως αντικατόπτριζε την κυρίαρχη απόφαση ότι θα έπρεπε να επηρεασθεί το ενδοκοινοτικό εμπόριο. Το γεγονός ότι η βρετανική κυβέρνηση, επιδικώκοντας το δικό της νόμιμο εθνικό συμφέρον, επέτρεψε τον ιδιωτικό περιορισμό του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της Κοινότητας δεν σημαίνει ότι επεδίωκε ή επιθυμούσε παραβίαση του δικαίου στην Κοινότητα και, ακόμη λιγότερο, ότι ευνοούσε μια τέτοια παραβίαση. Ακόμη όμως και αν η βρετανική κυβέρνηση είχε επιδιώξει μια τέτοια παραβίαση (πράγμα που η Επιτροπή δεν πιστεύει ότι είχε ποτέ συμβεί), κάτι τέτοιο δεν θα μετέβαλλε τη θέση των επιχειρήσεων.

Η Κοινότητα δεν μπορεί, και ουδέποτε επεχείρησε, να κινηθεί εναντίον των συμφωνιών Brandeis, στο μέτρο που αφορούσαν και είχαν επιπτώσεις μόνο στην επικράτεια του Ηνωμένου Βασιλείου, μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία το Ηνωμένο Βασίλειο έγινε μέλος της Κοινότητας. Η βρετανική κυβέρνηση είχε το απόλυτο δικαίωμα να αναλάβει οποιαδήποτε δράση επιθυμούσε στην επικράτειά της και να ενθαρρύνει άλλα μέρη να τελούν στο εσωτερικό της επικράτειάς της πράξεις που θα είχαν επιπτώσεις σ' αυτή την επικράτεια.

Η Επιτροπή έχει το καθήκον να εφαρμόζει την συνθήκη ΕΟΚ και, ως εκ τούτου, δεν δέχεται ότι οποιαδήποτε ενθάρρυνση που τυχόν παρασχέθηκε από τη βρετανική κυβέρνηση μπορεί να αποτελέσει δικαιολογία για τις πράξεις των επιχειρήσεων που εδρεύουν στο Ηνωμένο Βασίλειο, στο μέτρο που οι πράξεις αυτές παραβίασαν το κοινοτικό δίκαιο και επηρέασαν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών της Κοινότητας μέχρι το 1973.

Μετά το 1973, το Ηνωμένο Βασίλειο υπόκειται στη συνθήκη ΕΟΚ, και ιδίως στα άρθρα 5 και 90 της συνθήκης.

11. Περιορισμοί και στρεβλώσεις του ανταγωνισμού

Τα μέρη της παρούσας διαδικασίας είχαν συνάψει σειρά συμφωνιών, κύριο αντικείμενο και αποτέλεσμα των οποίων ήταν η διατήρηση του επιπέδου τιμών για το αλουμίνιο σε ράβδους και τα προϊόντα αλουμινίου στην Κοινότητα και σε άλλες δυτικές αγορές. Ο κύριος τρόπος που χρησιμοποιήθηκε ήταν η κατανομή μιας πηγής προμήθειας αλουμινίου σε βάβδους και η απομάκρυνση από την αγορά των ημικατεργασμένων ειδών αλουμινίου και των απορριμμάτων αλουμινίου, καθώς και ο έλεγχος των συμβάσεων ανταλλαγής και μετατροπής. Οι δυτικοί παραγωγοί δέχτηκαν και άλλους περιορισμούς στη συμπεριφορά τους, γνωρίζοντας και θεωρώντας ότι και τα άλλα μέρη θα ακολουθούσαν την ίδια τακτική. Οι περιορισμοί αυτοί ήταν:

— η συμφωνία να μη μεταπωλούν ανατολικό μέταλλο σε τρίτους χωρίς να το υποβάλλουν σε νέα τήξη,

— η μη διάθεση αλουμινίου για τη διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου.

11.1. *Η προστασία των τιμών*

Πολυάριθμοι ισχυρισμοί των μερών των συμφωνιών Brandeis δείχνουν σαφώς ότι σκοπός των συμφωνιών ήταν η προστασία των τιμών στις δυτικές αγορές.

Οι δυτικοί παραγωγοί ενδιαφέρονταν τόσο πολύ για την προστασία του επιπέδου τιμών, ώστε λάμβαναν έντονα μέτρα για να προλαμβάνουν την πώληση ακόμη και των μικροτέρων ποσοτήτων αλουμινίου και ιδίως ημικατεργασμένων ειδών στις δυτικές αγορές, όπως προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τα σημεία 3.5.3 και 3.5.4.

Οι δυτικοί παραγωγοί και οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου είχαν ρητά συμφωνήσει στις συμφωνίες Brandeis ότι οι τιμές που θα εφαρμόζονταν από τους οργανισμούς αυτούς σε ορισμένα εδάφη δεν θα έπρεπε να είναι χαμηλότερες από τις τιμές που πρόβλεπαν οι συμφωνίες. Εξάλλου, οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου δέχτηκαν συμβατικά να διατηρούν τα επίπεδα τιμών των προϊόντων του αλουμινίου, των οποίων η μείωση θα είχε επίπτωση στις τιμές του αλουμινίου σε βάβδους.

Στις εξαιρετικές εκείνες περιπτώσεις όπου επιτρέπονταν πωλήσεις ανατολικού μετάλλου σε δυτικές τιμές, οι δυτικοί παραγωγοί ήταν συνεπώς προστατευμένοι από οποιονδήποτε κίνδυνο ανταγωνισμού τιμών.

Παρ' όλα αυτά, κατά τρόπο γενικότερο, η ρήτρα του «πνεύματος της συμφωνίας» απαιτούσε και αυτή αποχή από τον ανταγωνισμό τιμών μεταξύ των δυτικών παραγωγών και των οργανισμών

εξωτερικού εμπορίου. Το 1974, όταν υπήρχε διαθέσιμο για εξαγωγή πλεόνασμα των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου, μια υπόσχεση που δόθηκε ότι θα εφαρμόζονταν οι τιμές των συμφωνιών Brandeis δεν ώθησε τους δυτικούς παραγωγούς να δεχθούν πωλήσεις στο έδαφός «τους».

Η τιμή που κατέβαλε η Brandeis για το ανατολικό μέταλλο συζητήθηκε στο μέρος I. Δεν είναι αναγκαίο για το σκοπό του τωρινού επιχειρήματος να αποφασιστεί κατά πόσο η τιμή που κατέβαλε η Brandeis ήταν ανώτερη ή ίση με την αγοραία τιμή, η οποία είναι δύσκολο να εκτιμηθεί λόγω των ειδικών συνθηκών του βιομηχανικού αυτού κλάδου. Η PUK προσπάθησε να αποδείξει ότι η τιμή Brandeis ήταν αρκετά κοντινή με την «ανεξάρτητη» τιμή, ενώ κατά τη διάρκεια της εφαρμογής των συμφωνιών υπήρξαν αρκετές ενδείξεις ότι πολλοί από τους δυτικούς παραγωγούς θεωρούσαν την τιμή υπερβολικά υψηλή.

Οι δυτικοί παραγωγοί περιόρισαν, στη Διάκεψη Ανατολικού Μετάλλου της Βενετίας, τις τιμές αλουμινίου σε ράβδους που παραλάμβαναν (πράγμα που τους ωφελούσε, επειδή την εποχή εκείνη υπήρχε πλεόνασμα αλουμινίου σε ράβδους), ενώ ταυτόχρονα αύξησαν την τιμή που κατέβαλλαν για κάθε τόνο. Μέχρι το 1976, οι τιμές που καταβάλλονταν ήταν αρκετά ενδιαφέρουσες για τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου (παράλληλα με την εξασφαλισμένη διάθεση του προϊόντος), ώστε να αντισταθμίζουν τις συμβατικές απαγορεύσεις για τη διάθεση αλουμινίου σε ράβδους σε άλλους αγοραστές, καθώς και την απαγόρευση κάθε πώλησης απορριμμάτων αλουμινίου και ημικατεργασμένων ειδών.

Κάθε παραγωγός αλουμινίου που αγόραζε αλουμίνιο βάσει των συμφωνιών Brandeis συμφωνούσε να καταβάλλει την ίδια τιμή με όλους τους άλλους αγοραστές, και συμφωνούσε να καταβάλλει ενιαία προμήθεια στην Brandeis Goldschmidt για τις υπηρεσίες της. Αντίθετα, καθένας από τους πέντε αγοραστές (Alusuisse Deutschland, VAW, Kaiser-Preussag Aluminium, Metallgesellschaft και Gebrüder Giulini) που μετείχαν στις συμφωνίες με την Eisen und Metall AG και την Intrac Handelsgesellschaft, είχε συμφωνήσει να καταβάλλει την ίδια τιμή για το αγοραζόμενο υλικό, τιμή που ήταν ίδια με την τιμή των συμφωνιών Brandeis.

Αποδεχόμενοι τις ρυθμίσεις αυτές, όλοι οι αγοραστές, περιλαμβανομένης και της Brandeis Goldschmidt, απέκλειαν ουσιαστικά για τον εαυτό τους τη δυνατότητα να προσφέρουν τιμή υψηλότερη ή χαμηλότερη για το ανατολικό μέταλλο από την τιμή που καθοριζόταν από κοινού με συμφωνία όλων των αγοραστών. Αντίστοιχα, οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου απέκλειαν τη δυνατότητα να πωλούν σε υψηλότερη ή χαμηλότερη τιμή από την τιμή που καθοριζόταν μεταξύ τους ως πωλητών. Αν οι συμφωνίες αυτές δεν υπήρχαν, οι αγοραστές θα μπορούσαν να είχαν πραγματοποιήσει τις αγορές τους σε διαφορετικές τιμές, αν συνέχιζαν να θέλουν να αγοράσουν. Η τιμή Brandeis παρέμεινε η ίδια, ανεξάρτητα από τις ποσότητες που αγόραζε ο κάθε αγοραστής: για παράδειγμα, η PUK αγόραζε περίπου εικοσαπλάσια ποσότητα από την Giulini, και οι δύο όμως πλήρωναν την ίδια τιμή ανά τόνο. Συνάπτοντας τις συμφωνίες αυτές, οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου συμφωνούσαν να μην ανταγωνίζονται μεταξύ τους σε επίπεδα τιμής και όρων συναλλαγών για την προμήθεια αλουμινίου στην ΕΟΚ και σε άλλες δυτικές αγορές.

11.2. *Η κατανομή μιας πηγής προμήθειας*

Όπως ακριβώς οι αγοραστές δεν είχαν, στο πλαίσιο των συμφωνιών Brandeis και Eisen und Metall, την ελευθερία να διαπραγματεύονται ανεξάρτητα την τιμή με τους προμηθευτές, έτσι δεν είχαν και ουσιαστική δυνατότητα διαπραγμάτευσης για τις ποσότητες που επρόκειτο να προμηθεύονται. Ορισμένοι από τους δυτικούς παραγωγούς δεν θα είχαν προβεί σε καμία αγορά, αν είχαν την ευχέρεια αυτή. Οι σχετικές ποσότητες καθορίζονταν μετά από υπολογισμό της συμμετοχής των «πωλήσεων στη Δυτική Ευρώπη» κάθε αγοραστή στο σύνολο για ορισμένο έτος και με την κατανομή αντίστοιχου μεριδίου της συνολικής ποσότητας ανατολικού μετάλλου που έπρεπε να αγοραστεί. Η κυκλοφορία των καταλόγων διανομής ανατολικού μετάλλου επέτρεπε σε κάθε αγοραστή να συγκρίνει την κατανομή της ποσότητας που του είχε γίνει με την κατανομή που γινόταν για τους άλλους αγοραστές, και να ζητά εξηγήσεις από την Swiss Aluminium σχετικά με τις ποσοστώσεις που επρόκειτο να αναληφθούν από τους άλλους.

Η κατανομή του ανατολικού μετάλλου αποτέλεσε θέμα που συζητήθηκε σε συσκέψεις της ΕΕΠΑ. Η απροθυμία της Alsar να αναλαμβάνει την ποσόστωσή της συζητήθηκε από την εκτελεστική επιτροπή της ΕΕΠΑ. Τελικά η Alsar πείστηκε από μέλη της επιτροπής αυτής να αναλάβει την ποσόστωσή της. Το σύστημα κατανομής που είχε υιοθετηθεί βάσει των συμφωνιών Brandeis και που χειρίστηκε η Swiss Aluminium και η εκτελεστική επιτροπή της ΕΕΠΑ απέκλειε, με την αμοιβαία αποκάλυψη των ποσοστώσεων και την εξέτασή τους, τη δυνατότητα αγοράς μικρότερης ποσότητας από εκείνη που πρόκυπτε από την εφαρμογή του τύπου που είχε συμφωνηθεί από όλους τους αγοραστές.

11.3. *Η απομάκρυνση από την αγορά του δευτερογενούς αλουμινίου, των απορριμμάτων και των ημικατεργασμένων ειδών αλουμινίου*

Οι συμφωνίες περιόριζαν επίσης την εισαγωγή παραγώγων προϊόντων από τις ανατολικές χώρες. Απαγόρευαν την εξαγωγή προς τις δυτικές χώρες (περιλαμβανομένου του συνόλου της Κοινότητας) δευτερογενούς αλουμινίου, απορριμμάτων αλουμινίου και ημικατεργασμένων ειδών από την Πολωνία, ενώ καθόριζαν ποσοστώσεις για τα προϊόντα αυτά στην περίπτωση της ΕΣΣΔ, της Ουγγαρίας, της Τσεχοσλοβακίας και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Για κάθε κράτος μέλος της ΕΟΚ καθορίζονταν συγκεκριμένες ποσοστώσεις.

Οι ποσοστώσεις αυτές είχαν καθοριστεί σε τόσο χαμηλό επίπεδο ώστε ουσιαστικά απέκλειαν την εκ μέρους ανεξάρτητων καταναλωτών αλουμινίου πρόσβαση σε τέτοια προϊόντα. Στην περίπτωση των ημικατεργασμένων ειδών, οι ποσοστώσεις περιορίστηκαν από 4 064 μετρικούς τόνους το 1966 και 1967 σε 2 540 τόνους ετησίως για τα επόμενα χρόνια (βλέπε πίνακα 2). Οι ποσοστώσεις αυτές αντιπροσώπευαν λιγότερο του 0,25 % της παραγωγής ημικατεργασμένων προϊόντων στην ΕΟΚ (περιλαμβανομένων των χυτών ειδών). Αντίστοιχα, οι ποσοστώσεις για το δευτερογενές αλουμίνιο και τα απορρίμματα αλουμινίου περιορίστηκαν το 1968 από ένα σύνολο της τάξεως του 4,5 % της κατανάλωσης δευτερογενούς αλουμινίου της ΕΟΚ σε περίπου 2 %.

Οι περιορισμοί στην προμήθεια ημικατεργασμένων ειδών, απορριμμάτων και δευτερογενούς αλουμινίου αποτέλεσαν αντικείμενο αυστηρών μέτρων εφαρμογής των περιορισμών των συμφωνιών Brandeis. Οι δυτικοί παραγωγοί ισχυρίζονται ότι οι περιορισμοί αυτοί είχαν επιβληθεί μόνο προκειμένου να προληφθεί η καταστρατήγηση εκ μέρους των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου των υποχρεώσεών τους σχετικά με το πρωτογενές αλουμίνιο. Ακόμη και αν κάτι τέτοιο αποδεικνυόταν, οι επιβαλλόμενες ρυθμίσεις δεν θα έπαυαν να είναι περιοριστικές τόσο ως προς το αντικείμενο όσο και ως προς το αποτέλεσμά τους, και θα συνέχιζαν να εντείνουν τους περιορισμούς που επιβάλλονταν στο πρωτογενές αλουμίνιο. (Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εφαρμογή, εκ μέρους μιας δημόσιας αρχής, μέτρων αντιντάμπινγκ σε σειρά προϊόντων προκειμένου να αποφευχθεί το ντάμπινγκ σε άλλη σειρά προϊόντων δεν είναι επιτρεπτή σύμφωνα με τους κανόνες της GATT.) Οι συνέπειες για τους δυτικούς ανταγωνιστές των δυτικών παραγωγών εκτιμώνται στη συνέχεια. Με τις ρήτρες αυτές, οι δυτικοί παραγωγοί προστάτευαν επιπλέον τις δικές τους καθετοποιημένες εγκαταστάσεις παραγωγής ημικατεργασμένων προϊόντων και απέκλειαν τους παραγωγούς ημικατεργασμένων προϊόντων ανατολικών χωρών από την προσπάθεια να καθιερωθούν σαν προμηθευτές των πελατών των δυτικών παραγωγών.

11.4. *Περιορισμός των ευκαιριών ανταλλαγής και μετατροπής εκ μέρους τρίτων*

Οι συμφωνίες ανταλλαγής έχουν ιδιαίτερη σημασία στις συναλλαγές με χώρες, τα νομίσματα των οποίων δεν είναι ελευθέρως μετατρέψιμα. Το ιστορικό της διαπραγμάτευσης των συμφωνιών του 1963 δείχνει ότι η Brandeis Goldschmidt γνώριζε ότι το αλουμίνιο των ανατολικοευρωπαϊκών χωρών αποτελούσε αντικείμενο συμφωνιών ανταλλαγής.

Από την αρχή, η Brandeis Goldschmidt ενδιαφερόταν να αγοράσει αλουμίνιο από τη Raznoimport και τους άλλους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου εφόσον οι πωλητές θα παρείχαν την εγγύηση ότι «δεν θα πωλούνται άμεσα βάσει των συμφωνιών ανταλλαγής άλλες ποσότητες πέρα από αυτές που θα αγοράζονταν από την Brandeis Goldschmidt στις αγορές αυτές» (δηλαδή τις «δυτικές αγορές»).

Μόνο όμως μετά το 1968 οι συμβατικές δεσμεύσεις που αναλάμβαναν οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου επεκτάθηκαν για να καλύψουν τις ανταλλαγές ή την εφαρμογή άλλων μεθόδων προμήθειας. Οι παρεμβάσεις της Swiss Aluminium προκειμένου να προλάβει συμπράξεις ανταλλαγής εκ μέρους της Metalimpex, της Impexmetal και της Raznoimport δείχνουν τον τρόπο λειτουργίας της περιοριστικής αυτής ρήτρας.

Την ίδια εποχή, οι περιορισμοί επεκτάθηκαν και στην παρακολούθηση των εξαγωγών αλουμινίου εκ μέρους των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου για μετατροπή στην Κοινότητα και σε άλλες δυτικές χώρες και για επανεισαγωγή στην ΕΣΣΔ, την Πολωνία, την Ουγγαρία, την Τσεχοσλοβακία ή τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Με τον τρόπο αυτό, οι πωλητές δεν είχαν πλέον τη δυνατότητα να συμβάλλονται με οποιονδήποτε στο εσωτερικό της Κοινότητας για τη μετατροπή αλουμινίου, χωρίς τη συμφωνία των αγοραστών που είχαν συνάψει τις συμφωνίες Brandeis.

Τα αιτήματα των πωλητών για άδεια εξαγωγής με σκοπό τη μετατροπή παραπέμπονταν από την Swiss Aluminium στον βασικό παραγωγό κάθε χώρας. Οι δυτικοί παραγωγοί στους οποίους παραπέμπονταν τέτοια αιτήματα περιλάμβαναν την VAW για την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, την Holland Aluminium για την Ολλανδία και την VMW για την Αυστρία. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η μετατροπή αναλαμβανόταν από μέλος της ΕΕΠΑ ή από θυγατρική.

Οι ανεξάρτητοι καταναλωτές αλουμινίου δεν είχαν τη δυνατότητα πρόσβασης στην προμήθεια ανατολικού μετάλλου βάσει των συμφωνιών Brandeis, αλλά επίσης δεν τους είχε αναγνωρισθεί η δυνατότητα να αναλάβουν τη μετατροπή τέτοιων υλικών (για παράδειγμα, με την παραγωγή αλουμινίου εις κόνιν, ψηγμάτων, λεπτών ταινιών και φύλλων και προϊόντων εξώθησης).

Η συμφωνία που είχε συναφθεί από το 1967 με την Impexmetal, η οποία αναφερόταν στο σημείο 1.4.2, απέκλειε από τη δυνατότητα ανάληψης τέτοιων εργασιών καθέναν που δεν ήταν μέλος της «ομάδας των αγοραστών».

Οι ανωτέρω περιορισμοί της δυνατότητας μετατροπής μείωναν ακόμη περισσότερο τις δραστηριότητες που μπορούσαν να αναλάβουν ανεξάρτητοι φορείς κατεργασίας αλουμινίου, αποκλείοντάς τους από τη μετατροπή ανατολικού μετάλλου ακόμη και όταν τα παράγωγα προϊόντα επρόκειτο να επανεξαχθούν στην ΕΣΣΔ και την Ανατολική Ευρώπη. Εξάλλου, οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν στις συμφωνίες ανταλλαγής απέκλειαν άλλες επιχειρήσεις που εμπορεύονταν με την ΕΣΣΔ, την Πολωνία, την Ουγγαρία, την Τσεχοσλοβακία, τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας και τη Βουλγαρία από τη δυνατότητα πληρωμής τους σε αλουμίνιο για τα αγαθά και τις υπηρεσίες που προμηθεύονταν οι χώρες αυτές.

11.5. *Περιορισμοί στη μεταπώληση χωρίς νέα τήξη*

Ένας πρόσθετος περιορισμός της πρόσβασης τρίτων στις προμήθειες αλουμινίου από την Ανατολι-

κή Ευρώπη προέκυπτε από τη συμφωνία των δυτικών παραγωγών ότι το αλουμίνιο που αγοραζόταν βάσει των συμφωνιών Brandeis δεν θα έπρεπε να μεταπωλείται στην αρχική του κατάσταση σε οποιονδήποτε τρίτο.

Ακόμη και αν μόνος λόγος για την επιβολή αυτού του όρου ήταν η εξασφάλιση της εφαρμογής της συμφωνίας (βλέπε σημείο 2.3.6), το σύστημα αυτό θα παρέμενε περιοριστικό στο σκοπό και στα αποτελέσματά του, καθώς οδηγούσε στην πράξη σε αποκλεισμό της μεταπώλησης ανατολικού αλουμινίου σε τρίτους στην αρχική του μορφή.

Το γεγονός ότι είχε συμφωνηθεί ότι το ανατολικό μέταλλο είναι δυνατόν να μεταπωλείται σε άλλα μέλη της ΕΕΠΑ χωρίς να υφίσταται νέα τήξη, αποδεικνύει την πρόθεση να παραμείνει η κυκλοφορία του ανατολικού μετάλλου στο πλαίσιο της ομάδας των μελών της ΕΕΠΑ. Η υποχρέωση νέας τήξης εξασφάλιζε ότι το ανατολικό μέταλλο δεν θα επανεμφανιζόταν με τη μορφή πρωτογενούς μετάλλου στην αγορά – και ιδιαίτερα στα χέρια των εμπόρων. Λαμβάνοντας κατά κύριο λόγο αλουμίνιο σε ράβδους 99,5 % (και μόνο σε μερικές περιπτώσεις 99,6 % και 99,7 %), οι δυτικοί παραγωγοί ελαχιστοποιούσαν τους κινδύνους επανεμφάνισης ανατολικού μετάλλου στην αγορά, καθώς οι πιθανοί πελάτες για ένα τέτοιο υλικό ήταν πολύ λιγότεροι απ' ό,τι οι πελάτες για πρίσματα εξώθησης ή επίπεδα προϊόντα ελάσεως κλπ., που θα ήταν δυνατό να αγοράζονται εκ μέρους των δυτικών παραγωγών σύμφωνα με τους ρητούς όρους των συμφωνιών Brandeis. Το γεγονός ότι η απαίτηση νέας τήξης αποτελούσε σημαντικό εμπόδιο για τη διάθεση του αλουμινίου που αγοραζόταν βάσει των συμφωνιών Brandeis στην αρχική του μορφή, μπορεί να φανεί από το γεγονός ότι η VAW είχε ζητήσει το 1976 την προμήθεια αλουμινίου σε ράβδους από την ΕΣΣΔ σε «ουδέτερη» μορφή, δηλαδή χωρίς σήματα χυτηρίου.

11.6. *Εναρμονισμένη πρακτική και το Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου*

11.6.1. Το Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου και η ρήτρα του «πνεύματος της συμφωνίας»

Η δράση που αναλήφθηκε από τους δυτικούς παραγωγούς όσον αφορά το Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου αποδεικνύει επίσης την πρόθεση να περιοριστούν οι αγορές, και η πώληση του αλουμινίου στις δυτικές αγορές να γίνεται μόνον από τους δυτικούς παραγωγούς αλουμινίου. Με τη σύναψη των συμφωνιών Brandeis στη μορφή που είχαν μετά το 1968, οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου αποδέχονταν ρητά ότι η διαπραγμάτευση αλουμινίου στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου θα έδινε στα μέλη το δικαίωμα επαναδιαπραγμάτευσης και θα μπορούσε να οδηγήσει σε καταγγελία της συμφωνίας.

Οι δυτικοί παραγωγοί υποστήριξαν ότι η ρήτρα που αφορούσε το Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου δεν ήταν παρά μια clausula rebus sic stantibus που πρόβλεπε επαναδιαπραγμάτευση των συμφωνιών Brandeis στην περίπτωση μεταβολής της φύσεως της αγοράς. Ακόμη και αν η ερμηνεία αυτή γινόταν δεκτή, δεν θα έπαυε να αποτελεί περιορισμό του ανταγωνισμού στο μέτρο που προλάμβανε ή αποθάρρυνε την ανάπτυξη νέων αγορών. Οι συμφωνίες Brandeis είχαν οπωσδήποτε συναφθεί προς το συμφέρον των δυτικών παραγωγών και των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου, και οι δύο πλευρές γνώριζαν ότι η διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου (που κάθε μία είχε τη δυνατότητα να ενθαρρύνει και να επιτύχει) θα έβλαπτε τα συμφέροντά τους. Μια ρήτρα rebus sic standibus περιορίζει τον ανταγωνισμό όταν τα μέρη έχουν συμφέρον να εξασφαλίσουν ότι η συμφωνία θα συνεχίσει να ισχύει και, ως εκ τούτου, να εξασφαλίσουν ότι ο ανταγωνισμός που προβλέπεται στη ρήτρα δεν θα υλοποιηθεί. Εξάλλου, τα αποδεικτικά στοιχεία που υπάρχουν δείχνουν ότι η υιοθέτηση, του 1968, της ρήτρας για το Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου είχε σαν στόχο την αντιμετώπιση ενός συγκεκριμένου ενδεχόμενου: της δηλωμένης προθέσεως των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου να αρχίσουν να διαθέτουν το αλουμίνιό τους μέσω του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου.

Οι προθέσεις αυτές είχαν εκδηλωθεί σαφώς στη Διάσκεψη Ανατολικού Μετάλλου που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 1967 στη Βουδαπέστη και στη Διάσκεψη της Ζυρίχης στις 9 και 10 Σεπτεμβρίου 1970. Στη σειρά των συμφωνιών 1968-1970, η ρήτρα του «πνεύματος της συμφωνίας» επεκτάθηκε ρητά, ώστε να καλύψει τη δυνατότητα διαπραγμάτευσης αλουμινίου στο Χρηματιστήριο, ενώ μεταγενέστερες συμφωνίες περιέλαβαν την ίδια ρύθμιση.

Τον Οκτώβριο του 1970, η επιτροπή του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου έστειλε εγκύκλιο που καλούσε τους αποδέκτες της να εξετάσουν το ενδεχόμενο διαπραγμάτευσης του αλουμινίου στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου.

Τα γεγονότα αυτά που περιγράφονται στα σημεία 5.3.8 έως 5.3.11 δείχνουν ότι οι δυτικοί παραγωγοί δεν ήθελαν τη διαπραγμάτευση αλουμινίου στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου. Μια τέτοια διαπραγμάτευση θα άνοιγε, κατά τη γνώμη τους, τις δυτικές αγορές στο ανατολικό μέταλλο και θα επιδρούσε δυσμενώς στη σταθερότητα των τιμών. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο σημείο 5.3.6 δείχνουν εξάλλου ότι η ρήτρα του «πνεύματος της συμφωνίας» επρόκειτο να εφαρμοστεί τόσο στα δυτικά όσο και στα ανατολικά μέρη. Αν οποιοσδήποτε δυτικός παραγωγός ή οποιοσδήποτε οργανισμός εξωτερικού εμπορίου είχε δικαίωμα να προβεί σε διαπραγματεύσεις μέσω του Χρηματιστηρίου του Λονδίνου, θα βρίσκονταν σε κίνδυνο οι συμφωνίες Brandeis.

Στη ρήτρα του «πνεύματος της συμφωνίας» που είχε περιληφθεί στις συμφωνίες μεταξύ Brandeis Goldschmidt και παραγωγών που έδρευαν τότε στην ΕΟΚ δεν γινόταν ρητή μνεία του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου. Είναι όμως σαφές ότι όλοι οι δυτικοί παραγωγοί θα πρέπει να γνώριζαν, ανεξάρτητα από το αν η ρήτρα αυτή εκφραζόταν ρητά στη συμφωνία τους με την Brandeis Goldschmidt, ότι η διαπραγμάτευση αλου-

μινίου στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου θα έθετε σε κίνδυνο τη συνέχιση της εφαρμογής των συμφωνιών Brandeis στο σύνολό τους.

11.6.2. Η κοινή πολιτική των μελών της ΕΕΠΑ απέναντι στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου

Εξάλλου, από τις απαντήσεις τους στην εγκύκλιο της επιτροπής του Χρηματιστηρίου, είναι σαφές ότι οι δυτικοί παραγωγοί τους οποίους αφορά η διαδικασία αυτή είχαν αποφασίσει ότι η διαπραγμάτευση αλουμινίου στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου θα έβλαπτε τα συμφέροντά τους. Οι απαντήσεις τους παρουσιάζουν πολλά κοινά σημεία και αποτελούν σαφώς αποτέλεσμα συνεννοήσεων.

Γίνεται επίσης φανερό από τα πρακτικά και τα άλλα στοιχεία των συναντήσεων της ΕΕΠΑ ότι η γραμμή που τήρησαν τα μέλη της έναντι του Χρηματιστηρίου του Λονδίνου καθορίστηκε από κοινού ή τουλάχιστον οριστικοποιήθηκε κατά τη διάρκεια αυτών των συναντήσεων.

Η απόφασή τους να αναθέσουν στην Baco, εκ μέρους όλους των μελών, να παρακολουθεί και να αναφέρει σε όλα τα μέρη τις προσπάθειες δημιουργίας αγοράς αλουμινίου στο Χρηματιστήριο αποδεικνύει σαφώς ότι στο θέμα αυτό υπήρχε κοινή πολιτική των μελών της ΕΕΠΑ. Ο ορισμός της Baco, μέλους της ΕΕΠΑ, «για να παρακολουθεί τις τάσεις του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου» συνεπάγεται, εξάλλου, κατ' ανάγκη, ότι κάθε μέλος της ΕΕΠΑ θεωρούσε ότι κανένα άλλο μέλος της ΕΕΠΑ δεν θα διέθετε μέταλλο για διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο, δεδομένου ότι οποιαδήποτε τέτοια πρωτοβουλία θα κινδύνευε να αποκαλυφθεί άμεσα σε όλα τα μέλη.

Στις συμφωνίες Brandeis περιλαμβανόταν γενική απαγόρευση πωλήσεως αλουμινίου στις δυτικές αγορές, που αφεαυτής αρκούσε να προλάβει τη διαπραγμάτευση αλουμινίου εκ μέρους των ίδιων των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου. Τα μέρη αποδέχονταν, με τη ρήτρα του «πνεύματος της συμφωνίας», ότι η διαπραγμάτευση του αλουμινίου στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου από οποιοδήποτε μέρος θα υπονόμευε τη βάση των συμφωνιών αυτών.

Τα μέτρα αυτά είχαν ληφθεί από τα μέρη που αφορά η παρούσα διαδικασία προκειμένου να αποτραπεί η διαπραγμάτευση αλουμινίου στο πλαίσιο μιας αγοράς που δεν θα μπορούσαν τα ίδια να ρυθμίζουν. Τα μέρη προσπάθησαν έντονα να αποκλείσουν τη δημιουργίας μιας αγοράς που θα αποτελούσε νέο μέσο διανομής αλουμινίου και στο πλαίσιο της οποίας η τιμή θα καθοριζόταν αποκλειστικά και μόνο από τις πιέσεις της προσφοράς και της ζήτησης.

Διαμορφώνοντας κοινή πολιτική σχετικά με τις αγορές στις οποίες θα προμήθευαν αλουμίνιο και αγορές στις οποίες θα αρνούνταν να προμηθεύσουν αλουμίνιο, οι δυτικοί παραγωγοί ή οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου παρέβησαν το άρθρο 85 παράγραφος 1 με τη συμφωνία περιορισμού των αγορών. Κάθε μέρος της συμφωνίας αποφάσισε να παραιτηθεί από την ελευθερία του να πωλεί αλουμίνιο σε ορισμένη αγορά, γνωρίζοντας και θεωρώντας ότι και τα άλλα μέρη θα ακολουθούσαν την ίδια γραμμή.

12. **Το αντικείμενο ή αποτέλεσμα των ρυθμίσεων**

12.1. *Το αντικείμενο ή αποτέλεσμα των ρυθμίσεων*

Οι δυτικοί παραγωγοί, Brandeis Goldschmidt και Eisen und Metall, και οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου συμμετείχαν σε συμφωνία για τη σταθεροποίηση των τιμών, την κατανομή των αγορών και την παρεμπόδιση της πρόσβασης των καταναλωτών που δεν συμμετείχαν στις συμφωνίες σε πηγές προμήθειας που δεν ελέγχονταν από τους δυτικούς παραγωγούς. Ήταν εύλογο μια τέτοια σειρά ρυθμίσεων να έχει αποτελέσματα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό, και τα αποτελέσματα που προέκυψαν μπορούσαν αντικειμενικά να έχουν προβλεφθεί. Τα γεγονότα δείχνουν ότι το αντικείμενο των συμφωνιών επιτεύχθηκε σε μεγάλο βαθμό και ότι υπήρξαν αισθητά αποτελέσματα επί του ανταγωνισμού.

12.2. *Τα επιχειρήματα των μερών σχετικά με το αποτέλεσμα επί του ανταγωνισμού*

Διατυπώθηκε το επιχείρημα ότι ο ανταγωνισμός που θα ασκούσε το θεωρούμενο ως διατιθέμενο σε τιμές ντάμπινγκ ανατολικό μέταλλο δεν αποτελούσε ανταγωνισμό στο πλαίσιο μιας οικονομίας ελεύθερης αγοράς στα πλαίσια του νόμου ώστε, κατά συνέπεια, το άρθρο 85 παράγραφος 1 να μην είναι δυνατόν να εφαρμοστεί. Αν όμως υπήρχε ανταγωνισμός, τότε, δεν θα υπήρχε αξιοσημείωτο αποτέλεσμα επί του ανταγωνισμού επειδή οι πωλήσεις ανατολικού μετάλλου θα γίνονταν σε τιμές ντάμπινγκ και θα συνέτρεχαν όλοι οι όροι που απαιτούνται για την επιβολή δασμών αντιντάμπινγκ. Είτε δηλαδή δεν θα υπήρχαν πωλήσεις επειδή θα είχαν σημειωθεί αντιδράσεις αντιντάμπινγκ (ώστε η τιμή του ανατολικού μετάλλου να υποχρεωθεί να φθάσει σε ύψος στο οποίο δεν θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν πωλήσεις), είτε πάλι τα μέτρα αντιντάμπινγκ θα αποδεικνύονταν μη αποτελεσματικά (οπότε το άρθρο 85 παράγραφος 1 δεν θα ήταν δυνατόν να εφαρμοστεί, δεδομένου ότι ο ανταγωνισμός δεν θα ήταν «ανταγωνισμός» κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1).

Το επιχείρημα αυτό σημαίνει ότι οι ιδιώτες μπορούν να αναθέτουν στον εαυτό τους δημόσιες λειτουργίες· συσκοτίζει όμως τη σαφή διαφορά που υπάρχει μεταξύ της ρύθμισης του εμπορίου από τις δημόσιες αρχές και της ρύθμισής τους στο πλαίσιο συμπράξεων. Οι δημόσιες αρχές οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους τα δικαιώματα και τα συμφέροντα τρίτων, καθώς και το γενικό δημόσιο συμφέρον. Οι συμπράξεις, κατά κανόνα, αποβλέπουν στο όφελος των συμμετεχόντων και δεν λαμβάνουν υπόψη τα άλλα δύο συμφέροντα. Σαν νομοθετικός κανόνας, το άρθρο 85 παράγραφος 1 έχει επιτακτικό χαρακτήρα. Οι διατάξεις που περιέχει δεν είναι δυνατόν να προβλέπουν εξαίρεση ή παρέκκλιση με άλλο τρόπο (εκτός αν βρίσκονται στο πεδίο του άρθρου 85 παράγραφος 3). Η προστασία της «νόμιμης οικονομίας ελεύθερης αγοράς» έχει ανατεθεί σε δημόσια αρχή. Η Επιτροπή,

ειδικότερα, έχει την αποστολή να εφαρμόζει γενική πολιτική με σκοπό την εφαρμογή των αρχών που προβλέπονται από τη συνθήκη και να κατευθύνει τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων με βάση αυτές τις αρχές (απόφαση του Δικαστηρίου στις υποθέσεις 100 και 103/80 «Pioneer», ΔΕΚ 1983, σ. 1825, σημείο 105). Η κρίση αυτή αφορούσε κανόνα ανταγωνισμού, θα πρέπει όμως εξίσου να έχει εφαρμογή και σε περιπτώσεις ντάμπινγκ.

Οι ποσότητες που παραδίδονταν σε χώρες της ΕΟΚ βάσει των συμφωνιών Brandeis εισέρχονταν στην ΕΟΚ νόμιμα όσον αφορά την τήρηση εισαγωγικών ποσοστώσεων και ανάλογων μέτρων. Η ύπαρξη τέτοιων περιστάσεων δεν είναι δυνατόν αφεαυτής να δημιουργήσει κατάσταση νόμιμης άμυνας (βλέπε απόφαση «Pioneer» ανωτέρω, σημείο 89).

Πέρα από τη θεμελιώδη αυτή διαφορά, οι σκοποί και οι μέθοδοι ρύθμισης του εμπορίου που θα είχαν υιοθετηθεί από τις ενδιαφερόμενες κυβερνήσεις θα ήταν σημαντικά διαφορετικές από τις ρυθμίσεις των συμφωνιών Brandeis.

Η εφαρμογή εκ μέρους των κυβερνήσεων περιορισμών με μορφή ποσοστώσεων, ακόμη και αν οι ποσοστώσεις διαμορφώνονταν από όλες τις ενδιαφερόμενες χώρες στο ίδιο επίπεδο με τις ποσοστώσεις των συμφωνιών Brandeis, δεν θα επεφύλασσαν αφεαυτών τις προμήθειες μόνο στους δυτικούς παραγωγούς. Τη δυνατότητα να αγοράζουν τις σχετικές ποσότητες θα είχαν και ανεξάρτητοι καταναλωτές, το δε γεγονός ότι οι καταναλωτές αυτοί θα διέθεταν πρόσθετη και ανεξάρτητη πηγή εφοδιασμού θα είχε επιπτώσεις στο γενικό επίπεδο τιμών για όλες τις προμήθειες αλουμινίου, είτε προέρχονταν από τη Δυτική είτε από την Ανατολική Ευρώπη.

Οι συμφωνίες Brandeis όμως είχαν έτσι διαμορφωθεί ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι ανεξάρτητοι καταναλωτές αλουμινίου δεν θα είχαν άμεση πρόσβαση σε τέτοιες προμήθειες.

Η εφαρμογή συστήματος αδειών εισαγωγής [του είδους που υπήρχε σε ορισμένα κράτη μέλη (βλέπε σημείο 5.4)] δεν θα περιόριζε αφεαυτού τις προμήθειες αλουμινίου Ανατολικής Ευρώπης στους δυτικούς παραγωγούς. Και άλλοι καταναλωτές αλουμινίου θα είχαν τη δυνατότητα να ζητήσουν και να επιτύχουν τη χορήγηση των αναγκαίων αδειών. Στην περίπτωση της Ιταλίας και της Γερμανίας, ανεξάρτητοι καταναλωτές κατόρθωσαν να επιτύχουν τη χορήγηση αδειών εισαγωγής, οι πωλήσεις όμως που πραγματοποιήθηκαν ή που σχεδιάζονταν να πραγματοποιηθούν οδήγησαν σε παρεμβάσεις των δυτικών παραγωγών βάσει των συμφωνιών Brandeis.

Επίσης, η επιβολή δασμών αντιντάμπινγκ δεν θα είχε περιορίσει τα προϊόντα στα οποία επιβάλλονταν οι δασμοί, στον κύκλο και μόνο των δυτικών παραγωγών.

Κανένα από τα ανωτέρω κυβερνητικά μέτρα – η επιβολή ποσοστώσεων εισαγωγής, η είσπραξη δασμών αντιντάμπινγκ ή η καθιέρωση αδειών εισαγωγής – δεν θα είχαν τα ίδια αποτελέσματα επί του ανταγωνισμού που είχαν οι συμφωνίες Brandeis, και τούτο ακόμη και αν τα επίπεδα εισαγωγών που είχαν αποφασιστεί ήταν ίδια με τα επίπεδα των ποσοστώσεων που είχαν καθοριστεί βάσει των συμφωνιών Brandeis. Κανένα από αυτά τα κυβερνητικά μέτρα δεν θα εμπόδιζε τους ανεξάρτητους καταναλωτές αλουμινίου να έχουν πρόσβαση σε προμήθειες αλουμινίου, όπως είχε καταστεί δυνατόν από τις συμφωνίες Brandeis. Δεδομένου ότι οι ανεξάρτητοι αυτοί καταναλωτές ήταν ανταγωνιστές των δυτικών παραγωγών για την πώληση προϊόντων αλουμινίου τόσο σε ημικατεργασμένη όσο και σε τελική μορφή, ο αποκλεισμός της πρόσβασης που είχε επιτευχθεί από τις συμφωνίες Brandeis οδήγησε με τη σειρά του σε αισθητό περιορισμό του ανταγωνισμού.

Τα επιχειρήματα των δυτικών παραγωγών στηρίζονται στην παραδοχή ότι όλες οι κυβερνήσεις των κρατών μελών καθώς και οι κυβερνήσεις όλων των δυτικοευρωπαϊκών χωρών που δεν ανήκουν στην ΕΟΚ θα θέσπιζαν μέτρα με τα ίδια ή και πιο περιοριστικά αποτελέσματα από τα αποτελέσματα που είχαν οι συμφωνίες Brandeis και Eisen und Metall. Τα μέρη, όμως, δεν κατόρθωσαν να προσαγάγουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι κάποια ή όλες αυτές οι κυβερνήσεις θα ενεργούσαν ή θα μπορούσαν να ενεργήσουν με τόσο γενικό τρόπο.

Ακόμη και αν αποδεικνυόταν ότι οι κυβερνήσεις όλων των ενδιαφερομένων ευρωπαϊκών κρατών θα μπορούσαν να είχαν λάβει μέτρα με αποτελέσματα ταυτόσημα προς εκείνα των συμφωνιών Brandeis και Eisen und Metall για όλα τα σχετικά προϊόντα αλουμινίου, και πάλι οι επιχειρήσεις δεν έχουν το δικαίωμα να σπεύδουν να λαμβάνουν τέτοια μέτρα αποφασίζοντας, με δική τους πρωτοβουλία, ποιος βαθμός ανταγωνισμού θα πρέπει να υπάρχει στη Δυτική Ευρώπη ή πόση ποσότητα αλουμινίου θα πρέπει να κυκλοφορεί στην αντίστοιχη αγορά.

Υπάρχουν, αντίθετα, ενδείξεις ότι τα κυβερνητικά μέτρα, ακόμη και αν είχαν υιοθετηθεί, δεν θα ήταν τόσο περιοριστικά όσο οι συμφωνίες Brandeis και Eisen und Metall.

Οι συμφωνίες Brandeis επέβαλαν στις εισαγωγές αλουμινίου από την Ανατολική Ευρώπη εντονότερους περιορισμούς από τους περιορισμούς που, στην πραγματικότητα, είχαν επιβληθεί με τη μορφή ποσοστώσεων ή συστημάτων αδειών εισαγωγής από τα κράτη μέλη της ΕΟΚ και από άλλες δυτικοευρωπαϊκές χώρες.

Οι ποσοστώσεις που επιτρέπονταν βάσει των συμφωνιών Brandeis ήταν πολύ χαμηλότερες από τα νόμιμα όρια που είχαν επιβάλει ορισμένες δυτικοευρωπαϊκές κυβερνήσεις, και οι συμφωνίες Brandeis οδηγούσαν ουσιαστικά σε παρεμπόδιση των πράξεων των κυβερνήσεων αυτών.

Ουδέποτε είχε αποτελέσει πολιτική των δυτικών κυβερνήσεων ο περιορισμός των εισαγωγών απορριμμάτων αλουμινίου, και μάλιστα το 1973 η ΕΟΚ έφθασε στο σημείο να ελέγχει τις εξαγωγές απορριμμάτων αλουμινίου προκειμένου να αμβλύνει τις επιπτώσεις των αλλεπάλληλων ελλείψεων του υλικού αυτού. Οι ελλείψεις των απορριμμάτων αλουμινίου υπήρξαν, τουλάχιστον εν μέρει, αποτέλεσμα της απομάκρυνσης από τις δυτικές αγορές των

απορριμμάτων αλουμινίου ανατολικής προελεύσεως, σαν άμεση συνέπεια της λειτουργίας των συμφωνιών Brandeis. Οι περιορισμοί των εισαγωγών απορριμμάτων των συμφωνιών Brandeis διατηρήθηκαν και συνέχισαν να εφαρμόζονται, ανεξάρτητα από την έλλειψή του στη Δυτική Ευρώπη, και, στο μέτρο που δευτερογενείς παραγωγοί αναγκάστηκαν να χρησιμοποιήσουν (ακριβότερο) πρωτογενές αλουμίνιο σε ράβδους αντί για απορρίμματα αλουμινίου, οι πρωτογενείς παραγωγοί στις δυτικοευρωπαϊκές χώρες επωφελήθηκαν σε βάρος των πελατών των δευτερογενών παραγωγών.

Το γεγονός και μόνο ότι υπήρξαν περιπτώσεις ανεξαρτήτων παραγωγών, που επέτυχαν να προμηθευτούν αλουμίνιο πέρα από το πλαίσιο των συμφωνιών Brandeis, αποδεικνύει ότι οι κυβερνήσεις των χωρών στις οποίες ήταν εγκατεστημένοι οι καταναλωτές αυτοί δεν είχαν την πρόθεση να εφαρμόσουν ακόμα, σαν κυβερνητικές πράξεις, περιορισμούς αντίστοιχους με εκείνους των συμφωνιών Brandeis. Δεν υπάρχουν στοιχεία ότι οι κυβερνήσεις θα είχαν εφαρμόσει τέτοιους περιορισμούς αν δεν υπήρχαν οι συμφωνίες Brandeis.

Τα μέτρα που θα μπορούσαν να είχαν υιοθετηθεί από τα κράτη μέλη και από άλλες δυτικοευρωπαϊκές χώρες δεν θα ήταν τόσο περιοριστικά όσο οι συμφωνίες Brandeis. Ειδικότερα, τέτοια μέτρα δεν θα περιλάμβαναν ταυτόχρονα ποσοτικούς περιορισμούς και κατώτερες τιμές, ούτε θα κατένειμαν τις εισαγόμενες ποσότητες στους δυτικούς παραγωγούς και μόνο, ούτε θα απέκλειαν κάθε ποσότητα πρωτογενούς και δευτερογενούς αλουμινίου, απορριμμάτων αλουμινίου και ημικατεργασμένων ειδών. Δεν θα έδιναν τη δυνατότητα στους δυτικούς παραγωγούς να καθορίζουν από μόνοι τους στο πλαίσιο διαπραγματεύσεων με τους ανατολικοευρωπαίους παραγωγούς ποια είδη εισαγωγών επιτρέπονταν και σε ποιες τιμές, και τούτο για περιόδους μέχρι και πέντε ετών, χωρίς αναφορά στις δομές του ανταγωνισμού είτε στα συμφέροντα των τρίτων.

Πέρα από τα γενικά τους επιχειρήματα για την ύπαρξη αθέμιτου ανταγωνισμού, οι δυτικοί παραγωγοί ισχυρίστηκαν επίσης ότι οι συμφωνίες Brandeis υπήρξαν δικαιολογημένες επειδή οι κανόνες σχετικά με το ντάμπινγκ που περιλαμβάνονταν στην GATT και στους νόμους που είχαν θεσπιστεί βάσει αυτών των κανόνων δεν τους παρείχαν την προστασία που θεωρούσαν ότι δικαιούνται, δεδομένου ότι δήθεν οι κανόνες αυτοί δεν μπορούσαν να εφαρμοστούν στην πράξη σε πωλήσεις πραγματοποιούμενες από τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου.

Οι επιχειρήσεις δεν έχουν το δικαίωμα να συνάπτουν περιοριστικές συμφωνίες, οι οποίες πλήττουν τα συμφέροντα των ανταγωνιστών και των καταναλωτών, για το λόγο και μόνο ότι θεωρούν πως η υφιστάμενη νομοθεσία δεν είναι επαρκής ή προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους. Είναι προφανές, από τα στοιχεία που αφορούν τη διαπραγμάτευση των συμφωνιών και από τη συμπεριφορά των δυτικών παραγωγών κατά την εφαρμογή τους, ότι οι δυτικοί αυτοί παραγωγοί επεδίωξαν και πέτυχαν μεγαλύτερο βαθμό προστασίας από τον ανταγωνισμό, από εκείνον που θα είχαν επιτύχει από την εφαρμογή της νομοθεσίας αντιντάμπινγκ. Κάτω από αυτό το πρίσμα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και το επιχείρημα για τη δήθεν έλλειψη πρακτικού αποτελέσματος των κανόνων αντιντάμπινγκ. Δεδομένου ότι οι ρυθμίσεις που συμφώνησαν ήταν περισσότερο περιοριστικές, είναι ορθό ότι τα μέτρα αντιντάμπινγκ δεν θα είχαν εξασφαλίσει στους δυτικούς παραγωγούς την ίδια προστασία.

Επιπλέον, όταν οι κυβερνήσεις κρατών μελών της Κοινότητας ή άλλων χωρών αποφασίζουν τη θέσπιση νομοθεσιών που απαιτούν την εφαρμογή μιας ορισμένης διαδικασίας και την τήρηση ορισμένων κριτηρίων προτού υπάρξει παρέμβαση των δημόσιων αρχών με σκοπό τη ρύθμιση του εμπορίου, η απόφαση αυτή κατά κανένα τρόπο δεν νομιμοποιεί μια δήθεν αντισταθμιστική δράση υπό μορφή περιοριστικών συμφωνιών εκ μέρους των ενδιαφερομένων βιομηχανικών κλάδων, επειδή οι κλάδοι αυτοί θεωρούν ότι η θεσπισμένη διαδικασία δεν ειναι πρακτική ή ότι η προστασία που τους εξασφαλίζεται είναι ανεπρακής για τα ιδιωτικά τους συμφέροντα.

Οι δυτικοί παραγωγοί υποστήριξαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ότι οι κανόνες αντιντάμπινγκ της GATT και των νομοθεσιών που θεσπίστηκαν κατ' εφαρμογή τους δεν θα μπορούσαν να λειτουργήσουν στην πράξη για να εμποδίσουν το ντάμπινγκ των παραγωγών αλουμινίου της Δυτικής Ευρώπης, λόγω των δυσχερειών προσδιορισμού της εγχώριας τιμής αγοράς και των παραγωγών αυτών και, ως εκ τούτου, των δυσχερειών καθορισμού του περιθωρίου ντάμπινγκ. Αν κάτι τέτοιο αλήθευε, τότε οι δυτικοί παραγωγοί δεν θα ήταν δυνατόν να ισχυρίζονται ταυτόχρονα, όπως έπραξαν, ότι θα είχαν επιβληθεί μέτρα αντιντάμπινγκ με αντίστοιχα αποτελέσματα, αν δεν υπήρχαν οι συμφωνίες Brandeis.

Οι ισχυρισμοί για έλλειψη πρακτικού χαρακτήρα μιας νομοθεσίας αποτελεί αντικείμενο νομοθετικής αναθεώρησης, και οπωσδήποτε δεν δικαιολογούν τη σύναψη περιοριστικών συμφωνιών εκ μέρους επιχειρήσεων. Το επιχείρημα ότι δεν θα ήταν δυνατή η χρησιμοποίηση της νομοθεσίας αντιντάμπινγκ λόγω της δυσχέρειας προσδιορισμού των εγχώριων τιμών αγοράς βασίζεται άλλωστε σε εσφαλμένη ερμηνεία της εν λόγω νομοθεσίας, όπως έχει εξηγηθεί στο σημείο 5.4.2.

12.3. *Αισθητός χαρακτήρας των αποτελεσμάτων επί του ανταγωνισμού*

Η εκτίμηση των αποτελεσμάτων των συμφωνιών Brandeis έχει γίνει στο σημείο 5.2. Ως ποσοστό της μη καθετοποιημένης αγοράς, η οποία και περιλαμβάνει την πιθανότερη πελατεία για ανατολικό αλουμίνιο σε ράβδους, κυμαίνεται από 13,2 % έως 19,9 % της εκτιμώμενης κατανάλωσης. Πρόκειται για σημαντικό τμήμα της αγοράς.

Ορισμένες επιχειρήσεις ισχυρίστηκαν ότι και αυτό ακόμη το τμήμα δεν ήταν αισθητό σε όλες τις περιπτώσεις. Αν τούτο αλήθευε, τότε οι δυτικοί παραγωγοί συμμετείχαν στη ρύθμιση αυτή επί δεκατρία χρόνια, αναδεχόμενοι κόστος που θεω-

ρούσαν σημαντικό. Το γεγονός ότι οι συμφωνίες συνεχίστηκαν επί δεκατρία χρόνια, και ότι επιδιώχθηκε με δραστήριο τρόπο η ανανέωσή τους για άλλα πέντε χρόνια, αποτελεί ένδειξη ότι ο ισχυρισμός αυτός είναι αστήρικτος και ότι δεν είχε γίνει σοβαρά πιστευτός από τους δυτικούς παραγωγούς κατά τη διάρκεια της ισχύος των συμφωνιών. Κατά τρόπο αντιφατικό με το επιχείρημα (που ήδη απορρίφθηκε) ότι η νομοθεσία αντιντάμπινγκ δεν θα ήταν αποτελεσματική, οι δυτικοί παραγωγοί ισχυρίζονται στο σημείο αυτό ότι οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου θα είχαν προβεί σε ντάμπινγκ αλουμινίου στη Δυτική Ευρώπη αν δεν είχαν συναφθεί οι συμφωνίες Brandeis, πράγμα που, με τη σειρά του, θα είχε οδηγήσει στην επιβολή δασμών αντιντάμπινγκ. Ως εκ τούτου, καταλήγουν οι δυτικοί παραγωγοί, οι συμφωνίες Brandeis δεν είχαν αισθητά αποτελέσματα επί του ανταγωνισμού, επειδή οποιοδήποτε αποτέλεσμα και αν υπήρξε δεν θα ήταν δυνατόν να μην έχει επέλθει. Το επιχείρημα αυτό αποτελεί απλή παραλλαγή του επιχειρήματος που ήδη εξετάσθηκε ανωτερω, και οι λόγοι για την απόρριψή του δεν είναι αναγκαίο να επαναληφθούν.

Συνάγεται ότι οι συμφωνίες Brandeis προκάλεσαν περιορισμούς και στρεβλώσεις του ανταγωνισμού σε αισθητό, αν όχι σημαντικό, επίπεδο.

13. **Επηρεασμός του εμπορίου στο εσωτερικό της Κοινότητας**

Οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στις συμφωνίες Brandeis είχαν σημαντικά συμφέροντα παραγωγής ή εμπορίας σε όλα τα κράτη μέλη (τόσο πριν όσο και μετά τη διεύρυνση του 1973). Μια ρύθμιση που θα κατένειμε το ανατολικό μέταλλο στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις αναλογικά με την ήδη υφιστάμενη παραγωγή τους ήταν κατ' ανάγκη πιθανό ότι θα επηρέαζε το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, επειδή η απρόσκοπτη πρόσβαση στην κοινοτική αγορά θα οδηγούσε αναγκαστικά σε διαφορετικές ροές συναλλαγών.

Οι ρυθμίσεις των συμφωνιών Brandeis απέκλεισαν την εκ μέρους τρίτων διενέργεια παράλληλων εισαγωγών στην Κοινότητα, ενώ οι υποχρεώσεις νέας τήξης απέκλεισαν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, επειδή τα μέρη που θα ήταν δυνατόν να πωλούν ακατέργαστο ανατολικό μέταλλο είχαν αποτραπεί από τη διενέργεια τέτοιων πωλήσεων.

Οι περιορισμοί που επιβάλλονταν από τις συμφωνίες Brandeis επηρέασαν την προμήθεια πρωτογενούς και δευτερογενούς αλουμινίου, απορριμμάτων αλουμινίου και ημικατεργασμένων ειδών στο εσωτερικό της Κοινότητας. Όλα αυτά τα προϊόντα αποτελούν, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, την πρώτη ύλη για την περαιτέρω κατεργασία ή μετατροπή σε τελικά προϊόντα. Οι συμφωνίες που επηρεάζουν το εμπόριο των πρώτων υλών κατ' ανάγκη επηρεάζουν το εμπόριο των προϊόντων που κατασκευάζονται από αυτές τις πρώτες ύλες.

Η απομάκρυνση από την αγορά των απορριμμάτων αλουμινίου ανατολικής προελεύσεως σε περίοδο κατά την οποία τα απορρίμματα αλουμινίου στην Κοινότητα σημείωναν έντονη έλλειψη, υποχρέωσε τους κατασκευαστές ημικατεργασμένων ειδών να χρησιμοποιούν αλουμίνιο σε ράβδους των δυτικών παραγωγών με υψηλότερο κόστος. Αναπόφευκτο αποτέλεσμα της κατάχρησης αυτής ήταν μια αρνητική επίπτωση στις τιμές τους (και ως εκ τούτου στις δυνατότητες που διέθεταν για ενδοκοινοτικές συναλλαγές).

Η διάρθρωση του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της Κοινότητας μεταβλήθηκε με τον αποκλεισμό σημαντικής εναλλακτικής πηγής αλουμινίου, το οποίο θα μπορούσαν να είχαν χρησιμοποιήσει ανεξάρτητοι κατασκευαστές και μεταποιητές προκειμένου να ανταγωνιστούν τις κατασκευαστικές και μεταποιητικές δραστηριότητες των καθετοποιημένων πρωτογενών παραγωγών αλουμινίου. Η συμμετοχή όλων των μερών σε ρυθμίσεις που είχαν αυτό το αποτέλεσμα πρέπει να έχει επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

Οι συμφωνίες Brandeis είχαν εξάλλου σχεδιασθεί για να περιορίσουν τις δραστηριότητες των εμπόρων, περιλαμβανομένων και εκείνων που έδρευαν στο εσωτερικό της Κοινότητας, το εμπόριο μεταξύ των ενδιαφερομένων ανατολικοευπωπαϊκών χωρών και της Δυτικής Ευρώπης. Αυτός ήταν, για παράδειγμα, ένας από τους λόγους που οι περιορισμοί των συμφωνιών Brandeis επεκτείνονταν και στις ΗΠΑ. Κατά τις διαπραγματεύσεις για νέα συμφωνία μετά το 1976, η Baco ανέφερε ότι η οι ΗΠΑ θα πρέπει να καλύπτονταν από τη συμφωνία, επειδή οι έμποροι είχαν την ευχέρεια να κινούνται και πάλι πίσω στην ευρωπαϊκή αγορά. Αν όμως οι έμποροι μπορούσαν πράγματι να κινούνται με ευκολία μεταξύ ΗΠΑ και Ευρώπης, οι σχετικές συναλλαγές θα μπορούσαν να γίνονται στο εσωτερικό της Κοινότητας. Το γεγονός ότι οι έμποροι και άλλοι ανεξάρτητοι καταναλωτές δεν είχαν πλέον πρόσβαση στο αλουμίνιο της ΕΣΣΔ, της Πολωνίας, της Ουγγαρίας, της Τσεχοσλοβακίας, της Βουλγαρίας και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας σημαίνει, κατ' ανάγκη, ότι δεν είχαν πλέον την ευχέρεια εμπορίας αλουμινίου προελεύσεως αυτών των πηγών μεταξύ των κρατών μελών της ΕΟΚ.

Οι ευκαιρίες εμπορίας αλουμινίου στο εσωτερικό της ΕΟΚ περιορίστηκαν και από τις πρωτοβουλίες που ανέλαβαν οι δυτικοί παραγωγοί προκειμένου να αποκλείσουν την εκ μέρους των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου προσφορά για διαπραγμάτευση μέσω του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου. Οι συμβάσεις που συνάπτονται στο πλαίσιο των συναλλαγών του Χρηματιστηρίου Μετάλλων του Λονδίνου μπορούν να αφορούν μέρη σε διάφορα κράτη μέλη της ΕΟΚ. Ο πωλητής μπορεί να κατοικεί σ' ένα κράτος μέλος, ο αγοραστής σε άλλο και η αποθήκη μετάλλου στην οποία βρίσκονται οι ποσότητες των συμβάσεων σε τρίτο κράτος. Ο αποκλεισμός της διαπραγμάτευσης στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου δεν ήταν δυνατόν παρά να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και να έχει επίδραση στις τιμές του αλουμινίου στο σύνολο της Ευρώπης.

Τα κυριότερα μέρη των συμφωνιών που έδρευαν έξω από την Κοινότητα, όπως η Alcan, η Swiss Aluminium, η Ardal og Sunndal Verk, η Elkem, η

Norsk Hydro και η VMW, είτε διέθεταν σημαντικές εξαγωγικές αγορές στην ΕΟΚ καθ' όλη τη διάρκεια της εφαρμογής των συμφωνιών, είτε πάλι διέθεταν θυγατρικές στο εσωτερικό της ΕΟΚ που παρήγαν πρωτογενές και δευτερογενές αλουμίνιο καθώς και ημικατεργασμένα είδη αλουμινίου στο ίδιο αυτό διάστημα. Οι συμφωνίες Brandeis τις οποίες είχαν συνάψει οι ανωτέρω παραγωγοί προστάτευαν τόσο τις αγορές στις οποίες έδρευαν, δηλαδή Καναδά, Ελβετία, Νορβηγία και Αυστρία, όσο και τις αγορές της ΕΟΚ στις οποίες είχαν αυτά τα συμφέροντα και αυτές τις δραστηριότητες.

Οι εξωκοινοτικοί παραγωγοί και ειδικότερα η Swiss Aluminium ανέλαβαν εξάλλου συγκεκριμένη δράση βάσει των συμφωνιών Brandeis προκειμένου να διακόψουν την προμήθεια αλουμινίου από την Ανατολική Ευρώπη σε αγοραστές στην ΕΟΚ.

Τα αποδεικτικά στοιχεία, και ιδίως εκείνα που προκύπτουν από το ιστορικό της εφαρμογής των περιορισμών των συμφωνιών, δείχνουν ότι οι ίδιοι οι δυτικοί παραγωγοί θεωρούσαν ότι οι αγορές σε δυτικοευρωπαϊκές χώρες έξω από την ΕΟΚ δεν ήταν δυνατόν να διακρίνονται από τις αγορές που βρίσκονται στο εσωτερικό της ΕΟΚ. Γνώριζαν ότι όλα όσα συνέβαιναν στις αγορές αυτές θα είχαν επιπτώσεις στις αγορές της ΕΟΚ, και αντιστρόφως.

Όταν αλουμίνιο από ανατολικοευρωπαϊκές πηγές βρισκόταν σε ελεύθερη κυκλοφορία σε οποιαδήποτε χώρα της Δυτικής Ευρώπης, θα ήταν ιδιαίτερα δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να ελεγχθεί ο τελικός του προορισμός, όπως άλλωστε οι ίδιοι οι δυτικοί παραγωγοί είχαν υποστηρίξει το θέμα του περιορισμού των πωλήσεων προϊόντων χωρίς νέα τήξη. Η Alcan UK, η Baco και αργότερα η RTZ συμμετείχαν στις συμφωνίες για να εμποδίσουν το αλουμίνιο Ανατολικής Ευρώπης να φθάνει στην ΕΟΚ και σε άλλες δυτικές αγορές, καθώς και στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου. Οι αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου και της ΕΟΚ δεν ήταν δυνατόν, λόγω της δομής του κλάδου του αλουμινίου, να θεωρηθούν εμπορικά απομονωμένες η μία από την άλλη – πράγμα που οι δυτικοί παραγωγοί γνώριζαν καλά. Η ίδια η Alcan υποστήριξε ότι οι επιπτώσεις των τιμών στο Ηνωμένο Βασίλειο θα είχαν γίνει αισθητές στην «ηπειρωτική Ευρώπη» και ότι «οι βρετανοί προμηθευτές θα έπρεπε να αναζητήσουν ευκαιρίες στην Ευρώπη προκειμένου να αντικαταστήσουν τις πωλήσεις που είχαν χάσει προς όφελος ανατολικοευρωπαίων προμηθευτών». Η συμπεριφορά της Baco και της Alcan επιβεβαιώνουν αυτή την άποψη.

Το όλο σχήμα των συμφωνιών Brandeis απαιτούσε τη συμμετοχή όλων των μερών, είτε βρίσκονταν στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό της ΕΟΚ, προκειμένου οι συμφωνίες να λειτουργήσουν αποτελεσματικά.

Το άρθρο 85 αναφέρεται στις συμφωνίες που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και όχι τα αποτελέσματα που παράγονται από τη συμμετοχή συγκεκριμένων επιχειρήσεων σε τέτοιες συμφωνίες.

Ακόμη και αν αποδεικνυόταν ότι η συμμετοχή ορισμένων συγκεκριμένων επιχειρήσεων δεν είχε αφεαυτής αισθητά αποτελέσματα επί του εμπορίου στο εσωτερικό της ΕΟΚ, τούτο δεν θα σήμαινε ότι οι επιχειρήσεις αυτές δεν είχαν συμμετάσχει σε παράβαση του άρθρου 85 εφόσον οι συνολικές ρυθμίσεις στις οποίες συμμετείχαν επηρέαζαν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

Το γεγονός ότι όρισμένες από τις ποσότητες πρωτογενούς αλουμινίου σε ράβδους 99,5 %, που είχαν διατεθεί βάσει των συμφωνιών Brandeis, δεν διαμετακομίζονταν από έδαφος της ΕΟΚ δεν σημαίνει αφεαυτού ότι οι συμφωνίες Brandeis δεν είχαν αποτελέσματα στο εσωτερικό της ΕΟΚ. Τούτο ήταν απλώς τυχαίο επειδή όλες οι συμφωνίες είχαν σχεδιαστεί για να παράγουν αποτελέσματα τόσο στο εσωτερικό της ΕΟΚ όσο και αλλού, πράγμα που άλλωστε συνέβη. Όλα τα μέρη μπορούσαν να αντιληφθούν, από το ίδιο το κείμενο των συμφωνιών που είχαν συνάψει, ότι το αντικείμενο και το αποτέλεσμά τους θα ήταν ο περιορισμός κάθε άλλης προμήθειας αλουμινίου, σε οιαδήποτε μορφή, στις δυτικές χώρες, περιλαμβανομένης της ΕΟΚ. Επιπλέον, καθένας από τους συμμετέχοντες γνώριζε ότι αυτή ακριβώς ήταν η βάση στην οποία στηρίζονταν όλοι οι άλλοι συμμετέχοντες προκειμένου να συνάψουν τις συμφωνίες. Όλοι λοιπόν οι συμμετέχοντες ήταν μέρη περιοριστικής συμφωνίας, στην οποία έχει εφαρμογή το άρθρο 85. Δεν αποτελεί λοιπόν επιχείρημα άμυνας ορισμένων μερών να τονίζουν ότι η δική τους συμμετοχή ήταν περιορισμένης κλίμακας. Στο μέτρο που η κλίμακα συμμετοχής αντιπροσωπεύεται από τις αγοραζόμενες ποσότητες, θα πρέπει να τονισθεί ότι οι ποσότητες αυτές καθορίζονταν με κοινή συμφωνία έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τα μερίδια αγοράς και όχι τη μικρότερη ή μεγαλύτερη προθυμία συμμετοχής στις περιοριστικές συμφωνίες.

Το κριτήριο που είχε χρησιμοποιηθεί για τον καθορισμό των ποσοστώσεων που αναλάμβανε κάθε δυτικός παραγωγός ήταν «οι πωλήσεις στη Δυτική Ευρώπη». Σύμφωνα με το σύστημα που περιγράφεται στο σημείο 2.2, οι δυτικοί παραγωγοί μοιράζονταν τις ποσότητες πρωτογενούς αλουμινίου σε ράβδους που έπρεπε να αγοράσουν σύμφωνα με ποσοστά που ανταποκρίνονταν στις «πωλήσεις τους στη Δυτική Ευρώπη». Η έκφραση «πωλήσεις στη Δυτική Ευρώπη» κάλυπτε προμήθειες πρωτογενούς αλουμινίου εκ μέρους παραγωγών εκτός ΕΟΚ προς την ΕΟΚ, είτε σαν πωλήσεις αλουμινίου σε ράβδους, είτε σαν παραδόσεις σε θυγατρικές εταιρείες, είτε σαν παραδόσεις εσωτερικής ανταλλαγής.

Η εφαρμογή συνεπώς των συμφωνιών παρουσίαζε στενή σχέση με τις συναλλαγές αλουμινίου που πραγματοποιούσε καθένας από τους συμμετέχοντες στο εσωτερικό της ΕΟΚ.

Οι συμφωνίες Brandeis δεν επηρέασαν μόνο τις ποσότητες του μετάλλου που αποτελούσε το αντικείμενο συναλλαγών στο εσωτερικό της Κοινότητας. Οι συμφωνίες είχαν επίσης εξουδετερώσει μια σημαντική ανταγωνιστική πίεση επί των τιμών του αλουμινίου και των προϊόντων αλουμινίου στο εσωτερικό της ΕΟΚ. Η επίπτωση αυτή επί των

τιμών επηρεάζει κατ' ανάγκη το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, δεδομένου ότι οι συμφωνίες διαφοροποιούσαν το επίπεδο της τιμής όλου του αλουμινίου που κυκλοφορούσε στο εσωτερικό της ΕΟΚ και, κατά πάσα πιθανότητα, διαμόρφωναν υψηλότερο επίπεδο τιμών από εκείνο που κανονικά θα είχε διαμορφωθεί.

14. **Δικαιοδοσία για την εφαρμογή του άρθρου 85**

14.1. Ορισμένες επιχειρήσεις ισχυρίστηκαν ότι η Επιτροπή δεν διαθέτει δικαιοδοσία, ή δεν θα πρέπει να ασκήσει δικαιοδοσία, επί των επιχειρήσεων που δεν εδρεύουν στο εσωτερικό της Κοινότητας, καθώς και επί των πράξεων που είχαν διενεργηθεί έξω από την Κοινότητα και επηρέαζαν το εμπόριο έξω από την Κοινότητα, και τούτο ακόμη και αν οι πράξεις αυτές επηρεάζουν ταυτόχρονα το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών της Κοινότητας.

14.2. Το κύριο αυντικείμενο των συμφωνιών Brandeis ήταν ο περιορισμός των ποσοτήτων αλουμινίου σε ράβδους και σύρματος αλουμινίου και η περικοπή των προμηθειών άλλων προϊόντων αλουμινίου. Περιορισμένες ποσότητες κατευθύνονταν κυρίως στην ΕΟΚ και σε συμμετέχοντες στις συμφωνίες Brandeis, κατά τρόπο που να προστατεύονται τα μερίδια αγοράς που κατείχαν. Το προστατευτικό αποτέλεσμα στο εσωτερικό της Κοινότητας ήταν αισθητό με τον καταμερισμό των τμημάτων της κοινής αγοράς, τόσο μεταξύ τους όσο και σε σχέση με τις τρίτες χώρες. Αυτό σημαίνει ότι το σημαντικό αυτό περιοριστικό αποτέλεσμα επί του ανταγωνισμού γινόταν αισθητό σε όλο το έδαφος της Κοινότητας (των Έξι και αργότερα των Εννέα).

14.3. Όλοι οι δυτικοί παραγωγοί, είτε έδρευαν στο εσωτερικό είτε στο εξωτερικό της Κοινότητας, είχαν κοινό συμφέρον για την αποτελεσματική λειτουργία των συμφωνιών Brandeis και η συμμετοχή τους πραγματοποιήθηκε ουσιαστικά για τον ίδιο λόγο. Τα πραγματικά περιστατικά δείχνουν ότι οι συμμετέχοντες γνώριζαν ότι οι ρυθμίσεις των συμφωνιών Brandeis θα κατέρρεαν αν δεν ήταν ολοκληρωμένες. Δεδομένου ότι τα κυριότερα αποτελέσματα έγιναν αισθητά στο εσωτερικό της κοινής αγοράς, η Επιτροπή έχει αρμοδιότητα για την εξασφάλιση ανόθευτου ανταγωνισμού στο εσωτερικό της κοινής αγοράς, δεδομένου ότι αυτό ακριβώς το καθήκον τής αναθέτει η συνθήκη.

14.4. Όσον αφορά εκείνες τις επιχειρήσεις που έδρευαν στο έδαφος της Κοινότητας, δεν είναι δυνατό να υπάρξει αμφισβήτηση της σχετικής δικαιοδοσίας της Επιτροπής.

14.5. Από τους συμμετέχοντες που έδρευαν στο εξωτερικό της Κοινότητας, ορισμένοι είχαν τον έλεγχο θυγατρικών στην κοινή αγορά. Η Επιτροπή διαθέτει δικαιοδοσία επί των επιχειρήσεων αυτών. Ο τυπικός διαχωρισμός μεταξύ μητρικών και θυγατρικών εταιρειών, όταν η μητρική εταιρεία που βρίσκεται σε χώρα εκτός ΕΟΚ ενεργεί στην κοινή αγορά μέσω θυγατρικής της, δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί για την άρνηση της ενότητας συμπεριφοράς στην εν λόγω αγορά και για την παράκαμψη των κανόνων ανταγωνισμού, στο μέτρο που η μητρική εταιρεία ασκεί την εξουσία ελέγχου της επί της θυγατρικής για να εφαρμόζει περιοριστικές συμφωνίες ή να επιβάλλει καταχρηστική συμπεριφορά (αποφάσεις του Δικαστηρίου στην υπόθεση 48/69 «Dyestuffe», ΔΕΚ 1972, σ. 619 και στις υποθέσεις 6 και 7/73 «Commercial Solvents», ΔΕΚ 1974, σ. 223).

14.6. Άλλοι από τους συμμετέχοντες έδρευαν έξω από την κοινή αγορά αλλά ασκούσαν εμπορία στο έδαφός της. Στην απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 1971, το Δικαστήριο έκρινε ότι «το γεγονός ότι μία από τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στη συμφωνία εδρεύει σε τρίτη χώρα δεν αποκλείει την εφαρμογή του άρθρου 85, αφ' ης στιγμής η συμφωνία λειτουργεί στο έδαφος της κοινής αγοράς» (υπόθεση 22/71 «Béguelin», ΔΕΚ 1971, σ. 949, σημείο 11). Η υπόθεση Béguelin αφορούσε κάθε συμφωνία αποκλειστικής διανομής μεταξύ εξωκοινοτικού παραγωγού και κοινοτικού εμπόρου. Η συλλογιστική της όμως θα πρέπει να ισχύει εξίσου σε οριζόντιες συμφωνίες μεταξύ ανταγωνιστών, ορισμένοι από τους οποίους βρίσκονται στην Κοινότητα και ορισμένοι έξω από αυτήν. Επιπλέον, δεν υπάρχει λόγος να γίνει διάκριση στις οριζόντιες αυτές συμφωνίες μεταξύ των περιορισμών που γίνονται αποδεκτοί μεταξύ των μερών που βρίσκονται στο εσωτερικό της κοινής αγοράς αφενός, και των εξωκοινοτικών μερών αφετέρου, και εκείνων των περιορισμών που γίνονται αποδεκτοί μεταξύ μερών που βρίσκονται όλα στο εσωτερικό της Κοινότητας, υπό την προϋπόθεση πάντοτε της γενικής απαιτήσεως να υπάρχει σημαντικό αποτέλεσμα στο ενδοκοινοτικό εμπόριο.

14.7. Δεν υπάρχει επιτακτικός κανόνας διεθνούς δικαίου που να αποκλείει την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου σε όλους τους συμμετέχοντες στις συμφωνίες Brandeis. Επιπλέον, δεν υπάρχουν λόγοι αβρότητας που να πρεσβεύουν τον αυτοπεριορισμό κατά την άσκηση από την Επιτροπή της δικαιοδοσίας της. Η άσκηση δικαιοδοσίας εκ μέρους της Επιτροπής δεν προϋποθέτει δράση οποιασδήποτε ενδιαφερόμενης επιχειρήσεως κατά τρόπο αντίθετο προς τις απαιτήσεις του εσωτερικού της δικαίου. Ούτε, πάλι, η εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου θα μπορούσε να έχει αρνητικές επιπτώσεις σε σημαντικά συμφέροντα τρίτων κρατών. Τα συμφέροντα αυτά θα έπρεπε να ληφθούν σοβαρά υπόψη ώστε να μην αποβαίνουν εις βάρος του θεμελιώδους συμφέροντος της Κοινότητας, δηλαδή του να μη νοθεύεται ο ανταγωνισμός εντός της κοινής αγοράς [άρθρο 3 στοιχείο στ) της συνθήκης ΕΟΚ], πράγμα που αποτελεί βασικό μέσο, σύμφωνα με τη συνθήκη, για την επίτευξη των στόχων της Κοινότητας.

Επιχειρήσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο προ της προσχωρήσεως

14.8. Οι σχετικές επιχειρήσεις είναι η Alcan UK (από το 1963 έως το 1967), η RTZ και η BICC (από το 1971 και μετά) και η Baco (από το 1963 έως την προσχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου). Στο μέτρο που οι συμφωνίες Brandeis χρησίμευαν για την προστασία της βρετανικής αγοράς από τον ανταγωνισμό του ανατολικού μετάλλου πριν την προσχώρηση, η Κοινότητα δεν διαθέτει και ουδέποτε

επεδίωξε να θεμελιώσει δικαιοδοσία έναντι αυτών των επιχειρήσεων. Θεωρεί όμως ότι διαθέτει δικαιοδοσία και επιδιώκει να την ασκήσει σε ό,τι αφορά τα αποτελέσματα των συμφωνιών Brandeis επί του εμπορίου στην τότε Κοινότητα. Υπ' αυτή την έννοια, οι τέσσερις επιχειρήσεις δεν είναι δυνατόν να διακριθούν από τις επιχειρήσεις που καθ' όλη την κρινόμενη περίοδο βρίσκονταν εκτός κοινής αγοράς. Το αναντίρρητο συμφέρον της βρετανικής κυβερνήσεως της εποχής εκείνης να προστατεύει τη βρετανική αγορά από τον ανταγωνισμό δεν πρέπει να σταθμίζεται έναντι του συμφέροντος της τότε Κοινότητας να εφαρμόζει το άρθρο 3 στοιχείο στ) της συνθήκης. Τα δύο συμφέροντα δεν είναι ασυμβίβαστα μεταξύ τους και οι συμμετέχοντες στις συμφωνίες είχαν τη δυνατότητα να ενεργήσουν κατά τρόπο που να εξασφαλίζει το σεβασμό και των δύο αυτών συμφερόντων.

14.9. Μετά την προσχώρηση, οι τέσσερις αυτές επιχειρήσεις ήταν πλέον κοινοτικές επιχειρήσεις και οι πράξεις τους προς υποστήριξη των συμφωνιών Brandeis με σκοπό την προστασία της βρετανικής αγοράς θα πρέπει να θεωρούνται και να αντιμετωπίζονται σαν ταυτόσημες με τις αντίστοιχες πράξεις που είχαν αναληφθεί για την προστασία της «παλαιάς» Κοινότητας από επιχειρήσεις που βρίσκονταν πάντοτε στο εσωτερικό αυτής της «παλαιάς» Κοινότητας.

Β. *ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ αριθ. 67/67/ΕΟΚ*

15. Η Kerametal και η Metalimpex ισχυρίστηκαν ότι οι συμφωνίες που είχαν συνάψει με την Brandeis καλύπτονται από τον κανονισμό αριθ. 67/67/ΕΟΚ της Επιτροπής [1]. Μολονότι ένα τέτοιο επιχείρημα δεν έχει προβληθεί από τους άλλους πωλητές, θα μπορούσε να τους ωφελήσει εξίσου και γι' αυτό εξετάζεται σε σχέση με όλους.

Η προμήθεια αλουμινίου μέσω της Brandeis Goldschmidt δεν ήταν παρά συνακόλουθο γεγονός των περιορισμών που είχαν συμφωνηθεί μεταξύ ανταγωνιστών και που αποτελούσαν το βασικό αντικείμενο των συμφωνιών Brandeis, το οποίο δεν ήταν δυνατόν να ωφεληθεί από τις διατάξεις του κανονισμού αριθ. 67/67/ΕΟΚ.

Η εξαίρεση που παρέχεται από τον κανονισμό αριθ. 67/67/ΕΟΚ δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί παρά μόνο σε «ορισμένα προϊόντα», δηλαδή στα προϊόντα για τα οποία χορηγείται η αποκλειστικότης (άρθρο 1). Στη συγκεκριμένη περίπτωση, αυτό θα σήμαινε μόνο το αλουμίνιο σε ράβδους. Οι συμφωνίες μεταξύ των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου της Brandeis περιλάμβαναν όμως απαγόρευση των πωλήσεων δευτερογενούς αλουμινίου και ημικατεργασμένων προϊόντων αλουμινίου, καθώς και σχεδόν απόλυτη απαγόρευση των πωλήσεων απορριμμάτων αλουμινίου. Δεδομένου ότι τα προϊόντα αυτά δεν αποτελούν αντικείμενο της προηγούμενης αποκλειστικότητας πωλήσεων, ο κανονισμός δεν είναι δυνατόν να εφαρμοσθεί στις σχετικές με αυτά συμφωνίες.

Το άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 67/67/ΕΟΚ απέκλειε την εφαρμογή της ομαδικής εξαιρέσεως από τις συμφωνίες εκείνες στις οποίες τα συμβαλλόμενα μέρη δυσχέραιναν την απόκτηση των προϊόντων που καλύπτονται από τη σύμβαση εκ μέρους άλλων εμπόρων στο εσωτερικό της κοινής αγοράς και ιδίως στην περίπτωση που τα συμβαλλόμενα μέρη «είχαν λάβει άλλα μέτρα με σκοπό να παρεμποδίζουν μεταπωλητές ή καταναλωτές να προμηθεύονται προϊόντα, τα οποία προβλέπονται στη σύμβαση, σε άλλα τμήματα της κοινής αγοράς ή να τα πωλούν εντός της περιοχής που αφορά η σύμβαση». Είναι φανερό από τα πραγματικά περιστατικά ότι η εκ μέρους της Brandeis Goldschmidt προβολή αιτημάτων και η εκ μέρους των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου αποδοχή αυτών για τον αποκλεισμό των εισαγωγών στην Κοινότητα και σε άλλες δυτικές χώρες, εφόσον οι εισαγωγές αυτές δεν γίνονταν μέσω της Brandeis Goldschmidt, εμπίπτει στη διάταξη αυτή του κανονισμού.

Οποιοσδήποτε από τους προαναφερόμενους λόγους είναι επαρκής για να αποκλείσει από τις συμφωνίες Brandeis με τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου τα οφέλη από την εφαρμογή του κανονισμού αριθ. 67/67/ΕΟΚ.

Γ. *ΑΡΘΡΟ 85 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3*

16. **Εισαγωγή**

Οι διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 δύνανται να κηρυχθούν ανεφάρμοστες σε κάθε συμφωνία η οποία συμβάλλει στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου, εξασφαλίζοντας συγχρόνως στους καταναλωτές δίκαιο τμήμα από το όφελος που προκύπτει, και η οποία:

α) δεν επιβάλλει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις περιορισμούς μη απαραίτητους για την επίτευξη των στόχων αυτών·

β) δεν παρέχει στις επιχειρήσεις αυτές τη δυνατότητα καταργήσεως του ανταγωνισμού επί σημαντικού τμήματος των σχετικών προϊόντων.

Σύμφωνα όμως με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου, οι συμφωνίες που περιορίζουν, παρεμποδίζουν ή νοθεύουν τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1, για τις οποίες τα μέρη των συμφωνιών αυτών ζητούν χορήγηση εξαιρέσεως, οφείλουν να κοινοποιούνται στην Επιτροπή. Δεν είναι δυνατή η χορήγηση εξαιρέσεως προτού γίνει η κοινοποίηση αυτή.

16.1. Άρθρο 85 παράγραφος 3 και κοινοποίηση

Το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 27 της Επιτροπής [2] απαιτεί όλες οι κονοποιήσεις, που γίνονται δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, να υποβάλλονται διά του καταλλήλου εντύπου (A/B). Το άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 27 απαιτεί εξάλλου να περιέχει η κοινοποίηση τις πληροφορίες που ζητούνται στα έντυπα A/B.

(1) ΕΕ αριθ. 57 της 25. 3. 1967, σ. 849/67.

(2) ΕΕ αριθ. 35 της 10. 5. 1962, σ. 1118/62.

Ο όρος που θέτει ο κανονισμός αυτός σχετικά με την κοινοποίηση δεν αποτελεί απλή τυπική υπόθεση. Σε περίπτωση που κοινοποίηση δεν τηρεί τις απαιτήσεις του κανονισμού, οι περιορισμοί της σχετικής συμφωνίας μπορεί να μην τύχουν της εξαιρέσεως του άρθρου 85 παράγραφος 3 (υπόθεση 30/78 «DCL κατά Επιτροπής», ΔΕΚ 1980, σ. 2229, σημεία 23 και 24).

Η κοινοποίηση δεν οδηγεί στη χορήγηση εξαιρέσεως για μορφή συμπεριφοράς που δεν περιγράφεται ρητά ή δεν περιγράφεται επαρκώς στην κοινοποίηση.

Η πρώτη κοινοποίηση είγινε με το έντυπο A/B στις 17 Δεκεμβρίου 1970, και τούτο αφού οι συμφωνίες Brandeis λειτουργούσαν επί περισσότερο από εφτά χρόνια. Δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, θα ήταν ούτως ή άλλως αδύνατο να χορηγηθεί εξαίρεση όσον αφορά τις συμφωνίες που ήταν προγενέστερες αυτής της ημερομηνίας.

Η κοινοποίηση του 1970 ήταν εσφαλμένη όσον αφορά:

— τα μέρη της συμφωνίας,

— το περιεχόμενο της συμφωνίας,

— τα μέσα που παρέχονταν για την επίτευξη των στόχων της συμφωνίας.

Η κοινοποίηση ήταν εσφαλμένη σε σημαντικό βαθμό, ιδίως όσον αφορά τα μέσα που παρέχονταν για την επίτευξη των στόχων της συμφωνίας.

Τα σχετικά ερωτήματα του τμήματος III του εντύπου A/B ζητούν από τα μέρη να αποκαλύψουν εάν και σε ποιο βαθμό η κοινοποιούμενη συμφωνία αφορά:

— τη διατήρηση ορισμένων τιμών αγοράς ή πωλήσεως, εκπτώσεων ή άλλων όρων συναλλαγής,

— την κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού,

— τον περιορισμό της ελευθερίας (. . .) μεταπωλήσεως προς τρίτους.

Μια ορθή απάντηση στα ερωτήματα αυτά θα είχε αποκαλύψει ότι το αλουμίνιο που αγοραζόταν βάσει των συμφωνιών Brandeis κατανεμόταν με καθορισμένες ποσοστώσεις και σε ενιαία τιμή. Αντίθετα, η κοινοποίηση ανέφερε τις αγορές σαν «μέθοδο» («Vorgang» στο γερμανικό κείμενο, «procédé» στο γαλλικό κείμενο και «procedure» στο αγγλικό κείμενο των ίδιων των μερών), δίνοντας με τον τρόπο αυτό την εντύπωση ότι οι αγορές ήταν ένας τρόπος επιχειρηματικής δράσης. Ο συνδυασμός τώρα στην κοινοποίηση με αναφορές όπως: οι παραγωγοί αγόραζαν «καθένας για τον εαυτό του», οι «ατομικές προθέσεις αγοράς» των παραγωγών και οι «συναπτόμενες εκτός της ΕΟΚ συμβάσεις αγοράς» εκ μέρους των δυτικοευρωπαίων παραγωγών, έδινε την εντύπωση πωλήσεων που γίνονταν σε ανεξάρτητη βάση για κάθε παραγωγό που ήταν ελεύθερος να διαπραγματεύεται τιμή και ποσότητες εφόσον το σύνολο των παραγωγών αναλάμβανε το σύνολο της προσφερόμενης ποσότητας. Η κοινοποίηση περιλάμβανε εξάλλου και δύο λανθασμένες διαβεβαιώσεις που συγκάλυπταν περαιτέρω στους στόχους και το περιεχόμενο της συμφωνίας. Πρόκειται για τη διαβεβαίωση ότι δεν υπήρχαν περιορισμοί στις αγοραστικές δυνατότητες των εμπόρων, καθώς και για τη διαβεβαίωση ότι κάθε δυτικός παραγωγός αγόραζε για δικό του λογαριασμό (τη στιγμή που η Swiss Aluminium και η Alcan αγόραζαν και για λογαριασμό άλλων παραγωγών).

Η κοινοποίηση θα πρέπει να εξεταστεί σε συνάρτηση με το γεγονός ότι:

— με τις επαφές που είχαν με το Bundeswirtschaftsministerium, τα μέρη των συμφωνιών είχαν ρητά ειδοποιηθεί ότι οι συμφωνίες Brandeis μπορεί να δημιουργούν προβλήματα βάσει του κοινοτικού δικαίου,

— υπήρξε διαδικασία με την οποία οι συμφωνίες, οι οποίες είχαν συναφθεί μεταξύ της Brandeis Goldschmidt και των παραγωγών με έδρα στην ΕΟΚ, έλαβαν μορφή από την οποία είχε απαλειφθεί κάθε μνεία των περιορισμών που αναλάμβαναν οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου, και η διαδικασία είχε ολοκληρωθεί μέχρι τον Ιούνιο του 1968. Η επιστολή του νομικού συμβούλου της VAW της 24ης Απριλίου 1968, η οποία ακολούθησε τη συνάντηση της 23ης Απριλίου 1968 μεταξύ της VAW και της Montedison, δείχνει ότι η διαδικασία αυτή προωθήθηκε ακριβώς με την προοπτική επαφών με την Επιτροπή, προκειμένου να αναγνωρισθεί η νομιμότητα των συμφωνιών Brandeis στο πλαίσιο του άρθρου 85.

Η τρίτη αιτιολογία του κανονισμού αριθ. 27 αναφέρει ότι «εναπόκειται στις επιχειρήσεις (. . .) να διαβιβάσουν στην Επιτροπή τις πληροφορίες για τα πραγματικά περιστατικά και τις συνθήκες που δικαιολογούν (. . .) τις υποβαλλόμενες κατ' εφαρμογή των άρθρων 4 και 5 (του κανονισμού αριθ. 17) κοινοποιήσεις». Το άρθρο 4 του κανονισμού αριθ. 27 καθιστά υποχρεωτική τη χρήση του εντύπου A/B, ενώ το υποχρεωτικό αυτό έντυπο απαιτεί από τον αντιπρόσωπο των μερών που προβαίνουν στην κοινοποίηση να βεβαιώσει την ακρίβεια των περιεχομένων του εντύπου A/B και κάθε παραρτήματός του.

Στην υπόθεση 106/79 «VBBB και άλλοι κατά ELDI» (ΔΕΚ 1980, σ. 1137, σημείο 10), το Δικαστήριο έκρινε ότι:

> «Διά της κοινοποιήσεως, η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες που θα της επιτρέψουν να λάβει αποφάσεις που προβλέπονται από τον κανονισμό αριθ. 17. Εάν η συμφωνία έχει συνταχθεί γραπτά και εάν το συνολικό κείμενό της επισυνάπτεται στο έντυπο, οι πληροφορίες που δίδονται διά του εντύπου έχουν σαν μόνο αντικείμενο τη διευκόλυνση του ελέγχου. Εάν οι πληροφορίες αυτές είναι αληθείς, και κυρίως εάν αναφέρονται ορθά στις ρυθμίσεις που εθεωρούντο κατά την εποχή εκείνη σημαντικότερες, φαίνεται ότι επιτυγχάνονται οι στόχοι της κοινοποιήσεως.»

Στην εν λόγω υπόθεση, στο έντυπο A/B γινόταν αναφορά σε ορισμένα μόνα άρθρα της συμφωνίας που είχαν κριθεί ιδιαίτερα σημαντικά, επισυναπτόταν όμως το συνολικό κείμενο της συμφωνίας. Ως εκ τούτου, είχε κοινοποιηθεί το σύνολο της συμφωνίας και η κοινοποίηση κρίθηκε ότι είχε γίνει ορθά.

Στην παρούσα υπόθεση, τα μέρη εκ προθέσεως παρέλειψαν να επισυνάψουν τη συμφωνία. Πέρα από το γεγονός ότι τούτο αντίκειται στο ρητό αίτημα του ερωτήματος II.1 του εντύπου A/B, τα μέρη εκείνα που αποφασίζουν να μην επισυνάψουν το κείμενο της συμφωνίας τους έχουν ιδιαίτερο καθήκον να αναφέρουν απολύτως ορθά και αντικειμενικά οτιδήποτε θα ήταν δυνατόν να συναχθεί με άλλο τρόπο από το κείμενο της συμφωνίας και να μην παραλείπουν κανένα συναφές στοιχείο από το έντυπο A/B.

Στα επιχειρήματα της υπεράσπισής τους, τα μέρη που υπέβαλαν την κοινοποίηση υποστήριξαν ότι οι συμφωνίες Brandeis κατ' ανάγκη απαιτούσαν την από κοινού αγορά σε ενιαίες τιμές και την κατανομή σε προβλεπόμενες ποσοστώσεις και, ως εκ τούτου, θα έπρεπε να είχε γίνει αντιληπτό από την κοινοποίηση ότι οι δυτικοί παραγωγοί προέβαιναν στις αγορές τους με αυτό τον τρόπο.

Η Επιτροπή όμως, όταν ερμηνεύει μια κοινοποίηση, προκειμένου να αντιληφθεί το περιεχόμενό της είναι υποχρεωμένη να στηριχθεί στις δηλώσεις που περιλαμβάνονται στην ίδια την κοινοποίηση. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, λεπτομέρειες των συμφωνιών Brandeis και του τρόπου εφαρμογής τους παρέμειναν στην αποκλειστική σφαίρα των μερών που προέβησαν στην κοινοποίηση. Τα μέρη αυτά είχαν την ευκαιρία να απαντήσουν ορθά και αντικειμενικά στα συγκεκριμένα ερωτήματα του εντύπου A/B. Δεν χρησιμοποίησαν όμως την ευκαιρία αυτή.

Η κοινοποίηση οφείλει να ανακοινώνει τους όρους των συμφωνιών και δεν πρέπει να εναπόκειται στην Επιτροπή να μαντέψει κατά πόσον υπάρχουν συγκεκριμένοι όροι ή τι ακριβώς εννοούν. Οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να επωφελούνται από μια ασαφή κοινοποίηση (και η συγκεκριμένη κοινοποίηση, ακόμη και με την ευνοϊκότερη ερμηνεία που μπορεί να δοθεί γι' αυτήν, είναι διατυπωμένη με ασαφή τρόπο), ώστε να επιτυγχάνουν, ταυτόχρονα, προστασία από την επιβολή προστίμων και, ως εκ του γεγονότος ότι έχει παραπλανηθεί η Επιτροπή, τη δυνατότητα να συνεχίζουν την εφαρμογή παράνομης συμπεριφοράς.

Όταν, όπως στην κρινόμενη περίπτωση, τα μέρη επιδιώκουν να παράσχουν εσφαλμένη κοινοποίηση στην Επιτροπή, δεν είναι δυνατόν αργότερα να επικαλούνται ότι η Επιτροπή ευθύνεται επειδή πέτυχαν το σκοπό τους. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι η κοινοποίηση δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σαν βάση για τη χορήγηση εξαιρέσεως για την πραγματική δραστηριότητα των μερών.

Η δεύτερη κοινοποίηση, της 27ης Φεβρουαρίου 1976, ήταν το ίδιο εσφαλμένη όπως και η προηγούμενη. Ως εκ τούτου, ούτε και αυτή θα μπορούσε να χρησιμεύσει σαν βάση για πιθανή χορήγηση εξαιρέσεως.

16.1.2. Αρχή του «εστόππελ»

Οι δυτικοί παραγωγοί ισχυρίστηκαν ότι η αρχή του εστόππελ θα εμπόδιζε την Επιτροπή να αρνηθεί την ισχύ της κοινοποιήσεως. Ισχυρίζονται ότι είχαν παρασχεθεί αρκετές πληροφορίες ώστε η Επιτροπή να είναι σε θέση να εκτιμήσει ότι η κοινοποίηση που είχε υποβληθεί περιλάμβανε ορισμένες παραλείψεις. Ισχυρίζονται εξάλλου ότι οι συμφωνίες Brandeis ήταν γνωστές από τον Τύπο, καθώς και ότι άλλες γενικές διευθύνσεις της Επιτροπής θα έπρεπε να ήταν το 1971 σαφώς εν γνώσει των συμφωνιών Brandeis: από τις πηγές αυτές, η Επιτροπή θα όφειλε, σαν όργανο, να γνωρίζει τους όρους των συμφωνιών ή τουλάχιστον το γενικό τους πνεύμα. Ισχυρίζονται ότι η ισχύς της κοινοποιήσεως είχε γίνει δεκτή και ότι ο χρόνος που διέρρευσε έκτοτε αποκλείει την εκ μέρους της Επιτροπής ανακίνηση του θέματος της ορθότητας της κοινοποιήσεως.

Τα επιχειρήματα αυτά δεν είναι δυνατόν να υποστούν πληρέστερη εξέταση. Η νομολογία του Δικαστηρίου δείχνει ότι το κείμενο της κοινοποιήσεως (περιλαμβανομένων των κειμένων που έχουν επισυναφθεί ως παραρτήματα) πρέπει να μπορεί να σταθεί αυτοτελώς και να ερμηνευθεί αυστηρά με βάση τα κοινοποιούμενα στοιχεία, με δίκαιο τρόπο. Τυχόν προκαταρκτικές επαφές με στελέχη της Επιτροπής δεν είναι δυνατόν να απαλλάξουν τα μέρη από το καθήκον αντικειμενικής και ακριβούς περιγραφής των συμφωνιών που έχουν συνάψει στο πλαίσιο της κοινοποιήσεως. Τα μέρη δεν ανταποκρίθηκαν στο καθήκον αυτό.

Κι αν ακόμη υπάλληλοι της Επιτροπής γνώριζαν πράγματι τις λεπτομέρειες ή και τις γενικές γραμμές των συμφωνιών, δεν είχαν την εξουσία να δεσμεύσουν την Επιτροπή σε κάποια αναστολή των δεσμευτικών απαιτήσεων που περιλαμβάνονται στους κανονισμούς αριθ. 17 και αριθ. 27 για το θέμα των κοινοποιήσεων.

Λόγω της υπάρξεως νομικά δεσμευτικής μεθόδου κοινοποιήσεως, δεν είναι ορθό να θεωρείται ότι η Επιτροπή έπρεπε να γνωρίζει τα στοιχεία που είχε τη δυνατότητα να συγκεντρώσει από τις εφημερίδες ή, ακόμη, τα στοιχεία που γνώριζαν ορισμένες από τις υπηρεσίες της. Αν αλήθευε κάτι τέτοιο, δεν θα υπήρχε ανάγκη κοινοποιήσεως, θα έφθανε ένα απόκομμα εφημερίδας.

Τα ίδια επιχειρήματα ισχύουν και για τον γενικό ισχυρισμό ότι η Επιτροπή δεν έχει το δικαίωμα να αρνηθεί πλέον την αντικειμενική και ακριβή φύση της κοινοποιήσεως και να επιβάλει πρόστιμα βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17. Το επιχείρημα αυτό προϋποθέτει ότι η Επιτροπή είχε κάποια στιγμή δεχθεί ότι η κοινοποίηση ήταν αντικειμενική και ακριβής, δηλαδή ότι περιέγραφε με πληρότητα τη φύση των συμφωνιών που είχαν συναφθεί. Ούτε όμως η Επιτροπή ούτε κανείς από

τους υπαλλήλους της θα μπορούσε να φθάσει σε τέτοιο συμπέρασμα χωρίς γνώση όλων των σχετικών πραγματικών περιστατικών. Εκείνο που ήταν γνωστό ήταν ότι πληροφορίες υπό μορφή κοινοποίησης είχαν υποβληθεί σε έντυπο A/B και ότι οι απαντήσεις στα ερωτήματα του εντύπου περιλαμβάνονταν κατά κύριο λόγο στο Begleitschreiben, που αποτελούσε μέρος της κοινοποιήσεως. Η κοινοποίηση, αν εξεταζόταν αφεαυτής, δεν περιλάμβανε κανένα προφανές σφάλμα ή παράλειψη.

Τα μέρη ισχυρίζονται ότι η πρωτοκόλληση της κοινοποιήσεως αποδεικνύει αναγνώριση της ισχύος της. Σε εγκύκλιο προς τους ενδιαφερομένους με ημερομηνία 18 Δεκεμβρίου 1970 αναφερόνταν ότι, μολονότι υπήρξαν δυσχέρειες σχετικά με τον «όρο μη δημοσιεύσεως δεν αμφισβητήθηκε η νομιμοποίηση των αγορών». (Η χρήση του όρου «αγορές» για την περιγραφή των συμφωνιών Brandeis αξίζει να επισημανθεί δεδομένου ότι επιβεβαιώνει ότι για όλη την περίοδο μέχρι την κοινοποίηση, αλλά και στη συνέχεια, δεν είχαν αποκαλυφθεί οι περιορισμοί που είχαν αναληφθεί εκ μέρους των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου.)

Η απλή πρωτοκόλληση μιας κοινοποιήσεως ή η φυσική αποδοχή της από υπάλληλο της Επιτροπής δεν είναι δυνατόν να σημαίνει αποδοχή της ισχύος της και, ακόμη λιγότερο, της πληρότητας ή της ακριβείας της. Όλες οι κοινοποιήσεις πρωτοκολλούνται, αλλά το άρθρο 15 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού αριθ. 17 προβλέπει επιβολή προστίμων στις περιπτώσεις που αποκαλύπτεται ότι μια κοινοποίηση είναι ανακριβής, ενώ το άρθρο 15 παράγραφος 5 περιορίζει την προβλεπόμενη προστασία σε εκείνα μόνο τα θέματα που εμπίπτουν στα όρια της κοινοποιήσεως. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις, η αναγκαία εξέταση δεν είναι δυνατόν να λάβει χώρα παρά μόνο μετά το γεγονός της πρωτοκολλήσεως.

Τα μέρη της κοινοποιήσεως γνώριζαν ανέκαθεν τον περιοριστικό χαρακτήρα των συμφωνιών που είχαν συνάψει. Το 1968, οι παραγωγοί με έδρα στην Κοινότητα έλαβαν μέτρα προκειμένου να παραλειφθεί η μνεία των περισσοτέρων από αυτούς τους περιορισμούς στις συμφωνίες που συνήπταν με την Brandeis Goldschmidt. Οι εν λόγω παραγωγοί είχαν λάβει γνώση και είχαν εγκρίνει το Begleitschreiben που περιέγραφε τις συμφωνίες Brandeis με εσφαλμένο τρόπο. Δεν έχουν συνεπώς δικαίωμα να ισχυρίζονται ότι δεν θα έπρεπε να έχει παραπλανηθεί η Επιτροπή από την κοινοποίησή τους. Τα μέρη δεν είναι δυνατόν να καλυφθούν πίσω από μια δήθεν προτέρα γνώση των πραγματικών περιστατικών εκ μέρους της Επιτροπής, ιδίως όταν η συμπεριφορά και οι δηλώσεις στις οποίες στηρίζονται υπήρξαν το αποτέλεσμα παραπλανήσεως.

16.2. *Το ανεφάρμοστο του άρθρου 85 παράγραφος 3*

Η Επιτροπή θα είχε αρνηθεί τη χορήγηση εξαιρέσεως ακόμη και αν η κοινοποίηση του 1970 είχε υποβληθεί κανονικά, δεδομένου ότι δεν συγκεντρώνονται οι όροι που τάσσει το άρθρο 85 παράγραφος 3.

16.2.1. Έλλειψη βελτίωσης της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων

Μια συμφωνία που περιορίζει την πρόσβαση πραγματικών ή δυνητικών ανταγωνιστών σε πηγή προμηθειών δύσκολα μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβάλλει στη βελτίωση της παραγωγής ή διανομής των αγαθών ή στην προώθηση τεχνικής ή οικονομικής προόδου. Περιορίζοντας την ελευθερία των ανταγωνιστών να επιτυγχάνουν προμήθειες από εναλλακτικές πηγές, οι απαγορευτικές ρήτρες που είχαν επιβληθεί επεδίωκαν το αντίθετο ακριβώς των ωφελημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 85 παράγραφος 3.

Ακόμη και αν οι συμφωνίες είχαν προσπορίσει αντικειμενικά οφέλη στους τρίτους και στο κοινό, θα έπρεπε να αποδειχθεί ότι τα εν λόγω ωφελήματα ήταν τέτοιου είδους, ώστε να αντισταθμίζουν τα προβλήματα που δημιουργούν σε επίπεδο ανταγωνισμού.

Στην κρινόμενη περίπτωση, όποια ωφελήματα και αν ισχυριστούν οι δυτικοί παραγωγοί ότι προέκυψαν σχετικά με το πρωτογενές αλουμίνιο, δεν είναι δυνατόν να δικαιολογήσουν τους περιορισμούς που είχαν επιβληθεί στα παράγωγα προϊόντα, όπως το δευτερογενές αλουμίνιο, τα ημικατεργασμένα είδη και τα απορρίμματα αλουμινίου. Οι περιορισμοί που επιβάλλονται στην προμήθεια πρώτης ύλης, με συνέπεια να επηρεάζεται η τιμή της, δεν είναι δυνατόν να συμβάλλουν σε βελτίωση της παραγωγής των παραγώγων προϊόντων, τα οποία θα πρέπει να φέρουν το βάρος του αυξημένου κόστους, ούτε, πάλι, είναι δυνατόν να προωθήσουν την τεχνική ή οικονομική πρόοδο.

Οι δυτικοί παραγωγοί ισχυρίστηκαν ότι, χωρίς τη συμφωνία θα υπήρχαν σοβαρές διαταράξεις στην αγορά αλουμινίου, δεδομένου ότι οι μη ελεγχόμενες εισαγωγές από την Ανατολή θα έθεταν σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα των δυτικών προμηθευτών. Αν δεν υπήρχε προστασία από τους κινδύνους «εκτεταμένων, βίαιων και απρόβλεπτων διακυμάνσεων και πτώσεων των τιμών, του είδους εκείνων που προβλεπόταν να προλαμβάνουν οι συμφωνίες», όπως περιγράφει η Alcan, θα θιγόταν η τεχνική και οικονομική πρόοδος. Οι δυτικοί παραγωγοί ισχυρίζονται πως το γεγονός ότι, στην πράξη, οι τιμές συγκρατήθηκαν, δείχνει ότι οι καταναλωτές ωφελήθηκαν από τις συμφωνίες. Ως εκ τούτου, οι περιορισμοί ήταν, σύμφωνα με τα μέρη, απαραίτητοι και κατά κανένα τρόπο δεν είχαν εξαλείψει τον ανταγωνισμό.

Αν υπήρχε κίνδυνος, ή ακόμη και πιθανότητα «εκτεταμένων, βίαιων και απρόβλεπτων διακυμάνσεων και πτώσεων των τιμών», το γεγονός αυτό θα έπρεπε να είχε ληφθεί υπόψη από τις δημόσιες αρχές, οι οποίες θα εκτιμούσαν ποια μέτρα θα ήταν ενδεχομένως αναγκαία για τη ρύθμιση του εμπορίου. Οι δημόσιες αρχές στις σχετικές χώρες, καθώς και η Κοινότητα, διέθεταν πράγματι τη δυνατότητα να περιορίσουν τις εισαγωγές ή να επιβάλουν δασμούς. Αν οι εν λόγω αρχές δεν διέθεταν τέτοια δυνατότητα ή αν οι

εξουσίες τους κρίνονταν ανεπαρκείς ή άχρηστες, τότε θα έπρεπε να υπάρξει νομοθετική ρύθμιση, αλλά με κανένα τρόπο δεν θα μπορούσε να οδηγήσει στη δικαιολόγηση συμφωνίας μεταξύ επιχειρήσεων που θα επιδίωκαν να υιοθετήσουν κανόνες ή να εκτρέψουν την εφαρμογή των υφισταμένων, προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι ιδιωτικοί τους στόχοι.

16.2.2. Μη εξασφάλιση τμήματος οφέλους στους καταναλωτές

Η επίπτωση που είχαν οι συμφωνίες Brandeis στις τιμές, τόσο τις πραγματικές όσο και τις δυνητικές τιμές, δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι επιφύλαξε στους καταναλωτές δίκαιο τμήμα οφέλους που προέκυψε από τη βελτίωση της διανομής. Οι τρίτοι στερήθηκαν την πρόσβαση σε πηγές της πρώτης ύλης των δραστηριοτήτων τους, χωρίς να έχουν καμιά ευκαιρία να υπερασπιστούν τα συμφέροντά τους. Ένα τέτοιο σύστημα δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι τους εξασφάλισε δίκαιο τμήμα ή ακόμη και οποιοδήποτε τμήμα οφέλους.

16.2.3. Οι περιορισμοί δεν ήταν απαραίτητοι

Ακόμη και αν η προστασία της δυτικής αγοράς αλουμινίου από ανταγωνιστικές διαταράξεις γινόταν δεκτή σαν βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής, ή σαν συμβολή στην οικονομική πρόοδο, οι συμφωνίες Brandeis δεν ήταν απαραίτητες για την επίτευξη του στόχου αυτού.

Αν οι παραγωγοί αλουμινίου της ΕΟΚ χρειάζονταν οποιαδήποτε προστασία από τον ανταγωνισμό των παραγωγών αλουμινίου της Ανατολική Ευρώπης, το ορθό θα ήταν να είχαν υποβάλει σχετικά αιτήματα στις δημόσιες αρχές, στις οποίες ο νόμος έχει αναθέσει τη ρύθμιση του εμπορίου.

16.2.4. Κατάργηση του ανταγωνισμού

Τα μέρη εκείνα των συμφωνιών που είχαν σαν αντικείμενο ή σαν αποτέλεσμα τον περιορισμό των προμηθειών ανατολικού αλουμινίου στα χέρια των δυτικών παραγωγών και τη διατήρηση των τιμών στο εσωτερικό των εδαφών τους (και ιδίως στην Κοινότητα) δεν θα μπορούσαν να επιδιώξουν εξαίρεση βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3 και για έναν άλλο λόγο. Οι συμφωνίες έδωσαν στους δυτικούς παραγωγούς (που οι ίδιοι καλύπτουν το σύνολο παραγωγής πρωτογενούς αλουμινίου στην Κοινότητα) τη δυνατότητα να ρυθμίζουν τις εισαγωγές αλουμινίου στην Κοινότητα από τη μόνη σημαντική πηγή που δεν κατείχαν ή δεν έλεγχαν άμεσα. Με τον τρόπο αυτό, τους έδωσε τη δυνατότητα να καταργήσουν τον ανταγωνισμό για σημαντικό τμήμα των εν λόγω προϊόντων.

Οι λόγοι αυτοί θα ήταν επαρκείς για να αποκλείσουν την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3 σε όλες τις συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που αφορά η παρούσα διαδικασία.

Δ. *ΑΡΘΡΟ 15 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 1 ΚΑΙ 2 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ αριθ. 17*

17.1. Έχουν ληφθεί υπόψη τα ελαττώματα της κοινοποιήσεως, αλλά η περίοδος παραγραφής που προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2988/74 του Συμβουλίου [1] έχει εκπνεύσει και τα πρόστιμα για εσφαλμένη κοινοποίηση έχουν τώρα παραγραφεί.

17.2. Η Επιτροπή δύναται να επιβάλλει, με απόφασή της, πρόστιμα στις επιχειρήσεις, δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 2, στις περιπτώσεις που από πρόθεση ή από αμέλεια παραβαίνουν το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης. Λόγω όμως των ειδικών περιστάσεων στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή αποφάσισε να μην επιβάλει πρόστιμα.

Ε. *ΑΡΘΡΟ 3 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ αριθ. 17*

18.1. Αποτελεί πάγια πρακτική της Επιτροπής να εκδίδει απόφαση με την οποία διαπιστώνεται η παράβαση, ακόμη και σε περιπτώσεις όπου τα μέρη έχουν παύσει την παράβαση, εφόσον με την απόφαση θα μπορούσε να διευκρινισθεί ένα νομικό ζήτημα [βλέπε, π.χ., τη σχετική ρητή δήλωση στο μέρος IV της απόφασης 75/497/ΕΟΚ της Επιτροπής [2]]. Η πρακτική αυτή, που έχει γίνει αποδεκτή από το Δικαστήριο (βλέπε υπόθεση 7/82 «GVL κατά Επιτροπής», ΔΕΚ 1983, σ. 483, σημείο 25), αποσκοπεί στην παροχή νομικής ασφάλειας.

18.2. Σήμερα υπάρχει σημαντικός όγκος νομολογίας σε θέματα ανταγωνισμού, πράγμα που αποτελεί συνεκτικό σύστημα κατευθύνσεων για τα εθνικά δικαστήρια. Τα άρθρα 85 και 86 «δημιουργούν άμεσα δικαιώματα στα ενδιαφερόμενα άτομα, δικαιώματα που πρέπει να διασφαλίζουν τα εθνικά δικαστήρια» (υπόθεση 127/73 «BRT κατά SABAM», ΔΕΚ 1974, σημείο 16), αλλά τα δικαιώματα αυτά είναι μάλλον φαινομενικά και λιγότερο πραγματικά σε υποθέσεις που αφορούν οριζόντια καρτέλ, διασκορπισμένα και υπαγόμενα σε διάφορες εθνικές δικαιοδοσίες, λόγω των δυσχερειών που αντιμετωπίζει ένας ιδιώτης διάδικος για να αποκτήσει αποδεικτικά στοιχεία. Πολιτική της Επιτροπής είναι να ενθαρρύνει την προσφυγή στα εθνικά δικαστήρια για την εκτέλεση των απαγορευτικών ρητρών που περιλαμβάνονται στα άρθρα 85 και 86, όπως τούτο τονίζεται στη δέκατη τρίτη έκθεσή της επί της πολιτικής του ανταγωνισμού του 1983, στο σημείο 218. Κατά συνέπεια, υπάρχει περαιτέρω δημόσιο συμφέρον για την έκδοση αποφάσεων που αναγνωρίζουν παραβάσεις.

ΣΤ. *ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΠΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΣΕ ΔΙΑΔΟΧΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ*

19.1. Η Kaiser υποστήριξε ότι δεν θα μπορούσε να είναι υπεύθυνη για τις ενέργειες της προκατόχου της

(1) ΕΕ αριθ. L 319 της 29. 11. 1974, σ. 1.
(2) ΕΕ αριθ. L 228 της 29. 8. 1975, σ. 17.

Kapal όταν απέκτησε την Kapal ως λειτουργούσα επιχείρηση. Η Baco συγχωνεύθηκε με τη βρετανική θυγατρική τής Alcan Canada το 1982.

19.2. Όσον αφορά την Kaiser, μπορεί κανείς να βασισθεί απλώς στην υπάρχουσα νομολογία, δεδομένου ότι η μητρική εταιρεία της Kaiser Europe ενεχόταν η ίδια άμεσα στις παλαιότερες ενέργειες της Kapal και, σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 48/69 «ICI κατά Επιτροπής» (ΔΕΚ 1972, σ. 619), δεν πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ των ενεργειών των μητρικών και των θυγατρικών επιχειρήσεων εκτός αν αποδειχθεί ότι η θυγατρική είχε πραγματική ανεξαρτησία. Το γεγονός ότι στην Kapal και την Kaiser Europe συνέχισαν να αποσχολούνται ανώτερα στελέχη της Kapal αποτελεί επίσης ένδειξη συνέχειας στην πολιτική της επιχειρήσεως μετά την απόκτηση.

19.3. Εντούτοις, όσον αφορά τόσο την Kaiser όσο και την Alcan, η Επιτροπή πιστεύει ότι υποκαταστάθηκαν στις υποχρεώσεις της Kapal και της Baco βάσει των κανόνων περί ανταγωνισμού μέσω της αποκτήσεως των εταιρειών αυτών. Δεν υπάρχει απόσβεση των αξιώσεων έναντι εμπορικής εταιρείας από το γεγονός και μόνο ότι μεταβιβάζεται το κεφάλαιο της εταιρείας αυτής και θα ήταν αντίθετο προς την πολιτική των δημοσίων αρχών να προβλεφθεί εξαίρεση για τις αξιώσεις που γεννώνται βάσει των κανόνων περί ανταγωνισμού. Οι αποφάσεις της Επιτροπής σε άλλες υποθέσεις αντανακλούν την άποψη αυτή [βλέπε απόφαση 82/371/ΕΟΚ (1), όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 83/667/ΕΟΚ (2), και επίσης απόφαση 84/405/ΕΟΚ (3)],

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Τα ακόλουθα στοιχεία των συμφωνιών που είχαν συναφθεί από την Brandeis Goldschmidt and Co. Ltd και τη θυγατρική της εταιρεία Brandeis Goldschmidt and Co. AG με τους οργανισμούς εξωτερικού εμπορίου και με τους παραγωγούς αλουμινίου που αναφέρονται στο άρθρο 5 αποτέλεσαν παραβάσεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας:

α) οι υποχρεώσεις που ανέλαβαν οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου να μην πωλούν, ανταλλάσσουν ή προμηθεύουν με άλλο τρόπο πρωτογενές και δευτερογενές αλουμίνιο, απορρίμματα αλουμινίου και ημικατεργασμένα προϊόντα αλουμινίου σε παραγωγούς άλλους από τους παραγωγούς αλουμινίου που αναφέρονται στο άρθρο 5·

β) οι υποχρεώσεις που ανέλαβαν οι οργανισμοί εξωτερικού εμπορίου:

i) να μην πωλούν αλουμίνιο σε ορισμένα εδάφη σε τιμές χαμηλότερες από την τιμή αγοράς που προβλέπεται στις συμφωνίες Brandeis,

ii) να μην ξεπερνούν συμφωνημένη ποσόστωση για την εξαγωγή συρμάτων αλουμινίου, όσον αφορά τη Δανία, μετά την προσχώρηση της Δανίας στην Κοινότητα·

γ) οι περιορισμοί επί των εισαγωγών αλουμινίου στην Κοινότητα για τον σκοπό μετατροπής και παραγωγής ημικατεργασμένων προϊόντων·

δ) οι ρήτρες του «πνεύματος της συμφωνίας» που αφορούσαν:

i) τις εξαγωγές αλουμινίου από άλλες πηγές, και ιδίως από τη Γιουγκοσλαβία και Ρουμανία,

ii) την τιμή των ημικατεργασμένων προϊόντων αλουμινίου,

iii) την αγορά συρμάτων αλουμινίου·

ε) οι συμφωνίες να μη διατεθούν ποσότητες αλουμινίου για διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου, μεταξύ:

— των οργανισμών εξωτερικού εμπορίου και των παραγωγών αλουμινίου που αναφέρονται στο άρθρο 5, μέσω της Brandeis Goldschmidt,

— των παραγωγών αλουμινίου.

Άρθρο 2

Τα ακόλουθα στοιχεία των συμφωνιών που είχαν συναφθεί στις 20 Μαρτίου 1971 μεταξύ Eisen und Metall και Intrac αποτέλεσαν παραβάσεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας:

— η υποχρέωση μη εξαγωγής πρωτογενούς αλουμινίου και ημικατεργασμένων προϊόντων στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας παρά μόνον προς την Eisen und Metall ή μέσω αυτής,

— η συμφωνία ότι τα εν λόγω μέτρα θα λειτουργήσουν στο πλαίσιο της συμφωνίας που προϋπήρχε μεταξύ Brandeis Goldschmidt και Intrac.

Άρθρο 3

Οι ενέργειες και αποφάσεις της ΕΕΠΑ προς υποστήριξη των παραβάσεων που αναφέρονται στα άρθρα 1 και 2 αποτέλεσαν παραβάσεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας.

Άρθρο 4

Η αίτηση εξαίρεσης δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας απορρίπτεται.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις ακόλουθες επιχειρήσεις:

— Alcan Aluminium Ltd,
1, place Ville-Marie,
boîte postale 6090,
CND-Montréal H3C 3H2,

(1) ΕΕ αριθ. L 167 της 15. 6. 1982, σ. 39.

(2) ΕΕ αριθ. L 376 της 31. 12. 1983, σ. 7.

(3) ΕΕ αριθ. L 220 της 17. 8. 1984, σ. 27.

— Alluminio Italia SpA,
(Alsar/Alumetal),
Piazza G. Marconi, 25,
I-00177 Roma,

— Ardal og Sunndal Verk,
Sørkedalsveien 6,
PO Box 5177,
N-Oslo 3,

— BICC Ltd,
PO Box 5,
21 Bloomsbury Street,
UK-London WC1B 3QN,

— Brandeis Goldschmidt and Co. Ltd,
4 Forestreet,
UK-London EC2P 2NH,

— Eisen und Metall AG,
Postfach 5 49,
D-4650 Gelsenkirchen,

— Elkem Spigerverket A/S,
Middelthuns Gate 27,
PO Box 5430,
N-Oslo 3,

— Gränges Aluminium,
Lux Backen 1,
Lilla Essingen,
S-Stockholm,

— Holland Aluminium BV,
Kantoorflat Damsigt,
Oosteinde,
NL-2270 AX Voorburg,

— Kaiser Aluminium Europe Inc.,
Rheinpark-Haus,
Postfach 30 02 30,
Cecillienallee 6 – 9,
D-4000 Düsseldorf 30,

— Metallgesellschaft AG,
Reuterweg 14,
D-6000 Frankfurt am Main,

— Montedison,
Foro Buonaparte, 31,
I-20121 Milano,

— Norsk Hydro AS,
Bygdøy Alle,
N-Oslo 2,

— Péchiney-Ugine-Kuhlmann,
23, rue Balzac,
boîte postale 787-08,
F-75008 Paris,

— Reynolds Aluminium Deutschland Inc.,
Finkenwerderstraße,
Postfach 9 50 02 50,
D-2103 Hamburg 95,

— Rio Tinto Zinc Corporation,
6, St. James's Square,
UK-London SW1Y 4LD,

— Alusuisse Deutschland GmbH
Seestraße 1,
D-7750 Konstanz,

— Vereinigte Aluminium Werke AG,
Georg-von-Boeselager-Straße 25,
Postfach 24 68,
D-5300 Bonn 1,

— Vereinigte Metallwerke,
Ranshofen Berndorf AG,
A-5282 Braunau-Ranshofen,

— v/o Raznoimport,
Smolenskaja Sennaja 32 – 34,
SU-Moscow G-200,

— Intrac Handelsgesellschaft mbH,
Schönholzer Straße 10 – 11,
DDR-Berlin (Pankow),

— Centrala Importowo-Eksportowa,
«Impexmetal»,
Przedsiebiorstwo Panstwowe,
PO Box 6,
Wilcza 50 – 52,
PL-Warsaw 1,

— Kerametal Foreign Trade Co. Ltd,
Jasikova 2,
CS-829 66 Bratislava,

— Metalimpex,
Hungarian Foreign Trade Company for Steel and Metals,
PO Box 330,
H-1393 Budapest,

και στη γνωστή ως «ΕΕΠΑ» ένωση επιχειρήσεων:

— EPAA,
Königsallee 30,
Postfach 12 07,
D-4000 Düsseldorf.

Βρυξέλλες, 19 Δεκεμβρίου 1984.

Για την Επιτροπή

Frans ANDRIESSEN

Μέλος της Επιτροπής

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Συμφωνίες Brandeis

Σύγκριση μεταξύ συμφωνημένων ποσοτήτων σε τόνους, πωλήσεων και αρχικών προσφορών (1963-1976)

Έτος	Συμφωνημένες ποσότητες							Ποσότητες που αγοράστηκαν (1)	Συμφωνημένες ποσότητες που δεν πουλήθηκαν	Αρχική προσφορά «ανατολική ομάδα»	Αρχική προσφορά μείον πωλήσεις
	Σοβιετική Ένωση	Πολωνία	Ουγγαρία	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	Τσεχοσλοβακία	Σύνολο	Μερικό σύνολο				
	1	2	3	4	5	6	7 (6 – 2 – 4)	8	9 (6 – 8)	10	11 (10 – 8)
1963 (1η Ιουλίου 1963 – 30 Ιουνίου 1964)	40 000							17 500		88 000	
1964 (18 Μαΐου 1964 – 18 Απριλίου 1966)						225 200		40 500	17 498	86 000 εως 88 000	36 149
1965	64 500		12 000 (2)	2 000				46 000			
1966	79 000		7 000	8 700				51 851			
1967		12 000	7 000	5 000				51 851			
								207 702			
1968 (5 Φεβρουαρίου 1968 – 31 Δεκεμβρίου 1970)	38 440	13 120	15 000	8 440	7 500	82 500		82 500		150 000	67 500
1969	41 690	13 900	16 725	9 185	7 500	89 000		89 000			
1970	44 950	16 085	17 975	8 990	7 500	95 500		90 000	5 500		
1971	47 818	17 110	19 124	9 568	7 980	101 600		93 500	8 100	150 000	56 500
1972	52 602	18 824	21 035	10 522	8 777	111 760		83 148	28 612	160 000	76 852
1973	57 671	20 637	23 064	11 534	9 624	122 530		100 505	22 025	170 000	69 495
1974	63 600	22 760	25 435	12 721	10 612	135 128	99 647	76 200	23 447	180 000	103 800
1975	66 950	23 956	26 774	13 390	11 170	142 240	104 894	68 820	36 074	190 000	121 180
1976							50 000	46 000			

(1) Ποσά Alcan από το 1963 ώς το 1970. Κατάλογος διανομής ανατολικού μετάλλου από το 1971 ώς το 1976.

(2) 1η Ιουλίου 1964 – 31 Δεκεμβρίου 1965.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Επιβολή περιορισμών κατά προϊόν

Έτος	Προμηθευτής	Περιορισμοί	Παρατηρήσεις
1963	Σοβιετική Ένωση	Πρωτογενές αλουμίνιο σε ράβδους	Πλην 5 000 τόνους βάσει συμφωνημένων υποχρεώσεων
1964	Σοβιετική Ένωση	Μορφή κραμάτων	3 000 τόνοι χωρίς περιορισμούς αν οι δυτικοί δεν ασκήσουν δικαίωμα προαιρέσεων
1964	Σοβιετική Ένωση	Όχι περισσότερο από 3 000 τόνοι φύλλων αλουμινίου στο Ηνωμένο Βασίλειο	
1964	Ουγγαρία	Πρωτογενές αλουμίνιο, περιλαμβανομένου σύρματος	
1965	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	Μη αύξηση των υφισταμένων εξαγωγών ημικατεργασμένων προϊόντων	
1966	Σοβιετική Ένωση	Οι προμήθειες προς Αλγερία αφαιρούνται από τη συμβατική ποσότητα	
		Όχι περισσότερο από 25 000 τόνοι απορριμμάτων δευτερογενούς αλουμινίου προς «άλλες χώρες»	
		Ημικατεργασμένα προϊόντα υπό περιορισμό για μερικές χώρες	2 000 τόνοι χωρίς περιορισμό
1966	Ουγγαρία	Απορρίμματα δευτερογενούς αλουμινίου υπό περιορισμό	
		Ημικατεργασμένα προϊόντα υπό περιορισμό για μερικές χώρες	2 000 τόνοι χωρίς περιορισμό
1966	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	Ημικατεργασμένα προϊόντα και απορρίμματα δευτερογενούς αλουμινίου υπό περιορισμό	1 500 τόνοι σύρματος χωρίς περιορισμό 1 000 τόνοι απορριμμάτων χωρίς περιορισμό
		Όχι ανταλλαγές με παραδόσεις αλουμινίου προς Φινλανδία, Βραζιλία, Αργεντινή, Ινδία και Σουηδία	
		Περιορισμός του Interzonenhandel με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας σε 1 250 τόνους το χρόνο	
1967	Πολωνία	Περιορισμός της μετατροπής σε ημικατεργασμένα προϊόντα μέχρι 1 500 τόνους	Μόνον αν γίνεται με δυτικούς συνεργάτες
1968	Σοβιετική Ένωση	«Απαγόρευση της πώλησης, ανταλλαγής ή προμήθειας με οποιονδήποτε τρόπο ή μορφή»	
		Απαιτείται συμφωνία των αγοραστών για κατεργασία	
		Δυνατότητα εξαγωγής μόνο μέχρι 1 500 τόνους απορριμμάτων δευτερογενούς αλουμινίου το χρόνο	
		Η ρήτρα του «πνεύματος της συμφωνίας» περιλαμβάνει τη διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου και την αγορά σύρματος αλουμινίου	
		Οι βουλγαρικές εξαγωγές περιλαμβάνονται στην ποσόστωση της Σοβιετικής Ένωσης	

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Συμβατικοί περιορισμοί

Έτος	Προμηθευτής	Περιορισμός
1963	Σοβιετική Ένωση	Αργεντινή και Σουηδία «ελεύθερες», αλλά με τιμή πωλήσεων όχι χαμηλότερη των συμβατικών τιμών
1964	Σοβιετική Ένωση	3 000 τόνοι κορμών κραμάτων σε τιμές που δεν θα υπονομεύουν το «πνεύμα της συμφωνίας»
1964	Ουγγαρία	Ράβδοι αλουμινίου χωρίς περιορισμούς προς ορισμένες χώρες, με τιμές όχι χαμηλότερες από τις συμβατικές Οι δυτικοί έχουν το δικαίωμα προτιμήσεως για Καναδά και Ηνωμένες Πολιτείες Οι αυξημένες εξαγωγές ημικατεργασμένων προϊόντων ή/και οι χαμηλότερες τιμές των προμηθευτών υπονομεύουν τη συμφωνία
1965	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	Οι αυξημένες εξαγωγές ημικατεργασμένων προϊόντων ή/και οι χαμηλότερες τιμές των προμηθευτών υπονομεύουν τη συμφωνία
1966	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	Τιμές όχι χαμηλότερες από τις συμβατικές για τις παραδόσεις προς Φινλανδία, Βραζιλία, Αργεντινή, Ινδία και Σουηδία
1968	Όλοι	Τιμές χαμηλότερες από τις συμβατικές υπονομεύουν το «πνεύμα της συμφωνίας»
1971	Σοβιετική Ένωση, Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας, Πολωνία	Απαγορεύονται οι εξαγωγές σύρματος προς τη Σουηδία
1971	Ουγγαρία	Οι εξαγωγές σύρματος προς τη Σουηδία περιορίζονται σε ύψος 700 τόνων περιεχομένων σε αλουμίνιο για κάθε ημερολογιακό έτος
1973	Σοβιετική Ένωση, Ουγγαρία	Απαγόρευση των εξαγωγών απορριμμάτων αλουμινίου

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Ποσότητες σε τόνους που αγοράστηκαν από την Brandeis Goldschmidt (1971-1976)

Εταιρεία	1971	1972	1973	1974	1975	1976 (1η Ιουνίου)	% του συνόλου
PUK	19 670	16 780	21 595	14 145	10 095	7 320	17,8
Alcan	12 810	11 650	14 260	9 325	8 815	6 330	12,5
Swiss Aluminium	13 800	12 514	14 530	11 280	11 090	6 600	13,9
VAW	8 780	7 665	9 385	6 420	5 685	3 970	8,3
Baco	5 490	5 605	6 080	2 765	3 040	2 830	5,1
Elkem	5 440	5 095	4 305	3 505	3 365	2 325	4,8
ASV	6 300	5 205	7 340	4 565	4 755	3 040	6,2
ENDASA	4 110	2 570	3 320	2 415	2 270	2 025	3,3
Alugasa	—	1 738	2 240	2 005	1 880	1 475	1,9
Montedison (1)	3 510	3 035	4 070	5 480	2 995	1 750	4,1
VMW	3 090	2 495	3 085	2 270	2 015	1 245	2,8
Gränges	2 870	2 170	2 945	2 035	1 970	1 230	2,6
Norsk Hydro	2 190	1 813	2 485	1 795	1 675	1 260	2,2
Holland Aluminium	2 140	1 695	2 100	2 120	2 415	1 870	2,5
Giulini	600	580	470	710	1 135	825	0,9
Reynolds Aluminium	—	—	—	2 495	2 320	—	1,0
Metallgesellschaft	1 160	725	795	405	1 420	685	1,0
Kaiser-Preussag (2)	1 540	1 813	1 540	2 035	1 880	1 220	2,0
NLM	7 100	6 260	7 565	5 735	5 180	4 000	7,1

(1) Αργότερα Alsar/Alumetal.

(2) Αργότερα Kaiser Aluminium.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Σύμβαση ανατολικού μετάλλου (1968-1970)

Παραβιάσεις

Έτος	Πωλητής	Ποσότητα	Ποιότητα	Προορισμός	Παρατηρήσεις του εξαγωγέα	Συμπέρασμα
1969	Βουλγαρία	90 τόνοι	Ράβδοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	—	Αφαίρεση από ποσόστωση Σοβιετικής Ένωσης 1970
1970	Σοβιετική Ένωση	1 000 τόνοι (παράδοση)	Ράβδοι	VAW (Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	—	Αφαίρεση από ποσόστωση 1971
1970	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	2 200 τόνοι (προσφορά)	Ράβδοι σύρματος	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	Περιορίστηκαν σε 500 τόνους σε βάση μετατροπής	Ρυθμίστηκε
1970	Τσεχοσλοβακία	10 000 τόνοι (προσφορά)	Ράβδοι	Ελβετία και Γαλλία	Άγνωστοι	Η προσφορά έγινε μέσω αγνώστου πωλητή της Γενεύης, η συμφωνία μάλλον δεν κλείστηκε
1970	Σοβιετική Ένωση	19 τόνοι (παράδοση)	Ράβδοι	Τουρκία (Serratar Κωνσταντινού-πολης)		Ονομαστική ποσότητα, μόνο για τυπική εγγραφή
1970	Ουγγαρία	200 τόνοι (παράδοση)	Al Si-9	Alfa Romeo (Ιταλία)	Δεν έγινε η παράδοση	Αφαίρεση από ποσόστωση 1971
1970	Ουγγαρία	4 000 τόνοι (παράδοση)	Al Si-9	Alfa Romeo (Ιταλία)	Δεν έγινε η προσφορά	
1970	Πολωνία	1 000 τόνοι (προσφορά) 232 £/τόνο	Ράβδοι	Αγγλία (μέσω Ρόττερνταμ)	Περιορισμός μόνο σε «ελεύθερες» χώρες	Αφαίρεση από ποσόστωση 1970
1970	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	3 000 τόνοι (πώληση)	Ράβδοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	Πρόταση αφαίρεσης από ποσόστωση 1971	

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Εφαρμογή των συμφωνιών 1970

Έτος	Πηγή	Ποσότητα (δυνατή)	Προορισμός (δυνατός)	Παρατηρήσεις
1970	Σοβιετική Ένωση	300 000 $ SU	Τουρκία	Ποσόστωση εμπορικής συμφωνίας
1970	Σοβιετική Ένωση	1 000 τόνοι	Γαλλία (μέσω Ρόττερνταμ)	
1970	Σοβιετική Ενωση	Προσφορά 5 000 τόνοι/μήνα	Ηνωμένες Πολιτείες	
1970	Σοβιετική Ένωση	152 τόνοι	Ισπανία	Επαναπώληση βάσει συμφωνίας Brandeis Goldschmidt
1970	Πολωνία	1 000 τόνοι	Ελβετία	
1970	Πολωνία	Προσφορά 523 $/τόνο	Αργεντινή	
1970	Πολωνία/Ουγγαρία	Προσφορά 200 τόνοι	Βέλγιο	
1970	Πολωνία	Προσφορά 22 c SU/lb	Χονγκ Κονγκ	Απεριόριστη ποσότητα
1970	Ουγγαρία	Προσφορά 4 000 τόνοι	Ιταλία	
1970	Ουγγαρία	Παράδοση 200 τόνοι	Ιταλία	
1970	Ουγγαρία	Προσφορά 500 τόνοι	Ελλάδα	
1970	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	Σύμβαση 2 200 τόνοι σύρμα αλουμινίου	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	
1970	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	Σύμβαση 3 750 τόνοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	
1970	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	Προσφορά 5 000 – 7 500 τόνοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	Προσφορά για το 1971
1970	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	Πώληση 3 000 τόνοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	
1970	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	Προσφορά 1 000 τόνοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Εφαρμογή των συμφωνιών 1971-1976

Έτος	Πηγή	Ποσότητα (δυνατή)	Προορισμός (δυνατός)	Παρατηρήσεις
1971	Σοβιετική Ένωση	Έκθεση στη Βασιλεία	Δυτική Ευρώπη	Δυνατότητα εξαγωγής εμπορευμάτων
1971	Σοβιετική Ένωση	189 τόνοι φύλλων	Ηνωμένο Βασίλειο	
1971	Σοβιετική Ένωση	Προσφορά σε διαγωνισμό	Τουρκία	
1971	Σοβιετική Ένωση	600 τόνοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	Άδειες εισαγωγών 1969
1971	Σοβιετική Ένωση	Προσφορά 1 000 τόνοι	Κάτω Χώρες	
1971	Γιουγκοσλαβία	Ραβδόφυλλα	Ιταλία	Επανεξαγωγή από Σοβιετική Ένωση
1971	Γιουγκοσλαβία	7 891 τόνοι	Ιταλία	Επανεξαγωγή από Σοβιετική Ένωση
1971	Βουλγαρία	Δεν προσδιορίζεται	Αργεντινή	
1971	Βουλγαρία	471 τόνοι	Ιταλία	
1971	Πολωνία	Δεν προσδιορίζεται	Ιταλία	Συμφωνία ανταλλαγής
1971	Πολωνία	200 τόνοι	Ιταλία	Ανακαλύφθηκε από στατιστικές εισαγωγών
1971	Πολωνία	780 τόνοι	Ελβετία, Γαλλία, Ιταλία	Μετατροπή
1971	Ουγγαρία	Δεν προσδιορίζεται	Ιταλία	99,5 % κόκκοι αλουμινίου
1971	Ουγγαρία, Πολωνία	500 τόνοι	Ρόττερνταμ	Προσφορά εμπόρου Παρισίων
1971	Ουγγαρία	150 τόνοι		Σε τιμή μικρότερη των συμβάσεων
1971	Τσεχοσλοβακία	500 τόνοι	Γενικός	Προσφορά στην VAW
1971	Τσεχοσλοβακία	Δεν προσδιορίζεται	Γενικός	Δευτερογενές κράμα
1971	Τσεχοσλοβακία	120 τόνοι	Αυστρία	Αίτηση έγκρισης για μετατροπή
1972	Βουλγαρία	1 000 τόνοι	Γενικός	Προσφορά εμπόρου Παρισίων
1972	Σοβιετική Ένωση/ Ουγγαρία	17 788 τόνοι	Δυτική Ευρώπη	Δευτερογενές αλουμίνιο και απορρίμματα (1971)
1972	Σοβιετική Ένωση	17 781 τόνοι	Αυστρία	Απορρίμματα
1972	Βουλγαρία	1 000 τόνοι	Ελβετία	Αίτηση για μετατροπή
1972	Σοβιετική Ένωση	2 000 τόνοι/έτος	Δυτική Ευρώπη	Γενική αίτηση για έγκριση μετατροπής
1972	Σοβιετική Ένωση	500 τόνοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	Αίτηση μετατροπής
1972	Πολωνία	18 τόνοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	
1972	Πολωνία	100 τόνοι	Σουηδία	
1972	Πολωνία	Δεν προσδιορίζεται	Αυστρία, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, Ισπανία	Ακαθαρσίες αλουμινίου
1972	Ουγγαρία	Δεν προσδιορίζεται	Ιταλία	Ουγγροϊταλική οικονομική συνεργασία
1972	Ουγγαρία	538 τόνοι	Ιταλία	
1972	Τσεχοσλοβακία	105 τόνοι	Ιταλία	
1972	Ουγγαρία	25 τόνοι	Ηνωμένο Βασίλειο	Δευτερογενές αλουμίνιο
1972	Ουγγαρία	Σύρμα αλουμινίου	Σουηδία	
1972	Τσεχοσλοβακία	1 004 τόνοι	Ηνωμένο Βασίλειο	
1972	Τσεχοσλοβακία	1 000 τόνοι	Γαλλία, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	Προσφορά εμπόρου Παρισίων
1972	Τσεχοσλοβακία	115 τόνοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	
1972	Πολωνία	101 τόνοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	
1972	Τσεχοσλοβακία	784 τόνοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	
1972	Τσεχοσλοβακία	1 109 τόνοι	Αυστρία	Απορρίμματα δευτερογενούς αλουμινίου
1972	Τσεχοσλοβακία	1 348 τόνοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	Απορρίμματα δευτερογενούς αλουμινίου

Έτος	Πηγή	Ποσότητα (δυνατή)	Προορισμός (δυνατός)	Παρατηρήσεις
1972	Τσεχοσλοβακία	142 τόνοι	Ιταλία	
1972	Τσεχοσλοβακία	15 τόνοι	Κάτω Χώρες	
1972	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	Σύρμα αλουμινίου	Σουηδία	
1973	Σοβιετική Ένωση	1 000 τόνοι	Ιαπωνία	
1973	Σοβιετική Ένωση	200 τόνοι	Δυτική Ευρώπη	99,99 % αλουμίνιο
1973	Σοβιετική Ένωση	2 000 – 3 000 τόνοι	Ιταλία	Συμφωνία ανταλλαγών
1973	Ουγγαρία	Σύρμα αλουμινίου	Σουηδία	
1973	Τσεχοσλοβακία	1 000 τόνοι	Ηνωμένο Βασίλειο	
1973	Τσεχοσλοβακία	7 000 τόνοι/έτος	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	Πλάκες αλουμινίου περιεκτικότητας 10 – 15 %
1973	Τσεχοσλοβακία	1 000 τόνοι/έτος	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	Απορρίμματα
1973	Τσεχοσλοβακία	2 000 – 3 000 τόνοι	Ιταλία, Γαλλία, Αυστρία	Δευτερογενές αλουμίνιο
1973	Τσεχοσλοβακία	1 050 τόνοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, Κάτω Χώρες, Αυστρία	Έγκριση μετατροπής
1974	Σοβιετική Ένωση	«Σημαντικές ποσότητες»	Γαλλία	Κράμα αλουμινίου
1974	Σοβιετική Ένωση	Σύρμα αλουμινίου	Γενικός	Δεν προσδιορίζεται η ποσότητα
1974	Σοβιετική Ένωση	Ημικατεργασμένα	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	Δεν προσδιορίζεται η ποσότητα
1974	Σοβιετική Ένωση	500 τόνοι	Τουρκία	
1974	Πολωνία	200 τόνοι	Ιταλία	
1974	Ουγγαρία	Δεν προσδιορίζεται	Ηνωμένες Πολιτείες	
1974	Ουγγαρία	400 τόνοι	Ιταλία	
1974	Τσεχοσλοβακία	500 τόνοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	
1975	Σοβιετική Ένωση	1 000 τόνοι	Ηνωμένο Βασίλειο	Φύλλα αλουμινίου
1975	Σοβιετική Ένωση	677 τόνοι	Γαλλία	
1975	Σοβιετική Ένωση	25 000 τόνοι/έτος	Ιαπωνία	Συμφωνία μετατροπής
1975	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	6 065 τόνοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	Συμφωνία μετατροπής
1975	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	907 τόνοι	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	Απορρίμματα
1975	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	271 τόνοι	Σουηδία	Σύρμα αλουμινίου
1976	Σοβιετική Ένωση	2 816 τόνοι	Γαλλία	
1976	Ουγγαρία	Δεν προσδιορίζεται	Δυτική Ευρώπη	
1976	Ουγγαρία	1 295 τόνοι	Σουηδία	Σύρμα αλουμινίου
1976	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	211 τόνοι	Σουηδία	Σύρμα αλουμινίου

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Εισαγωγές αλουμινίου από τη Σοβιετική Ένωση (1958-1962)

(σε τόνους)

Κράτη μέλη	1958	1959	1960	1961	1962
Βέλγιο και Λουξεμβούργο	4 260	3 270	1 186	946	10 861
Δανία	—	—	—	600	700
Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	1 368	1 388	505	734	—
Γαλλία	2 787	—	—	—	—
Ελλάδα	—	200	300	100	50
Ιρλανδία	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
Ιταλία	151	—	—	212	1 930
Κάτω Χώρες	2 199	3 133	916	899	3 586
Ηνωμένο Βασίλειο	11 405	15 854	3 789	5 396	8 826

(1) Δεν αναφέρεται.

Πηγή: Metallgesellschaft *Metal Statistics.*

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Προμήθεια της Brandeis

Έτος	Τιμή ανά τόνο	Ποσότητα (σε τόνους)	Ποσό (τιμή × ποσότητα) (σε £)
1970	87,5 p	90 700	79 363
1971	86,1 p	93 500	80 504
1972	86,1 p	83 148	71 590
1973	86,1 p	100 505	86 535
1974	(1)	(1)	100 000
1975	1,25 £	68 820	86 025
1976	1,25 £	46 000	57 500
Σύνολο			561 517

(1) Κατ' αποκοπή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

Σημασία ενεργειακών πηγών

(σε %)

	Υδροηλεκτρική ενέργεια	Άνθρακας	Πετρέλαιο	Φυσικό αέριο	Πυρηνική ενέργεια	Μη διευκρινιζόμενη
Δυτικός κόσμος	53,5	21,0	12,3	10,6	2,3	0,3
Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	10,9	66,9	6,4	—	15,8	—
Γαλλία	24,9	10,9	22,9	37,2	3,1	1,0
Ιταλία	38,2	—	61,8	—	—	—
Ηνωμένο Βασίλειο	11,3	35,2	—	—	53,5	—
Νορβηγία	100	—	—	—	—	—
Καναδάς	100	—	—	—	—	—
Ηνωμένες Πολιτείες	37,8	36,7	2,3	20,5	2,7	—
Ιαπωνία	13,4	6,8	71,1	8,7	—	—
Αυστραλία	40,6	59,4	—	—	—	—
Σοβιετική Ένωση	65,0					35,0
Ρουμανία	—	100	—	—	—	—

Πηγές: Δυτικός κόσμος:
Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Αναπτύξεως *(Βιομηχανική προσαρμογή στη βιομηχανία πρωτογενούς αλουμινίου 1976).*
Υπολογισμοί Balconi *La strategia di espansione dei mercati: il caso dell'aluminio.*
Ανατολική Ευρώπη:
Stankovich *The aluminium industry in the Soviet Union.*

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

Συγκέντρωση της ιδιοκτησίας παραγωγικού δυναμικού

(σε %)

	Κοινότητα	Δυτική Ευρώπη (περιλαμβανομένης της Κοινότητας)
1968		
Péchiney	44,0	28,0
Swiss Aluminium	10,0	12,0
VAW	23,0	11,0
Alcan	0,3	10,0
Σύνολο	77,3	61,0
1971		
PUK	36,0	24,0
Swiss Aluminium	17,0	15,0
VAW	22,0	10,0
Alcan	0,4	8,0
Σύνολο	75,4	57,0
1974		
PUK	25,0	21,0
Swiss Aluminium	7,0	11,0
VAW	18,0	11,0
Alcan	6,1	10,0
Σύνολο	56,1	53,0
1976		
PUK	26,6	22,2
Swiss Aluminium	10,5	13,2
VAW	18,3	11,0
Alcan	5,7	11,8
Σύνολο	61,1	58,2

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

Ποσοτικές επιπτώσεις των συμφωνιών Brandeis

Έτος	Κατανάλωση πρωτογενούς αλουμινίου στην Ευρώπη (1) (σε τόνους)	Αγορές Brandeis (% της στήλης 1)	Αγορές Brandeis (% της ελεύθερης αγοράς) (3)	Κατανάλωση δευτερογενούς αλουμινίου στην Κοινότητα (4) (σε τόνους)	Ποσοστώσεις Brandeis (5) (% της στήλης 4)	Κοινοτικές εισαγωγές απορριμμάτων αλουμινίου (4) (σε τόνους)	Ποσοστώσεις Brandeis (% της στήλης 6)
	1	2	3	4	5	6	7
1963	1 361 100	1,3	6,4				
1964	1 535 700	2,6	13,1				
1965	1 568 200	2,9	14,6				
1966	1 813 400	2,9	14,3	395 500	6,4	116 700	21,8
1967	1 796 600	2,8	14,4	396 000	6,4	127 000	20,0
1968	2 069 800	4,0	19,9	500 000	3,0	128 000	11,9
1969	2 407 200	3,7	18,5	552 000	2,8	165 000	9,2
1970	2 606 300	3,5	17,3	550 000	2,8	161 000	9,5
1971	2 492 800	3,8	18,8	597 500	2,6	144 000	10,6
1972	2 791 800	3,0	14,9	575 500	2,6	200 000	7,6
1973	3 208 200	3,1	15,7	830 500	1,8	240 500	6,3
1974	3 389 700	2,2	11,2	790 000	1,9	227 000	6,7
1975	2 803 700	2,5	12,2	708 000	2,2	224 000	6,8
1976	3 501 400	2,6 (2)	13,1	827 000	1,8	271 500	5,6

(1) Metallgesellschaft *Metal Statistics*. Η «Ευρώπη» περιλαμβάνει την Κοινότητα, την Αυστρία, την Ελλάδα, την Ισλανδία, τη Φινλανδία, τη Νορβηγία, την Πορτογαλία, τη Σουηδία, την Ελβετία, την Ισπανία και τη Γιουγκοσλαβία.

(2) Πρώτο εξάμηνο.

(3) Με βάση υπόθεση καθετοποίησης 80 %.

(4) Οι Έξι μέχρι τέλους 1972 και οι Εννέα από το 1973 έως το 1976.

(5) Απορρίμματα και δευτερογενές αλουμίνιο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

Συμφωνίες Brandeis

Συμφωνημένες ποσότητες, πωλήσεις και αρχικές προσφορές ως ποσοστό της ευρωπαϊκής καταναλώσεως

Έτος	Κατανάλωση πρωτογενούς αλουμινίου στην Ευρώπη (1) (σε τόνους)	Πραγματικές αγορές Brandeis (σε %)	Συμφωνημένες αγορές Brandeis (σε %)	Αρχική προσφορά ανατολικής ομάδας (σε %)	Πραγματικές αγορές Brandeis (σε % της ελεύθερης αγοράς) (2)	Συμφωνημένες αγορές Brandeis (σε % της ελεύθερης αγοράς) (2)	Αρχική προσφορά ανατολικής ομάδας (σε % της ελεύθερης αγοράς) (2)
1963	1 361 100			6,5			32,3
1964	1 535 700	2,6			13,1		
1965	1 568 200	2,9	2,8		14,6	13,9	28,0
1966	1 813 400	2,9			14,3		
1967	1 796 600	2,8			14,4		
1968	2 069 800	4,0	4,0	7,2	19,9	19,9	36,2
1969	2 407 200	3,7	3,7		18,5	18,5	
1970	2 606 300	3,5	3,6		17,3	18,3	
1971	2 492 800	3,8	4,1	6,0	18,8	20,4	30,1
1972	2 791 800	3,0	4,0	5,7	14,9	20,0	28,7
1973	3 208 200	3,1	3,8	5,3	15,7	19,1	26,5
1974	3 389 700	2,2	4,0	5,3	11,2	14,7	26,6
1975	2 803 700	2,5	5,1	6,8	12,2	18,7	33,9
1976	3 501 400	2,6	2,9	5,4	13,1	14,2	27,1

(1) Metallgesellschaft *Metal Statistics*. Η «Ευρώπη» περιλαμβάνει την Κοινότητα, την Αυστρία, την Ελλάδα, την Ισλανδία, τη Φινλανδία, τη Νορβηγία, την Πορτογαλία, τη Σουηδία, την Ελβετία, την Ισπανία και τη Γιουγκοσλαβία.

(2) Με υπόθεση βαθμού καθετοποίησης 80 %.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

Διατάξεις των συμφωνιών Brandeis για το δευτερογενές αλουμίνιο, τα απορρίμματα αλουμινίου και τα ημικατεργασμένα προϊόντα αλουμινίου

(σε τόνους)

Περίοδος	Σοβιετική Ένωση				Πολωνία			Ουγγαρία			Τσεχοσλοβακία			Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας		
	Πρωτογενές αλουμίνιο	Δευτερογενές αλουμίνιο	Απορρίμματα	Ημικατεργασμένα προϊόντα	Δευτερογενές αλουμίνιο	Απορρίμματα	Ημικατεργασμένα προϊόντα	Δευτερογενές αλουμίνιο	Απορρίμματα	Ημικατεργασμένα προϊόντα	Δευτερογενές αλουμίνιο	Απορρίμματα	Ημικατεργασμένα προϊόντα	Δευτερογενές αλουμίνιο	Απορρίμματα	Ημικατεργασμένα προϊόντα
1η Ιουλίου 1963 – 30 Ιουνίου 1964	5 000	Ελεύθερο	Ελεύθερο	Ελεύθερο												
1η Ιουλίου 1964 – 30 Ιουνίου 1965	Συμβατική ποσότητα	Ελεύθερο	Ελεύθερο	3 000				Ελεύθερο + 3 000 πρωτογενές	Ελεύθερο	Ελεύθερο				Ελεύθερο	Ελεύθερο	Ελεύθερο
1η Ιανουαρίου 1966 – 31 Δεκεμβρίου 1967	Συμβατική ποσότητα	25 000		2 000 (1)	Απαγόρευση	Απαγόρευση	Απαγόρευση	Σε συνδυασμό με Raznoimport	25 000	2 000 (1)				Απαγόρευση	Απαγόρευση	Απαγόρευση
1η Ιανουαρίου 1968 – 31 Δεκεμβρίου 1970	Συμβατική ποσότητα	15 000		1 500 (2)	Απαγόρευση	Απαγόρευση	Απαγόρευση	Σε συνδυασμό με Raznoimport	15 000	1 000 (2)	Απαγόρευση	Απαγόρευση	Απαγόρευση	Απαγόρευση	Απαγόρευση	Απαγόρευση
1η Ιανουαρίου 1971 – 30 Ιουνίου 1976	Συμβατική ποσότητα	15 240		1 524 (3)	Απαγόρευση	Απαγόρευση	Απαγόρευση	Σε συνδυασμό με Raznoimport	15 240	1 016 (3)	Απαγόρευση	Απαγόρευση	Απαγόρευση	Απαγόρευση	1 016 (4)	1 524 Σύρμα

(1) Μέγιστο 500 τόνοι στη Γαλλία.

(2) Μέγιστο 250 τόνοι στη Γαλλία.

(3) Μέγιστο 254 τόνοι στη Γαλλία.

(4) Τίποτα στο Ηνωμένο Βασίλειο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 15

Παραγωγή ημικατεργασμένων προϊόντων και χυτών αντικειμένων (1966-1976)

(σε τόνους)

Έτος	Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	Βέλγιο Λουξεμβούργο	Γαλλία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ιταλία	Κάτω Χώρες	Σύνολο	Ποσοστώσεις Brandeis	Ποσοστώσεις Brandeis (σε % της συνολικής παραγωγής)
1966	540 600	173 500	322 175	444 373	242 000	58 626	1 781 274	4 064	0,228
1967	530 800	143 800	330 947	444 231	268 000	65 773	1 783 551	4 064	0,228
1968	663 900	159 600	340 248	475 691	313 000	85 423	2 037 862	2 540	0,125
1969	713 300	178 700	409 350	496 286	372 500	57 800	2 307 936	2 540	0,110
1970	795 900	181 800	434 028	475 791	407 500	66 800	2 361 819	2 540	0,108
1971	834 200	202 600	457 376	431 112	389 500	72 300	2 387 088	2 540	0,106
1972	872 800	222 800	509 808	466 391	442 000	78 400	2 592 199	2 540	0,098
1973	1 024 700	244 500	553 822	558 541	512 500	103 000	2 997 063	2 540	0,085
1974	1 046 000	255 800	554 992	570 697	556 500	107 800	3 091 789	2 540	0,082
1975	876 400	208 100	494 381	478 112	425 000	85 400	2 567 393	2 540	0,099
1976	1 152 500	262 500	595 428	534 715	568 000	118 200	3 231 343	2 540	0,079

Πηγή: Metallgesellschaft *Metal Statistics.*

ΠΙΝΑΚΑΣ 16

Κοινές μονομερείς ρυθμίσεις των εισαγωγών ΕΟΚ

1975

Κράτη μέλη	Ουγγαρία	Τσεχοσλοβακία	Σοβιετική Ένωση	Πολωνία	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	Ρουμανία	Βουλγαρία
Μπενελούξ	76.01: 1 500 τόνοι	—	—	—	—	76.01: 5 500 τόνοι	76.01: 400 τόνοι
Γερμανία	76.01: 8 000 000 DM 76.02: 1 700 000 DM 76.12: 600 000 DM	76.01 76.02 76.12: 3 900 000 DM 79.01 79.03	76.01: δευτερογενείς ράβδοι (1) 13 000 τόνοι	—	—	76.01: 30 000 000 DM 76.02: 4 800 000 DM 76.12: 600 000 DM	76.01: 3 800 000 DM
Ιταλία	76.12: 1 320 τόνοι (ημικατεργασμένα προϊόντα βάσει του άρθρου 2)	—	—	—	—	76.12: 360 000 000 Lit (ημικατεργασμένα προϊόντα: 1 440 τόνοι) 76.01: 1 500 τόνοι	76.01: 1 440 τόνοι (δευτερογενές αλουμίνιο)
Δανία	76.12: 3 500 000 dkr με δυνατότητα αύξησης	76.12: βάσει του άρθρου 2	—	—	—	—	—

1976

Κράτη μέλη	Ουγγαρία	Τσεχοσλοβακία	Σοβιετική Ένωση	Πολωνία	Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας	Αλβανία	Ρουμανία	Βουλγαρία
Μπενελούξ	76.01: 1 500 τόνοι	—	—	—	—	—	76.01: 5 500 τόνοι	76.01: 400 τόνοι
Γερμανία	76.01: 8 500 000 DM 76.02: 1 800 000 DM 76.12: 640 000 DM	76.01 76.02 76.12: 3 900 000 DM 79.01 79.03	76.01: 13 780 τόνοι (δευτερογενείς ράβδοι) (1) 13 000 τόνοι	—	—	—	76.01: 31 800 000 DM 76.02: 5 090 000 DM 76.12: 640 000 DM	76.01: 4 000 000 DM
Ιταλία	76.12: 1 320 τόνοι (ημικατεργασμένα προϊόντα βάσει του άρθρου 2)	Ημικατεργασμένα προϊόντα βάσει του άρθρου 2	—	—	—	76.01: 200 τόνοι	76.01: 1 500 τόνοι 76.12: 360 000 000 Lit (ημικατεργασμένα προϊόντα: 1 440 τόνοι)	76.01: 1 440 τόνοι (δευτερογενές αλουμίνιο)
Δανία	76.12: 3 500 000 dkr με δυνατότητα αύξησης	76.12: βάσει του άρθρου 2	—	—	—	—	—	—

(1) Περιλαμβάνεται το μέταλλο που εισάγεται μέσω τρίτων χωρών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Δυτικοί παραγωγοί

Επωνυμία	Σύντμηση	Παλαιότερη επωνυμία	Επιχειρήσεις στο πλαίσιο του ομίλου	Παρατηρήσεις
Alcan Aluminium Ltd	Alcan		Alcan SA Alcan UK Ltd British Alcan Alcan Deutschland ENDASA NLM	
Allumino Italia SpA		Alsar/Alumetal Alsar Alumetal		Αποτελούν μία επιχείρηση Διάδοχος του κλάδου αλουμινίου της Montecatini Edison (1)
Aluminio de Galicia	Alugasa			Τμήμα της PUK
(Aluminium français) (1)				Ήδη PUK
Anglesey Aluminium				Τμήμα της Kaiser
A/S Ardal og Sunndal Verk (1)	ASV			
BICC plc		BICC Ltd		
(British Aluminium Co. Ltd) (1)	Baco			Ήδη British Alcan (τμήμα της Alcan)
Elkem Spigerverket A/S	Elkem	Elektrokemisk A/S	Mosal Aluminium A/S (50 %)	
Empresa nacional del aluminio SA (1)	ENDASA			Τμήμα της Alcan
(Gebrüder Giulini GmbH)				Τμήμα της Alcan, μετά την πτώχευσή της
Gränges Aluminium		AB Svenska Aluminium Kompaniet AB Svenska Metallverken (1)		Ήδη τμήμα της Electrolux
Holland Aluminium BV (1)		Alumined		Τμήμα της Hoogovens
Kaiser Aluminium and Chemical Co.			Anglesey Kaiser Aluminium Deutschland GmbH Kaiser Aluminium Europe Inc.	
(Kaiser-Preussag Aluminium GmbH)	Kapal			Ήδη τμήμα της Kaiser
Metallgesellschaft AG	MG			
Montedison		Montecatini-Edison		
Nippon Light Metal Co. Ltd	NLM			Τμήμα της Alcan
Norsk Hydro A/S	NH	Alnor Aluminium Norway A/S (1)		

Επωνυμία	Σύντμηση	Παλαιότερη επωνυμία	Επιχειρήσεις στο πλαίσιο του ομίλου	Παρατηρήσεις
Péchiney-Ugine-Kuhlmann	PUK	Aluminium français	Alugasa	
Reynolds Aluminium Corporation			Reynolds Aluminium Deutschland Inc. Reynolds Aluminium Hamburg GmbH	
The Rio Tinto Zinc Corporation Ltd	RTZ			
Swiss Aluminium Ltd (επίσης Schweizerische Aluminium, Alusuisse) (1)			Alusuisse Deutschland GmbH	
Vereinigte Aluminium-Werke AG	VAW			
Vereinigte Metallwerke Ranshofen-Berndorf AG (1)	VMW			

(1) Ιδρυτικά μέλη της ΕΕΠΑ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Συμβάσεις μεταξύ Brandeis και δυτικών παραγωγών

Επωνυμία	1964	1966	1968	1971
Alcan			RU 4002 H 4004 C 4033 EG 4003 P 4005	RU 2 P 2000 H 1000 C 3000
Alsar/Alumetal			H 4026	3003
Alugasa				P 2007 H 1010
ASV	1011 1012	RU 1115 H 1116	RU 4018	RU 6
Baco	1007	RU 1127 EG 1129	RU 4016	P 2003
	1008	H 1128 P 1141	P 4017	RU 5
BICC				
Elkem			RU 4019	RU 7
ENDASA		P 1147	P 4022 C 3005	P 2004 H 1009
Giulini			3504	
Gränges		RU 1121 EG 1123	RU 4021	RU 8
Holland Aluminium			H 4020 4020 A	1004
Kaiser				3506
Metallgesellschaft				3505
NH			RU 4035	RU 11
PUK		EG 1105	RU 4006 H 4008 C 4015 EG 4007 P 4009 4006 A	3501
Reynolds				RU 17 H 1015
RTZ				
Swiss Aluminium			RU 4010 H 4012 C 4014 EG 4011 P 4013	RU 4 P 2002 C 3002 H 1002 EG 3502
VAW			RU 4028 C 4032 4028 A EG 4030	3503
VMW			RU 4023 C 4025 P 4024 H 4034	C 3004 P 2005 H 1005 RU 9
NLM			RU 4001	RU 1

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Agreement No RU 4010

Brandeis Goldschmidt and Co. AG, Hirzbodenweg 103, CH-4000 Basle 20 (hereinafter referred to as 'the sellers') of the one part,

and

Aluminium Suisse, PO Box 8034, CH-Zurich (hereinafter referred to as 'the buyers') of the other,

Have concluded this agreement on the following:

1

The buyers undertake to buy from the sellers during the period 1 January 1968 to 31 December 1970, on cif liner terms, to Hamburg, Rotterdam, Antwerp, Le Havre, Genoa, Venice, London, Liverpool, Hull, Swansea, Newport, Stockholm, Ellesmere, Copenhagen, Oslo, Hoyanger, Heroya, Mosjoen, Norrkoepping, Kristiansand S., Piraeus, Kobe, Osaka, Yokohama, Montreal, Kuibikenborg, Tyssedal and Eydehaven, and, should there be other destinations not mentioned, parties will always endeavour to reach mutual agreement in order to achieve a smooth running of the agreement.

Ports/destinations in buyers' option.

With regard to Canadian ports, buyers and sellers each pay one half of the extra freight and insurance between UK ports (London) and the Canadian ports nominated by buyers.

Quantity of virgin aluminium in ingots, purity 99,5 %, is 1 540 tons for 1968 and a corresponding tonnage in 1969 and 1970. The exact quantity for 1969 and 1970 will be mutually agreed upon between buyers and sellers before 30 September of the preceding calendar year of contractual delivery.

Weight of ingots is about 15 kg each.

Aluminium is delivered without packing.

The buyers have the right to purchase the higher purities of aluminium in ingots or aluminium in rolling slabs and wire bars subject to sellers' suppliers' confirmation instead of aluminium, minimum 99,5 %, in ingots. In this case, the parties are to agree upon the rate of premium to the price for slabs and/or wire bars, agreed upon for virgin aluminium 99,5 % mentioned in clause 3 of this agreement, and buyers must notify sellers at least 57 days before month of shipment.

The sellers' suppliers undertake to deliver 50 % of the abovementioned quantity, in ingots, 99,5 % minimum purity, with maximum silicon content 0,2 %, and balance with maximum silicon content 0,3 %. Each individual shipment will consist of only one of the above qualities if physically possible. The buyers have the option to take the balance of the high silicon content aluminium in 99,6 % minimum purity with maximum silicon 0,2 % with a premium of £2 18s 4d per ton.

The buyers have the option to specify aluminium rolling slabs, wire bars and billets including alloy billets, premiums for any of these shapes to be mutually agreed between the sellers and the buyers.

2

The sellers' suppliers undertake not to sell, exchange, barter or otherwise supply, virgin aluminium in any shape or form to other countries with the exception of Albania, Bulgaria, Hungary, Cuba, the German Democratic Republic, Romania, Poland, Czechoslovakia, North Korea, China, Vietnam, Yugoslavia, Mongolia, Finland, Brazil, Argentina, India, the United Arab Republic, Sweden and Burma, and sellers' suppliers undertake that the material sold to the abovementioned countries is unloaded in the country of destination. Sellers' suppliers undertake to sell aluminium ingots at prices not lower than those mentioned in this agreement to Argentina and Sweden.

Should sellers' suppliers wish to convert aluminium in countries not mentioned in this clause prior approval of buyers is required.

3

Price for aluminium in ingots purity 99,5 % is fixed at £16 6s 8d per long ton below the price for Canadian and UK aluminium delivered works, as published in the current issue of the Metal Bulletin in London (presently £228 13s 4d per long ton), on the date of shipment indicated in the respective bill of lading per long ton – 2 240 lb. The price is understood cif liner terms to the ports specified in clause 1 of this agreement.

It is agreed that buyers will pay sellers a minimum price of £180 16s 8d per long ton should the abovementioned quotation in the Metal Bulletin fall below £197 3s 4d per long ton.

In case buyers purchase ingots purity 99,6 and 99,7 %, the buyers pay the sellers a premium of £2 18s 4d and £4 13s 4d per long ton respectively.

The discount of £16 6s 8d per long ton mentioned in the first paragraph of this clause, the minimum price mentioned in the second paragraph of this clause and the premium mentioned in the third paragraph of this clause are based on the present parities of exchange.

4

Sellers' suppliers undertake not to export more than 15 000 tons of secondary aluminium/scrap during any calendar year of this agreement to the countries not mentioned in clause 2 of this agreement with the exception of Japan, where sellers' suppliers can sell the quantity mentioned in the trade agreement between their country and Japan, and sellers' suppliers undertake that the material sold to Japan is unloaded in Japan.

5

The sellers' suppliers undertake not to sell semi-manufactured products of aluminium to other countries with the exception of:

(a) Hungary, Albania, Bulgaria, Cuba, the German Democratic Republic, Romania, Poland, Czechoslovakia, North Korea, China, Vietnam, Yugoslavia and Mongolia;

(b) Burma, Indonesia, Iraq, Iceland, Ceylon, Ghana, India, the United Arab Republic, Cambodia, Finland, Nepal, Morocco, Pakistan, Thailand, Japan, Saudi Arabia, Syria, Sudan, Ethiopia, Kenya, Guinea, Kuwait, Mali, Algeria, Sweden, Laos and Libya;

and sellers' suppliers undertake that the material sold to the countries mentioned under (b) is unloaded in those countries.

The above clause does not apply to maximum 1 500 tons of semi-manufactured products of virgin aluminium which sellers' suppliers have the right to export to countries other than those mentioned under (a) and (b) above during any calendar year of this agreement, it being understood that the maximum exportable tonnage to France is 250 tons during any calendar year of this agreement.

Sellers' suppliers have taken note of buyers' opinion that, in the spirit of this agreement, lowering of prices of aluminium semis would endanger the aluminium market and undermine this agreement and, therefore, sellers' suppliers undertake to handle their sales of semi-manufactured products of aluminium in the spirit of this agreement.

6

The goods are to be shipped in approximately equal monthly lots, commencing January 1968, to the ports and in the amounts specified by buyers under clause 7. The date indicated in the bill of lading is considered as the date of shipment.

7

The sellers undertake to inform the buyers of the quantities of aluminium to be delivered 57 days before the respective quarter of shipment.

The buyers are to advise the sellers of the ports of destination as well as quantities within 15 days from the date of receipt of such notification.

In the case of aluminium shipments to Norwegian and Swedish ports and to Swansea, the lots to be not less than 750 tons each and to Newport 1 000 tons each.

With regard to shipments to Genoa, Venice, Stockholm, Piraeus, Kobe, Osaka and Yokohama, buyers will give three months' notice for shipment to enable sellers' suppliers to bring the goods to the ports of loading. Should buyers be unable to give such long notice, sellers' suppliers will do their best to meet the requirements of buyers.

The buyers are to compensate the sellers all the losses which the sellers' suppliers may suffer at the port of loading due to the receipt of the notification of the buyers being outside the period stipulated in this clause.

8

The sellers' suppliers undertake to insure the goods for the full value of the goods, plus 10 %, against usual marine risks, including acts of elements in accordance with paragraph 2 of clause 2 of the Transport Insurance Rules published by the Foreign Insurance Department of the USSR 'Ingosstrakh', Moscow, and, in addition, covering with particular average, irrespective of percentage, including damage caused by hook, oil, freshwater (excluding sweat) and other cargo, including theft, pilferage and non-delivery, all irrespective of percentage, with claims payable in sterling in London by the Black Sea and Baltic General Insurance Co. Ltd, subrogated to Lloyds. The insurance should be covered from port of loading to port of discharge with extended cover to warehouse at the port of discharge.

Subrogation costs of a Lloyds' policy are for buyers' account.

9

Payment becomes due when sellers' payment is made to suppliers. Payment is to be effected to sellers' agents, Messrs Brandeis Goldschmidt and Co. Ltd, to their account with S.G. Warburg and Co. Ltd, 30, Gresham Street, London EC2, against confirmation by S.G. Warburg and Co. Ltd that sellers or their agents have been notified by suppliers' bank that the following documents have been received from suppliers and have been dispatched to sellers or their agents through suppliers' bank's correspondents in London:

1. Two-thirds original clean negotiable shipped on board steamship company's ocean bills of lading issued to order and blank endorsed, marked: 'freight paid', claused 'liner terms', ship's master's or steamship company's receipt confirming one-third original bills of lading have been

sent in the ship's bag to the notified party nominated by buyers.

2. Invoice in triplicate.
3. Insurance policy or certificate.
4. Suppliers' certificate of quality or letter of guarantee in triplicate.
5. Certificate of weight of the supplier or his agent at the port of loading, in triplicate.

For any delay in payment, sellers may charge interest to buyers at a rate of 1 % over the UK bank rate. Buyers shall not delay payment for more than six weeks.

Bank charges for remittance from sellers to suppliers are for buyers' account.

10

Sellers have agreed with their suppliers that, should any circumstances arise preventing either party from wholly or partially carrying out its obligations under this agreement, namely: fire, acts of elements, war, military operations of any nature, blockade or prohibition of export or import, the time stipulated for the performance of the agreement shall be extended, proportionately, for as long as the circumstances obtain.

In the event of these circumstances continuing for more than three months, either party shall have the right to refuse to continue the performance of its obligations under this agreement and in such case neither party shall be entitled to indemnification from the other party of any losses it may sustain.

A certificate issued by the Chamber of Commerce of the suppliers' or buyers' country, as the case may be, shall be sufficient proof of the operation and duration of such circumstances.

The party unable to carry out its obligations under the agreement shall immediately advise the other party of the commencement and termination of the circumstances preventing performance of the agreement.

Buyers agree that, in the event of *force majeure* being declared in the agreement between sellers and their suppliers, all rights and obligations of sellers towards their suppliers are to apply between the sellers and the buyers as if they were rights and obligations of the buyers.

11

Sellers have agreed with their suppliers that any dispute or differences which may arise under or in connection with their contract are to be settled by arbitration. Arbitration shall be composed in the following way.

Each party which wishes to apply to arbitration shall notify thereof the other party by a registered letter stating the name of an arbitrator and his address as well as the subject of dispute.

The other party shall nominate an arbitrator not later than 30 days upon receipt of the above letter and advise to the first party also by a registered letter the name and address of the arbitrator. If the party called to arbitration fails to nominate an arbitrator during the said period, the arbitrator for this party will be appointed by the Chamber of Commerce in Stockholm, Sweden. In such a case, an arbitrator is to be appointed not later than 30 days on receipt of a corresponding statement from the party advising of submitting the dispute to arbitration. Both arbitrators shall choose an umpire during 30 days.

If the arbitrators fail to agree on an umpire within the said period, at the request of the party interested an umpire will be appointed by the Chamber of Commerce in Stockholm, Sweden.

The arbitration is to be held in Stockholm.

The award of arbitration is made by a majority vote in accordance with the terms and conditions of the present contract and rules of law to be applied according to the principles of the conflict law.

The arbitration may also additionally apply the common international commercial usages.

The award of arbitration to be motivated and to contain the composition of arbitration, place and date of the award, the indication that the parties could state their contemplation and distribution of arbitration expenses between the parties.

The award of arbitration shall be made within six months from the date of the appointment of an umpire and shall be final and binding on both parties.

The parties shall not have recourse to legal proceedings.

Buyers agree that, in the event of arbitration between sellers and their suppliers, all rights and obligations of sellers towards their suppliers are to apply between the sellers and the buyers as if they were rights and obligations of the buyers.

The procedure for arbitration as outlined above shall also apply to buyers and sellers.

12

Buyers and sellers intend to prolong the validity of this agreement and will enter into negotiations to this effect during the first half 1970. It is further agreed that such negotiations must be concluded by 31 October 1970 at the latest.

If, by the above date, the parties do not come to an agreement on the above matter, this agreement is valid until 31 December 1970.

Sellers have agreed with their suppliers that, should aluminium begin to be traded on the London Metal Exchange or should it become apparent that exports of aluminium from other sources become of such importance

that they interfere with the spirit of the agreement, the sellers and buyers have the right to renegotiate terms by serving three months' notice. If both parties are unable to reach agreement at the end of the period of notice, the agreement will end on that date. The quantities to be cancelled on a *pro rata* basis.

13

Neither party shall be entitled to transfer its rights and obligations under this agreement to any third party without the written consent of the other party having been obtained thereto.

14

All taxes, dues and customs fees in connection with the execution of the present agreement, levied on the territory of the sellers' suppliers, will be paid by the sellers' suppliers and those levied outside the territory of the sellers' suppliers shall be paid by the buyers.

15

Any amendments and/or supplements to this agreement shall be valid only if they are made in writing and signed by the duly authorized representative of both parties.

16

In the event of a clause of this agreement being or becoming null and/or void, both parties agree that the remaining clauses shall remain in force. Both parties agree to reinstate in an amicable way a substitute clause for the clause declared null and void. If no amicable agreement can be reached on the substitute clause, the contract shall be submitted to arbitration in accordance with clause 11 of this agreement.

17

This agreement is made in English and signed in two originals, both of which have equal force.

Legal address of both parties

— The sellers:
Brandeis Goldschmidt and Co. AG,
Hirzbodenweg 103,
CH-4000 Basle 20.

— The buyers:
Aluminium Suisse,
PO Box 8034,
CH-Zurich.

Basle, 26 March 1968.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

Agreement No 4006A

Brandeis Goldschmidt and Co. Ltd, Hirzbodenweg 103, CH-4000 Basle 20 (hereinafter referred to as 'the sellers') of the one part,

and

Aluminium français, 23, rue Balzac, Paris 8^{e} (hereinafter referred to as 'the buyers') of the other,

Have concluded this agreement on the following:

1

The sellers have entered into arrangements with Raznoimport/Moscow, Impexmetal/Warsaw, Metalimpex/Budapest, Intrac/Berlin and Metalimex/Prague, pursuant to which they have committed themselves to buy certain amounts of primary aluminium ingot totalling 267 000 long tons, during the period 1 January 1968 to 31 December 1970, upon the understanding that sellers have the sole purchasing rights for primary aluminium to be exported from the USSR, Poland, Hungary, East Germany and Czechoslovakia, to various countries, among them France, with the exception of aluminium sold under government trade agreements.

Buyers undertake to buy from sellers, during the period 1 January 1968 to 31 December 1970, the quantities specified below.

Delivery terms will be cif liner terms or for destination Marseilles, Le Havre or Antwerp and, should there be other destinations not mentioned, parties will always endeavour to reach mutual agreement in order to achieve a smooth running of the agreement.

Minimum quantities to be specified according to agreement.

With regard to Canadian ports, buyers and sellers' suppliers each pay half of the extra freight and insurance between UK ports (London) and Canadian ports nominated by buyers.

Ports/destinations in buyers' option.

Quantity of virgin aluminium in ingots, purity 99,5 %, about 19 560 long tons in 1968 and a corresponding tonnage in 1969 and 1970. The quantity for 1969 and 1970 has to be mutually agreed upon between sellers and buyers before 30 September of the preceding calendar year.

Weight of ingots is about 15 kg each.

Aluminium if possible to be delivered bundled.

2

Price for aluminium in ingots, purity 99,5 %, is fixed at £16 6s 8d per long ton (on the present parity of exchange) below the price for Canadian and UK aluminium delivered works, as published in the current issue of the Metal Bulletin in London (presently £238 per long ton), on the date of shipment/dispatch from sellers' suppliers' country. The date indicated on the steamer bill of lading or the railway bill of lading to be the date of shipment/dispatch from sellers' suppliers' country. The price is understood cif liner terms or for destination to the ports/destinations mentioned under clause 1 of this agreement.

It is agreed that buyers will pay sellers a minimum price of £180 16s 8d per long ton should the abovementioned quotation in the Metal Bulletin fall below £197 3s 4d per long ton (on the present parity of exchange.)

Notwithstanding buyers' and sellers' mutual consent to exceptions, sellers grant buyers the most-favoured-nation treatment for primary metal sold by sellers in the common market against sellers' commitments referred to in the first paragraph of clause 1.

3

The goods are to be shipped/dispatched in approximately equal monthly lots to the ports/destinations and in the amounts specified by buyers under clause 4.

4

Sellers undertake to inform buyers of the quantities of aluminium to be delivered 55 days before the respective quarter of shipment/dispatch.

Buyers are to advise sellers of the ports/destinations as well as quantities within 15 days from the date of receipt of such notification.

The buyers are to compensate the sellers for all the losses which the sellers' suppliers may suffer at the port of loading due to the receipt of the notification of the buyers being outside the period stipulated in this clause.

5

Sellers' suppliers undertake to sufficiently insure the goods. Subrogation costs of a Lloyds' policy are for buyers' account.

6

Payment becomes due when the sellers' payment is made to suppliers upon their filing of documents.

For any delay in payment, sellers may charge interest to buyers at a rate of 1 % over the UK bank rate.

Buyers shall not delay payment for more than six weeks.

Bank charges for remittance from sellers to suppliers are for buyers' account.

7

Sellers have agreed with their suppliers that, should any circumstances arise preventing either party from wholly or partially carrying out its obligations under this agreement, namely: fire, acts of elements, war, military operations of any nature, blockade or prohibition of export or import, the time stipulated for the performance of the agreement shall be extended, proportionately, for as long as the circumstances obtain.

In the event of these circumstances continuing for more than three months, either party shall have the right to refuse to continue the performance of its obligations under this agreement and in such case neither party shall be entitled to indemnification from the other party of any losses it may sustain.

A certificate issued by the Chamber of Commerce of the suppliers' or buyers' country, as the case may be, shall be sufficient proof of the operation and duration of such circumstances.

The party unable to carry out its obligations under the agreement shall immediately advise the other party of the commencement and termination of the circumstances preventing performance of the agreement.

Buyers agree that, in the event of *force majeure* being declared in the agreement between sellers and their suppliers, all rights and obligations of sellers towards their suppliers are to apply between the sellers and the buyers as if they were rights and obligations of the buyers.

8

Sellers have agreed with their suppliers that any disputes or differences which may arise under or in connection with their contract are to be settled by arbitration.

Buyers agree that, in the event of arbitration between sellers and their suppliers, all rights and obligations of sellers towards their suppliers are to apply between the sellers and the buyers as if they were rights and obligations of the buyers.

The same procedure of arbitration which is to settle any disputes or differences between sellers and their suppliers shall also apply to buyers and sellers.

9

Buyers and sellers intend to prolong the validity of this agreement and will enter into negotiations to this effect during the first half of 1970. It is further agreed that such negotiations must be concluded by 31 October 1970 at the latest.

If, by the above date, the parties do not come to an agreement on the above matter, this agreement is valid until 31 December 1970.

Should it become apparent that exports of aluminium from other sources become of such importance that they interfere with the obligations of delivery and take over of the agreed tonnages, then the sellers and buyers have the right to renegotiate terms by serving three months' notice. If both parties are unable to reach agreement at the end of the period of notice, the agreement will end on that date.

10

Neither party shall be entitled to transfer its rights and obligations under this agreement to any third party without the written consent of the other party having been obtained thereto.

11

All taxes, dues and customs fees in connection with the execution of the present agreement, levied outside the territory of the sellers' suppliers shall be paid by the buyers.

12

Any amendments and/or supplements to this agreement shall be valid only if they are made in writing and signed by the duly authorized representative of both parties.

13

In the event of a clause of this agreement being or becoming null and/or void, both parties agree that the remaining clauses shall remain in force. Both parties agree to reinstate in an amicable way a substitute clause for the clause declared null and void. If no amicable agreement can be reached on the substitute clause, the contract shall be submitted to arbitration in accordance with clause 9 of this agreement.

Basle, 2 July 1968.